

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การพัฒนาความสามารถในการสอนของครูภาษาอังกฤษ
ระดับประถมศึกษา

English Teaching Skill Development
for English language Teachers at Primary Level

โดย

ผศ.ดร.ชลลดา เลาหิวิยานนท์ นางสาวอัญชญา รักทอง และ นางสาวสมฤดี คงพุด

ตุลาคม 2553

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การพัฒนาความสามารถในการสอนของครูภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา

คณะผู้วิจัย

1. ผศ.ดร.ชลลดา เล่าหวิริยานนท์

2. นางสาวอัญชญา รักทอง

3. นางสาวสมฤดี คงพุด

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณการดำเนินการวิจัย โครงการนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย ขอขอบคุณ ศ.ดร.ปราณี กุลละวณิชย์ และผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นโครงการวิจัย คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต ที่อนุญาตให้ครูภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนในสังกัดเข้าร่วมโครงการพัฒนาฯ ในครั้งนี้ รวมถึงโรงเรียนต้นสังกัดของผู้เข้ารับการอบรมทั้ง 9 แห่ง ที่ให้การต้อนรับและอำนวยความสะดวกคณะผู้วิจัยในการไปนิเทศการสอนเป็นอย่างดี ขอขอบคุณ ผศ.สุกัญญา เถรว่อง ที่กรุณาให้ความเห็นและคำแนะนำในการปรับปรุงข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งผู้เข้ารับการอบรมได้ร่วมกันผลิตขึ้น Ms. Krista D. Quesenberry วิทยากรอบรมและสาธิตวิธีการการสอนคำศัพท์ให้กับผู้เข้ารับการอบรม ขอขอบคุณ Mr. David Allen Bruner, Mrs. Mitchell E. Chrysan, Mrs. Sammireh Nagarathnam, และ Ms. Stefania Vignotto ที่ให้ความร่วมมือเป็นวิทยากรอบรมทักษะภาษาอังกฤษให้กับผู้เข้ารับการอบรมและเป็นผู้ให้เสียงประกอบบทเรียน นอกจากนี้ขอขอบคุณ คุณพุดิธธาดา ชมเชย ผู้วิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการรายงานผลการวิจัย คุณอินทรา โยธจันทร์ เจ้าหน้าที่การเงินและจัดพิมพ์เอกสารต่างๆ ของโครงการ คุณนพพร จันทร์แป้น คุณจรัส วิบูลย์ ผู้ช่วยบันทึกและตัดต่อเสียงประกอบบทเรียน คุณรพีพร สิทธิ และ คุณปัทมากร คติธรรมนิตย์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารโครงการฯ สกว. ซึ่งเป็นผู้ติดต่อประสานงานให้โครงการสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และที่สำคัญขอขอบคุณนักเรียนและคณะครูผู้เข้ารับการอบรมทุกท่านที่เข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอทั้งๆ ที่มีภาระกิจการสอนและงานต่างๆ รัดตัว

ABSTRACT

Teacher skills are, of course, a key factor in the effectiveness of an education system. They can bring about either success or failures in teaching and learning. Previous studies have pointed out that teachers responsible for teaching English as a foreign language, commonly encounter several problems and difficulties in their teaching practice. A particular problem is their lack of English language knowledge and skills. This causes them to lack confidence in teaching, and being role models in English language use for their students. A lack of clear understanding of the national curriculum, and an inability to analyze the curriculum benchmarks, can often lead them to teach material that is irrelevant to the curriculum goals. In addition, their lack of knowledge in language teaching methodology and teaching techniques can cause their teaching to be less effective than required. Teachers were also found to have difficulties in developing language tests. In recognition of these problems, the researchers initiated an English teaching skill development program for English language teachers at the primary school level. The following 5 research hypotheses were set to frame a study for development of the program.

1. All teachers must have achieved a score of **70%** or higher in the Preliminary English Test (PET) at the end of the program.
2. All teachers must have gained increased knowledge and abilities in English language teaching compared to those they possessed at the beginning of the program. In particular, they must have passed Band 2 of TKT (The Teaching Knowledge Test) and scored **4** in the evaluation of English language teaching performance.
3. The majority of the students must show facilitative learning behaviors in English language classes.
4. The students' scores in pre- and post- tests must significantly different at **0.01**
5. Teachers must show a positive attitude towards English teaching skill development for English language teachers.

By means of purposive sampling, there were two groups of subjects. Nine primary school teachers teaching English to Prathom 4 students in the academic year of **2009**, in Songkla Educational Region 2, were included in the first group. These teachers all voluntarily participated in the study and expected to develop their English language

III

teaching skills. They agreed to participate in the program during the 2 years of development from 2008–2009. The second group comprised 180 students who were in the English classes of participating teachers. In the first year of development, all participating teachers attended the training sessions and workshops which aimed to improve their English and English language teaching abilities, and their ability to develop lesson plans and teaching materials/aids. In the second year, all participating teachers used the lesson plans and teaching materials/aids they developed in the first year for use in their own school's teaching. Each teacher was observed 6 times throughout the year. A meeting was organized after each observation for feedback and improvement in English language teaching and also for English skill development.

Seven instruments were used to gather both qualitative and quantitative data. These were: 1) English language tests measuring teachers' English proficiency, 2) TKT (Teaching Knowledge Test), 3) Lesson plans and all teaching materials produced by the participants, 4) a teaching observation form, 5) a learning behavior observation form, 6) English achievement tests, and 7) a questionnaire on teachers' opinions about English teaching skill development for English language teachers.

The results of the study can be summarized as follows:

1. The mean score for the PET test was 56.29%. This finding rejected the hypothesis that anticipated a mean PET score of 70%. Although all of the teachers didn't score as expected, they nevertheless showed improvement in English language. For example, the demonstrated greater ability to listen for main ideas and specific information in a variety of situations related to their real life, and give information about themselves and talk about their own interests. In reading, it was found that they could read for main ideas and detailed meaning in short texts with a common theme. They also demonstrated increased competence in writing a personal letter and a short passage related to their everyday life.

2. Teachers improved some aspects of their teaching knowledge and abilities.

- 2.1) In terms of teaching knowledge, the mean TKT score was at Band 2, out of 4. This confirmed the hypothesis and showed that the teachers had gained knowledge of teaching at a satisfactory level. In the evaluation of the researchers, the teachers improved their knowledge, and teaching abilities and development to some extent, but not in all aspects of teaching. As a result, the hypothesis that the teachers

would improve their teaching knowledge and abilities was not entirely confirmed. That is, the teachers demonstrated a knowledge of teaching procedures and were able to write learning objectives and indicators corresponding to curriculum benchmarks. Further, they could deliver procedural teaching steps and indicated good choices in teaching activities. They, in addition, were able to improve their own lesson plans and make recommendations to other teachers for better lesson planning. However, it was found that these teachers still have difficulties in producing a course syllabus. This was because of their limited ability to analyze the curriculum benchmarks. In addition, they showed some limitations in developing achievement tests. In particular, their limited English caused them problems in writing precise and relevant test items and effective distracters. They were also found not to be selective enough in using illustrations for the tests.

2.2) Regarding teaching behaviors in practice, results showed that the teachers all improved their teaching performance, confirming the hypothesis. They could deliver stepped teaching, and demonstrate proper use of learning materials/aids. Although the teachers demonstrated such abilities, it was still found that some of them had problems in English pronunciation and the use of English grammar and expressions.

3. Students' pre-, and post-test scores were significantly different at 0.01. This confirmed the third hypothesis.

4. Students showed facilitative learning behaviors in English language classes. The fourth hypothesis was thus also confirmed.

5. Teachers all showed a positive attitude towards English teaching skill development for English language teachers. This confirmed the last hypothesis.

Based on the findings, some recommendations are made. First, training sessions and workshops should be continuously provided to primary school teachers who are responsible for teaching English. To so do, both English language knowledge and skills and all aspects of English language teaching, especially test writing skills, should be the main focus. English pronunciation, grammar, expressions, focused teaching content, and culture underlining the language used should be emphasized. However, as the process of English language teaching development takes time, educational technology should be brought into the language classroom. At the earliest stage, teachers should be supported to use the technology in their teaching. Second, in order to facilitate the teaching, a camp or study sessions should be organized for students. This is to provide them a solid

foundation in English and facilitate their learning at a higher level. Lastly, teachers who have participated in the training program should be encouraged to share their knowledge with other teachers in the same school or the schools nearby. This has the added advantage of contributing to their own professional development.

บทคัดย่อ

ครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการเรียนการสอน และจากผลวิจัยหลาย ๆ เรื่องพบว่าครูโดยเฉพาะครูที่สอนระดับประถมศึกษาที่ต้องสอนภาษาอังกฤษประสบปัญหาอย่างน้อย 4 ด้านด้วยกัน กล่าวคือ การขาดความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษจนทำให้ขาดความมั่นใจในการสอนและไม่สามารถเป็นแบบอย่างในการใช้ภาษาที่ถูกต้องให้กับผู้เรียนได้ การขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะการตีความสาระการเรียนรู้ตามมาตรฐานต่างๆ ในหลักสูตรทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร การขาดความรู้ความเข้าใจด้านกระบวนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ รวมถึงการวัดและประเมินความสามารถของผู้เรียน ด้วยตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงได้จัดโครงการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาขึ้นซึ่งเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของครูระดับประถมศึกษาซึ่งมีสมมติฐานการวิจัย 5 ประเด็นหลักด้วยกัน คือ

1. ครูที่เข้ารับการอบรมมีความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นโดยมีผลการสอบวัดความรู้ด้านภาษาอังกฤษจากการสอบโดยใช้ข้อสอบมาตรฐาน PET (Preliminary English Test) ในระดับ 70% ขึ้นไป

2. ครูที่เข้ารับการอบรมมีความรู้และความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นโดย

2.1) มีผลการสอบ Cambridge ESOL TKT (The Teaching Knowledge Test) อยู่ในระดับ (band) 2

2.2) ผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้นในระดับ 4

3. นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเชิงบวกในการเรียนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน

4. ผลการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการเรียนภาษาอังกฤษกับครูที่เข้ารับการอบรมสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. ความคิดเห็นของครูที่เข้ารับการอบรมต่อรูปแบบการพัฒนาเป็นไปในเชิงบวก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา 2 จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบมีวัตถุประสงค์โดยต้องเป็นผู้ที่สมัครใจและมีความต้องการที่จะพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษของตนเองและที่สำคัญ คือ สามารถร่วมกระบวนการพัฒนาได้ตลอดหลักสูตร 2 ปี ระหว่างปี 2551-2552 และสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตลอดปีการศึกษา 2552 และกลุ่มตัวอย่างอีก 1 กลุ่ม คือ นักเรียนที่สอนโดยครูกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 คน การศึกษาแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ปีที่ 1 เป็นการอบรมด้าน

ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษ 4 ทักษะ และความรู้ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษที่เน้นกระบวนการฝึกปฏิบัติจริง ปีที่ 2 เป็นการนำแผนการจัดการเรียนรู้ เอกสาร ประกอบการสอนและสื่อการสอนต่างๆ ที่ผู้เข้ารับการอบรมได้ช่วยกันผลิตขึ้นในการอบรมปีที่ 1 ไปใช้ในการสอนจริงเป็นระยะเวลา 1 ปีการศึกษา โดยมีคณะผู้วิจัยเป็นผู้ติดตามผลการสอนและ หลังจากนั้นยังมีการประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนรวมถึงเอกสารประกอบการ สอนต่างๆ และการอบรมด้านความรู้และทักษะภาษาอังกฤษ รวม 6 ครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมีหลายประเภทตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้ 1) แบบทดสอบวัดความรู้ด้านภาษาอังกฤษ ก่อน ระหว่าง และหลังการอบรม เพื่อใช้วัด ความสามารถด้านภาษาอังกฤษของผู้เข้ารับการอบรม 2) การทดสอบความสามารถเกี่ยวกับ ความรู้ด้านการสอน (Teaching Knowledge Test หรือ TKT) 3) แผนการจัดการเรียนรู้ เอกสาร ประกอบการสอนพร้อมสื่อ 4) แบบสังเกตการสอน 5) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน 6) ข้อสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพื่อศึกษาความสามารถทางภาษาอังกฤษและ ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของผู้เข้ารับการอบรม และ 7) แบบสอบถามความ คิดเห็นระหว่างการอบรมเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการอบรมต่อกระบวนการพัฒนา ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นในทุกทักษะ เฉลี่ย 56.29% ซึ่งถึงแม้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 70% แต่พบว่าผู้เข้ารับการอบรมสามารถใช้ ภาษาเพื่อการสื่อสารในเรื่องราวที่ใกล้ตัวได้ สามารถฟังบทสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันได้ สามารถพูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่ตนสนใจได้ ให้ข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับตนเองได้ และสามารถพูดโต้ตอบแสดงความคิดเห็นในสถานการณ์ที่คุ้นเคยได้ ด้านการ อ่านพบว่าสามารถอ่านข้อมูลสั้นๆ ไม่ซับซ้อนในสถานการณ์ที่คุ้นเคยได้ และสามารถเขียน จดหมายหรือข้อความสั้นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเองได้

2. ความรู้ความสามารถและประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า

2.1) ครูกลุ่มตัวอย่างมีผลการทดสอบความสามารถเกี่ยวกับความรู้ด้านการสอน ซึ่งวัดโดยใช้ข้อสอบ TKT โดยเฉลี่ยในระดับ 2 จาก 4 ระดับ เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ นอกจากนี้ผลจากการประเมินความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดย คณะผู้วิจัยยังพบว่าครูกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นแต่ไม่ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทุกประเด็น ความสามารถที่เป็นไปตามแผนการสอนประกอบด้วยมี ความรู้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนสามารถเขียนจุดประสงค์ปลายทางและตัวชี้วัดเพื่อให้ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ได้ สามารถปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้และนำเสนอการสอน ได้เป็นลำดับขั้นตอน เลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอนแต่ละ ประเภทได้ สามารถปรับแก้สื่อการสอน และที่สำคัญคือสามารถให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ใน การจัดทำสื่อการสอนได้ ประเด็นความรู้ด้านการสอนที่ยังไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยคือ กลุ่มตัวอย่างยังมีปัญหาในการสร้างประมวลการเรียนรู้โดยเฉพาะการตีความสาระการเรียนรู้ตาม มาตรฐานต่างๆ ในหลักสูตรซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อการสร้างบทเรียน และยังมีปัญหาในการ

สร้างข้อสอบคือการตั้งคำถามที่ตรงตามวัตถุประสงค์การสอบ การสร้างตัวลวงที่ดี การใช้ภาพประกอบที่เหมาะสมและการใช้ภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง

2.2) ประสิทธิภาพด้านการสอน พบว่าโดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างสามารถนำความรู้จากการอบรมไปจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ มีลำดับการสอนที่เป็นระบบ สามารถใช้สื่อและกิจกรรมการสอนได้สอดคล้องกับบทเรียน แต่อย่างไรก็ตามพบว่ายังมีผู้เข้ารับการอบรมบางส่วนมีปัญหาด้านการออกเสียงคำ และการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษในห้องเรียน

3. ผลจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนพบว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เป็นไปตามสมมติฐาน

4. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเป็นไปตามสมมติฐาน

5. ความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการอบรมต่อกระบวนการพัฒนา พบว่า ครูส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการพัฒนา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

ผลจากการศึกษาดังกล่าวนำไปสู่ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษของครูประถมศึกษา คือ ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง เนื้อหาที่อบรมนั้นควรต้องเน้นทั้งด้านความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและความรู้ความสามารถด้านการสอนควบคู่กันไป ในด้านเนื้อหาและทักษะภาษาอังกฤษควรเริ่มตั้งแต่การออกเสียงคำศัพท์ และการใช้ไวยากรณ์รวมถึงความรู้ในประเด็นที่ต้องสอนตามหลักสูตรและวัฒนธรรมที่แฝงอยู่การใช้ภาษา แต่เนื่องจากการพัฒนาความสามารถทางทักษะภาษาอังกฤษเป็นกระบวนการที่ใช้เวลา ในเบื้องต้นควรมีการแก้ปัญหาด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้สอนโดยการจัดอบรมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการสอนและสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน ในด้านกระบวนการเรียนการสอนควรเน้นด้านการวัดและประเมินผล การออกข้อสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเพื่อให้การจัดการสอนของครูที่เข้ารับการอบรมมีประสิทธิภาพควรมีการจัดค่ายเพื่อปรับความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเพื่อให้มีความรู้พื้นฐานที่สอดคล้องกับเนื้อหาใหม่ที่ครูจะสอนเพิ่มและเพื่อให้ครูผู้เข้ารับการอบรมได้พัฒนาความสามารถในการสอนของตนเองอย่างต่อเนื่องควรสนับสนุนให้ผู้ผ่านการอบรมเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปยังครูในสถานศึกษาเดียวกันหรือใกล้เคียง

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

จากประสบการณ์ตรงของการทำวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและการแก้ปัญหาของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะระดับประถมศึกษา คณะผู้วิจัยพบว่าปัญหาหลักคือการทำหน้าที่หน่วยงานทางการศึกษามอบหมายให้ครูที่ไม่มีวุฒิการศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษเป็นผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษา ทั้งนี้อาจมาจากความคิดที่ว่าการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษานั้นๆ ไม่ยาก ครูไม่จำเป็นต้องมีวุฒิการศึกษาทางภาษาอังกฤษก็สามารถสอนได้เพราะเคยเรียนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมซึ่งเป็นระดับที่สูงกว่าระดับประถมศึกษามาแล้ว (พิณทิพย์ ทวยเจริญ, 2540) แนวคิดดังกล่าวต่างจากแนวคิดของประเทศไทยในเอเชียที่ให้การส่งเสริมครูที่สอนภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น ประเทศไต้หวันรัฐบาลได้จัดให้มีการสอบวัดความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของครู หากครูได้คะแนนในระดับสูงรัฐบาลก็จะให้เข้าทำงานในโรงเรียนของรัฐ นอกจากนี้ครูเหล่านี้ก็จะได้รับการอบรมเตรียมความพร้อมก่อนสอนอีกเป็นระยะเวลา 2 ปี ส่วนในประเทศเกาหลีนั้นรัฐบาลได้เตรียมความพร้อมก่อนสอนของครูภาษาอังกฤษ โดยจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษอย่างน้อย 120 ชั่วโมง โดยครูจะต้องเข้ารับการอบรมเรื่องการสนทนาภาษาอังกฤษ วิธีการสอนภาษาอังกฤษ จิตวิทยาการศึกษา และปรัชญาการศึกษา (Butler, 2004)

อย่างไรก็ดี บุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้พยายามที่จะแก้ไขปัญหายอยู่ตลอดเวลา เช่น จัดอบรมครูประจำการ จัดการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษ แต่ดูเหมือนว่าความพยายามเหล่านั้นยังไม่เห็นผล กล่าวคือยังมีครูที่สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาจำนวนมากที่ต้องการการพัฒนาความสามารถของตน และวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมกับครูประจำการคือการพัฒนาทั้งด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษและด้านวิธีการสอนที่เน้นการฝึกปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้จากการอบรมภาคทฤษฎีภายในระยะเวลา 2-3 วัน (วิจารณ์ พานิช, 2551) นอกจากนั้นยังควรศึกษาประสิทธิภาพของการฝึกปฏิบัติโดยวัดจากความสามารถหลายๆ ด้านรวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนด้วย เท่าที่ผ่านมามีการศึกษาด้านนี้ไม่มาก

ด้วยตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ในบริบทของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งจากประสบการณ์การทำวิจัยเพื่อช่วยเพิ่มพูนความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษให้กับครูที่สอนระดับประถมศึกษาที่ 1-3 และจากการทำวิจัยเกี่ยวกับการสอนฟังและพูดภาษาอังกฤษแบบเข้มให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 2 มาแล้ว คณะผู้วิจัยจึงต้องการดำเนินการทดลองในลักษณะของการ “ต่อยอด” เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติการสอนของครูที่สอนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมการอบรมคนอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อให้ครูที่เข้าร่วมโครงการวิจัยสามารถนำความรู้ต่างๆ ที่ได้รับไปสอนภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด และเพื่อศึกษาผลของการพัฒนาครูว่าจะช่วยให้ครูจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเรียนภาษาอังกฤษได้ดีขึ้นมากน้อยเพียงใด รวมทั้ง

หาทางปรับปรุงแก้ไขกระบวนการพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา โดยมีคำถามและสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

คำถามในการวิจัย

1. ครูกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถทางภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร
2. ครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความสามารถทางการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร
3. ครูกลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพในการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยครูกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างไ
5. พฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยครูกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างไ
6. ครูกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อกระบวนการพัฒนาน้อย่างไร

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูที่เข้ารับการอบรมมีความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นโดยมีผลการสอบวัดความรู้ด้านภาษาอังกฤษจากการสอบโดยใช้ข้อสอบมาตรฐาน PET (Preliminary English Test) ในระดับ 70% ขึ้นไป
2. ครูที่เข้ารับการอบรมมีความรู้สามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น
3. ครูที่เข้ารับการอบรมมีผลการสอบ Cambridge ESOL TKT (The Teaching Knowledge Test) อยู่ในระดับ (band) 2
4. ครูที่เข้ารับการอบรมผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้นในระดับ 4
5. นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเชิงบวกในการเรียนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน
6. ผลการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการเรียนภาษาอังกฤษกับครูที่เข้ารับการอบรมสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
7. ความคิดเห็นของครูที่เข้ารับการอบรมต่อรูปแบบการพัฒนาเป็นไปในเชิงบวก

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือครูจำนวน 9 คนที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 คนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา 2

การศึกษาแบ่งเป็น 2 ระยะ ปีที่ 1 เป็นการอบรมให้ความรู้ทั้งด้านภาษาอังกฤษครบทุกทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน และศาสตร์การสอนภาษาอังกฤษการสอนพร้อมฝึกปฏิบัติในทุกด้านซึ่งประกอบด้วยการสร้างประมวลการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การทำสื่อประกอบการสอน และการออกข้อสอบ ปีที่ 2 เป็นการติดตามผลการสอนที่สถานศึกษาด้นสังกัด ซึ่งครูทุกคนได้รับการนิเทศการสอนคนละ 6 ครั้ง ตลอดปีการศึกษา 2552

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพซึ่งเก็บจากทั้งครูและนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากครูประกอบด้วย 1) ผลการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษ 3 ครั้ง คือการทดสอบก่อน ระหว่าง และหลังการเข้ารับการอบรม 2) ผลการทดสอบความสามารถเกี่ยวกับความรู้ด้านการสอน (Teaching Knowledge Test หรือ TKT) ซึ่งครอบคลุมความสามารถ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับระบบภาษาและพื้นฐานการเรียนการสอนภาษา ด้านการวางแผนการสอนและการใช้ สื่อ/อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการเรียนการสอน และ 3) ผลการสังเกตการสอนของครูผู้เข้ารับการอบรมโดยใช้แบบสังเกตการสอน

ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพได้จาก 1) แผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารการสอนพร้อมสื่อประกอบการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 2 ภาคการศึกษา 2) ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั้ง 2 ภาคการศึกษา 3) ผลการสอบถามความคิดเห็นระหว่างการอบรม และ 4) ผลการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการอบรมโดยการจดบันทึกของคณะผู้วิจัย

สำหรับข้อมูลที่ได้จากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างนั้นเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่รวบรวมจาก 1) การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน 4 ครั้ง คือ ก่อนและหลังการเข้าค่ายภาษาอังกฤษ และปลายภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2552 และ 2) ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

ครูกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครู 9 คน ซึ่งมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่ 2 คน ขนาดกลาง 5 คน ขนาดเล็ก 2 คน ในจำนวน 9 คนนี้มีครูครึ่งหนึ่งมีอายุระหว่าง 51-55 ปี และเกือบครึ่งหนึ่งของครูทั้งหมดมีประสบการณ์ด้านการสอนภาษาอังกฤษมาแล้วถึง 21-25 ปี ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยที่สุดคือ 12 ปี ครูทั้งหมดนี้จบการศึกษาวิชาเอกต่างๆ กัน เช่น ภาษาไทย ปฐมวัย สังคมศึกษา และมีครูเพียง 33.33% ที่จบวิชาเอกภาษาอังกฤษ

ครู 66.67% สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ส่วนที่เหลือรับผิดชอบการสอนนักเรียนเฉพาะระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีภาระงานสอนภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ย 13.33 คาบ/สัปดาห์ สอนวิชาอื่นๆอีก 5.44 คาบ/สัปดาห์ และต้องปฏิบัติหน้าที่พิเศษอื่นๆ ด้วยอีก 11.57 คาบ/สัปดาห์ รวมทั้งหมด 30.34 คาบ/สัปดาห์ ก่อนเข้ารับการอบรมครั้งนี้ 66.67% ของครูกลุ่มตัวอย่างเคยเข้ารับการอบรมด้านการสอนภาษาอังกฤษ และมีส่วนน้อย (22.22%) ที่เคยเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางอังกฤษ

2. ความสามารถทางภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่าง

สมมุติฐานในการสอบ Cambridge Preliminary English Test เพื่อวัดความสามารถด้านภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่างหลังผ่านการอบรมแล้ว 2 ปี คือ ครูกลุ่มตัวอย่างจะต้องได้คะแนนจากการสอบในระดับ 70% ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนสอบ พบว่าไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือคะแนนเฉลี่ยของผลการสอบทุกทักษะอยู่ที่ 56.29% ซึ่งสูงกว่าการสอบครั้งที่ 1 และ 2 (47.16% และ 49.49% ตามลำดับ) ผลการสอบแสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมครูมีพัฒนาการทางด้านภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น และครูเพียงคนเดียวที่สามารถทำคะแนนได้ถึง 73% ในการสอบครั้งที่ 2 ซึ่งถือเป็นคะแนนสูงสุดของการสอบทั้งหมด และเป็นครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกภาษาอังกฤษ

ผลการทดสอบด้วย Wilcoxon Signed Ranks Test เพื่อหาความแตกต่างของคะแนนสอบทั้ง 3 ครั้งพบว่า ครูมีพัฒนาการที่ดีขึ้นในทุกทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($z = -1.955$, $p\text{-value} = 0.05$) แต่การมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญไม่ได้หมายความว่าครูเหล่านี้มีความสามารถทางภาษาอังกฤษที่ดีพอ จากระดับคะแนนสามารถกล่าวได้ว่าครูเหล่านี้มีความสามารถในการฟังเพียงระดับเบื้องต้นเท่านั้น โดยสามารถฟังบทสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ฟังประกาศต่างๆ ที่ไม่ซับซ้อนได้ ด้านการพูดนั้นครูสามารถโต้ตอบแสดงความคิดเห็นได้ในบริบทที่มีความคุ้นเคย สามารถบอกความสนใจและให้ข้อมูลเล็กๆ น้อยๆ เกี่ยวกับตนเองได้ ส่วนความสามารถด้านการอ่านนั้นครูกลุ่มตัวอย่างสามารถอ่านข้อมูลที่ไม่ซับซ้อนในเรื่องที่คุ้นเคย เช่น อ่านฉลากสินค้า ป้ายประกาศ ตำราพื้นฐานต่างๆ และบันทึกรายงาน ส่วนด้านการเขียนนั้นครูสามารถกรอกแบบฟอร์มและเขียนจดหมายสั้นๆ ความยาวประมาณ 35-45 คำ หรือโปสการ์ดความยาวประมาณ 100 ที่เกี่ยวกับเรื่องของตนเองได้

3. ความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้รวมความสามารถ 4 ด้านด้วยกัน คือ

3.1 ความสามารถในการสร้างประมวลการเรียนรู้ (syllabus) ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

3.2 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับประมวลการเรียนรู้

3.3 ความสามารถในการสร้างสื่อประกอบการสอน และ

3.4 ความสามารถในการสร้างข้อสอบ

ในจำนวนความสามารถทั้ง 4 ด้าน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ามี 2 ด้านที่ผลการศึกษาไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้ คือ ความสามารถในการสร้างประมวลการเรียนรู้ และการสร้างข้อสอบ ซึ่งสามารถอธิบายโดยสรุปได้ ดังนี้

3.1 ความสามารถในการสร้างประมวลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ผลการสังเกตการการสร้างประมวลการเรียนรู้แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในการสร้างประมวลการเรียนรู้เป็นอย่างมากโดยเฉพาะด้านการตีความสาระการเรียนรู้ในมาตรฐานต่างๆ ปัญหานี้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการสร้างเนื้อหาต่างๆ ในบทเรียน แต่เมื่อผ่านกระบวนการกลุ่มโดยช่วยกันคิด วิพากษ์ วิจารณ์ และฝึกทดลองทำด้วยตนเองแล้ว ทำให้ครูเหล่านี้เข้าใจขั้นตอนการสร้างประมวลการเรียนรู้มากขึ้น แต่ก็ยังไม่อาจกล่าวได้ว่าครูเหล่านี้สามารถสร้างประมวลความรู้ประกอบสาระการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเนื่องจากมีความรู้ทั้งด้านวัฒนธรรมและการใช้ภาษาอังกฤษในวงจำกัด

3.2 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับประมวลการเรียนรู้

3.2.1 ความสามารถในการกำหนดจุดประสงค์ปลายทาง และตัวชี้วัด (จุดประสงค์นำทาง) ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้แสดงให้เห็นว่า ในการเริ่มเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งแรกครูส่วนใหญ่ไม่สามารถเขียนจุดประสงค์ปลายทางและตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ได้ รวมทั้งไม่สามารถใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมในการเขียนจุดประสงค์ปลายทางและตัวชี้วัดให้ครอบคลุมเนื้อหาในบทเรียนได้ แต่เมื่อฝึกเขียนครั้งที่ 2 และได้รับคำแนะนำจากคณะผู้วิจัย คำเสนอแนะจากการอภิปรายกลุ่ม พบว่าครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจและสามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนจุดประสงค์ปลายทางและตัวชี้วัดได้ดีขึ้น

3.2.2 ความสามารถในการนำเสนอขั้นตอนการสอนและการจัดกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ปลายทาง และตัวชี้วัด

ผลการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้อย่างแสดงให้เห็นพัฒนาการของครูอีกว่า ครูสามารถนำเสนอขั้นตอนการสอนและการทำกิจกรรมต่างๆ ได้ชัดเจนมากขึ้นและตรงกับวัตถุประสงค์ของการสอน ไม่วกวน ผู้อื่นสามารถปฏิบัติตามได้ แต่เนื่องจากการลงมือฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งหมดทุกขั้นตอนเป็นสิ่งที่ครูเหล่านี้ไม่เคยได้รับการฝึกมาก่อน และถึงแม้จะเคยเข้ารับการอบรมก็เป็นการอบรมในลักษณะของการเข้าฟังอาจจะเพียง 1-2 วันเท่านั้น ดังนั้นจึงยังมีข้อผิดพลาดอยู่บ้างแต่เป็นข้อผิดพลาดที่เกิดจากการหลงลืมเพราะไม่เคยชินมากกว่าเป็นข้อผิดพลาดที่จากความไม่รู้เหมือนดังที่เกิดขึ้นในระยะแรกๆ ของการฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 ความสามารถในการทำสื่อประกอบการสอน

ในช่วงแรกของการสร้างสื่อ นั้น ครูยังไม่สามารถสร้างสื่อที่เหมาะสมกับบทเรียนได้ โดยยังมีปัญหาด้านการเลือกใช้รูปประกอบให้เหมาะสมกับบทเรียนถึงแม้ครูจะตระหนักถึงความสำคัญของการใช้รูปประกอบบทเรียนก็ตาม อย่างไรก็ตาม เมื่อครูได้รับข้อมูลย้อนกลับจากคณะผู้วิจัยและได้ทดลองใช้บทเรียนในสถานการณ์จริงแล้ว พบว่าครูมีความเข้าใจในการเลือกใช้รูปประกอบมากขึ้น ทั้งยังมีความสามารถในการวิเคราะห์สื่อต่างๆ ที่ใช้ประกอบบทเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้น อาจจะสามารถกล่าวได้ว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่บทเรียนของครูและการนำบทเรียน

ดังกล่าวไปใช้จริงนั้น มีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถในการสร้างสื่อประกอบการสอนของครู

3.4 ความสามารถในการออกข้อสอบ

ผลการวิเคราะห์ข้อสอบที่ใช้สำหรับการสอบปลายภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ผนวกกับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลพบว่าครูมีความรู้เกี่ยวกับการออกข้อสอบได้ดีขึ้นกว่าก่อนเข้ารับการอบรม สามารถออกข้อสอบได้ครอบคลุมเนื้อหา และตรงตามจุดประสงค์การวัด แต่ถึงกระนั้นยังคงพบปัญหาในเรื่องความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง การตั้งคำถามให้หลากหลาย การสร้างตัวเลือกและตัวลวงของคำถามแต่ละข้อ รวมถึงภาพประกอบที่ยังขาดความชัดเจนและไม่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

4. ผลการสอบ Cambridge ESOL TKT (The teaching Knowledge Test)

ผลการทดสอบ TKT ชี้ให้เห็นว่าครูกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ กล่าวคือ มีคะแนนสอบในภาพรวมที่ระดับ 2 มีครูเพียงคนเดียวเท่านั้นที่ได้ระดับคะแนนสูงสุดคือ 3 ในขณะที่ครูกลุ่มที่เหลือมีระดับคะแนนอยู่ที่ 2 และมี 1 คนที่ได้ระดับ 1 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสามารถตีความผลการสอบได้ว่า ครูเหล่านี้มีความรู้เกี่ยวกับระบบภาษาและการเรียนการสอนภาษา เกี่ยวกับความคิด วิธีการและแนวทางในการสอนในระดับพื้นฐาน และยังสามารถที่จะนำความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ในสถานการณ์ที่คุ้นเคยต่างๆ ภายในชั้นเรียนและในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคยพอได้บ้างในบางโอกาส ส่วนด้านการวางแผนการสอนและการใช้สื่อ/อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนผลการสอบแสดงให้เห็นว่าครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดทำแผนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์ในการสอนได้ในระดับพื้นฐาน และผลการสอบเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนชี้ให้เห็นว่า ความรู้ในเรื่องของการจัดการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับพื้นฐาน และสามารถในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม

ทั้งนี้จากการพิจารณาคะแนนสอบ TKT จะเห็นว่าความสามารถของครูกลุ่มตัวอย่างต่ำกว่าความสามารถที่สะท้อนจากการฝึกปฏิบัติ แต่สามารถอธิบายได้ว่าครูเหล่านี้มีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษน้อยเมื่อต้องทำข้อสอบที่ใช้ภาษาอังกฤษความสามารถทางภาษาอังกฤษอาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคะแนน

5. ประสิทธิภาพในการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่าง

ประสิทธิภาพในการสอนภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้วัดจากความสามารถในการสอนระหว่างภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2552 จากผลการสังเกตพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผลการศึกษาด้านประสิทธิภาพด้านการสอนเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ทุกประการสรุปได้ดังนี้

5.1 ผลจากการนิเทศการสอนระหว่างภาคการศึกษาที่ 1 และ 2

โดยภาพรวมครูกลุ่มตัวอย่างสามารถพัฒนาความสามารถด้านการสอนของตนได้ถึงระดับดีมาก มีการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการสอน โดยมีการจัดลำดับขั้นตอนการสอนที่เป็นระบบ มีจัดกิจกรรมและใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับบทเรียน นอกจากนี้ยังสามารถปรับวิธีการสอนและขั้นตอนการสอนได้ทันทีหากพบว่านักเรียนไม่เข้าใจ แต่ถึงกระนั้นยังพบว่ามีครูถึง 8 คนมีปัญหาในเรื่องของความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาการสอน ซึ่งประเด็นที่พบว่าเป็นปัญหานั้นส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของครูมากกว่าด้านเทคนิคการสอน เช่น การออกเสียงในระดับคำ ประโยค และด้านไวยากรณ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่ามีครู 2 คน ที่มีคะแนนการประเมินด้านการสอนลดลงในเกือบทุกประเด็นย่อยของการประเมิน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าในช่วงปีที่ 2 ของการอบรม ครู 2 คนนี้ มีภารกิจหลายด้านที่ต้องรับผิดชอบ เช่น เข้าร่วมประชุมทั้งในตัวจังหวัดสงขลาและกรุงเทพฯ จัดกิจกรรมต่างๆให้นักเรียน และ 1 ใน 2 คนนี้มีปัญหาสุขภาพ ป่วยครั้งละหลายๆ วันทำให้ปฏิบัติการสอนที่โรงเรียนไม่ได้ และส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงความสามารถในการเข้าร่วมอบรมและการสอน

5.2 ผลสังเกตพฤติกรรมเชิงบวกในการเรียนภาษาอังกฤษ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสามารถทางการสอนของครูและพฤติกรรม การเรียนของนักเรียนนั้นจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ เมื่อคะแนนความสามารถทางการสอนในด้านต่างๆ ของครูสูงขึ้น จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมทางการเรียนในเชิงบวกของนักเรียนก็เพิ่มขึ้น ความสามารถที่เพิ่มขึ้นของครู เช่น การจัดกิจกรรมการสอนและสร้างสื่อที่สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน การดึงดูดความสนใจของนักเรียนและสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน นอกจากนั้นยังกล่าวได้ว่าผลจากการเข้าค่ายภาษาอังกฤษถึงแม้จะเป็นระยะสั้นๆ แต่ก็สามารถก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้นๆ ขึ้นอาสาในการทำกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ และทำการบ้านล่วงหน้า เป็นต้น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ามีนักเรียนจาก 1 โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมการเรียนในเชิงบวกของลดลงซึ่งเมื่อพิจารณาจากข้อมูลต่างๆพบว่าเป็นนักเรียนที่มาจากโรงเรียนที่ครูมีความสามารถในการสอนลดลงด้วยเช่นกัน

5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยครูกลุ่มตัวอย่าง

คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบทั้ง 4 ครั้งชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่ได้เรียนภาษาอังกฤษโดยมีครูกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สอนนั้นมีพัฒนาการด้านการเรียนภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นตามลำดับอย่างได้ชัดดังนี้ 6.36, 6.52, 12.82, และ 16.08 และความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐาน มีข้อสังเกตว่านักเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (19.58) เป็นนักเรียนจากโรงเรียนที่ครูมีพัฒนาการอย่างโดดเด่นทั้งที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ และมีคะแนนมากกว่านักเรียนที่สอนโดยครูที่วุฒิทางการศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษทั้ง 3 คน (17.27, 15.92, 14.55) การที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นนั้นสามารถกล่าวได้ว่าเป็นผลจากการได้รับการปรับพื้นฐานทางความรู้

ภาษาอังกฤษจากการเข้าค่ายซึ่งทำให้นักเรียนมีความคุ้นเคยกับเนื้อหา วิธีการสอนของครู และการทำกิจกรรมต่างๆ

6. ความคิดเห็นของครูกลุ่มตัวอย่างต่อกระบวนการพัฒนาความสามารถด้าน

การสอนภาษาอังกฤษ

ครูกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อกระบวนการการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษและเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเห็นว่าการเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ประโยชน์อย่างมากต่อการสอนภาษาอังกฤษของตนเอง สามารถนำความรู้เรื่องเทคนิค วิธีการสอน รวมถึงการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดทำสื่อ ไปปรับใช้ในการสอน ครูเหล่านี้มีความพอใจในพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน แต่ยังไม่พอใจในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้ครูส่วนใหญ่ยังมีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง มีความต้องการนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ต่อไป โดยการจัดค่ายภาษาอังกฤษ การจัดทำแผนการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น และการจัดอบรมให้กับครูคนอื่นๆต่อไป

ปัญหาและอุปสรรค

1. การขาดความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ

การที่ครูส่วนใหญ่ไม่ได้จบสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษทำให้ไม่มีความรู้พื้นฐานที่ดีพอทางด้านทักษะภาษาอังกฤษ ถึงแม้คณะผู้วิจัยจะเริ่มปูพื้นฐานความรู้ทางด้านทักษะต่างๆให้แต่การอบรมในระยะ 2 ปีนั้นสามารถช่วยในการพัฒนาทักษะเพียงระดับเบื้องต้นได้เท่านั้น เพราะทักษะทางภาษาเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและยาวนาน การขาดความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษนอกจากจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของแล้วยังเป็นปัญหาต่อเนื่องไปถึงความรู้ความสามารถด้านการสอนอีก 2 ด้านคือ การสร้างประมวลการเรียนรู้ และการสร้างข้อสอบ ซึ่งผู้ที่จะสามารถสร้างประมวลการเรียนรู้ข้อสอบได้นั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษที่ดีและแม่นยำรวมทั้งมีความรู้ทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาอีกด้วย

2. ภาระงานอื่นๆที่นอกเหนือการสอนและการขาดการอบรมอย่างต่อเนื่อง

งานวิจัยนี้พบว่าครูผู้สอนมีภาระงานอื่นๆที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนมากมายในแต่ละสัปดาห์ครูส่วนใหญ่จะต้องใช้เวลาไปกับการทำงานอื่นๆ นอกเหนือจากการสอนภาษาอังกฤษเช่น การสอนรายวิชาอื่นๆ และ ทำงานธุรการ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน รวมแล้วสัปดาห์ละประมาณ 31 ชั่วโมง ซึ่งทำให้ครูไม่มีเวลาที่จะคิดหรือพัฒนาประสิทธิภาพการสอน เช่นการเตรียมการสอน การปรับปรุงเนื้อหา เป็นต้น นอกจากนี้ การต้องสอนวิชาอื่นๆ รวมทั้งภาระหน้าที่พิเศษทำให้ครูยุ่งอยู่กับการเดินทางไปเข้าร่วมการอบรม ประชุมและสัมมนาอยู่เสมอๆ นอกจากจะไม่มีเวลาในการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของตนเองแล้ว ยังไม่มีเวลาในการสอนด้วย ทำให้ต้องสอนชดเชยในเวลาอื่น

3. ปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ

ปัจจัยภายนอกอื่นๆที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาในครั้งนี้ คือ ภัยธรรมชาติ ปัญหาทางด้านสุขภาพนักเรียน และขาดความพร้อมด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน เพราะมีเวลาเรียนไม่เต็มที่ ในขณะที่เดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อครูในการสอน ทำให้ครูขาดการเตรียมตัวที่ดีในการสอน และไม่สามารถสอนได้อย่างสมบูรณ์ตามแผนที่วางไว้

ปัญหา/อุปสรรคเหล่านี้เป็นปัญหาเบื้องต้นที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข เพราะมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเท่านั้น แต่กระทบต่อการเรียนการสอนในทุกๆ วิชา การศึกษาในระดับประถมศึกษาถือเป็นก้าวแรกของชีวิตการเป็นนักเรียนที่ต้องได้รับการปูพื้นฐานที่มั่นคงตั้งแต่ต้น หากพื้นฐานไม่แน่นก็จะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับสูงขึ้นไปโดยไม่ต้องสงสัย และทำให้การแก้ปัญหาใดๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนดูเหมือนจะเป็นไปได้ยากมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาข้างต้นนำไปสู่ข้อเสนอแนะต่างๆ ดังนี้

1. ปัญหาหนึ่งของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กคือต้องสอนหลายวิชา เมื่อต้องสอนหลายวิชาทำให้ต้องเข้ารับการอบรมหลายวิชาและไม่มีเวลาสอนอย่างเต็มที่ ทางที่ดีโรงเรียนควรจัดให้ครูหนึ่งคนสอนหลายชั้นแทนการสอนหลายวิชา หากจะต้องเข้ารับการอบรมจะได้เป็นการอบรมวิชาเดียวที่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับชั้นเรียนอื่นๆ ได้
2. การจัดอบรมด้านการสอน ควรเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติและได้รับข้อมูลย้อนกลับ แต่ละหัวข้อควรใช้เวลาอย่างน้อย 4-5 ครั้งๆ ละ 2 วัน
3. ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาควรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง เช่นทุกวันเสาร์ เป็นเวลาอย่างน้อย 2 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่การออกเสียงคำศัพท์ และการใช้ไวยากรณ์ไปจนถึงการใช้ภาษาอังกฤษในระดับที่สูงขึ้นเช่น การเล่าเรื่อง การบรรยาย การแสดงความคิดเห็น ไปจนถึงความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาด้วย **ครูที่ควรต้องได้รับการอบรมอย่างเร่งด่วนและได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดคือครูที่มีผลการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ เพราะครูเหล่านี้ไม่มีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษมากพอที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองได้** ลักษณะการอบรมควรแยกเป็นกลุ่มให้ผู้ที่มีความสามารถระดับเดียวกันได้รับการอบรมด้วยกันเพื่อป้องกันปัญหาการเรียนไม่ทันคนอื่น ๆ วิทยากรในการอบรมต้องมีความรู้ค่อนข้างลึกซึ้งทั้งด้านภาษาอังกฤษ วัฒนธรรมและเทคนิคการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เข้ารับการอบรม
4. เนื่องจากการอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษานั้นใช้เวลานาน เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอาจต้องมีการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบันไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะโรงเรียนในชนบท

5. นอกเหนือจากการอบรมด้านภาษาอังกฤษแล้ว ยังควรต้องมีการอบรมฝึกปฏิบัติด้านการวัดและการประเมินผล โดยเฉพาะการออกข้อสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหา และการตั้งคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์

6. ควรมีการปรับพื้นฐานหรือเตรียมความพร้อมของนักเรียนโดยการจัดค่ายภาษาอังกฤษ ช่วงเวลาที่เหมาะสมคือสัปดาห์แรกของการเปิดภาคการศึกษา ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนเหล่านี้มีฐานะยากจนต้องช่วยผู้ปกครองทำมาหาเลี้ยงชีพ ลักษณะค่ายภาษาอังกฤษที่ควรจัดคือมีวัตถุประสงค์แน่นอน มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการเข้าค่าย

7. ควรมีการขยายผล โดยให้ครูที่ได้รับการพัฒนาเหล่านี้เป็นกลุ่มวิทยากรให้ความรู้ด้านต่างๆ ในประเด็นที่ตนมั่นใจให้กับครูในสถานศึกษาในเขตการศึกษาเดียวกันหรือใกล้เคียง

8. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมักจัดอบรมเพื่อเพิ่มความสามารถทางภาษาอังกฤษให้ครูภาษาอังกฤษอยู่เป็นประจำ แต่รายงานผลการศึกษาในเชิงทดลองเปรียบเทียบความสามารถก่อนและหลังการอบรมยังมีน้อย ส่วนใหญ่มักเป็นการประเมินความพึงพอใจ ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยในเชิงทดลองเพิ่มขึ้น

สารบัญ

เล่มที่ 1

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
บทคัดย่อภาษาไทย	VI
บทสรุปผู้บริหาร	IX
สารบัญเรื่อง	XIX
สารบัญตาราง	XXIII
สารบัญภาพ	XXV
สารบัญแผนภูมิ	XXVI
บทที่ 1 บทนำ	
1. เหตุผลและความเป็นมา	1
2. วัตถุประสงค์	9
3. สมมติฐานการวิจัย	9
4. ขอบเขตการวิจัย	10
5. นิยามคำศัพท์	10
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
7. ข้อจำกัด	12
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	
1. แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก	13
1.1 การสอนแบบฟัง-พูด	14
1.2 การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง	15
1.3 การสอนภาษาตามแนวการสื่อสาร	16
1.4 การสอนแบบเน้นการสร้างองค์ความรู้	19
2. การสอนคำศัพท์ให้กับผู้เรียนวัยเด็กหรือวัยเริ่มเรียน	22
2.1 การสอนถอดถอดรหัสคำ	23
2.2 การสอนแบบอ่านทั้งคำ	24
3. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนวัยเด็ก	24
3.1 เทคนิคการสอนคำศัพท์	25
3.2 เทคนิคการสอนฟังและพูด	26
3.3 เทคนิคการสอนฟังและอ่าน	28
3.4 เทคนิคการสอนการเขียนและการสะกดคำ	29

บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม (ต่อ)

4. ความสำคัญของการพัฒนาความสามารถทางการสอนของครู	30
4.1 สารในการพัฒนาครู	32
5. รูปแบบการพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
6. รูปแบบการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ ของครูระดับประถมศึกษาที่ใช้ในงานวิจัย	42
7. กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ	45
7.1 กรอบแนวความคิดในการจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ	47

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	54
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
4. การเก็บข้อมูล	65
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	70

บทที่ 4 ผลการศึกษาและอภิปรายผล

1. ข้อมูลทั่วไป	73
2. ความสามารถทางภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่าง	78
3. ความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่าง	82
3.1 ความสามารถในการสร้างประมวลการเรียนรู้ (Syllabus) ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	82
3.2 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ประมวลการเรียนรู้	87
3.3 ความสามารถในการทำสื่อประกอบการสอน	93
3.4 ความสามารถในการออกข้อสอบ	94
4. ผลการสอบ Cambridge ESOL TKT (The teaching Knowledge Test)	97
5. ประสิทธิภาพในการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่าง	99
5.1 ผลการนิเทศการสอนระหว่างภาคการศึกษาที่ 1 และ 2	99
5.2 ผลการสังเกตพฤติกรรมเชิงบวกในการเรียนภาษาอังกฤษ	106
5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยครูกลุ่มตัวอย่าง	110
6. ความคิดเห็นของครูกลุ่มตัวอย่างต่อกระบวนการพัฒนา ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษ	112
7. อภิปรายผล	114

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
- สรุปผลการวิจัย	141
- ข้อเสนอแนะ	147
บรรณานุกรม	149
ภาคผนวก ก	156

เล่มที่ 2

ภาคผนวก ข	แบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษก่อนเข้ารับการอบรม
ภาคผนวก ค	แบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษระหว่างการเข้ารับการอบรม
ภาคผนวก ง	แบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษหลังการอบรม
ภาคผนวก จ	แบบสอบถามความคิดเห็นระหว่างการอบรม
ภาคผนวก ฉ	แบบสังเกตการสอนของครูผู้เข้ารับการอบรม
ภาคผนวก ช	ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
ภาคผนวก ซ	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
ภาคผนวก ท	เนื้อหาในโปรแกรม ELLIS
ภาคผนวก ธ	เนื้อหาภาษาอังกฤษที่ใช้สอนโดยอาจารย์เจ้าของภาษา

เล่มที่ 3

ภาคผนวก ฒ	แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ภาคการศึกษาที่ 1
-----------	---

เล่มที่ 4

ภาคผนวก ณ	ใบความรู้ภาคการศึกษา ที่ 1
-----------	----------------------------

เล่มที่ 5

ภาคผนวก ฎ	ใบงาน (Worksheet) ภาคการศึกษาที่ 1
-----------	------------------------------------

เล่มที่ 6

ภาคผนวก ฎ แบบฝึกหัดซ่อมเสริม (Remedial) ภาคการศึกษาที่ 1

เล่มที่ 7

ภาคผนวก ท แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
(ภาษาอังกฤษ) ภาคการศึกษาที่ 2

เล่มที่ 8

ภาคผนวก ฒ ใบความรู้ภาคการศึกษา ที่ 2

เล่มที่ 9

ภาคผนวก ณ ใบงาน (Worksheet) ภาคการศึกษาที่ 2

เล่มที่ 10

ภาคผนวก ด แบบฝึกหัดซ่อมเสริม (Remedial) ภาคการศึกษาที่ 2

เล่มที่ 11

ภาคผนวก ถ แผนการจัดกิจกรรมและเอกสารพร้อมสื่อประกอบกิจกรรมค่าย
ภาษาอังกฤษ

CD 1

ภาคผนวก ฐ เสียงประกอบใบความรู้ใบงาน และแบบฝึกหัดซ่อมเสริมและสื่อการสอน
ภาคการศึกษาที่ 1 และเสียงประกอบกิจกรรมค่าย

CD 2

ภาคผนวก ต เสียงประกอบใบความรู้ใบงาน และแบบฝึกหัดซ่อมเสริมและสื่อการสอน
ภาคการศึกษาที่ 2

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 1:1	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2544-2549	2
ตารางที่ 4:1	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบภาษาอังกฤษ รวมทุกทักษะก่อน ระหว่าง และหลังการอบรม	78
ตารางที่ 4:2	ผลการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยภาพรวม และแยกแต่ละทักษะ	79
ตารางที่ 4:3	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบภาษาอังกฤษ แต่ละทักษะก่อน ระหว่างและหลังการอบรม	80
ตารางที่ 4:4	ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ ในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 แยกเป็นประเด็นและภาพรวมของทุกประเด็น	100
ตารางที่ 4:5	ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ ในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 เกี่ยวกับคุณสมบัติด้านการสอน	101
ตารางที่ 4:6	ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ ในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 เกี่ยวกับเนื้อหาที่ใช้ในการสอน	102
ตารางที่ 4:7	ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ ในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 เกี่ยวกับวิธีการนำเสนอเนื้อหา	103
ตารางที่ 4:8	ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ ในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 เกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้เรียน	105
ตารางที่ 4:9	ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ ในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 เกี่ยวกับการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน	105
ตารางที่ 4:10	ค่าเฉลี่ยของการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 แยกเป็นประเด็นและภาพรวมทุกประเด็น	108
ตารางที่ 4:11	คะแนนการสอบก่อนและหลังการเข้าค่าย คะแนนสอบปลายภาค การศึกษาที่ 1 และ 2 จำแนกตามโรงเรียน	110
ตารางที่ 4:12	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนภาษาอังกฤษแต่ละช่วงโดยใช้สถิติ Paired Samples t-test	111
ตารางที่ 4:13	ความคิดเห็นของครูกลุ่มตัวอย่างต่อการพัฒนาด้านการฝึกสอน และการนิเทศ	112

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 4:14 การนำความรู้ไปใช้ระหว่างและหลังเสร็จสิ้นโครงการการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ	113
ตารางที่ 4:15 ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ	114

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่	หน้า
ภาพประกอบที่ 4:1 สาขาวิชาเอกของครูที่เข้าร่วมการอบรม	73
ภาพประกอบที่ 4:2 ประสบการณ์ทางด้านการสอนภาษาอังกฤษ	74
ภาพประกอบที่ 4:3 จำนวนครูที่มีภาระการสอนรายวิชาอื่นๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ	75
ภาพประกอบที่ 4:4 จำนวนชั่วโมงสอนรายวิชาอื่นๆ	75
ภาพประกอบที่ 4:5 จำนวนที่รับผิดชอบภาระงานอื่นๆ นอกเหนือจากการสอน	76
ภาพประกอบที่ 4:6 ค่าเฉลี่ยของภาระงานประจำสัปดาห์ของครูกลุ่มตัวอย่าง	77
ภาพประกอบที่ 4:7 ประสบการณ์การเข้ารับการอบรมของครูก่อนเข้าร่วมโครงการ	77
ภาพประกอบที่ 4:8 ผลการทดสอบความสามารถเกี่ยวกับความรู้ด้านการสอน (Teaching Knowledge Test: TKT)	97
ภาพประกอบที่ 4:9 ค่าเฉลี่ยของการประเมินพฤติกรรมการสอนครูโดยภาพรวมทุกด้าน	99
ภาพประกอบที่ 4:10 ค่าเฉลี่ยของผลการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ในภาพรวมและจำแนกเป็นโรงเรียน	107

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
แผนภูมิที่ 2:1 รูปแบบการอบรมที่ใช้ในการวิจัย	44
แผนภูมิที่ 2:2 กรอบแนวความคิดในการจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ	47
แผนภูมิที่ 2:3 กระบวนการจัดกิจกรรมค่าย	50
แผนภูมิที่ 3:1 ช่วงเวลาของการใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์และวัตถุประสงค์ของการสอบ	57
แผนภูมิที่ 4:1 รูปแบบกระบวนการพัฒนาตัดแปลงจาก Reflective Model (Wallace, 1991)	117

บทที่ 1

บทนำ

1. เหตุผลและความเป็นมา

ครูคือหัวใจของการศึกษาของชาติ คุณภาพของครูเป็นตัวกำหนดคุณภาพการศึกษา เวลา
นี้ทั้งคุณภาพการศึกษา และคุณภาพครูในภาพรวมตกต่ำอย่างน่าตกใจ เพราะตกอยู่ใต้
ระบบอำนาจ ระบบควบคุมและสั่งการจากเบื้องบน (วิจารณ์ พานิช 2551 หน้า 40)

ข้อความข้างต้นสะท้อนให้เห็นสภาพการเรียนการสอนในระบบการศึกษาของประเทศไทย
ได้เป็นอย่างดีว่าครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของประเทศซึ่งปัจจุบันพบว่ามี
คุณภาพต่ำลงมาก เหตุผลหนึ่งอาจเป็นเพราะครูขาดความรู้ในวิชาชีพความเชี่ยวชาญด้านการ
สอนและความรู้ด้านการสอนที่ดีพอจนทำให้ประชาชนจำนวนไม่น้อยรู้สึกว่าคุณครูไม่ใช่ครูที่เป็นที่
พึ่งพาของเด็ก สังคม และประเทศชาติได้อีกต่อไป (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544) เราคงไม่
สามารถปฏิเสธได้ว่า “ครู” ในที่นี้นับรวมครูที่สอนภาษาอังกฤษด้วย โดยเฉพาะครูที่สอน
ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ทั้งนี้เพราะมีผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของ
การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาออกมาอย่างต่อเนื่อง เช่น ครูไม่มีวุฒิ
การศึกษาตรงกับสาขาที่สอน ครูขาดความรู้ด้านเนื้อหาวิชาและทักษะด้านการสอน หรือมีภาระ
งานต่างๆ ล้นมือ ปัญหาเหล่านั้นเป็นปัญหาที่ซับซ้อนและเป็นที่ทราบกันดีทั้งในระดับปฏิบัติและ
ระดับนโยบายว่าเป็นปัญหาเรื้อรังที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ
การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา (ยุทธศิลป์ จันทรเหลื่อ 2531, นิภา เมธธา
วิชัย และคณะ 2540, เฉลียว กันนิกา 2548, กรมวิชาการ 2544, พิณทิพย์ ทวยเจริญ 2543)
อีกทั้งยังมีผลกระทบต่อเนื่องไปจนถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษในระดับที่สูงขึ้นอีกด้วย (พิณทิพย์ ทวยเจริญ 2549) และยังอาจกล่าวได้อีกว่าปัญหา
นี้ส่งผลกระทบถึงความสามารถของผู้ที่จบการศึกษาในระดับต่างๆ ในการนำภาษาอังกฤษไปใช้ใน
การประกอบอาชีพการงาน (ชลลดา เลาหวิริยานนท์ และคณะ 2547, ปราณี กุลละวณิชย์
2550)

ปัญหาและอุปสรรคในด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้นได้สะท้อนให้เห็นชัด
ในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก จากรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2544-2549 (ตารางที่ 1) ภายใต้การ
จัดการของสำนักทดสอบทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544-2549) แสดงให้เห็นว่าความสามารถทาง
ภาษาอังกฤษของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้และต้องปรับปรุง และจากตารางดังกล่าว สังเกตเห็น

ได้ชี้ว่าตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 เป็นต้นมา คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษนั้นลดน้อยลงตามลำดับ ถึงแม้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะให้เหตุผลของการที่ผลการสอบของหลายวิชาในปีการศึกษา 2549 มีคะแนนเฉลี่ยลดลงว่าเป็นเพราะนักเรียนที่ลุ่มมาสอบเกือบครึ่งมาจากโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่มีความพร้อม คะแนนนักเรียนกลุ่มนี้จึงจุดค่าเฉลี่ยให้ลดลงก็ตาม (“ผลสอบเอ็นที นร.ป.6-ม.3 ปี 49 หลายวิชาคะแนนลดลง” 2550)

ตารางที่ 1:1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2544-2549

ปีการศึกษา	คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 40)	ระดับคุณภาพ
2544	19.83	พอใช้
2545	18.96	พอใช้
2546	16.46	ปรับปรุง
2547	14.94	ปรับปรุง
2548	ไม่พบข้อมูล	ไม่พบข้อมูล
2549	13.81	ปรับปรุง

หมายเหตุ 0-16 = ปรับปรุง 17-26 = พอใช้ 27-40 = ดี

ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นตัวชี้วัดอย่างชัดเจนว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันยังไม่บรรลุเป้าหมายของการสอนภาษาอังกฤษ และต้องการการปรับปรุงอย่างเร่งด่วน

สิ่งที่เป็นปัญหาเรื้อรังที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาได้แก่ การมอบหมายให้ครูที่ไม่มีวุฒิกศีกษาด้านภาษาอังกฤษหรือการสอนภาษาอังกฤษเป็นผู้วางรากฐานในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าการเรียนระดับประถมศึกษานั้น ถือว่าเป็นการเรียนระดับฐานรากที่สำคัญในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในทุกๆ ด้าน และต้องการการปูพื้นฐานจากผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถด้านการสอนเป็นอย่างดี (ชมพันธ์ ญูชร ณ อยุธยา และคณะ 2527 อ้างถึงไวนิดา อัคราช 2536, นิภา เมธาวีชัย และคณะ 2540, พินทิพย์ ทวยเจริญ 2543, Phillips, 1999) นอกจากนั้นครูเหล่านี้ยังต้องมีหน้าที่ในการสอนวิชาอื่นๆ และยังมีภาระหน้าที่พิเศษอีกมากมายนอกเหนือไปจากภาระการสอนอีกด้วย (ยุทธนา พรหมณี 2547, ชลดา เลหาวิริยานนท์ และคณะ 2550 ก, ปราณี กุลละวณิชย์ 2550, สาลี ศิลปธรรม 2550)

จากประเด็นปัญหาที่พบดังกล่าว ย่อมเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าระบบการจัดให้ครูที่ไม่มีวุฒิ การศึกษาด้านภาษาอังกฤษหรือด้านการสอนภาษาอังกฤษเป็นผู้ปลูกฝังรากฐานในการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษดูเหมือนจะเป็นจุดแรกเริ่มของปัญหาทั้งหมด ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้สอนไม่มีความรู้ ความสามารถทางภาษาอังกฤษก็ย่อมไม่มีเนื้อหาที่จะนำไปสอนนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ส่วน ความรู้ทางด้านการสอนนั้น นอกจากปัญหาด้านความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาแล้วยังพบว่า ครูยังมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสอนด้วย ปานตา ใช้เทียมวงศ์ (2531) ได้สรุปปัญหาของ ครูภาษาอังกฤษไว้ 4 ประการ ประการที่หนึ่ง ครูไม่เข้าใจวิธีการสอนที่เน้นการใช้ภาษาอังกฤษ มากกว่าการสอนโดยการให้นักเรียนท่องจำกฎไวยากรณ์ ประการที่สอง ครูคิดว่าการทำกิจกรรม มากๆ ทำให้เสียเวลาและสอนได้ไม่ครบเนื้อหา ปัญหาประการที่สามคือ ครูทำอุปกรณ์การสอนไม่ เป็น และปัญหาประการสุดท้ายคือครูไม่เข้าใจวิธีการวัดและประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของ บทเรียน การที่ครูไม่มีความรู้ทั้งทางด้านภาษาอังกฤษและด้านการสอนภาษาอังกฤษนั้น ทำให้ครู ไม่มีทางเลือกอื่น นอกจากสอนแต่การอ่าน การเขียน และการแปล เพราะครูพูดภาษาอังกฤษ ไม่ได้ (กรมวิชาการ 2541, ยุทธนา พรหมณี 2547, เอนก กิมสุวรรณ 2550) แต่สถานการณ์ที่ นำเป็นห่วงที่สุด คือครูจำนวนหนึ่งเลือกที่จะไม่สอนภาษาอังกฤษในช่วงโมงภาษาอังกฤษที่ตนต้อง รับผิดชอบแต่จะสอนวิชาที่ตนถนัดแทน เช่น ภาษาไทย หรือคณิตศาสตร์ ทำให้นักเรียนเรียนไม่ ทันตามหลักสูตร ซึ่งเป็นผลเสียต่อตัวนักเรียนเป็นอย่างมาก (ชลลดา เลหาวิริยานนท์ และคณะ 2550 ก)

นอกจากนั้น ยังมีปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการสอนภาษา ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา นั่นคือ การที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศไว้ 5 ประการ กล่าวคือ 1) ผู้เรียนจะต้องมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ 2) ใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ได้ 3) สามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรม ไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ 4) มีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมหลากหลายของ ประชาคมโลก และ 5) ใช้ภาษา ต่างประเทศแสวงหาความรู้เพื่อศึกษาต่อและประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546: 2) และการที่สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแบ่งย่อยเป็น 4 สาระ 8 มาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ 4 ช่วงชั้น ทำให้มีรายละเอียดมากมาย ยากต่อการทำความเข้าใจของครูหรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ (“รูกปรับหลักสูตร ร.ร. ไม่ ถึงมาตรฐาน” 2550:15) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับครูที่ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านการสอน ภาษาอังกฤษ หรือยังไม่มีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษ นอกจากนั้นการกำหนดสาระ การสอนในแต่ละช่วงชั้นเป็นกรอบกว้างๆ ทำให้ครูแต่ละคนประสบปัญหาในการกำหนดขอบเขต เนื้อหาสาระในการสอนของแต่ละชั้นในช่วงชั้น เช่น หากโรงเรียนใดจัดให้ครู 1 คนรับผิดชอบการ สอน 1 ระดับชั้นแทนที่จะเป็น 1 ช่วงชั้น ก็จะเป็นปัญหาในการรับช่วงการสอน เพราะครูที่สอน ระดับชั้นสุดท้ายของช่วงชั้นนั้นๆ จะต้องสอนให้ครบเนื้อหาตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่ เป็นไปได้ยากมากเพราะเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรก็อัดแน่นมากมายอยู่แล้ว และยังคงต้อง สอนให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ครูที่สอนระดับต้นของช่วงชั้นนั้นสอนไว้น้อยกว่าที่ควรจะเป็นอีกด้วย

(ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์ครูสอนภาษาอังกฤษในช่วงชั้นที่สองในจังหวัดสิงห์บุรี สงขลา และ นครศรีธรรมราช: คณะผู้วิจัย) ความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับผลจากการประชุมคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีมติให้มีการปรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 หลังจากพบปัญหาของการใช้หลักสูตรนี้มาเป็นระยะ เวลา 6 ปี ว่าหลักสูตรมีความไม่ชัดเจนและมีความซ้ำซ้อนของเนื้อหา (“รื้อหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544” 2550:15) ซึ่งมีผลกระทบถึงคุณภาพการเรียนรู้ที่ยังได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร (“รื้อปรับหลักสูตร ร.ร.ไม่ถึงมาตรฐาน” 2550:15)

ปัญหาของครูภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาได้หยุดอยู่เพียงเท่าที่กล่าวมาแล้ว แต่มี ปัญหาอีกประการหนึ่งคือความพยายามของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการที่จะยกระดับ ความสามารถทางภาษาอังกฤษของครูโดยการจัดให้มีการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษ แต่ในทางปฏิบัติจะเป็นการเพิ่มความเครียดในหน้าที่การงาน ทำให้ครูซึ่งส่วนใหญ่เป็นครูที่ต้อง สอนภาษาอังกฤษเพราะได้รับการมอบหมายจากทางโรงเรียนเกิดความท้อถอย หหมดกำลังใจ ขาด ความมั่นใจในการสอนของตนเอง มากกว่าจะเป็นการช่วยพัฒนาทางวิชาชีพให้กับครู จากการ สัมภาษณ์ครูอย่างไม่เป็นทางการหลังการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษครั้งล่าสุดเมื่อ วันที่ 1 ธันวาคม 2550 ซึ่งจัดสอบโดยสถาบันภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาจำนวนหนึ่งที่ไม่ทำข้อสอบ เพราะอ่านข้อสอบภาษาอังกฤษไม่ออก จำนวนหนึ่งที่ทำข้อสอบโดยการเดาทั้งหมดและบังเอิญได้ คะแนนมาก และอีกจำนวนหนึ่งที่คิดว่าพอจะทำข้อสอบบ้างได้แต่ก็ไม่แน่ใจ การที่ไม่มีการเฉลย ข้อสอบทำให้ครูในกลุ่มหลังก็ไม่ได้มีความรู้เพิ่มเติมขึ้นเพราะไม่ทราบคำตอบของตนถูกหรือผิด อย่างไร และที่สำคัญคือครูรู้สึกสับสนกับการสอบเพราะข้อสอบที่ใช้วัดความสามารถทาง ภาษาอังกฤษของครูไม่ได้สะท้อนภาพของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษา แต่ข้อสอบกลับเน้นความรู้ด้านกฎ ไวยากรณ์และภาษาที่ไม่ใช่ในชีวิตประจำวันในระดับที่ครูประถมศึกษาจะต้องใช้สอน ครูเหล่านี้จึง เกิดความคับข้องใจว่าสอบภาษาอังกฤษเพื่อสาเหตุใด ผลที่อาจตามมาหลังการสอบไม่ผ่าน คือครู ต้องเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ทางภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังพบว่าครูมีปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับการอบรม คือ เนื้อหาที่ใช้ในการอบรมไม่ตรงประเด็น ครูไม่สามารถนำความรู้ทาง ภาษาอังกฤษที่ได้รับไปสอนนักเรียนได้ เมื่อครูต้องเข้ารับการอบรมที่ถูก “สั่งการจากเบื้องบน” ก็ จะยุ่งวุ่นวายกับการเข้ารับการอบรม และถ้ามีการอบรมระหว่างภาคการศึกษา ครูก็ต้องทิ้งชั้น เรียนเพื่อเข้ารับการอบรม นักเรียนไม่มีครูสอน เหล่านี้เป็นปัญหาลูกโซ่ที่ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่ไม่จบสิ้น (ครูสอนภาษาอังกฤษในช่วงชั้นที่สองในจังหวัด สิงห์บุรี สงขลา และนครศรีธรรมราช 2550: ข้อมูลจากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ)

บุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่างตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้ และได้พยายามที่จะ แก้ไขปัญหาอยู่ตลอดเวลา เช่น ทำการศึกษาเพื่อหาวิธีการสอนที่จะช่วยเพิ่มความสามารถทาง ภาษาอังกฤษของผู้เรียนในระดับต่างๆ หรือ การอบรมเพิ่มพูนความสามารถทั้งทางด้านความรู้ ภาษาอังกฤษและด้านการสอนภาษาอังกฤษให้แก่ครูที่สอนภาษาอังกฤษ ตัวอย่างงานวิจัย

เกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนและผู้สอนในระดับประถมศึกษา เช่น งานวิจัยของพิณทิพย์ ทวยเจริญ (2543) ซึ่งได้ทดลองสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 79 คน เป็นเวลา 40 ชั่วโมง โดยสอนคำศัพท์ที่เป็นรูปธรรม 1-2 พยางค์ประมาณ 200 คำ และเป็นคำซึ่งใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ไวยากรณ์ที่สอนแบบเบ็ดเสร็จสามารถใช้สื่อความได้ เช่น โครงสร้างที่ใช้ในการขอความช่วยเหลือ ฯลฯ และวิธีการสอนที่ใช้เป็นแบบผสมผสานหลากหลาย สอนซ้ำบ่อยๆ ใช้กิจกรรมที่หลากหลายและให้ผู้เรียนทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้วอยู่เสมอเพื่อให้จำสิ่งที่เรียนได้ดีขึ้น ผลการทดลองพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นผู้เรียนที่อยู่ในช่วงอายุ 8-11 ขวบ และเป็นวัยที่ผู้วิจัยพบว่ามีศักยภาพการเรียนรู้การออกเสียงภาษาอังกฤษได้สูง สามารถพัฒนาทักษะการพูดและการอ่านออกเสียงได้ดีที่สุด ตามด้วยทักษะการฟังและการอ่านเพื่อสื่อความ ในงานวิจัยเดียวกันนี้ผู้วิจัยได้ทดลองอบรมการพูดภาษาอังกฤษตามหลักภาษาศาสตร์ให้กับครูระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 ชั่วโมง เนื่องจากพิจารณาเห็นแล้วว่า ครูที่สอนในชั้นประถมศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาไม่ตรงกับงานที่สอนทำให้การสอนของครูไม่มีประสิทธิภาพและสอนแบบผิดๆ ผลการทดลองพบว่าครูที่เข้าร่วมอบรมสามารถออกเสียงและพูดภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น และมีความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษมากขึ้น

ในส่วนของผู้เรียนที่จะเรียนภาษาอังกฤษให้ประสบผลสำเร็จได้นั้น มีความเชื่อว่า การได้ใช้ภาษาอังกฤษบ่อยๆ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาได้ดี และผู้เรียนควรได้รับการปูพื้นฐานที่ดีในการเรียนภาษาต่างประเทศตั้งแต่ยังเป็นเด็ก แต่เนื่องจากการเรียนการสอนตามปกติในโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษบ่อยมากพอที่จะทำให้เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นชลลดา เลาหวิริยานนท์ และคณะ (2550 ข) จึงทำการวิจัยเชิงกึ่งทดลองเพื่อยืนยันว่าการสอนแบบเข้มซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกและเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ดีกว่าการสอนในชั้นเรียนปกติ การวิจัยนี้เน้นการสอนฟังและพูดภาษาอังกฤษ โดยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 29 คน จากโรงเรียน 7 แห่งในจังหวัดนครราชสีมา เป็นเวลาประมาณ 60 ชั่วโมง หรือ 12 วันติดต่อกัน เริ่มจากการสอนคำศัพท์พื้นฐานที่เป็นรูปธรรมประมาณ 150 คำ และนำคำศัพท์เหล่านี้ไปใช้ในข้อความหรือประโยคที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เช่น การทักทาย การออกคำสั่ง การบรรยายสิ่งของเพื่อบอกจำนวน ขนาด สี และตำแหน่ง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านการฟัง-พูด ภาษาอังกฤษสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนั้นการติดตามผลการเรียนภาษาอังกฤษเป็นระยะเวลา 1 ภาคการศึกษาหลังการทดลองยังพบความสัมพันธ์เชิงบวกของคะแนนการฟังและพูดหลังการทดลองกับคะแนนการฟังและพูดปลายภาคและคะแนนรวมวิชาภาษาอังกฤษปลายภาคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอีกด้วย

ผลของการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนที่อยู่ในช่วงอายุ 8-11 ขวบ สามารถพัฒนาความสามารถทางการพูดและการอ่านออกเสียงได้ดีภายในระยะเวลาเพียง 40-60 ชั่วโมงของการสอนแบบเข้ม และผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังและการอ่านเพื่อสื่อความได้อีกด้วย นอกจากนี้หัวใจสำคัญของการสอนให้ประสบผลสำเร็จอยู่ที่การเน้นให้ผู้เรียนสื่อความได้ สอนซ้ำบ่อยๆ ใช้กิจกรรมที่หลากหลายและทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้วอยู่เสมอ แต่ข้อควรสังเกตประการหนึ่งของการวิจัยทั้ง 2 เรื่องดังกล่าว คือ ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษ และสามารถ

เป็นแบบอย่างในการออกเสียงและการพูดที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เป็นผู้สอนเอง แต่อย่างไรก็ตามจากการพิจารณาสภาพความเป็นจริงของระบบการเรียนการสอนของโรงเรียนในประเทศไทย ผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่มีคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษหรือการสอนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะการสอนการพูดและการออกเสียงยังด้อยประสิทธิภาพ ครูเหล่านั้นตระหนักถึงปัญหานี้ดีและมีความต้องการที่จะเพิ่มความสามารถด้านการฟังและพูดของตนเอง ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการอบรมครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา 2 เรื่อง ซึ่งเป็นงานวิจัยในโครงการวิจัยชุด “โครงการฐานรากการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ” ดังต่อไปนี้

งานวิจัยเรื่องแรกเป็นการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและพูดภาษาอังกฤษให้กับครูที่สอนภาษาอังกฤษในช่วงชั้นที่ 2 ผ่านกิจกรรมต่างๆ โดยใช้เวลาในการฝึกอบรมประมาณ 5 สัปดาห์ เพื่อให้ครูที่เข้ารับการอบรมนำความสามารถทางด้านการฟังและพูดรวมทั้งนำลักษณะกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางในการสอนฟังและพูดภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษา ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าครูที่เข้ารับการอบรม มีพัฒนาการด้านการฟังและพูดเพิ่มขึ้น มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อการสอน นอกจากนั้นครูยังได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและพูดให้ครูอย่างต่อเนื่องและควรเพิ่มการอบรมเพื่อเพิ่มความสามารถด้านการอ่านและเขียนด้วย (พงษ์สุตา ภูเจริญ และคณะ 2549) ส่วนผลการวิจัยของชลลดา เลาหิริยานนท์ และคณะ (2550 ก) เรื่อง “ผลการอบรมแบบเข้มเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษให้แก่ครูที่สอนภาษาอังกฤษในช่วงชั้นที่ 1 ในจังหวัดนครศรีธรรมราช” ซึ่งใช้เวลาในการฝึกทักษะด้านการฟังและพูดภาษาอังกฤษรวมทั้งพัฒนาความสามารถด้านการสอนฟังและพูดรวม 12 วันในระหว่างปิดภาคการศึกษาฤดูร้อน และอีก 10 วันในการติดตามผลการสอนระหว่างภาคการศึกษาที่ 1 นั้น พบว่าการจัดการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความสามารถทั้งทางด้านความรู้ภาษาอังกฤษและด้านการสอนภาษาอังกฤษให้แก่ครู โดยเฉพาะครูที่ไม่มีวุฒิจากการศึกษาทั้งทางด้านภาษาอังกฤษและด้านการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีการจัดการอบรมแบบต่อเนื่องเพราะครูผู้สอนต้องการได้รับการย้ำเตือนเกี่ยวกับทฤษฎี/ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาอังกฤษ และการฝึกฟังและพูดเพียงระยะเวลาการอบรมเพียง 22 วันยังไม่สามารถช่วยให้ครูออกเสียงภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง ทั้งนี้เพราะการจะใช้ภาษาต่างประเทศให้ถูกต้องคล่องแคล่วและแม่นยำนั้น ผู้ใช้ภาษาต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นอกจากนี้เนื้อหาในการอบรมควรครอบคลุมทั้งด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ วิธีการสอนภาษาอังกฤษ การผลิตสื่อ และการวัดผลประเมินผล

นอกจากการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถด้านการสอนของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาแล้วยังมีการวิจัยในทำนองเดียวกันแต่เป็นการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานของครูที่สอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นการวิจัยที่ใช้เวลาต่อเนื่องถึง 3 ปี (สาส์ ศิลปธรรม 2550) ผลการศึกษาสรุไปได้ว่า ครูมีความสามารถในการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในส่วนของนักเรียนพบว่ามีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะเพิ่มขึ้นและเรียนอย่างมีความสุข

ในต่างประเทศ เช่น ตุรกี ก็มีโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานของครูที่สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับประถมศึกษาด้วยเช่นกัน โครงการนี้ใช้เวลา 1 ปีในการจัดทำคลังบทเรียนและสื่อการสอน เริ่มจากการประชุมกลุ่มเป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์เพื่อหาข้อสรุปร่วมกันในการกำหนดรูปแบบของบทเรียนและสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ จากนั้นจึงใช้เวลาอีก 2 ภาคการศึกษาในการผลิตบทเรียนและสื่อการสอนพร้อมทั้งทดลองใช้บทเรียนและสื่อการสอน ผลการศึกษาพบว่าครูที่เข้ารับการอบรมมีพัฒนาการทั้งทางด้านองค์ความรู้และทักษะในการผลิตบทเรียนและสื่อการสอนที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าครูที่ผ่านกระบวนการพัฒนานี้มีทัศนคติในทางบวกต่อการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติอาชีพของตนอีกด้วย (Daloglu, 2004) จะเห็นได้ว่าการศึกษานี้เน้นที่การสร้างคลังบทเรียนและสื่อการสอนเพื่อความสะดวกในการสอนของครู แต่ไม่ได้ครอบคลุมไปถึงการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของครู ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าครูกลุ่มตัวอย่างไม่ประสบปัญหาด้านนี้

เพ็ญณี แร่อท และคณะ (2546) ซึ่งทำวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติการเรียนรู้จังหวัดขอนแก่น ได้ให้ข้อเสนอแนะที่ค้นพบจากการวิจัยว่า การพัฒนาบุคลากรควรมีโครงสร้างชัดเจนและต่อเนื่อง มีการติดตามผลหลังการอบรม หรือมีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในสภาพการเรียนการสอนจริงโดยอาศัยเครือข่ายครูต้นแบบ นักศึกษาฝึกสอนและสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง

จากผลการวิจัยข้างต้น จะเห็นว่าตัวแปรสำคัญตัวหนึ่งที่บ้านทอนศักยภาพการเรียนภาษาอังกฤษของเด็กคือระบบการเรียนการสอนที่ขาดประสิทธิภาพเนื่องจากครูที่สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางภาษาอังกฤษ หรือการสอนภาษาอังกฤษ ทำให้ประสบปัญหาตั้งแต่การออกเสียงจนถึงการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ และจากการพิจารณาสภาพความเป็นจริงของระบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาในประเทศไทยโดยเฉพาะโรงเรียนต่างจังหวัดซึ่งเป็นโรงเรียนที่ขาดความพร้อมหลายด้าน เช่น สภาพห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน การขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดหาอุปกรณ์การสอนและ การส่งเสริมสนับสนุนจากผู้ปกครอง แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ และประการสุดท้ายการที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนเป็นช่วงชั้นมิใช่ระดับชั้น โดยคาดหวังว่านักเรียนที่จบการศึกษาในช่วงชั้นเดียวกันจะมีความรู้ความสามารถเท่ากันแต่ในทางปฏิบัติครูส่วนใหญ่ยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรดังกล่าวได้ ส่งผลให้คุณภาพการเรียนยังได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร นักเรียนแต่ละโรงเรียนที่เรียนระดับชั้นเดียวกันมีความรู้ไม่เท่ากัน (“รื้อหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544” 2500:15, “รื้อปรับหลักสูตร ร.ร.ไม่ถึงมาตรฐาน” 2550:15) ปัจจัยทั้งหลายเหล่านี้ประกอบกันส่งผลให้ผลเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน

ด้วยเหตุที่ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ในประเทศไทยยังขาดความรู้ความสามารถที่จะสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูเหล่านี้ทั้งด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษและด้านวิธีการสอน หากครูสามารถพัฒนาความสามารถทั้ง 2 ด้านนี้ได้ก็จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นและส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนภาษาอังกฤษได้ดีขึ้นเช่นกัน และในขณะเดียวกันก็ต้องมีการวิจัยคู่ขนานกับการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูเพื่อศึกษาว่าจะจัดการเรียนการสอนอย่างไรจึงจะช่วยให้นักเรียนที่จบการศึกษาในระดับชั้นเดียวกันแต่ยังมีความสามารถที่ต่างกันและยังมีระดับความสามารถที่ต่ำกว่าเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการจะมีความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษที่ใกล้เคียงกันและสามารถเรียนต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นได้

ในการพัฒนาครูควรเน้นที่กระบวนการการเรียนรู้ และเป็นกระบวนการที่เน้นความสัมพันธ์แนวราบซึ่งหมายถึงผู้ที่อาสาสมัครเข้ารับการอบรมนั้นมีความตั้งใจที่จะพัฒนาการสอนของตนเพื่อความสำเร็จของลูกศิษย์ และลักษณะการพัฒนาควรเน้นให้ครูได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติภายใต้การแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับผู้เข้ารับการอบรมคนอื่น ๆ กระบวนการเหล่านี้เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้จากการอบรมภาคทฤษฎีภายในระยะเวลา 2-3 วัน (วิจารณ์ พานิช 2551) และสำหรับครูที่ไม่มีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษ การพัฒนาครูควรเน้นการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของครูด้วย (Cullen, 1994) เพราะเป็นสิ่งที่ครูเรียนรู้เองได้ยากที่สุด โดยเฉพาะความสามารถในการออกเสียง (พิณทิพย์ ทวยเจริญ 2549)

ด้วยตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ในบริบทของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งจากประสบการณ์การทำวิจัยเพื่อช่วยเพิ่มพูนความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษให้กับครูที่สอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 และจากการทำวิจัยเกี่ยวกับการสอนฟังและพูดภาษาอังกฤษแบบเข้มให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มาแล้ว คณะผู้วิจัยจึงต้องการดำเนินการทดลองในลักษณะของการ “ต่อยอด” เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติการสอนของครูที่สอนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมการอบรมคนอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ครูที่เข้าร่วมโครงการวิจัยสามารถนำความรู้ต่างๆ ที่ได้รับไปสอนภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด และเพื่อศึกษาผลของการพัฒนาครูว่าจะช่วยให้ครูจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเรียนภาษาอังกฤษได้ดีขึ้นมากน้อยเพียงใด รวมทั้งหาทางปรับปรุงแก้ไขกระบวนการพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

2. วัตถุประสงค์

การพัฒนาความสามารถในการสอนของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้สอดคล้องกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการมากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย 6 ข้อดังนี้

- 2.1 เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่างที่สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- 2.2 เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่างที่สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- 2.3 เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่างที่สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- 2.4 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยครูกลุ่มตัวอย่าง
- 2.5 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยครูกลุ่มตัวอย่าง
- 2.6 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาความสามารถของครูกลุ่มตัวอย่าง

3. สมมติฐานการวิจัย

- 3.1 ครูที่เข้ารับการอบรมมีความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นโดยมีผลการสอบวัดความรู้ด้านภาษาอังกฤษจากการสอบโดยใช้ข้อสอบมาตรฐาน PET (Preliminary English Test) ในระดับ 70% ขึ้นไป
- 3.2 ครูที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น
- 3.3 ครูที่เข้ารับการอบรมมีผลการสอบ Cambridge ESOL TKT (The Teaching Knowledge Test) อยู่ในระดับ (band) 2
- 3.4 ครูที่เข้ารับการอบรมผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้นในระดับ 4
- 3.5 นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเชิงบวกในการเรียนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน
- 3.6 การเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการเรียนภาษาอังกฤษกับครูที่เข้ารับการอบรมสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
- 3.7 ความคิดเห็นของครูที่เข้ารับการอบรมต่อรูปแบบการพัฒนาเป็นไปในเชิงบวก

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากร ประชากรของการศึกษานี้มี 2 กลุ่ม คือกลุ่มครูและกลุ่มนักเรียน สำหรับประชากรครู หมายถึงครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา 2 จำนวนทั้งหมด 226 คน ซึ่งปฏิบัติการสอนในโรงเรียนทั้งหมด 152 โรงเรียน และประชากรนักเรียนหมายถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา 2 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 3,149 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง คือครูจำนวน 9 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบมีวัตถุประสงค์ เนื่องจากต้องการครูที่สนใจสมัครเข้ารับการพัฒนาย่างแท้จริงเพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับกลับไปสอนนักเรียนในโรงเรียนต้นสังกัดได้ คุณสมบัติของครูมีดังนี้

4.2.1 สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาตอนปลาย ประจำโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา 2

4.2.2 สอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในปีการศึกษาที่ 2552

4.2.3 สามารถเข้าร่วมโครงการพัฒนาได้ตลอดหลักสูตร

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ระยะที่ 1

ตัวแปรอิสระ คือ การพัฒนาครูเป็นระยะเวลา 2 ปี โดยใช้รูปแบบของการอบรมที่เน้นการฝึกปฏิบัติทั้งด้านการเพิ่มพูนความสามารถด้านภาษาอังกฤษ และด้านการจัดการเรียนการสอน

ตัวแปรตาม คือ ความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษและทางการจัดการเรียนการสอน และความคิดเห็นของครูกลุ่มตัวอย่างต่อกระบวนการพัฒนา

ระยะที่ 2

ตัวแปรอิสระ คือ ความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษและทางการจัดการเรียนการสอน และความคิดเห็นของครูกลุ่มตัวอย่างต่อกระบวนการพัฒนา

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรมทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนภาษาอังกฤษกับครูกลุ่มตัวอย่าง

5. นิยามศัพท์

5.1 การพัฒนาความสามารถของครูภาษาอังกฤษ หมายถึง การพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 3 ด้าน คือ ความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ และ ความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษ และประสิทธิภาพในการจัดการเรียนสอนภาษาอังกฤษ

5.2 ความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยการสอบข้อสอบมาตรฐาน PET (Preliminary English Test) ซึ่งผู้เข้าสอบต้องได้คะแนนสอบ 70% ขึ้นไป ความสามารถเหล่านั้นได้แก่ ความสามารถที่จะเข้าใจประเด็นหลักของข้อความต่างๆที่เป็นเรื่องใกล้ตัว สามารถใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ที่อาจประสบเมื่อเดินทางไปประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ สามารถพูดเกี่ยวกับหัวข้อใกล้ตัวหรือหัวข้อที่ตนสนใจได้ บรรยายเหตุการณ์ ความต้องการ ความคิดเห็นและให้เหตุผลสั้นๆได้ ความสามารถดังกล่าวถือเป็นความสามารถที่เพียงพอสำหรับการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

5.3 ความรู้ความสามารถด้านการสอน หมายถึง ความสามารถในการสร้างประมวลการเรียนรู้ (syllabus) การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาเอกสารและสื่อประกอบการสอน การสร้างแบบทดสอบที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

5.4 ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับทักษะและกระบวนการสอน วัดได้จากการปฏิบัติสอนโดยใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่พัฒนาโดยคณะผู้วิจัย จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมเชิงบวกในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

5.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งได้จากการสอบเก็บคะแนนก่อนและหลังการเข้าค่ายภาษาอังกฤษ คะแนนสอบปลายภาคการศึกษาที่ 1 และ 2

5.6 พฤติกรรมเชิงบวก หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในขณะที่เรียนภาษาอังกฤษที่แสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่ดีต่อการเรียน เช่น การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเดี่ยวหรือกลุ่ม การอาสาตอบคำถาม การเรียนอย่างกระตือรือร้น เป็นต้น

5.7 ค่ายภาษาอังกฤษ หมายถึง การสอนภาษาอังกฤษระยะสั้นเพื่อปรับพื้นฐานความรู้ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนเปิดภาคการศึกษาที่ 1 โดยมีคณะผู้วิจัยและครูกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สอน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่คาดว่าจะได้รับหลังเสร็จสิ้นการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษของครูระดับประถมศึกษา มีดังนี้

6.1 ได้รูปแบบการอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนของครูที่ต้องสอนภาษาอังกฤษให้นักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปพิจารณาเพื่อใช้ในการพัฒนาครูในสังกัดต่อไปได้

6.2 ได้ชุดเอกสารบทเรียน สื่อประกอบการสอน กิจกรรมประกอบการสอน สำหรับใช้ในการจัดค่ายภาษาอังกฤษเพื่อปรับพื้นฐานนักเรียนก่อนเรียนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

6.3 ได้ชุดการสอนภาษาอังกฤษสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารบทเรียน สื่อประกอบการสอน แบบฝึกหัดซ่อมเสริม และข้อสอบวัดผล พร้อมทั้งจะเผยแพร่ให้ครูที่สอนในระดับดังกล่าวนำไปใช้สอนได้

6.4 ครูที่ผ่านกระบวนการพัฒนามีความรู้ความสามารถทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น โดยความรู้ความสามารถดังกล่าวหมายถึงความรู้ด้านเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษแบบต่างๆ การวิเคราะห์หลักสูตร การเขียนแผนการสอน การสร้างเอกสารการสอน สื่อการสอน แบบฝึกหัดซ่อมเสริม และการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และสามารถนำไปใช้พัฒนาการสอนภาษาอังกฤษในช่วงชั้นที่ 2 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นใจขึ้น

6.5 ครูที่ผ่านกระบวนการพัฒนามีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสอนได้อย่างมั่นใจ และเป็นแบบอย่างการใช้ภาษาอังกฤษที่ถูกต้องให้กับผู้เรียน

6.6 ผู้เรียนมีความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น เรียนภาษาอังกฤษอย่างกระตือรือร้นและสนุกสนาน และที่สำคัญคือมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

7. ข้อจำกัด

ผู้เข้ารับการอบรมต้องสอนหลายวิชาและทำงานบริหารอื่นๆที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน จึงต้องหมุนเวียนเข้ารับการอบรมต่างๆซึ่งมักจัดในวันเสาร์-อาทิตย์ ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมอบรมได้เป็นครั้งคราว

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาการพัฒนาความสามารถในการสอนของครูภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา คณะผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ บทบาทของผู้สอน รวมถึงแนวทางและรูปแบบการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอในประเด็นดังต่อไปนี้

1. แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก
2. การสอนคำศัพท์ให้กับผู้เรียนวัยเด็กหรือวัยเริ่มเรียน
3. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนวัยเด็กหรือวัยเริ่มเรียน
4. ความสำคัญของการพัฒนาความสามารถทางการสอนของครู
5. รูปแบบการพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. รูปแบบการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษของครูระดับประถมศึกษาที่ใช้ในงานวิจัย
7. กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ

1. แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก

การสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีหลายแนวคิดด้วยกัน เช่น การสอนแบบไวยากรณ์และการแปล (Grammar Translation Method) การสอนแบบตรง (Direct Method) การสอนแบบฟัง-พูด (Audio-lingual Method) การสอนตามแนวธรรมชาติ (Natural Approach) การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response Method) การสอนตามแนวการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) และการสอนแบบเน้นกระบวนการสร้างองค์ความรู้ (Constructivist Approach) แต่แนวคิดและวิธีการสอนที่เหมาะสมต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่คณะผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 4 แนวคิดหลักด้วยกัน คือ วิธีการสอนแบบฟัง-พูด การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง การสอนตามแนวการสื่อสาร และการสอนแบบเน้นกระบวนการสร้างองค์ความรู้ ทั้งนี้เพราะนักเรียนระดับประถมศึกษาจัดว่าเป็นผู้เริ่มเรียนภาษาและมีอายุอยู่ระหว่าง 7-12 ปี ผู้เรียนในช่วงอายุดังกล่าวมีลักษณะเด่น คือ มีศักยภาพในการอ่านและเขียนภาษาและสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาได้เร็ว สามารถพัฒนาความคิดของตนเองได้ สามารถแยกแยะระหว่างเรื่องจริงและจินตนาการได้ เรียนรู้ได้จากหลายช่องทาง เช่น จากการดู ฟัง เลียนแบบ หรือกระทำการต่างๆ ด้วยตนเอง สามารถทำกิจกรรมได้หลากหลายลักษณะ เป็นทั้งผู้นำกิจกรรมได้และเรียนรู้จากเพื่อนๆ ในฐานะ

ผู้ร่วมกิจกรรมในห้องเรียนได้ (Slattery & Willis, 2001) แนวคิดการจัดการเรียนการสอนทั้ง 4 แบบมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การสอนแบบฟัง-พูด (Audio-lingual Method)

การสอนแบบฟัง-พูด เป็นวิธีการสอนที่ใช้เป็นครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกาช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นช่วงที่รัฐบาลให้มหาวิทยาลัยชั้นนำพัฒนาวิธีการสอนภาษาต่างประเทศต่างๆ เช่น ภาษาเยอรมัน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาอิตาลี ฯลฯ เพื่อฝึกทหารให้สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเหล่านั้นในการสื่อสารได้ในระยะเวลาอันสั้น ทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการทหารและสงคราม (Richards & Rodgers, 2001) ด้วยระยะเวลาในการเรียนภาษาที่มีอยู่ค่อนข้างจำกัดและมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ การสอนจึงเน้นที่การพัฒนาทักษะการฟังและพูดเป็นสำคัญ (Brown, 2001)

นักทฤษฎีในกลุ่มการสอนแบบฟัง-พูดเชื่อว่าภาษาคือการพูด ดังนั้นการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศควรเริ่มจากทักษะการฟัง-พูดเป็นพื้นฐานสำคัญ เมื่อผู้เรียนสามารถฝึกทักษะการฟัง-พูดได้จนชำนาญแล้ว จึงจะฝึกทักษะการอ่านและเขียน การสอนตามแนวคิดนี้ให้ความสำคัญกับระบบเสียง คำ และประโยค (Richards & Rodgers, 2001) กระบวนการเรียนการสอนจึงเริ่มจากการให้ผู้เรียนฝึกบทสนทนาสั้นๆ ง่ายๆ ฝึกซ้ำๆ จนจำได้ ก่อนที่จะพัฒนาไปยังโครงสร้างที่ยากและซับซ้อนขึ้น ในเบื้องต้นจะเน้นการออกเสียงที่ถูกต้อง โดยมีครูเป็นต้นแบบหรือฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อให้ผู้เรียนฝึกสังเกตความแตกต่างของเสียง การใช้เสียงสูงต่ำและท่วงทำนองในการพูด (Larsen-Freeman, 1986)

การจัดกิจกรรมตามแนวการสอนแบบฟัง-พูด จะเน้นการใช้บทสนทนานำเสนอเนื้อหาใหม่เพื่อให้ผู้เรียนได้เลียนแบบและฝึกพูดตามซ้ำๆ จนจำได้ กลายเป็นนิสัยและสามารถพูดโต้ตอบได้โดยไม่ต้องหยุดคิด หากประโยคที่ต้องการสอนยาวและซับซ้อน ครูจะช่วยแบ่งให้ประโยคสั้นลงเพื่อให้ฝึกออกเสียงเป็นคำ กลุ่มคำ ก่อนที่จะให้ผู้เรียนนำกลุ่มคำเหล่านั้นมารวมกันเป็นประโยค ในช่วงแรกของการฝึกครูและนักเรียนสมมติตัวเองเป็นบุคคลในบทสนทนา และสลับบทบาทกันไป เมื่อนักเรียนจำบทสนทนาได้คล่อง ครูให้นักเรียนฝึกกันเองเป็นคู่ๆ หรือกลุ่ม วิธีการสอนดังกล่าวจะไม่เน้นการสอนไวยากรณ์โดยเฉพาะ แต่จะหยิบยกหรือสอดแทรกการสอนคำศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์ใหม่ๆ และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมผ่านทางบทสนทนาต่างๆ ทั้งนี้เพราะแนวการสอนแบบฟัง-พูดเชื่อว่าโครงสร้างทางภาษาไม่ได้เกิดขึ้นตามลำดับแต่ต้องอยู่ในบริบทของการสื่อสาร และหลังจากที่ผู้เรียนฝึกทักษะการฟัง-พูดจนคล่องแล้วผู้สอนจะให้ฝึกทักษะการอ่านและเขียนตามเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ได้ฝึกในทักษะฟัง-พูดแล้ว (Larsen-Freeman, 1986)

ในระยะแรกของการจัดการเรียนการสอนแบบฟัง-พูด ผู้สอนจะไม่เน้นการใช้หนังสือหรือตำราแต่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบของการฟังแล้วพูดตามและโต้ตอบกับคู่สนทนา (Richards & Rodgers, 2001) บทบาทที่สำคัญของผู้สอนมี 3 ประการ ประการแรกคือคอยควบคุมและให้คำแนะนำเพื่อให้พฤติกรรมกรเรียนภาษาของผู้เรียนเป็นไปอย่างเหมาะสม

และถูกต้อง ประการที่สองคือกำหนดทิศทางการทำกิจกรรมให้กับผู้เรียน และสุดท้ายเป็นแบบอย่างการใช้ภาษาแบบเจ้าของภาษา นำเสนอแบบอย่างที่ต้องการในการพูดภาษาเพื่อให้ผู้เรียนได้เลียนแบบ ดังนั้นอุปกรณ์การสอนที่สำคัญที่ผู้สอนซึ่งไม่ใช่เจ้าของภาษาต้องใช้ คือ 1) แถบบันทึกเสียงและวิดีโอที่ใช้เสียงของเจ้าของภาษาเพื่อเป็นแบบอย่างในการฝึกทักษะให้กับผู้เรียน และ 2) การให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการทางภาษา หากพบว่าผู้เรียนยังใช้ภาษาไม่ถูกต้องผู้สอนต้องแก้ไขข้อบกพร่องนั้นทันที เพราะหากไม่ได้รับการแก้ไขจะมีผลทำให้ผู้เรียนเข้าใจผิดและใช้ภาษาผิดต่อไป นอกจากนี้ผู้สอนต้องมีการเสริมแรงในด้านบวกเพราะจะทำให้ผู้เรียนเรียนภาษาได้ดีขึ้น ผู้สอนควรหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่ 1 หรือภาษาแม่ขณะสอน แต่ควรใช้ภาษาที่สอนในชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (Larsen-Freeman, 1986) ในส่วนของผู้เรียนนั้นบทบาทที่สำคัญคือเรียนรู้โครงสร้างทางภาษาผ่านบทสนทนา ฝึกออกเสียง เลียนแบบเสียงจากแถบบันทึกเสียงให้ถูกต้องและเหมือนจริงมากที่สุดโดยไม่จำเป็นต้องท่องจำโครงสร้างของภาษาที่เรียน เพราะการเรียนรู้โครงสร้างจะเกิดจากการที่ผู้เรียนได้ฝึกใช้ ฝึกพูดบ่อยๆ จนสามารถเข้าใจหลักการใช้และสามารถสรุปเป็นโครงสร้างได้ (Richards & Rodgers, 2001)

1.2 การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Respond Method: TPR)

การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเป็นแนวการสอนที่ James Asher พัฒนาขึ้นโดยอิงรูปแบบการเรียนรู้ภาษาแม่หรือภาษาที่ 1 ของทารก (Harmer, 1991) ซึ่งจะเริ่มจากการฟังก่อน หลังจากฟังแล้วจึงจะตอบสนองโดยการแสดงกิริยาท่าทางรับรู้ โดยปกติแล้วก่อนที่จะทารกจะเริ่มพูดได้ต้องใช้เวลาหลายเดือนในการฟังบุคคลใกล้เคียงพูดจนเกิดการเรียนรู้ เลียนแบบและพูดตามได้ (Larsen-Freeman, 1986)

จากหลักคิดดังกล่าวนักทฤษฎีในกลุ่มที่ใช้การสอนแบบ TPR จึงเชื่อว่าการเรียนรู้ภาษาเกิดขึ้นจากการประสานกันระหว่างทักษะการฟังกับการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อตอบสนองต่อสิ่งที่ได้ยิน การเรียนรู้ด้วยความสนุกสนานจะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาได้ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้เรียนต้องมีความเข้าใจก่อนที่จะพูดหรือเขียนได้ ดังนั้นในช่วงแรกของการสอนผู้สอนควรให้ความสำคัญกับภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียนและควรแก้ไขข้อผิดพลาดแบบค่อยเป็นค่อยไป (Richards & Rodgers, 2001)

Brown (2001) ได้แสดงความคิดเห็นว่าจุดมุ่งหมายของการสอนแบบ TPR คือเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดได้อย่างคล่องแคล่วเหมือนเจ้าของภาษา รูปแบบกิจกรรมจึงควรเริ่มจากการปฏิบัติตามคำสั่งโดยใช้ท่าทางประกอบ หลักการสำคัญในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดดังกล่าวคือ ผู้เรียนต้องมีความเข้าใจก่อนที่จะสามารถพูดได้และจะเริ่มพูดเมื่อรู้สึกพร้อม ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในช่วงแรกจึงควรเริ่มด้วยการให้ผู้เรียนเป็นผู้ฟังและปฏิบัติตามคำสั่งจากครู บทบาทที่สำคัญของครูคือเป็นผู้บอกคำสั่งและเมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะพูด บทบาทของครูจะเปลี่ยนไปเป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนสามารถตอบสนองต่อคำสั่งของผู้สอน และสามารถออกคำสั่งอย่างง่ายให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ปฏิบัติตามได้แล้ว จึงเริ่มให้ผู้เรียนฝึกอ่านและเขียน

จากการวิจัยโดยใช้หลักการสอนการสอนตามแนว TPR เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมต้นในประเทศญี่ปุ่น จำนวน 174 คน ผู้วิจัย (Sano, 1986)

พบว่า TPR เป็นแนวการสอนที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเรียนภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้เริ่มเรียน ในงานวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยได้แทรกการสอนแนว TPR ในการสอนปกติเพื่อเพิ่มพูนความสามารถด้านภาษาให้กับผู้เรียนที่ขาดความมั่นใจในการมีส่วนร่วมในการสื่อสารทั้งๆที่มีความสามารถที่จะสื่อสารกับเพื่อนร่วมชั้นได้ ในการทดลองดังกล่าวผู้วิจัยได้ใช้กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนพูดโดยใช้ภาษาที่เรียนมาแล้ว เช่น บทบาทสมมติ ฝึกสนทนาโดยให้ข้อมูลบางส่วน (Information Gaps) และใช้เวลา 15-16 ชั่วโมงแรกของการเรียนการสอนในภาคเรียนปกติ ในช่วง 6-7 สัปดาห์แรกผู้เรียนได้ฟังตัวอย่างการออกเสียงประโยคคำสั่งในรูปแบบต่างๆจากผู้สอน หลังจากนั้นผู้เรียนใช้การตอบสนองด้วยท่าทางโดยไม่ต้องท่องจำคำศัพท์และสำนวนโครงสร้างต่างๆ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนในงานวิจัยดังกล่าวเริ่มจากการทบทวนคำศัพท์ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปแล้วควบคู่กับการสอนคำศัพท์ใหม่ โดยนำเสนอคำศัพท์ผ่านการออกคำสั่งให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม ผู้เรียนฝึกบทสนทนามาร่วมกันทั้งชั้น ฝึกพูดโดยใช้รูปภาพประกอบ ฝึกออกเสียงคำศัพท์ใหม่ และหลังจากเรียนจบในแต่ละชั่วโมงผู้เรียนต้องฝึกเขียนคำสั่งตามแถบบันทึกเสียงคำสั่งละ 5 ครั้ง หลังจากนั้นให้ฝึกปฏิบัติตามคำสั่ง ผลจากการสอบโดยใช้ข้อสอบมาตรฐานพบว่าผู้เรียนมีคะแนนภาษาอังกฤษในภาพรวมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะส่วนที่เป็นคำศัพท์ และจากการสังเกตของผู้วิจัยยังพบว่าความสามารถทางด้านการพูดของผู้เรียนสูงขึ้น ผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้เรียนชอบแนวการสอนแบบ TPR โดยให้เหตุผลว่าการเรียนการสอนที่ได้ใช้การเคลื่อนไหวร่างกายมีความสนุกสนานและช่วยให้จำสิ่งต่างๆ ได้ดี นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษและมีความกระตือรือร้นที่จะพูดภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอีกด้วย

1.3 การสอนภาษาตามแนวการสอนสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT)

การสอนภาษาตามแนวการสอนสื่อสาร เป็นแนวการสอนที่เกิดขึ้นเพราะนักทฤษฎีหลายคนเห็นว่าการเรียนการสอนภาษาตามแนวเดิม เช่น แนวการสอนแบบไวยากรณ์และการแปล การสอนแบบฟัง-พูด การสอนตามสถานการณ์ (Situational Language Teaching) ไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Richards & Rodgers, 2001) การสอนภาษาตามแนวการสอนสื่อสารเชื่อว่าการเรียนภาษาคือการใช้ภาษาจริงในบริบททางสังคม การเรียนรู้ภาษาเป็นกระบวนการสร้างสรรค์และการลงมือปฏิบัติ และผู้เรียนเรียนภาษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสื่อสาร (Larsen-Freeman, 1986)

หลักการสำคัญของการสอนตามแนวการสอนสื่อสารคือการเชื่อมโยงระหว่างความรู้ในการสื่อสาร (Communicative Knowledge) ทักษะทางภาษา (Language Skills) และความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Abilities) เข้าด้วยกันเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Competence) และสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้อย่างเหมาะสม (Richards, 2005)

ความสามารถในการสื่อสารตามแนวคิดของ Savignon (1983) และ Richards (2005) สามารถแบ่งได้เป็น 4 ด้านด้วยกัน คือ

1.3.1 ความสามารถทางไวยากรณ์หรือโครงสร้าง (Grammatical Competence) หมายถึง ความรู้ทางด้านเสียง การออกเสียง โครงสร้างคำ คำศัพท์ โครงสร้างประโยค ซึ่งเป็นความสามารถที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างประโยคพื้นฐานได้

1.3.2 ความสามารถในการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามบริบททางสังคม (Sociolinguistic Competence) หมายถึง ความสามารถในการเลือกใช้สำนวนภาษาต่างๆ เช่น การขอบคุณ การขอโทษ การขอความช่วยเหลือ ให้ถูกต้องเหมาะสมตามกฎเกณฑ์และลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งต้องคำนึงถึงบทบาททางสังคมและความสัมพันธ์ของตนเองและคู่สนทนา

1.3.3 ความสามารถทางสารสัมพันธ์ (Discourse Competence) หมายถึงความเข้าใจและความสามารถในการใช้โครงสร้างทางภาษาเพื่อสื่อความหมายไม่ว่าจะเป็นด้านการพูดหรือการเขียน สามารถเชื่อมโยงโครงสร้างทางภาษากับความหมายในการพูดและการเขียนให้เหมาะสมตามรูปแบบและสถานการณ์ที่ต่างกันออกไป รวมถึงความสามารถในการตีความหาความสัมพันธ์ระหว่างประโยคต่างๆ และสามารถพูดหรือเขียนข้อความให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กันได้

1.3.4 ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Strategic Competence) หมายถึงความสามารถในการใช้เทคนิคเพื่อให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จเมื่อผู้พูดไม่มีความสามารถเพียงพอในการสื่อสารนั้น กลวิธีที่สามารถนำมาใช้ในการสื่อความหมาย เช่น การใช้ท่าทาง หรือการเลี่ยงไปใช้คำศัพท์อื่นแทนคำพูดที่นึกไม่ออก การขอให้ผู้พูดพูดซ้ำในกรณีที่ฟังไม่เข้าใจ และการใช้บริบทช่วยในการเดาความหมายศัพท์

สิ่งสำคัญของการสอนตามแนว CLT คือการที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาจริงในบริบททางสังคม การเน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิสัมพันธ์แสดงให้เห็นว่าการสื่อสารของตนเองทำให้ผู้ฟังเข้าใจหรือไม่ และผู้เรียนต้องเข้าใจว่าความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารถือเป็นเรื่องปกติของการพัฒนาด้านภาษาของผู้เรียน (Larsen-Freeman, 1986) การสอนในลักษณะดังกล่าวไม่เน้นการสอนไวยากรณ์เป็นประเด็นๆ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าสอนตามแนว CLT นั้นไม่เน้นการสอนไวยากรณ์ ทั้งนี้เพราะผู้สอนจะแทรกการสอนไวยากรณ์ผ่านบริบทของการสื่อสารและอธิบายไวยากรณ์เพิ่มเติมจากข้อผิดพลาดของผู้เรียน (Thompson, 1996)

Richards (2005) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนตามแนวการสอนแบบ CLT คือเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีความหมายและใช้ภาษาได้ในสถานการณ์จริง การสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของผู้สอนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นการสอนภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะผู้เรียนยังไม่มี ความจำเป็นที่จะใช้ภาษาเพื่อสื่อสารจริงในชีวิตประจำวันและเพราะผู้เรียนสามารถใช้ภาษาแม่เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันของตนได้ด้วยข้อจำกัดนี้ Brown (2001) จึงนำเสนอกิจกรรมที่จะช่วยเอื้อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาเพื่อการ

สื่อสารในห้องเรียน เช่น เกม บทบาทสมมติ การเลียนแบบ การเติมคำในบทสนทนา รวมทั้งการให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่มหรือคู่เพื่อเปิดโอกาสให้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน นำเสนอโครงสร้างที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่เป็นจริง และมีความหมายให้มากที่สุด

บทบาทที่สำคัญของผู้สอนตามแนวการสอนแบบ CLT คือ การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน สังเกตพฤติกรรมการเรียน ดูแล ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้เกิดกระบวนการสื่อสารในชั้นเรียน สร้างสถานการณ์ที่เอื้อให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เน้นให้ผู้เรียนได้นำภาษาไปใช้เพื่อการสื่อสาร **โดยไม่ละเลยโครงสร้างทางไวยากรณ์** (Richards, 2005) และเนื่องจากการสอนตามแนวของ CLT นั้น ผู้สอนต้องตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้เรียนพูดและยืดหยุ่นไปตามสถานการณ์ ดังนั้นผู้สอนจึงต้องฟังและตอบโต้กับผู้เรียนให้เป็นธรรมชาติที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ในบางครั้งผู้สอนอาจทำนายได้ยากกว่าผู้เรียนจะพูดอะไรบ้าง ดังนั้นผู้สอนที่ใช้แนวการสอนแบบ CLT จึงต้องมีความรู้ความสามารถด้านภาษาและมีประสบการณ์ในการใช้ภาษาเป็นอย่างดี และมีการฝึกฝนการใช้ภาษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถช่วยแก้ไขข้อผิดพลาดและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้ (Thompson, 1996)

นักทฤษฎีและผู้เชี่ยวชาญ (Littlewood, 1981; Spratt, Pulverness, & Williams, 2005) ได้เสนอแนะขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนภาษาตามแนวการสอนแบบ CLT ออกเป็น 3 ลำดับชั้นหลักๆ ดังนี้

1) ขั้นการนำเสนอเนื้อหา (Presentation Stage) เป็นขั้นที่ผู้สอนนำเสนอเนื้อหาใหม่ ในขั้นนี้ผู้สอนให้ข้อมูลหรือตัวอย่างของภาษาแก่ผู้เรียน เช่น คำศัพท์และความหมาย การออกเสียง โครงสร้างทางไวยากรณ์ เป็นต้น การนำเสนอเนื้อหามีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1) ผู้สอนเสนอบริบท (Context) หรือสถานการณ์ให้แก่ผู้เรียน โดยใช้รูปภาพ การเล่าเรื่องให้ฟัง หรือให้ผู้เรียนอ่านเอง และใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายและเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

1.2) การดึงความรู้เดิมของผู้เรียนมาใช้ (Elicitation) คือการกระตุ้นให้ผู้เรียนพูดหรือแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าผู้เรียนมีความรู้เดิมในเรื่องที่จะเรียนมากน้อยเพียงใด ถ้าผู้เรียนตอบโต้ได้แสดงว่ามีความรู้ความเข้าใจแล้ว นอกจากนั้นควรให้ผู้เรียนฝึกพูดตามแบบอย่างการออกเสียงที่ถูกต้อง และจดจำรูปแบบวิธีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง

1.3) ผู้สอนต้องอธิบายหรือแสดงให้ผู้เรียนเห็นว่าเนื้อหาภาษานั้นมีรูปแบบ วิธีการใช้ และมีความหมายอย่างไร ในการอธิบายส่วนนี้อาจใช้ภาษาแม่เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้อย่างแท้จริง ส่วนการใช้ภาษาที่ต้องการจะสอนนั้น ผู้สอนต้องใช้ภาษานั้นซ้ำไปซ้ำมาในบริบทที่แตกต่างกันเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นความแตกต่างและป้องกันไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจผิดในการใช้ภาษา

2) ขั้นการฝึกปฏิบัติ (Practice Stage) เป็นขั้นที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่ได้เรียนรู้จากขั้นแรกในลักษณะการฝึกแบบควบคุม (Controlled Practice) ในขั้นต้น

ของการฝึกจะมีผู้สอนเป็นผู้สาธิต หลังจากนั้นจะเป็นการฝึกแบบค่อยๆ ปลดปล่อยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเองมากขึ้นหรือฝึกแบบกึ่งควบคุม (Semi-controlled Practice) โดยเน้นที่ความถูกต้องของภาษาเป็นหลัก ให้ผู้เรียนเริ่มจากการฝึกปากเปล่าซึ่งเป็นการพูดตามแบบง่ายๆ ก่อน จนเมื่อผู้เรียนจำรูปแบบภาษาได้แล้วจึงเปลี่ยนสถานการณ์ไปซึ่งเป็นสถานการณ์ที่สร้างขึ้นภายในห้องเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกโครงสร้างประโยคตามบทเรียน ผู้สอนต้องแก้ไขข้อผิดพลาดทางภาษาให้กับผู้เรียนในขณะฝึก จากนั้นจึงให้ผู้เรียนฝึกเขียนเพื่อเป็นการเพิ่มความแม่นยำในการใช้ภาษา

3) ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production Stage) หรือขั้นการฝึกอย่างอิสระ (Free-controlled Practice) เป็นขั้นตอนสำคัญในการถ่ายโอนการเรียนรู้ภาษาจากสถานการณ์ในชั้นเรียนไปสู่การนำไปใช้จริงโดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้ลองใช้ภาษาด้วยตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นจริงหรือจำลอง ผู้สอนเป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทางและบันทึกประเด็นปัญหาการใช้ภาษาที่เกิดขึ้นในขณะฝึกใช้ภาษาเพื่อนำไปสอนหรือทบทวนในบทเรียนต่อไป ขั้นตอนนี้จะช่วยให้ผู้สอนประเมินความเข้าใจและการเรียนรู้ทางภาษาของผู้เรียนว่าสามารถนำไปปรับใช้ตามความต้องการของตนในสถานการณ์ต่างๆ ได้มากน้อยเพียงใด

1.4 การสอนแบบเน้นการสร้างองค์ความรู้ (Constructivist Approach)

แนวการสอนแบบเน้นการสร้างองค์ความรู้มีรากฐานมาจากทฤษฎีหลัก 2 ทฤษฎีด้วยกัน ทฤษฎีแรกคือทฤษฎีการสร้างความรู้ทางปัญญา (Cognitive Constructivism) ของ Piaget ซึ่งเชื่อว่าบุคคลมีโครงสร้างทางสติปัญญาที่สามารถพัฒนาได้เป็นลำดับผ่านกระบวนการซึมซับและการปรับโครงสร้างทางสติปัญญาเพื่อให้เกิดความสมดุล โดยการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่ได้รับจากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมจนเกิดการเรียนรู้และสร้างความรู้ใหม่ขึ้นมา (Williams & Burden, 1997) และทฤษฎีที่สองคือทฤษฎีการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Constructivism) โดย Vygotsky ซึ่งเชื่อว่าบุคคลสามารถสร้างความรู้ได้โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม เช่น พ่อ แม่ เพื่อน ครู และบุคคลอื่นๆ และสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัว (Williams & Burden, 1997)

การสอนตามแนวคิดนี้เห็นว่าการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ความรู้ไม่ได้เกิดขึ้นจากการรับรู้เพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากกระบวนการคิด การแปลความหมายของสิ่งต่างๆ ที่เกิดจากการรับรู้ ความเข้าใจ และเชื่อมโยงกับความเชื่อ ประสบการณ์และภูมิหลังที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลจนมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางสติปัญญา และสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นมาใหม่เองได้ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนตามแนวการสร้างองค์ความรู้จึงต้องมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นผ่านกระบวนการการลงมือปฏิบัติเพื่อให้ได้รับความรู้หรือประสบการณ์ใหม่ มีการปฏิสัมพันธ์การโต้ตอบซึ่งกันและกันจนสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้และสร้างความคิดรวบยอดเป็นของตนเอง กระบวนการในการสร้างองค์ความรู้และการเรียนรู้นั้นจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล แต่ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้มากกว่าถ้าได้รับความช่วยเหลือจากผู้ที่มีความสามารถมากกว่า เช่น ครู หรือเพื่อน

สำหรับการเรียนรู้ภาษาในทฤษฎีของการสอนแบบเน้นการสร้างองค์ความรู้นั้นคือการที่ผู้เรียนพยายามค้นหาความหมายของสิ่งต่างๆ รอบตัว การเรียนภาษาเกิดจากความพยายามในการสื่อสารจนทำให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเลือกวิธีการเรียนที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสม หลีกเลี่ยงวิธีการเรียนที่คิดว่าทำให้การเรียนไม่ประสบผลสำเร็จ และเมื่อได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เช่น คำศัพท์หรือโครงสร้างทางไวยากรณ์ต่างๆ ผู้เรียนจะใช้พื้นความรู้เดิมเพื่อช่วยในการเข้าใจความหมายนั้น แต่ในกรณีที่ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่นั้นขัดแย้งกับความรู้เดิมที่ผู้เรียนมีอยู่แล้ว ผู้เรียนจะพยายามศึกษาสิ่งใหม่นั้นอย่างถ่องแท้เพื่อให้เข้าใจและใช้ได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นในกระบวนการเรียนการสอนภาษาจึงควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น เน้นให้มีการเชื่อมโยงความคิดและปรับพื้นความรู้ทางภาษาอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญคือควรให้ผู้เรียนได้มีการปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่มีความรู้หรือความสามารถในการใช้ภาษาในระดับสูงกว่า ทั้งนี้เพราะแนวคิดในการสอนนี้เชื่อว่าผู้เรียนมีระดับความสามารถอยู่ในระดับที่สามารถพัฒนาได้หากมีโอกาสได้สื่อสารกับผู้ที่มีความรู้หรือความสามารถทางภาษาในระดับสูงกว่า (Paul, 2003)

บทบาทของผู้สอนตามแนวคิดของการสอนแบบเน้นการสร้างองค์ความรู้ คือ เป็นผู้ช่วยเหลือและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และช่วยจัดระบบโครงสร้างทางความคิดให้เป็นไปในแนวทางที่เหมาะสม ซึ่งอาจจะทำได้โดยการจัดรูปแบบของบทเรียนที่ช่วยกระตุ้นกระบวนการสร้างความคิดที่ต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในบทเรียน ให้ผู้เรียนได้สร้างความเชื่อมโยงระหว่างความรู้และประสบการณ์ที่มีมาก่อน (Prior Knowledge) กับสิ่งที่กำลังศึกษาเพื่อให้เกิดความกระฉับและเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ กระบวนการสอนของครูควรสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน และเน้นให้ผู้เรียนรู้จักเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ นอกจากนี้ครูผู้สอนควรสร้างแรงจูงใจในการเรียนโดยการจัดกิจกรรมที่ทำท่ายและสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ให้คำปรึกษาและคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนประสบปัญหา รวมถึงการแนะนำวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนด้วย ขั้นตอนอีกหนึ่งขั้นตอนของกระบวนการสอนแบบเน้นการสร้างองค์ความรู้คือการประเมินผลการเรียน (Evaluation) ซึ่งเป็นกระบวนการประเมินความเข้าใจของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลการเรียนนี้จะช่วยให้ผู้สอนสามารถวิเคราะห์ระดับความเข้าใจและความสามารถของผู้เรียนได้วิธีการวัดผลมีหลากหลายเช่น การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมงาน โครงงานหรือการประเมินชิ้นงาน การประเมินผลการเรียนในลักษณะดังกล่าวเป็นหลักฐานหรือเครื่องมือที่จะช่วยให้ทั้งผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้บริหารทราบความก้าวหน้าหรือปัญหาในการเรียนของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และที่สำคัญคือเป็นตัวชี้แนะแนวทางในการปรับเปลี่ยนแผนการสอนเนื้อหาใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนต่อไป (Williams & Burden, 1997)

จากข้อมูลที่ได้นำเสนอข้างต้น สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาตามแนวคิดหลักทั้ง 4 มีหลักการและจุดเน้นที่คล้ายคลึงกัน นั่นคือการสอนผู้เรียนที่เป็นเด็กและเริ่มเรียนภาษานั้นควรเริ่มจากการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฟังภาษาจากต้นแบบให้บ่อยที่สุดและฝึกพูดซ้ำๆจนกลายเป็นความเคยชิน และผู้สอนควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาให้กับผู้เรียน การตอบสนองด้วยท่าทาง เช่น การฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่งของผู้สอนเป็นวิธีการสอนที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนอย่างกระตือรือร้นทำให้สามารถออกเสียงและแสดงท่าทางประกอบได้

ถูกต้อง มีการใช้สถานการณ์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนนำภาษาที่เรียนมาแล้วไปใช้ได้ถูกต้อง เหมาะสมกับบริบทโดยมีครูเป็นผู้คอยแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่อง และเมื่อผู้เรียนสามารถฟัง-พูด ได้คล่องแคล่วแล้วจึงเน้นให้ฝึกทักษะการอ่านและเขียน นอกจากนี้ผู้เรียนยังมีโอกาสได้สร้างความคิดรวบยอดโดยการเชื่อมโยงระหว่างความรู้เดิมและความรู้ใหม่จากการที่ผู้สอนคอยกระตุ้นให้คิดอีกด้วย กิจกรรมที่ใช้ในการสอนควรเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน มีความท้าทายและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนคนอื่นเพื่อส่งเสริมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีการแทรกไวยากรณ์ในการฝึกตามสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริงของผู้เรียน

เนื่องจากผู้เรียนมีความแตกต่างกันในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านความคิด ความสนใจ ความเชื่อ ทักษะต่อการเรียนตลอดจนกลวิธีในการเรียนรู้ (Oxford, 1990) การสอนภาษาให้กับผู้เรียนจึงไม่ควรยึดติดวิธีการสอนแบบใดแบบหนึ่ง แต่ควรใช้วิธีการสอนที่หลากหลายผสมผสานกันและปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมตามความต้องการและธรรมชาติของผู้เรียนและสภาพชั้นเรียนเป็นหลัก (Arikan, 2006; Brown, 2001; Kumaravadivelu, 2001; Pennington, 1996; Savignon, 2005; Spratt, Pulverness, & Williams, 2005) ด้วยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนดังกล่าว Spratt, Pulverness และ Williams (2005) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน ไว้ 5 ประการ ดังนี้

1.4.1 เน้นให้ผู้เรียนได้เห็นการใช้ภาษาแบบหลากหลายโดยผ่านทั้งทางการอ่านและฟังในหลายๆ รูปแบบที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน

1.4.2 การเรียนรู้ภาษาเป็นกระบวนการที่ค่อยๆ พัฒนา ผู้เรียนต้องการเวลาเพื่อเรียนรู้ภาษา ในช่วงแรกของการเรียน ผู้เรียนอาจไม่มีปฏิกิริยาโต้ตอบเพราะเป็นช่วงของการรับข้อมูล เมื่อผู้เรียนพร้อมจึงจะสามารถพูดได้ ผู้สอนจึงไม่ควรเร่งรัดให้ผู้เรียนพูดในสิ่งที่เพิ่งสอนไปได้อย่างทันทีทันใด

1.4.3 ผู้เรียนควรมีโอกาสได้ฝึกใช้ภาษาที่เรียนในห้องเรียนทั้งนี้เพื่อเป็นการลองใช้ภาษาที่เรียนมา และตรวจสอบว่าตนเองประสบความสำเร็จในการใช้ภาษาในการสื่อสารได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้น หน้าที่ของผู้สอนคือการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ทั้งในและนอกห้องเรียน

1.4.4 ผู้เรียนต้องเรียนรู้โครงสร้างทางภาษาที่ปรากฏในข้อความที่ได้อ่านหรือฟัง โดยมีผู้สอนคอยชี้แนะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกใช้

1.4.5 ผู้เรียนแต่ละคนมีกลวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน ดังนั้นวิธีการสอนที่ใช้ในห้องเรียนจึงควรมีความหลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนให้มากที่สุด

2. การสอนคำศัพท์ให้กับผู้เรียนวัยเด็กหรือผู้เริ่มเรียน

การปูพื้นฐานความรู้ด้านคำศัพท์ถือเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้สอนภาษาให้กับผู้เรียนในวัยเด็กหรือผู้เริ่มเรียนต้องให้ความสำคัญ ทั้งนี้เพราะความรู้ด้านคำศัพท์ส่งผลต่อพัฒนาการด้านการเรียนและการใช้ภาษาของผู้เรียน (Linse, 2005; Nation, 2003) ในประเทศไทยก็ได้เน้นการสอนคำศัพท์ให้กับผู้เรียนดังจะเห็นได้จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ได้กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายและสามารถใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อให้ข้อมูลสั้นๆ ง่ายๆ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความต้องการของตนเอง และให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองได้ จำนวน 300-450 คำ และ ในช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ได้ จำนวน 1,050 -1,200 คำ

ถึงแม้ว่าการเรียนรู้คำศัพท์พื้นฐานภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่จากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการครูผู้สอนภาษาอังกฤษในช่วงชั้นที่ 2 ที่เข้ารับการอบรม คณะผู้วิจัยพบว่าการสอนคำศัพท์พื้นฐานให้กับผู้เรียนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ผู้เข้ารับการอบรมกล่าวว่าผู้เรียนมีความรู้ด้านคำศัพท์น้อยมาก มีผู้เรียนบางส่วนอ่านคำศัพท์ไม่ออกและไม่เข้าใจความหมายของคำซึ่งปัญหาดังกล่าวได้กลายเป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับสูงขึ้นไป นอกจากนี้จากการศึกษาการใช้กลวิธีในการเรียนรู้คำศัพท์และปัญหาในการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน ในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร Muensorn และ Tepsuriwong (2009) พบว่าผู้เรียนยังเรียนรู้คำศัพท์ได้ในปริมาณที่น้อยกว่าที่หลักสูตรกำหนด ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเจตคติด้านลบต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ พื้นฐานภาษาอังกฤษที่ต่ำทำให้การเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้นไม่ต่อเนื่อง การขาดการสนับสนุนจากครู เพื่อน และผู้ปกครอง และจากการสะท้อนปัญหาการเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียนโดยครูผู้สอนพบว่า ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะลืมคำศัพท์ที่เรียนไปแล้วง่ายมากซึ่งส่วนหนึ่งอาจจะเกิดจากการไม่ได้นำคำศัพท์ที่เรียนไปแล้วมาใช้ ในขณะที่ครูผู้สอนบางคนกล่าวโทษว่าตนเองไม่มีวิธีการหรือเทคนิคการสอนคำศัพท์ที่ดีพอจนทำให้ผู้เรียนจดจำคำศัพท์ที่เรียนไปแล้วได้

เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการเรียนรู้คำศัพท์ให้กับผู้เรียนโดยเฉพาะผู้เรียนในวัยเด็กหรือวัยเริ่มเรียน ผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่าน (Linse, 2005; Paul, 2003; Spring, 1978) ได้นำเสนอรูปแบบการสอนคำศัพท์ซึ่งมี 2 รูปแบบด้วยกันคือ การสอนถอดรหัสคำ (Phonics Instruction) และการสอนแบบอ่านทั้งคำ (Whole Language)

2.1 การสอนถอดรหัสคำ (Phonics Instruction)

การสอนถอดรหัสคำ เป็นวิธีการสอนที่ได้รับความนิยมมากทั้งในการสอนภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาแม่ การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 และการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ เป็นวิธีการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษรและการถอดรหัสคำซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการอ่านคำของผู้เรียน หลักการสำคัญของการสอนแบบถอดรหัสคำคือเริ่มจากการให้ผู้เรียนรู้จักเสียงตัวอักษรแทนการอ่านชื่อตัวอักษร เช่น สอนให้ผู้เรียนออกเสียงตัวอักษร b เป็น “buh” (เบอะ) แทนการอ่านตัวอักษรว่า “บี” และหลังจากที่ผู้เรียนคุ้นเคยกับระบบเสียงของตัวอักษรทั้งหมดแล้วผู้สอนก็จะพัฒนาความสามารถของผู้เรียน

ไปสู่การอ่านออกเสียงคำ ซึ่งในการอ่านออกเสียงคำจะฝึกการประสมคำตามเสียงที่ปรากฏในคำนั้น เช่น การอ่านคำว่า book เกิดจากการประสมเสียง “b” “oo” “k” = book (Linse, 2005)

Paul (2003) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนเสียงตามแนวทางของการสอนแบบถอดรหัสคำเรียงตามลำดับความสำคัญโดยเริ่มจากการสอนหน่วยเสียงเบื้องต้นไปจนถึงหน่วยเสียงที่ซับซ้อนขึ้น ดังนี้

- 2.1.1 เสียงสระ เช่น ‘a’-apple, ‘e’ elephant, “i” iguana, “o” octopus, “u” under
- 2.1.2 เสียงพยัญชนะ เช่น ‘c’ cat, ‘d’ dog, ‘t’ tiger
- 2.1.3 การผสมเสียงสระและพยัญชนะ เช่น ‘at’, ‘et’, ‘it’, ‘ot’, ‘ut’
- 2.1.4 การผสมเสียงพยัญชนะ-สระ-พยัญชนะ เช่น “hat”, “het”, “hit”, “hot”, “hut”
- 2.1.5 สระเสียงยาวในคำ เช่น “sock”, “flag”
- 2.1.6 เสียงที่มีการผสมแบบพิเศษ เช่น “ar” เช่น “car”, “park”, “card”
- 2.1.7 การผสมเสียงสระและพยัญชนะเพิ่มเติม
- 2.1.8 กฎพิเศษในการออกเสียง เช่น “a.....e” ในคำว่า snake “i.....e” ในคำว่า

kite “o.....e” ในคำว่า home

เพื่อให้การสอนเสียงในแต่ละระดับขั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น หลังจากที่ผู้สอนได้สอนให้ผู้เรียนคุ้นเคยและจดจำเสียงตัวอักษรได้แล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกนำเสียงไปประสมเป็นคำ มีแบบฝึกเขียนให้ผู้เรียนได้เขียนง่ายๆ ตามลำดับขั้นนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและตัวอักษรได้ดีขึ้นและฝึกให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษรได้อย่างอัตโนมัติและออกเสียงได้ทันทีเมื่อเห็นตัวอักษรรวมกันเป็นคำ (Linse, 2005; Paul, 2003)

ข้อดีของวิธีการสอนแบบถอดรหัสคำ คือ การสอนให้ผู้เรียนตระหนักในหน่วยเสียง ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านและสะกดคำให้กับผู้เรียน เป็นการสอนให้ผู้เรียนรู้จักเทคนิคการอ่านคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคยมาก่อนได้ซึ่งช่วยแก้ปัญหาการอ่านหนังสือไม่ออกให้กับผู้เรียนระดับอนุบาลถึงระดับที่สูงขึ้น และเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีโอกาสได้สัมผัสหรือเห็นตัวอย่างของการใช้ภาษาอังกฤษน้อยและที่สำคัญเป็นวิธีการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเสียงที่ได้เรียนรู้มาฝึกอ่านคำศัพท์ใหม่ที่จะต้องเรียนรู้เพิ่ม (Paul, 2003)

ถึงแม้ว่าการสอนแบบถอดรหัสคำจะส่งผลต่อพัฒนาการด้านการอ่านคำของผู้เรียนในขณะเดียวกันก็พบว่าการสอนแบบดังกล่าวมีข้อจำกัดบางประการ คือ การที่มีผู้สอนส่วนหนึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนให้ความสำคัญในระดับของการอ่านคำแต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้ให้ความสำคัญต่อความหมายของคำทำให้ผู้เรียนไม่สามารถทำความเข้าใจสิ่งที่เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นสิ่งสำคัญในการสอนแบบการถอดรหัสคำคือการสอนให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเสียง คำและความหมายของสิ่งที่อ่าน สามารถอ่านในระดับคำ ประโยคหรือ เรื่องราวได้ (Linse, 2005)

2.2 การสอนแบบอ่านทั้งคำ (Whole Language)

การสอนแบบอ่านทั้งคำ เป็นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนจำคำศัพท์และอ่านคำศัพท์นั้นทั้งคำ โดยไม่ต้องถอดรหัสคำหรือประสมคำ ให้ผู้เรียนจดจำคำโดยเชื่อมโยงกับเสียงอ่านหรือภาพหรือสิ่งอื่นๆ ที่ผู้เรียนรู้มาก่อน ทั้งนี้เพราะความเชื่อว่าการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้อยู่ก่อนจะทำให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนเพิ่มเติมใหม่ได้ดียิ่งขึ้นและสามารถต่อยอดการเรียนรู้ต่อไปได้ เป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับคำที่พบเห็นได้บ่อย (Sight Words) เช่น the, all, an, is, the, of, and, that, in, you, I ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง Paul (2003) พบว่าคำที่เป็น Sight Words มักจะปรากฏอยู่ในประโยคทั่วไปถึง 50-70% วิธีการสอนแบบดังกล่าวยังเหมาะที่จะใช้สอนคำบางคำซึ่งถอดรหัสแล้วไม่ตรงกับเสียงเพราะคำๆ นั้นมีวิธีการประสมเสียงหรือหลักการออกเสียงคำที่แตกต่างจากคำอื่นโดยทั่วไป เช่น คำว่า right, there, look, should นอกจากนี้คำที่เป็นชื่อเฉพาะก็เหมาะที่จะสอนด้วยวิธีการของการอ่านแบบทั้งคำ (Linse, 2005)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นทั้งวิธีการสอนแบบถอดรหัสคำและวิธีการสอนแบบอ่านทั้งคำเป็นวิธีการสอนคำศัพท์ที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกอ่านคำศัพท์ จดจำการออกเสียงและรู้ความหมายของคำศัพท์นั้นได้ รวมถึงการนำคำศัพท์นั้นไปใช้ได้บริบท ซึ่งถ้าผู้สอนยึดแนวทางการสอนแบบอ่านทั้งคำก็มีจุดเด่นที่สำคัญคือการช่วยแก้ปัญหาการสอนคำซึ่งมีวิธีการออกเสียงไม่ตรงกับอักษรที่ปรากฏในคำนั้นได้ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ก็นำวิธีการนี้ไปใช้สอนคำที่การสอนแบบถอดรหัสคำใช้ไม่ได้ผล (Glazer, 1997) หรือคำที่ผู้เรียนมีโอกาสได้พบเจอหรือใช้บ่อยๆ จนไม่จำเป็นต้องสอนให้ประสมคำ เพราะการที่ได้พบเจอหรือใช้บ่อยจะทำให้ผู้เรียนจดจำคำศัพท์นั้นได้และเห็นการใช้คำนั้นในบริบทที่หลากหลาย อย่างไรก็ตามวิธีการสอนแบบอ่านทั้งคำก็มีข้อจำกัดคือผู้เรียนจะอ่านหรือเขียนได้เฉพาะคำศัพท์ที่เคยเรียนแล้วเท่านั้น และอาจมีปัญหาเมื่อต้องอ่านคำที่ไม่คุ้นเคย ในขณะที่เดียวกันถ้าผู้สอนยึดหลักการสอนแบบถอดรหัสคำมีข้อดี คือ ทำให้ผู้เรียนมีพื้นฐานสำคัญในการอ่านคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคยได้ แต่เนื่องจากปัญหาของผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ คือ ผู้เรียนมีโอกาสได้สัมผัสภาษาน้อยหรือแทบไม่มีโอกาสได้สัมผัสเลยดังนั้นการเรียนรู้อาจเป็นไปได้ช้าหรืออาจทำให้เกิดปัญหาคือผู้เรียนมักจะลืมคำศัพท์นั้นเมื่อผ่านการเรียนไปแม้ในระยะเวลาอันสั้น เมื่อไปพบเจอคำเหล่านั้นภายหลังก็ไม่สามารถอ่านได้หรือไม่สามารถจำความหมายของคำศัพท์นั้นได้ (Warrenfeltz, 2009) ดังนั้นในการปูพื้นฐานคำศัพท์ให้กับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ผู้สอนควรคำนึงถึงวิธีการสอนทั้งสองแบบและนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนให้เหมาะสมตามลักษณะของคำศัพท์และเนื้อหาที่ต้องการจะสอน

3. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนวัยเด็ก

จากแนวคิดการสอนที่ได้นำเสนอไปแล้วข้างต้น ประกอบกับเทคนิคการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษวัยเด็กหรือวัยเริ่มเรียนที่นำเสนอโดย Richards และ Villiers (n.d.) สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่าเทคนิคในการสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กที่เริ่มเรียนภาษาสามารถแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะตามเนื้อหาและทักษะการสอนดังนี้ คือ 1) เทคนิคการสอนคำศัพท์

2) เทคนิคการสอนฟังและพูด 3) เทคนิคการสอนฟังและอ่าน และ 4) เทคนิคการสอนเขียนและการสะกดคำ

3.1 เทคนิคการสอนคำศัพท์

การสอนคำศัพท์ซึ่งหมายรวมถึงคำเดี่ยวๆ และวลี (Phrases) ถือเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีความสามารถในการเลียนเสียง ออกเสียงได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว อย่างไรก็ตามดังที่ได้นำเสนอไปแล้วข้างต้น ผู้เรียนที่อยู่ในวัยเด็กก็สามารถสัมผัสสิ่งที่เรียนได้อย่างรวดเร็วเช่นกัน ดังนั้นจึงต้องมีการทบทวนคำศัพท์อยู่เสมอสิ่งสำคัญในการสอนคำศัพท์คือการได้ยินและพูดตาม (Hear and Say) คำศัพท์นั้นหลายๆ ครั้ง ก่อนที่จะได้เห็นตัวเขียนและฝึกเขียน ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นวิธีการสอนที่เลียนแบบการเรียนรู้ภาษาที่ 1 ของเด็ก หลักการในการสอนคำศัพท์มีดังนี้

- การจำคำศัพท์ได้ (Recognition) คือการทำให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับเสียงและความหมายและเมื่อได้ยินเสียงจากครูหรือเทปก็สามารถจำคำศัพท์เหล่านั้นได้
- การออกเสียงคำซ้ำๆ (Repetition) อย่างถูกต้อง
- การใช้คำศัพท์ภายใต้การควบคุมของผู้สอน (Controlled Usage) เป็นการให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้คำศัพท์ที่เรียนซ้ำๆ ในประโยคสั้นๆ หรือตอบคำถามในบทสนทนาสั้นๆ ง่ายๆ
- การอ่าน (Reading) คือการให้ผู้เรียนเห็นตัวเขียน จำตัวเขียน และสามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ได้อย่างถูกต้อง
- การเขียนและสะกดคำศัพท์ (Write and Spell) คือการให้ผู้เรียนฝึกสะกดคำศัพท์ ซึ่งใช้ได้ทั้งการสะกดโดยการออกเสียงและฝึกเขียน
- การฝึกใช้คำศัพท์อย่างอิสระ (Independent Usage) คือการให้ผู้เรียนฝึกใช้คำศัพท์อย่างอิสระ เหมาะสมและถูกต้องตามบริบท

อย่างไรก็ตามกระบวนการดังกล่าวเป็นการสอนให้ผู้เรียนได้รู้จักและจำคำศัพท์ได้เป็นเวลาช่วงสั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนจำคำศัพท์ได้นานขึ้นควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทบทวนคำศัพท์อยู่เสมอ ซึ่งเทคนิคในการสอนคำศัพท์ในห้องเรียนนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 2 ช่วงด้วยกัน คือ

3.1.1 เทคนิคการนำเสนอคำศัพท์

การสอนคำศัพท์ควรเริ่มจากการสอนคำที่ใกล้ตัว และผู้เรียนมีความจำเป็นต้องใช้เป็นคำที่มีใช้เหมือนกันทั้งในภาษาแม่และภาษาที่เรียน โดยเทคนิคการนำเสนอคำศัพท์มีหลายวิธีด้วยกัน คือ

1) ให้ผู้เรียนถามคำศัพท์ที่ตนเองอยากรู้ หรืออาจใช้คำถาม “What words do you already know about?” เพื่อถามคำศัพท์ที่ผู้เรียนรู้จักอยู่แล้ว ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

2) ใช้บัตรคำ รูปภาพ หรือสิ่งของต่างๆ ใกล้ตัวเพื่อนำเสนอคำศัพท์ใหม่ ในขณะที่ครูนำเสนอคำศัพท์ใหม่นั้นควรให้ผู้เรียนออกเสียงคำศัพท์ด้วยการถามคำถาม “What is this?” ถ้าผู้เรียนไม่ทราบให้ผู้สอนออกเสียงให้ฟังและให้ผู้เรียนออกเสียงตาม

3) ใช้การออกเสียงคำศัพท์เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติตามคำสั่ง หรือให้ชี้ไปที่สิ่งของต่างๆ

ในการสอนคำศัพท์นั้นผู้สอนสามารถใช้กิจกรรมต่างๆได้ในหลายลักษณะเช่นให้ผู้เรียนเล่นเกมเกี่ยวกับคำศัพท์ เช่น Hangman และ Crosswords จับคู่คำกับความหมาย แสดงท่าทางประกอบคำศัพท์ ร้องเพลงคำศัพท์ กิจกรรมลูกโซ่โดยการแจกบัตรคำศัพท์ให้ผู้เรียนและให้ผู้เรียนใช้คำศัพท์นั้นถามเพื่อนต่อไปเรื่อยๆ เป็นลูกโซ่ เช่น ถามว่า Do you like? Have you got? โดยที่ครูทำให้อันนี้เป็นตัวอย่าง กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้คำศัพท์ที่เรียนไปในการสื่อสารโดยเริ่มจากการถามตอบสั้นๆ ง่ายๆ แล้วค่อยๆ พัฒนาบทสนทนาให้ยาวขึ้น

3.1.2 เทคนิคการฝึกให้ผู้เรียนจำคำศัพท์

- 1) ให้ผู้เรียนจัดหมวดหมู่ของคำศัพท์ โดยให้ผู้เรียนหาความสัมพันธ์ของคำศัพท์นั้นเองแล้วจัดหมวดหมู่ตามความเข้าใจของตนเอง เช่น คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเสื้อผ้า อาหาร
- 2) วาดภาพประกอบเรื่องราวตามความเข้าใจของตนเอง โดยครูอาจจะให้หัวข้อกว้างๆ แล้วให้ผู้เรียนวาดภาพประกอบ เช่น ครูให้คำศัพท์คำว่า room หลังจากนั้นให้ผู้เรียนวาดภาพประกอบว่าในห้องควรมีอะไรบ้างตามความคิดและจินตนาการของผู้เรียนแต่ละคน
- 3) สร้างประโยคโดยเลือกจากคำที่ครูกำหนดให้
- 4) สร้างแผนผังคำศัพท์ (Mind Map)
- 5) ทบทวนคำศัพท์ โดยการทบทวนคำศัพท์นั้นควรทำแบบค่อยเป็นค่อยไป และสม่ำเสมอจนผู้เรียนจำคำศัพท์ได้ ควรกำหนดให้มีการทบทวนคำศัพท์ที่อยู่ในทุกแผนการสอน

3.2 เทคนิคการสอนฟังและพูด

การฟังและพูดเป็นทักษะที่ควรสอนพร้อมๆ กัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ในระยะแรกของการฝึกทักษะฟัง-พูดนั้นควรเน้นที่การพูดคล่อง (Fluency) ไม่แก้ไขข้อผิดพลาดทุกครั้งเมื่อผู้เรียนออกเสียงผิดหรือใช้ไวยากรณ์ผิด ควรชมและให้กำลังใจเมื่อผู้เรียนพยายามตอบ เทคนิคการสอนทักษะฟัง/พูดสามารถแบ่งได้เป็น 3 ช่วงด้วยกันคือ

3.2.1 กิจกรรมก่อนการเข้าสู่เนื้อหา

- 1) เริ่มจากการวัดความรู้เดิมของผู้เรียน โดยสอบถามว่าผู้เรียนรู้อะไรแล้วบ้างเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังจะเรียน
- 2) กระตุ้นความสนใจผู้เรียน โดยการใช้รูปภาพหรือสถานการณ์ใกล้ตัวของผู้เรียนเองเพื่อนำเสนอคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง
- 3) เขียนคำศัพท์ที่ผู้เรียนพูดถึงบนกระดาน

กิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนคำศัพท์ที่เรารู้ไปแล้วและในขณะเดียวกันก็ช่วยให้ผู้สอนได้นำเสนอคำศัพท์ใหม่ ซึ่งทำให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับคำศัพท์ในเนื้อเรื่องที่กำลังจะได้ฟังและพูดต่อไป

3.2.2 กิจกรรมการนำเสนอเนื้อหา

- 1) การสอนโดยใช้เทป/CD ประกอบเพื่อให้ผู้เรียนได้ยินต้นแบบ (Model) การออกเสียงที่ถูกต้อง ควรมีขั้นตอนการสอนดังนี้
 - ก) ฟัง 1 ครั้ง ตรวจสอบความเข้าใจ และฟังอีกครั้งพร้อมๆ กับเทป
 - ข) ออกเสียง/พูดพร้อมๆ กับเทป (Shadow)
 - ค) ออกเสียง/พูดตามเทป (Repeat) โดยผู้สอนแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม และสมมติให้แต่ละกลุ่มเป็นบุคคลในบทสนทนา เช่น ให้นักเรียนครึ่งห้องเป็น A อีกครึ่งห้องเป็น B และฝึกสนทนากัน สลับให้ B เป็น A และ A เป็น B
- 2) ใช้การสอนโดยการสาธิต (Demonstration) แทนการอธิบาย (Explanation) และเพื่อไม่ให้ผู้เรียนสับสน การสาธิตควรเป็นขั้นตอนและให้ผู้เรียนปฏิบัติตามทีละขั้นก่อนที่จะให้ผู้เรียนฝึกตามขั้นตอนทั้งหมดด้วยตนเองซ้ำอีกครั้ง
- 3) บทเรียนการสอนฟังและพูดไม่ควรจบที่การท่องจำบทสนทนาแต่ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงสิ่งที่กำลังเรียนรู้กับความรู้เดิมหรือประสบการณ์ของตนเอง (personalizing) เช่น การเปลี่ยนคำศัพท์บางคำในบทสนทนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงของผู้เรียน

3.2.3 กิจกรรมการฝึกทักษะการฟัง/พูด

- 1) กิจกรรมลูกโซ่ (Chaining Activities) ใช้บัตรคำ บัตรรูปภาพ หรือฟุตบอลเป็นอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม โดยอาจให้ผู้เรียนยืนเข้าแถวแล้วถามตอบคำถามสลับกันไปเรื่อยๆ เป็นลูกโซ่ เริ่มจากคนที่ 1 ถามคำถาม คนที่ 2 ตอบคำถามแล้วถามคำถามต่อไปยังคนที่ 3 และถามตอบไปจนหมดแถว
- 2) กิจกรรมคู่ (Pair Work) เช่น Role Play ซึ่งเหมาะแก่การฝึกสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง การซื้อ-ขายสินค้า โดยเปลี่ยนคำศัพท์ที่ซื้อ-ขายไปเรื่อยๆ การทำกิจกรรมคู่ควรเริ่มจากการให้ผู้เรียนเลือกจับคู่กับคนที่ตนคุ้นเคยก่อน
- 3) กิจกรรมกลุ่ม เช่น เกมต่างๆ แบบทดสอบ หรือการแข่งขันระหว่างกลุ่มจะช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ดีขึ้น
- 4) ฝึกและวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการฟัง โดยการให้ผู้เรียนฟังแล้วให้วาดรูป หรือฟังแล้วให้แสดงท่าทางประกอบ

3.3 เทคนิคการสอนฟังและอ่าน

ทักษะการฟังและอ่านเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจ (Comprehension) และใช้วิธีการสอนคล้ายคลึงกัน ดังนั้นจึงเป็นทักษะที่สามารถสอนควบคู่ไปพร้อมกันได้ การสอนทักษะดังกล่าวควรเริ่มจากการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจ เทคนิคในการสอนเพื่อฝึกทักษะฟัง-อ่านสามารถแบ่งได้เป็น 3 ช่วงดังนี้

3.3.1 กิจกรรมก่อนการนำเข้าสู่เนื้อหา

เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะฟังหรืออ่าน กิจกรรมการนำเข้าสู่เนื้อหาสามารถทำได้หลายลักษณะด้วยกัน เช่น

- 1) เริ่มต้นด้วยการให้ผู้เรียนมีบริบท (Context) ของเรื่องที่จะฟังหรืออ่านได้ โดยการพูดคุยเกี่ยวกับชื่อเรื่อง (title)
- 2) ให้ผู้เรียนดูภาพประกอบเพื่อให้เกิดจินตนาการ สามารถติดตามหรือเดาเรื่องได้
- 3) ให้ผู้เรียนเรียงลำดับบัตรคำ/รูปภาพ (Sequencing Cards) ตามลำดับของเรื่องที่ได้คิดว่าจะได้ยินหรืออ่าน
- 4) ถามคำถามเพื่อดึงดูดความสนใจผู้เรียน เช่นถามว่า “What do you know about....?” “What do you think?” “Why do you think that?” “What the text makes you guess that?” คำถามเช่นนี้ช่วยพัฒนากลยุทธ์ในการทำความเข้าใจ (Comprehension strategies) ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้ยินหรือเห็นภาพ รู้จักคำศัพท์หลักๆ (Key Words) ทำให้เห็นว่าคำที่ได้ยินนั้นเขียนอย่างไร และทำให้ได้ภาพกว้างๆ ของเรื่องที่กำลังจะฟังหรืออ่าน นอกจากนี้ ก่อนสอนผู้สอนควรบอกวัตถุประสงค์ของการอ่านหรือฟังอย่างชัดเจนว่าจะให้ฟังหรืออ่านเพื่ออะไร เช่น ต้องการให้จับใจความสำคัญ หรือฟังว่ามีผู้พูดกี่คน อาชีพอะไร เป็นต้น

3.3.2 กิจกรรมระหว่างการฟังและอ่าน

ผู้สอนไม่ควรเริ่มสอนโดยการให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงดังๆ เพราะผู้เรียนจะวิตกกังวลกับการพยายามอ่านหนังสือให้ออก ถ้าต้องการฝึกการออกเสียงให้ผู้เรียนฝึกในชั่วโมงการสอนพูดแต่ถ้าต้องการทดสอบความเข้าใจให้ใช้วิธีถามคำถามแทน

กิจกรรมระหว่างการฟังและอ่าน มี 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

- 1) กิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจใจความหลักของเรื่อง (Main Idea) เช่นการตั้งคำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญ
- 2) กิจกรรมที่เน้นใจความสำคัญ (Details) ของเรื่อง เช่นการตั้งคำถามแบบ ถูก/ผิด (T/F) ถามการอ้างอิง (References) ต่างๆในเนื้อเรื่อง ถามคำถามสั้นๆ หากเป็นการสอนฟังควรเริ่มจากการให้ผู้เรียนฟังเทป ตอบคำถาม เปรียบเทียบหรืออภิปรายคำตอบเป็นคู่หรือกลุ่ม แล้วจึงเปิดเทปอีกครั้งเพื่อให้ผู้เรียนตรวจสอบคำตอบหรือเฉลยคำตอบ

3.3.3 กิจกรรมหลังการอ่านและฟัง

กิจกรรมหลังการอ่านและฟังสำหรับผู้เริ่มเรียนมีหลายลักษณะด้วยกัน เช่น

- 1) สรุปเรื่องที่อ่านหรือฟัง (Summarizing) แทนการถามความหมายของคำศัพท์ทุกตัว ผู้สอนสามารถใช้ภาษาแม่ได้ หรืออาจช่วยโดยให้ผู้เรียนบอกคำศัพท์หลักๆ ของเรื่อง เขียนคำลงกระดาษ แล้วนำคำเหล่านั้นมาให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปเรื่อง
- 2) ดูภาพประกอบและสรุปเนื้อเรื่องจากภาพประกอบ
- 3) ดูภาพประกอบโดยมีรูปภาพที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องปะปนอยู่ด้วย จากนั้นให้ผู้เรียนเลือกเฉพาะรูปที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องและช่วยกันสรุปเรื่อง
- 4) สรุปเรื่องโดยถ่ายโอนความเข้าใจเป็นตาราง แผนที่
- 5) ให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติของเรื่องที่ฟังทั้งหมดหรือให้จินตนาการว่าเรื่องจะจบอย่างไรและแสดงท่าทางประกอบ

3.4 เทคนิคการสอนการเขียนและการสะกดคำ (Writing and Spelling)

ทักษะการเขียนเป็นทักษะทางภาษาลำดับสุดท้ายที่ผู้เริ่มเรียนภาษาควรฝึก เพราะผู้เรียนในวัยดังกล่าวมีความจำเป็นที่จะต้องเขียนน้อยกว่าการฟังหรือพูด สำหรับผู้เริ่มเรียนที่เป็นเด็กนั้น การฝึกทักษะการเขียนจะไม่ฝึกการเขียนข้อความในรูปแบบต่างๆ (Texts) ที่ผู้เรียนต้องใช้จินตนาการ และความสามารถทางภาษาในระดับสูง แต่จะมุ่งเน้นการเขียนตัวอักษร การเขียนคำ และประโยค ซึ่งมักจะเน้นการเขียนตามแบบ (Spratt, Pulverness, & Williams, 2005) การฝึกทักษะการเขียนสำหรับผู้เรียนในวัยนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

3.4.1 การฝึกลายมือเขียน (Handing Writing Practice) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนเขียนตัวอักษร ซึ่งต้องเน้นการลากเส้นที่ถูกต้อง การฝึกเขียนต้องเริ่มด้วยการลากเส้นตาม ฝึกเขียนตามแบบ และฝึกเขียนตามความจำ

3.4.2 การฝึกสะกดคำ (Spelling Practice) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนเขียนตัวสะกดในการฝึกดังกล่าวต้องให้ผู้เรียนได้เห็นตัวเขียนและได้ยินการออกเสียงคำนั้นด้วยเพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างเสียงกับคำและตัวสะกด นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับเครื่องหมายวรรคตอนต่างๆ เช่น จุดท้ายประโยค (.) เพื่อแสดงจุดสิ้นสุดของประโยคหรือเครื่องหมายคำถาม (?)

3.4.3 การฝึกเขียนระดับประโยค (Sentence-based Task) การฝึกเขียนระดับประโยคสามารถทำได้ในหลายลักษณะด้วยกัน เช่น

- 1) การเติมประโยคให้สมบูรณ์
- 2) การนำคำมาเรียงกันให้เป็นประโยคโดยอาจแจกบัตรคำแล้วให้ผู้เรียนนำมาเรียงต่อกันให้เป็นประโยค
- 3) การจับคู่ให้เป็นประโยคที่มีความหมาย
- 4) การเพิ่มข้อความในประโยค ซึ่งผู้สอนอาจให้ข้อความสั้นๆ เช่น “The cat sat on the mat.” หรือให้ข้อมูลเป็นกลุ่มคำ เช่น “One Saturday,.....” หลังจากนั้นจึงให้ผู้เรียนช่วยกันเติมข้อความให้เป็นประโยคที่ยาวและสมบูรณ์ขึ้น

4. ความสำคัญของการพัฒนาความสามารถทางการสอนของครู

ผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่าน (พรพิมล ประสงค์พร 2550, วิจารย์ พานิช 2551, Schubert, 1986; McColl, 2005) ได้กล่าวไว้ว่าครูคือกุญแจสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนการสอน และเป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพทางการศึกษา เพราะครูมีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ความสามารถตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ครูต้องใช้ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์และต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนและผู้สอนด้วยตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอนและช่วยกันจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ครูยังต้องศึกษาหลักสูตรและเนื้อหาวิชาต่างๆ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรและสิ่งแวดล้อมของการเรียนการสอนที่เป็นอยู่จริง

สำหรับการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ หน้าที่สำคัญของครูคือการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร นั่นคือการทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถด้านภาษา และสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในกระบวนการดังกล่าว ผู้สอนต้องกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ในแต่ละช่วงให้เหมาะสมกับพัฒนาการและระดับของผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากและท้าทายผู้สอนเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา บ่อยครั้งที่พบว่าผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในด้านเนื้อหา ขาดทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา ความสามารถ ความต้องการและความแตกต่างระหว่างผู้เรียน รวมถึงการขาดทักษะการสอนและการนำเสนอเนื้อหา ความสามารถเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการสอนและความสำเร็จในการเรียนของเด็ก (McColl, 2005)

ในประเทศไทย ได้มีความพยายามอย่างต่อเนื่องในการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ และล่าสุดมีการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยหลักสูตรดังกล่าวได้กำหนดให้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในทุกช่วงชั้นคือ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4- 6 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และ ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป ทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงานอาชีพ และเป็นเครื่องมือค้นคว้าหาความรู้ในการเรียนสาระการเรียนรู้อื่นๆ หรือเพื่อการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น(กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) นอกจากนี้ยังพบว่าเจตนารมณ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกรอบหลักของการปฏิรูปการศึกษานั้น เพื่อต้องการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ดีขึ้น พร้อมกับการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาหน่วยงานให้เข้มแข็งขึ้นและจัดการเรียนการสอนได้เต็มศักยภาพ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544)

แต่จากการศึกษาเพื่อติดตามผลการปฏิรูปการศึกษาและการใช้หลักสูตรดังกล่าวกลับพบว่าความพยายามในการปฏิรูปการศึกษานั้นยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ความสามารถด้าน

ภาษาอังกฤษของผู้เรียนส่วนใหญ่ยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด (Prapaisit, 2003) นอกจากนี้ยังพบว่าในขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปใช้จริงนั้นยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่หลายประการด้วยกัน เช่น มีช่องว่างระหว่างนโยบายกับการปฏิบัติเนื่องจากความไม่ชัดเจนและการขาดความเป็นเอกภาพในตัวหลักสูตร การตีความหลักสูตรที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและท้องถิ่นที่ไม่เอื้อต่อการใช้หลักสูตร (Kulsiri, 2006) นอกจากนี้ยังพบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้สอนอีกด้วย เช่น ผู้สอนขาดความมั่นใจและความรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษ หลีกเลียงการใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน ขาดความรู้ความเข้าใจในสาระของหลักสูตร ขาดทักษะการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ขาดแหล่งการเรียนรู้และสื่อการสอนที่เหมาะสม (ไชนี่ แวมูซอ และคณะ 2547, มลฤดี ทองศรี 2548, ยุทธนา พรหมมณี 2547, รุ่งศิริพันธ์ จันทร์หอม 2547, วิมลรัตน์ รัตนญาติ 2549: สุชนิหยา วงศ์วิวัฒนา และรุ่งศิริพันธ์ จันทร์หอม 2547, Prapaisit, 2003; Kulsiri, 2006)

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับความเห็นของผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่าน (ปราณี กุลละวณิชย์ 2550, Fullan, 2001; 2002; Goodlad, 2002; Wedell, 2003) ที่ได้ให้ความเห็นว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความพยายามในการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรคือการที่ผู้สอนขาดความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะบ่อยครั้งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาในระดับสูงมิได้ตระหนักถึงช่องว่างระหว่างหลักทฤษฎีและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียนและคิดว่าผู้สอนจะสามารถปรับตัวและวิธีการสอนให้เป็นไปในแนวทางที่คาดหวังได้ โดยมีได้พิจารณาถึงความพร้อมและความต้องการของผู้สอน นอกจากนั้น ยังไม่ได้เตรียมความพร้อมให้กับครูเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ดังนั้นสิ่งที่ผู้สอนต้องทำเพื่อให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้คือการสอนตามความเชื่อ ความรู้เดิมๆ และประสบการณ์เดิมๆ ที่เคยปฏิบัติมา ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงระบบและแนวคิดในการสอนและเนื้อหาแบบเรียนไปอย่างไรก็ตาม (Kennedy & Kennedy, 1996)

Goodlad (2002) ให้ความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการการปฏิรูปการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่ครูคิดและปฏิบัติเป็นสำคัญ ห้องเรียนและโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพเมื่อผู้สอนมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นผู้สอนต้องได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ไม่เช่นนั้นครูก็จะกลายเป็นเหยื่อของการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน และจะมีผลก็ต่อเมื่อครูมีการตื่นตัวที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการเปลี่ยนแปลง มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูด้วยกัน หรือได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกเพื่อปรับตัวให้รับการเปลี่ยนแปลงได้ โดยในเบื้องต้นครูต้องได้รับข้อมูลและการฝึกทักษะที่เหมาะสม และในท้ายที่สุดแล้วครูจะเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าจะรับเอาความคิดในการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นมาใช้ในบริบทของตนเองหรือไม่ หรือจะปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงนั้น (Fullan, 2001)

ในความเป็นจริงแล้วการขาดความรู้และทักษะการสอนต่างๆ ไม่ใช่ความผิดของผู้สอนที่ได้รับการอบรมในเรื่องดังกล่าวมาน้อย แต่สิ่งที่สำคัญคือ ครูเหล่านั้นต้องได้รับการสนับสนุนและ

การฝึกอบรมเพื่อให้ปฏิบัติได้จริง ซึ่งในการฝึกอบรมดังกล่าว McColl (2005) ได้เสนอแนะว่าควรใช้ประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญที่มีอยู่

สำหรับในประเทศไทยนั้น พบว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาครูยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร คือ การอบรมยังไม่ได้เพิ่มทักษะและความรู้ในการสอนให้กับครู การอบรมไม่ได้เกิดจากความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม แต่เป็นการอบรมที่เกิดจากระบบการสั่งการจากหน่วยงานระดับบนหรือระบบบริหารจากส่วนกลางส่งผ่านไปยังระดับล่างหรือระดับปฏิบัติการ ส่งผลให้การอบรมไม่ตรงกับความต้องการของครู การอบรมเน้นภาคทฤษฎีมากกว่าการฝึกปฏิบัติ และส่วนใหญ่เป็นการอบรมแบบเบ็ดเสร็จในครั้งเดียวทั้งยังบรรจุเนื้อหาไว้มากมาย มีการฝึกปฏิบัติจริงน้อย มีการติดตามผลน้อย ทำให้ไม่เห็นแง่มุมของการพัฒนาครูที่ยั่งยืน (สาส์ ศิลปธรรม, 2550) การอบรมในลักษณะดังกล่าวถือเป็นการอบรมที่ฉาบฉวยที่ทำให้ครูรู้แต่ผิวเผินหรือรู้แต่ในช่วงเวลาสั้นๆ โดยไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงจนทำให้เกิดภาวะการณีสถูญเปล่าของการอบรม (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544)

4.1 สาระในการพัฒนาครู

ในส่วนของการพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศนั้น ผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่าน (พรพิมล ประสงค์พร 2550; สาส์ ศิลปธรรม 2550; สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2554; Cullen, 1994; Snow, Kamhi-Stein, & Brinton, 2006) ได้ให้แนวคิดว่าการที่ครูจะสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูต้องได้รับการพัฒนาความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง 2 ด้าน คือ ความรู้ในเนื้อหาวิชา และ ความรู้ในศาสตร์การสอนเนื้อหาวิชา

4.1.1 ความรู้ในเนื้อหาวิชา (Content Knowledge)

ความรู้ในเนื้อหาวิชา หมายถึง ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ตลอดจนข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอน ซึ่งในส่วนของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ความรู้ในเนื้อหาวิชาหมายถึงโครงสร้างไวยากรณ์ ระบบเสียง ระบบคำ หน้าที่การใช้ภาษาในบริบทต่างๆ รวมถึงความรู้ในด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา การพัฒนาความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนด้านเนื้อหาวิชาโดยเฉพาะผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาและไม่ได้ใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวันนั้นควรเน้นที่ความรู้ความเข้าใจในตัวภาษาเพื่อใช้สอนในห้องเรียนก่อนการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษา (General English Proficiency) ในเบื้องต้นควรเน้นการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาในชั้นเรียน เช่น การออกคำสั่ง การนำเสนอเนื้อหาและการคิด การตั้งคำถาม ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาในห้องเรียนให้กับครู (Cullen, 1994)

การพัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษให้ผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษานั้นเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง ชลดา เลหาวิริยานนท์และคณะ (2550 ก) ได้ทำการวิจัยกึ่งทดลองเพื่อศึกษารูปแบบการจัดอบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษในช่วงชั้นที่ 1 โดยส่วนหนึ่งของการวิจัยได้ศึกษาความมั่นใจในการใช้และการสอนภาษาอังกฤษในช่วงชั้นที่ 1 และศึกษาความสามารถทางการสอนทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนในช่วงชั้นที่ 1 ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ระยะแรกของการอบรมได้มีการพัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษของผู้เข้ารับการอบรม ผลการศึกษาพบว่าครูส่วนใหญ่มีความมั่นใจในความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษมากขึ้น

และผลจากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการอบรมหลังการทดลองพบว่าทักษะการฟัง-พูดก่อนและหลังการอบรมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ยังพบว่าปัญหาหลักก็คือปัญหาในด้านการออกเสียง คณะผู้วิจัยให้ความเห็นว่า การที่ครูจะสามารถแก้ไขการออกเสียงที่ถูกต้องได้นั้น ครูควรเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานพอสมควร

4.1.2 ความรู้ในศาสตร์การสอนเนื้อหาวิชา (Pedagogical Content Knowledge)

ความรู้ในศาสตร์การสอนเนื้อหาวิชา หมายถึง ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นความรู้ที่จำเป็นในการวางแผนการสอน และสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด นักการศึกษาหลายท่าน (พรพิมล ประสงค์พร, 2550; Pennington, 1996; Richards, 1985; Snow, Kamhi-Stein, & Brinton, 2006) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ในศาสตร์การสอนภาษาอังกฤษเป็นหลายประเด็นดังนี้

1) ความรู้เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาและหลักสูตร (Knowledge of Educational Aims and Curriculum) หมายถึงความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษา และเนื้อหาสาระที่สำคัญของหลักสูตร ซึ่งถือเป็นแนวทางจัดการเรียนการสอน (พรพิมล ประสงค์พร, 2550) ดังนั้น ในเบื้องต้นผู้สอนควรมีความรู้เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาหลักสูตรอย่างชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนขั้นต่อไป

2) การวางแผนการสอน (Lesson Planning) หลังจากที่ได้ผู้สอนได้ทราบจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว ขั้นตอนต่อไปในการจัดการเรียนการสอนคือ การวางแผนการสอน ซึ่งในขั้นนี้ พรพิมล ประสงค์พร (2550) ได้เสนอแนะว่าผู้สอนควรมีความรู้ในประเด็นต่างๆ เหล่านี้

2.1) แนวคิดในการจัดการเรียนการสอน (Teaching Approach) หมายถึงแนวคิดที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การสอนภาษาอังกฤษมีหลายแนวคิดด้วยกัน เช่น การสอนแบบฟัง-พูด การสอนตามแนวธรรมชาติ การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง การสอนตามแนวการสื่อสาร และการสอนแบบเน้นกระบวนการสร้างองค์ความรู้ ซึ่งแนวการสอนดังกล่าวมีจุดเน้นและวิธีการสอนต่างกัน ดังนั้นผู้สอนจึงต้องมีความรู้ในแนวคิดดังกล่าวเพื่อให้สามารถเลือกแนวการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอนและตรงกับความต้องการ วย และความสนใจของผู้เรียนมากที่สุด

2.2) วิธีการสอน (Teaching Methods) เป็นขั้นตอนต่อจากเลือกแนวคิดทฤษฎีในการสอน การเลือกวิธีการสอนสะท้อนให้เห็นการนำเสนอเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการสอนในห้องเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่ผู้สอนเลือกใช้ เช่น หากผู้สอนเลือกแนวการสอนที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนก็ควรใช้กิจกรรมคู่หรือกลุ่ม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่ได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนคนอื่น ๆ

2.3) เทคนิคการสอน (Teaching Techniques) ในขั้นตอนของการสอนนั้นผู้สอนควรมีเทคนิคการนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนติดตามและเรียนด้วยความสนุกสนาน ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของการเรียนการสอนภาษา

3) การพัฒนาเอกสารและสื่อการสอน (Materials Development)

Richards (1985) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเอกสารประกอบการสอนว่า เอกสารที่วางขายอยู่ทั่วไปมักไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่คุณสอนต้องการ ทำให้คุณสอนต้องดัดแปลงเอกสารที่มีอยู่ หรือในบางครั้งคุณสอนต้องผลิตเอกสารประกอบการสอนเอง ดังนั้นการเตรียมความพร้อมให้กับคุณสอนภาษาอังกฤษไม่ควรละเลยการพัฒนาความสามารถในการผลิตและพัฒนาเอกสารการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4) การวัดและประเมินผล (Testing and Evaluation)

การวัดและประเมินผลเป็นส่วนสำคัญของการจัดการเรียนการสอน การวัดผลที่มีทั้งความเที่ยงและตรงจะเป็นตัวที่สะท้อนความสามารถของคุณเรียนได้เป็นอย่างดี และเป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังสามารถนำผลจากการทดสอบมาใช้วิเคราะห์ปัญหาของคุณเรียนได้อีกด้วย ซึ่งความรู้ความสามารถในด้านการวัดและประเมินผล และการสร้างแบบทดสอบให้เที่ยงตรงและเชื่อถือได้เป็นสิ่งที่ครูต้องเรียนรู้และได้รับการพัฒนา (Richards, 1985)

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่าครูมีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและพฤติกรรมการสอนของคุณผนวกกับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนล้วนมีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของคุณเรียน เพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและในขณะเดียวกันก็สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในชั้นเรียน ครูควรได้รับการพัฒนาทั้งในส่วนเนื้อหาของวิชาที่สอน และวิธีการจัดการเรียนการสอน

5. รูปแบบการพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Lange (1990) ให้แนวคิดในกระบวนการพัฒนาครูว่า การพัฒนาครูที่ยั่งยืนนั้นไม่ได้เริ่มจากการอบรมเพื่อเรียนรู้หลักการหรือทฤษฎี และสิ้นสุดที่คุณเข้าร่วมอบรมได้ทดลองฝึกปฏิบัติตามหลักการดังกล่าวในระยะเวลาสั้นๆ เพียงไม่กี่วันโดยคาดหวังว่าคุณเข้าร่วมอบรมจะนำหลักการดังกล่าว ไปใช้จริงในห้องเรียน แต่หากต้องการผลที่ยั่งยืนจากการพัฒนาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายควรตระหนักว่าการพัฒนาครูนั้นเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและต้องการความร่วมมือระหว่างบุคคลหลายฝ่าย เช่น ครู หัวหน้าสถานศึกษาตลอดจนผู้เชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน และในกระบวนการพัฒนานั้นต้องมีการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน เน้นการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติและเสริมด้วยทฤษฎี (วิจารณ์ พานิช, 2551; สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2554) มีกระบวนการการคิดย้อนกลับ (Reflective Process) เพื่อให้ครูได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ในการสอนและแนวการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์การสอนของตนเองให้มากที่สุด (Pennington, 1990)

เพื่อให้การพัฒนาครูเป็นกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ Lange (1990) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า เป้าหมายสำคัญ 5 ประการของการพัฒนาครู คือ 1) เพื่อให้คุณเข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของวิชาที่สอน 2) มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนภาษา

ของผู้เรียน รวมถึง หลักการและแนวปฏิบัติในการสอนภาษา เพื่อให้สามารถเลือกวิธีการสอนที่ สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียนได้ 3) นำความรู้ทั้งในเนื้อหาวิชาและศาสตร์การสอนไปใช้ใน สถานการณ์การสอนจริงได้ 4) ได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจในศาสตร์การสอน และสามารถ พัฒนาความสามารถทางการสอนได้ด้วยตนเอง ความสามารถดังกล่าวอาจพัฒนามาจากการ อภิปรายกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์การสอน การสังเกตการสอนโดย ผู้สอนคนอื่นๆ และ 5) มีความสามารถในการประเมินการสอนของตนเอง

หากผู้สอนต้องการพัฒนาความสามารถทั้งในด้านเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน Cullen (1994) และ Pennington (1996) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการจัดหลักสูตรอบรม (Training Course) เป็นวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมเพราะสามารถครอบคลุมทั้งเนื้อหาวิชาและความรู้ในด้านศาสตร์ การสอน อีกทั้งยังสามารถจัดอบรมคู่ขนานกับการปฏิบัติการสอนจริงของผู้เข้าร่วมอบรมได้ และ เพื่อให้การอบรมมีประสิทธิภาพและเกิดผลอย่างแท้จริง การจัดการอบรมนั้นต้องอยู่บนพื้นฐาน ของความต้องการของครู หรือเพื่อตอบสนองความต้องการของครูผู้ได้รับการอบรม และ สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน เน้นกระบวนการคิดย้อนกลับและคิดวิเคราะห์ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เข้าใจและเกิดการเรียนรู้ และที่สำคัญคือกระบวนการพัฒนานั้นต้องมีความต่อเนื่องและยาวนานพอที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้ (Daloglu, 2004; Pennington, 1996; ชลลดา เลาหิริยานนท์ และ คณะ 2550 ก, สาสี ศิลปธรรม, 2550)

ด้วยเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาครู ผู้รู้และนักวิจัยทั้งในและต่างประเทศ (Butler, Lauscher, Jarvis-Selinger, & Beckingham, 2004; Cullen, 1994; Daloglu, 2004; ชลลดา เลาหิริยานนท์ และคณะ 2550 ก, สาสี ศิลปธรรม 2550) ได้ทำการทดลองเพื่อหารูปแบบ การอบรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความสามารถของครูผู้สอนดังนี้

ในประเทศแคนาดา มีคณะผู้วิจัย (Butler, Lauscher, Jarvis-Selinger, & Beckingham, 2004) ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูซึ่งใช้เวลาในการศึกษาทั้งหมด 2 ปี การพัฒนาดังกล่าว เป็นการทำงานประสานกันระหว่างผู้เข้าร่วมอบรมและคณะผู้วิจัย โดยในช่วงปีที่ 1 เริ่มจากการ เชิญครูเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ มีผู้สมัครเข้าร่วมอบรมจำนวน 10 คน ครูเหล่านี้มี ประสบการณ์การสอนระหว่าง 2-32 ปี กิจกรรมการอบรมประกอบด้วยการแนะนำหลักการและ วิธีการสอน ระหว่างการอบรม ผู้ได้รับการอบรมได้ทำงานร่วมกับนักวิจัยเพื่อร่วมกันคิดและหา แนวทางรวมถึงวิธีการสอนที่เหมาะสม หลังจากนั้นจึงเป็นการเน้นการทำงานร่วมกันระหว่าง ผู้วิจัยและผู้สอนแต่ละโรงเรียน ในแต่ละโรงเรียนจะมีการประชุมระหว่างนักวิจัยและกลุ่มผู้สอน เพื่อทบทวนจุดมุ่งหมาย อภิปรายปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนที่ผู้สอนแต่ละคนประสบ หลังจากนั้นหัวหน้ากลุ่มวิจัยจึงติดตามพฤติกรรมการสอนของครูเป็นรายบุคคลใน ห้องเรียน กิจกรรมที่เน้นระหว่างการพัฒนา คือการวางแผนร่วมกัน (Co-planning) การสอน ร่วมกัน (Co-teaching) และการซักใช้รายละเอียดเกี่ยวกับการสอน (Debriefing) ในช่วงแรกมีการ ตรวจเยี่ยมโรงเรียนสัปดาห์ละครั้ง หลังจากนั้นจะลดความถี่ลงเพราะครูเริ่มมีความมั่นใจใน การสอนมากขึ้น และเพราะครูได้ทำงานร่วมกันระหว่างครูผู้สอนด้วยกัน ในระหว่างนี้ผู้ช่วย นักวิจัยจะไปเยี่ยมโรงเรียนสัปดาห์ละครั้ง และทำงานร่วมกับครูเพื่อพัฒนาระบบการวัดผลผู้เรียน

ในขณะที่ดำเนินโครงการคณะผู้วิจัยได้จัดการประชุมหลายครั้งเพื่อให้ครูแต่ละโรงเรียนแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการสอน สำหรับปีที่ 2 ของการพัฒนาซึ่งมีกระบวนการจัดการเหมือนในปีแรกต่างกันตรงที่ในปีที่ 2 ไม่มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในปีที่สองนี้ คณะผู้วิจัยออกติดตามผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวครูหลังการอบรมว่ามีความยั่งยืนมากน้อยเพียงไร ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงนั้นมากน้อยเพียงใด และกิจกรรมใดระหว่างการอบรมที่มีประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน ในกระบวนการพัฒนานี้ครูมีส่วนร่วมมากมาย เช่น มีส่วนร่วมในการให้คำจำกัดความของการวัดผลการเรียนรู้ ร่วมศึกษารายกรณีเพื่อดูความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนเป็นรายกรณี ร่วมกันวิเคราะห์ผลการสอบก่อนและหลังเรียน และวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อกระบวนการสอนของครู รวมถึงให้ครูแสดงความคิดเห็นและคิดรูปแบบการศึกษารายกรณี

ด้านการติดตามผลการวิจัยนั้น คณะผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ระหว่างการอบรม การสังเกตการสอน การวิเคราะห์เอกสารจากบันทึก การคิดย้อนกลับในกระบวนการสอนของผู้เข้ารับการอบรม บันทึกสรุปการประชุมระหว่างผู้เข้ารับการอบรมและคณะผู้วิจัย และการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการอบรมในตอนท้ายการอบรมเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของกระบวนการพัฒนา

ผลการวิจัยพบว่าในช่วงปีแรกพบการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เข้ารับการอบรมน้อย การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นไปในลักษณะของการทำตามคำแนะนำของคณะผู้วิจัย ผู้เข้ารับการอบรมยังยึดคณะผู้วิจัยเป็นสำคัญ แต่ในช่วงปีที่ 2 พบการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เข้ารับการอบรมมากขึ้น มีความตื่นตัวและกระตือรือร้นในการเรียนการสอนมากขึ้น มีการคิดย้อนกลับถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอบรมช่วงแรกของโครงการและสามารถปรับแก้กระบวนการสอนของตนเองได้ จากการสัมภาษณ์พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านการสอนมากขึ้น ผู้เข้ารับการอบรมได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปปรับปรุงวิธีการสอน สามารถเลือกใช้วิธีการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้มากขึ้น ทั้งยังสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้การได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นทำให้เกิดการพัฒนาด้านการสอน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการได้เรียนรู้จากผู้อื่นช่วยลดเวลาในการแก้ปัญหาตามลำพัง กระบวนการที่ผู้เข้ารับการอบรมเห็นว่ามีความสำคัญคือการอบรมเกี่ยวกับหลักและวิธีการสอน การฝึกปฏิบัติการสอน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอน การคิดย้อนกลับและวิเคราะห์ความสำเร็จ และความล้มเหลวที่เกิดขึ้นในการสอน แต่อย่างไรก็ตามผู้เข้ารับการอบรมเห็นว่ากระบวนการอบรมนี้ใช้เวลาามาก

Cullen (1994) ได้ร่วมจัดอบรมเพื่อพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เข้ารับการอบรมในประเทศบังคลาเทศซึ่งผู้เข้ารับการอบรมต้องการพัฒนาความสามารถทางภาษาและทักษะการสอน ผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรดังกล่าวประกอบด้วยผู้ที่มีประสบการณ์การสอนและไม่มีประสบการณ์การสอน และด้วยข้อจำกัดด้านเวลา ผู้จัดอบรมจึงได้ผนวกการพัฒนาความสามารถด้านภาษาควบคู่กับการพัฒนาความสามารถด้านการสอน กิจกรรมการอบรมแบ่งเป็น 3 ชั้น คือ การรับข้อมูล (Input) การประมวลความรู้ (Processing) และ การแสดงออก (Output) ชั้นแรกคือการรับข้อมูล เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้และพัฒนาความสามารถด้าน

ภาษา และมีประสบการณ์ตรงในฐานะผู้เรียน หลังจากนั้นในขั้นการประมวลความรู้ ผู้เข้ารับการอบรมต้องฝึกปฏิบัติการสอน ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับขั้นตอนและประสิทธิภาพในการสอนโดยวิเคราะห์และประเมินการสอนของตนเองจากแผนการสอน เอกสารประกอบการสอน บันทึกของผู้เข้าร่วมอบรม วีดิโอบันทึกการสอน และบันทึกของผู้สังเกตการสอน และในขั้นสุดท้ายของการอบรม คือ การแสดงออกเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมสะท้อนความรู้และความคิดเกี่ยวกับการสอนและแสดงความสามารถด้านการสอนโดยการเขียนแผนการสอน ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และสอนจริง ผลจากการวิจัยพบว่าประสบการณ์ตรงของผู้เข้ารับการอบรม และกระบวนการคิดย้อนกลับมีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการสอนในระดับสูง

Daloglu (2004) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับประถมและมัธยมแห่งหนึ่งในประเทศตุรกีที่ต้องเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถเรียนวิชาต่างๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ การพัฒนาดังกล่าวมาจากความต้องการของผู้สอน ผู้เรียน ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ที่ต้องการให้เนื้อหาในวิชาภาษาอังกฤษมีความต่อเนื่องและสอดคล้องกันในทุกระดับชั้น ลดปัญหาความซ้ำซ้อนของเนื้อหา และครอบคลุมหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเรียนวิชาอื่นๆ รูปแบบการพัฒนาครูมุ่งเน้นกระบวนการพัฒนาและสร้างคลังสื่อการเรียนการสอน ซึ่งหมายรวมถึงแผนการจัดการเรียนการสอน หนังสือ เอกสารบทเรียน และสื่อการเรียนการสอน การพัฒนาความสามารถดังกล่าวจัดคู่ขนานกับการปฏิบัติงานสอนปกติ เป็นระยะเวลา 1 ปี ระหว่างการอบรมมีการลดภาระงานสอนบางส่วนให้ผู้เข้ารับการอบรม วัตถุประสงค์ของการอบรมคือ เพื่อให้หลักสูตรมีความสอดคล้องและต่อเนื่องในทุกระดับชั้น ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในการผลิตเอกสารเพื่อประหยัดเวลา มีการประเมินเอกสารอย่างเป็นระบบ และแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการสอนระหว่างครูผู้สอนด้วยกัน

ขั้นตอนการอบรมประกอบด้วย 1) แนะนำให้ผู้เข้าร่วมอบรมรู้จักแนวคิดเกี่ยวกับการสอนเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดลักษณะของสื่อ 2) กำหนดลักษณะและสร้างรายการเพื่อตรวจสอบลักษณะเอกสารตามความต้องการ เช่น เนื้อหาตรงและเหมาะสมตามหลักสูตร มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 3) พัฒนาสื่อ ทดลองใช้สื่อในชั้นเรียนจริงและปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 4) จัดทำคลังเอกสารเพื่อเตรียมเอกสารให้ผู้สอนทุกคนใช้ได้ และ 5) ประเมินคุณภาพของสื่อ

ผลของการศึกษาพบว่าผู้เข้ารับการอบรมเห็นประโยชน์และประทับใจต่อการเข้าร่วมพัฒนาในระดับสูง เพราะสามารถตอบสนองต่อความต้องการด้านการสอนของครูได้ทันที ช่วยลดภาระการผลิตเอกสาร เอกสารการสอนที่ร่วมกันผลิตเหมาะสมและน่าสนใจสำหรับผู้เรียน นอกจากนี้ผู้เข้ารับการอบรมแสดงความคิดเห็นว่าการอบรมตลอดทั้งปีการศึกษาเหมาะสมเพราะทำให้มีโอกาสได้เรียนรู้ ทดลองใช้ โดยกระบวนการปรับแก้และใช้เอกสารหลังการปรับแก้ ผู้เข้ารับการอบรมมีโอกาสดำเนินสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในประสบการณ์การสอนจริง มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้สอนด้วยกันมากขึ้น ผลจากการใช้เอกสารการสอนที่มีคุณภาพทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ครูมีทัศนคติด้านบวกต่อการเข้าร่วมการพัฒนาความสามารถ ในด้านของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้น ครูให้ข้อมูลว่าตนเองมีพัฒนาการด้าน

การสอนมากขึ้นในหลายด้าน ด้านแรกพบว่าตัวเองมีการพัฒนาด้านทักษะและความรู้ในการพัฒนาเอกสารและสื่อประกอบการสอนมากขึ้น มีความรู้ด้านหลักสูตร เนื้อหา และมีความตระหนักในเรื่องดังกล่าว มีความมั่นใจมากขึ้นทั้งในฐานะครูผู้สอนและผู้เรียนในด้านการสอนครูสามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และในฐานะผู้เรียนพบว่าครูมีความมั่นใจที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองมากขึ้น

ในประเทศไทยก็ได้มีความพยายามในการศึกษาเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาครูดังเช่น พงษ์สุตา ภูเจริญ (2549) ที่ทำการวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนทักษะฟัง-พูดภาษาอังกฤษแบบเข้ม สำหรับผู้สอนภาษาอังกฤษช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 146 คนซึ่งได้มาจากทดสอบความสามารถด้านภาษาอังกฤษ ทั้งครูและนักเรียนมาจากเขตพื้นที่บริการการศึกษาโรงเรียนบ้านไร่พิทยาคม จังหวัดสุโขทัย การอบรมครั้งนี้เป็นการอบรมแบบกลุ่มย่อยโดยมีกิจกรรมการอบรม 5 ลักษณะ คือ 1) การสอนการออกเสียงคำที่มีปัญหา 2) การสอนฟังโดยใช้การเล่าเรื่องสั้น นิทาน และบทความง่ายๆ 3) การแนะนำตนเอง บรรยายภาพและสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวด้วยข้อความสั้นๆ 4) การสอนให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต 5) การจัดค่ายภาษาอังกฤษ โดยแต่ละกิจกรรมจะใช้เวลาในการอบรม 1 สัปดาห์ และมีวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้และสาธิตการสอน ระหว่างการอบรมครูได้มีทดลองปฏิบัติแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมรวมถึงการทำสื่อประเภท E-book ผลจากการศึกษาประสิทธิผลของโครงการพบว่าผู้เข้ารับการอบรมเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ มีการพัฒนาด้านทักษะการฟัง-พูด เข้าใจธรรมชาติของการสื่อสารมากขึ้นและสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เข้ารับการอบรมให้ความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การจัดทำหลักสูตร แผนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงและมีการปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักนำความรู้และประสบการณ์จากห้องเรียนไปใช้นอกห้องเรียนได้ และสามารถใช้วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนได้หลากหลาย สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน และจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่านักเรียนมีผลการเรียนทักษะการฟัง-พูดในระดับที่ดีขึ้น

สาลี ศิลปธรรม (2550) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของครู ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พัฒนาครูเครือข่ายที่สอนภาษาอังกฤษในด้านความรู้ วิธีการสอนและการประเมินผล ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่มีต่อความสามารถด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียน การพัฒนานี้ใช้เวลา 3 ปี โดยผู้วิจัยเป็นผู้วางแผน กำหนดขั้นตอน และวิธีการดำเนินการวิจัย รวมทั้งการสร้างหลักสูตรการอบรมและเอกสารประกอบการอบรม ฝึกอบรมครูที่เป็นวิทยากร และติดตามผลการฝึกอบรมของครูในฐานะวิทยากร กระบวนการพัฒนาเริ่มจากการพัฒนาครูเครือข่ายเพื่อเป็นวิทยากร ผู้เข้ารับการอบรม

ทั้งหมด 17 คน เป็นผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในพื้นที่ 3 จังหวัด คือ เพชรบุรี จำนวน 10 คน สมุทรสงคราม จำนวน 2 คน และประจวบคีรีขันธ์จำนวน 5 คน

ขั้นตอนในการอบรม ปีที่ 1 เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับการสอน โดยก่อนการอบรม ผู้เข้ารับ การอบรมทำแบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้ในการสอนภาษาอังกฤษก่อนการอบรม แบบ ประเมินตนเองก่อนการอบรม และร่วมอบรมโดยใช้หลักสูตรที่ผู้วิจัยเป็นคนพัฒนาขึ้น ซึ่ง ประกอบด้วยเนื้อหาความรู้ เทคนิคและวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การวัดและ ประเมินผล และสื่อการสอน เอกสารเหล่านี้ทำขึ้นเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ใช้ค้นคว้าระหว่าง การอบรม และนำไปใช้ศึกษาค้นคว้าที่โรงเรียน ฝึกปฏิบัติจริงทั้งในสถานที่ฝึกอบรมและที่ โรงเรียนต้นสังกัดของผู้เข้ารับการอบรม มีการสัมมนาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น ตลอดเวลา ติดตามและประเมินผลการสอนในชั้นเรียนของครูเป็นระยะเวลา 9 วัน ทดสอบความรู้ ด้านการสอนภาษาอังกฤษหลังการอบรม และทำแบบประเมินตนเองหลังการอบรม หลังจากนั้น ผู้เข้ารับการอบรมเพื่อเป็นวิทยากรไปฝึกปฏิบัติการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ยังโรงเรียน ต้นสังกัด เป็นระยะเวลา 3 เดือน โดยที่ผู้เรียนต้องทำข้อสอบก่อนและหลังเรียน ผู้วิจัยสังเกต พฤติกรรมของทั้งครูและผู้เรียนและนำโครงการของครูไปประเมิน สอบถามความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการใช้เอกสารชุดต่างๆ ที่ผู้วิจัยเป็นผู้ผลิต ผลการศึกษาในปีที่ 1 พบว่าครูที่เข้าร่วมอบรม มีความพึงพอใจที่ได้เห็นการปฏิบัติการสอนจริง เห็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการสอนแบบสาม ขั้นตอน คือ การนำเสนอเนื้อหา (Presentation) การฝึก (Practice) และการฝึกใช้ภาษาเพื่อการ สื่อสาร (Production) ซึ่งเป็นจุดเน้นของการฝึกอบรมและการเรียนการสอนภาษา ครูมีโอกาส ออกไปสาธิตการสอน อภิปรายเกี่ยวกับปัญหาด้านการเรียนการสอน และร่วมกันเสนอแนะ วิธีการแก้ปัญหาพร้อมกับผู้วิจัย ทำให้เห็นเทคนิคการจัดการเรียนการสอนจริง เกิดความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น และมีความสุขกับการอบรม และจากการ ติดตามผลในแต่ละครั้งพบว่าครูมีความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษสูงขึ้น

ในปีที่ 2 ครูที่เข้ารับการอบรมในปีที่ 1 ทำหน้าที่เป็นวิทยากรอบรมให้กับครูในโรงเรียน เครือข่ายของตน ซึ่งมีทั้งหมด 4 แห่ง โดยมีผู้วิจัยคอยให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ เทคนิคการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติจริงให้ครูเข้าใจ การฝึกอบรมใช้แนวปฏิบัติและขั้นตอนการ ฝึกอบรมเดียวกันกับการอบรมที่มีผู้วิจัยเป็นผู้อบรมในปีที่ 1

ในปีที่ 3 ของการอบรม เป็นการอบรมผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมดรวม 51 ซึ่งแบ่งเป็นครูที่ เป็นวิทยากรจำนวน 17 คน และครูที่เป็นผู้เข้ารับการอบรมจากครูวิทยากรจำนวน 34 คน โดยมี ผู้วิจัยเป็นผู้อบรม การอบรมเน้นการพัฒนางานวิชาการกิจกรรมการอบรมแบ่งเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 : นำเสนอแนวทางการพัฒนางานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการ เรียน การสอนภาษาอังกฤษ ฝึกการเขียนโครงการและการวางแผนเค้าโครงการทั้งหมด

ขั้นที่ 2 : ผู้เข้ารับการอบรมสร้างเครื่องมือและนวัตกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น สื่อ หนังสือ แบบฝึก แบบประเมินเครื่องมือ และนวัตกรรมต่างๆ ที่ครูสร้างขึ้น รวมถึงฝึก เขียนแผนการสอนเพื่อให้รู้ว่าจะใช้นวัตกรรมนั้นอย่างไร

ขั้นที่ 3 : ครูนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นทั้งหมดไปใช้สอนในโรงเรียนของตนเองเป็น ระยะเวลา 3 เดือน

ขั้นที่ 4 : อบรมเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานผลการศึกษา การเขียนบทความย่อเป็นระยะเวลา 3 วัน

ขั้นที่ 5 : ครูทั้งหมดนำผลงานการพัฒนางานวิจัยมานำแสดง

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผลการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบวัดความรู้ของครูในการสอนภาษาอังกฤษ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนและผู้บริหารต่อการจัดการเรียนการสอนของครู แบบประเมินพฤติกรรมการสอนของครูและนักเรียน แบบประเมินตนเองของครูก่อนและหลังการเข้าร่วมการอบรม แบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับเอกสารชุดพัฒนาความรู้ของครู แบบสัมภาษณ์การจัดทำเครื่องมือในการพัฒนางานวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อผลงานวิชาการของผู้เข้ารับการอบรม

ผลการวิจัยทั้งโครงการเป็นระยะเวลา 3 ปี พบว่าการพัฒนาครูได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ผลการทดสอบความรู้ด้านการสอนภาษาอังกฤษก่อนและหลังการอบรมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ผลจากการประเมินตนเองของครูพบว่าครูพอใจโครงการดังกล่าวในระดับสูงมาก ครูได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการปฏิบัติการสอนจริงได้ และเนื่องจากการฝึกอบรมเน้นการปฏิบัติจริง ทำให้ครูมีความเข้าใจในการสอนมากขึ้น ผลจากการวัดระดับทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนของผู้เรียนพบว่าคะแนนก่อนและหลังเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในมุมมองของผู้บริหารพบว่าผู้บริหารมีความพึงพอใจต่อการสอนของครูมาก ครูมีการวางแผนการสอนอย่างดี ใช้เทคนิคและสื่อในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย

จากผลการศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า การพัฒนาควรเน้นกระบวนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติจริง โดยมีระยะเวลาในการฝึกอบรมเพียงพอต่อการพัฒนา มีสื่อประกอบการฝึกอบรมที่เหมาะสม บรรยายภาคการฝึกอบรมที่มีการแลกเปลี่ยนความรู้อย่างใกล้ชิด และมีผู้เข้ารับการอบรมที่ไม่มากเกินไป จำนวนผู้เข้ารับการอบรมไม่ควรเกิน 10 คน ต่อวิทยากร 1 คน และที่สำคัญผู้เข้ารับการอบรมเข้ารับการพัฒนาด้วยความสมัครใจและตั้งใจที่จะพัฒนาตัวเอง ขั้นตอนการฝึกอบรมต้องเริ่มตั้งแต่กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรู้ การทดลองสอนจริง และการวัดและประเมินผล โดยเน้นให้ผู้รับการอบรมได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์

ในปี 2550 ชลลดา เลหาวิริยานนท์ และ คณะ ได้ทำการวิจัยถึงทดลองเพื่อศึกษารูปแบบการจัดอบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษในช่วงชั้นที่ 1 รวมถึงทัศนคติของครูที่เข้าร่วมอบรมต่อภาษาอังกฤษ ความมั่นใจในการใช้และการสอนภาษาอังกฤษในช่วงชั้นที่ 1 และศึกษาความสามารถทางการสอนทักษะการฟัง-พูด ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนในช่วงชั้นที่ 1 ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้เข้าร่วมอบรมเป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 33 คน ผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมดเป็นผู้ที่ไม่มั่นใจในการสอนภาษาอังกฤษของตนเองและต้องการการพัฒนาความสามารถด้านการฟังพูดและการสอนทักษะการฟัง-พูด และเป็นผู้ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการอบรมดังกล่าวซึ่งใช้เวลาในการพัฒนา 1 ปี

การอบรมแบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 ใช้ระยะเวลาในการอบรม 12 วัน เนื้อหาของการอบรมแบ่งเป็น 2 ส่วน คือการอบรมด้านภาษาอังกฤษที่เน้นการฟังและพูด ส่วนที่สองคือการ

อบรมเพื่อเพิ่มความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษของผู้เข้ารับการอบรม เนื้อหาของการอบรมส่วนแรกประกอบด้วยทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา แผนการสอนภาษาอังกฤษช่วงชั้นที่ 1 กิจกรรม/สื่อประกอบการสอน กิจกรรมเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษ รวมถึง การฝึกปฏิบัติการสอนรายบุคคลตามแผนการสอนและเอกสารการสอนที่คณะผู้วิจัยได้ผลิตขึ้น ส่วนที่สองเป็นการฝึกทักษะฟัง-พูดกับวิทยากรชาวต่างประเทศ พร้อมทั้งฝึกทำกิจกรรมทางภาษาที่สอดคล้องกับบทเรียนภาษาอังกฤษในช่วงชั้นที่ 1 วันละ 3 ชั่วโมง

ระยะที่ 2 เป็นการนิเทศการสอนที่สถานศึกษาต้นสังกัดของผู้เข้าร่วมอบรมคนละ 3 ครั้ง หลังการนิเทศแต่ละครั้งจะมีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและผู้สอนเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ และเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอน ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการสอน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ทักษะและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม แบบสัมภาษณ์เพื่อวัดความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการอบรม บันทึกความคิดเห็นระหว่างการอบรม แบบฟอร์มการสังเกตการสอน และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการหลังการสังเกตการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ กิจกรรมประกอบการสอน กิจกรรมเสริมทักษะการฟัง-พูดของผู้เข้าร่วมอบรม แผนการสอน/เอกสารพร้อมสื่อประกอบการสอนต่างๆ ข้อสอบปลายภาคทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พร้อมด้วย Audio Script และ CD-Rom ผลการศึกษาพบว่าครูส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อภาษาอังกฤษ และมีความมั่นใจในความสามารถด้านการฟัง-พูด และการสอนทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษมากขึ้น จากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการอบรมหลังการทดลองพบว่าทักษะการฟัง-พูดของครูก่อนและหลังการอบรมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และผลจากการนิเทศการสอนของครูทั้ง 3 ครั้งพบว่า ครูมีพัฒนาการการสอนดีขึ้นเป็นลำดับ และความสามารถในการสอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ผู้เข้ารับการอบรมมีความเห็นว่าแผนการสอนและเอกสารที่ได้รับจากการอบรมมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนมาก แต่อย่างไรก็ตามพบว่าครูยังมีปัญหาในด้านการออกเสียง ผู้วิจัยได้ให้ความเห็นว่าการจัดการอบรมที่จะให้ได้ผลดีที่สุดควรเป็นการอบรมแบบต่อเนื่องและมีระยะเวลานานพอสมควรแทนการอบรมแบบเข้มข้นนี้ เพื่อให้ครูสามารถแก้ไขการออกเสียงที่ถูกต้องได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมและการพัฒนาครูในรูปแบบต่างๆทั้งในและต่างประเทศที่ได้นำเสนอไปข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการพัฒนาครูที่เน้นการฝึกปฏิบัติและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มโดยมีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษานั้นมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนและพัฒนาการทางการเรียนของผู้เรียน และจากผลการวิจัยเหล่านี้สามารถสรุปได้ว่าการอบรมที่มีประสิทธิภาพและเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น ควรมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

5.1 เกิดจากความต้องการและความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม เพราะจะทำให้การอบรมนั้นตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมได้เป็นอย่างดี

5.2 ผู้เข้ารับการอบรมควรมีโอกาสได้เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีการสอนในช่วงแรกของการอบรมก่อนการฝึกปฏิบัติสอนจริง หลังจากนั้นจึงเน้นการฝึกปฏิบัติ และเสริมด้วยหลักทฤษฎี

5.3 มีระยะเวลาในการอบรมยาวนานพอที่ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรม และทำให้เห็นผลในการพัฒนาได้ทั้งในตัวผู้เรียนและผู้สอนซึ่งในงานวิจัยที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้นใช้เวลาในการพัฒนาตั้งแต่ 1 ถึง 3 ปี

5.4 จำนวนผู้เข้ารับการอบรมไม่ควรเกิน 10 คน ต่อวิทยากร 1 คน

5.5 เน้นกระบวนการคิดย้อนกลับ และการอภิปรายกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการแก้ปัญหาพร้อมกันระหว่างผู้เข้ารับการอบรม และผู้อบรม

5.6 มีการติดตามผลโดยการสังเกตการสอนและให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง

6. รูปแบบการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษของครูระดับประถมศึกษาที่ใช้ในงานวิจัย

ดังที่ได้กล่าวข้างต้น รูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สามารถช่วยเสริมสร้างศักยภาพในการสอนของครูซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนได้ การพัฒนาความสามารถในการสอนของครูผู้สอนภาษาในระดับประถมศึกษาในครั้งนีมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถของผู้สอนใน 2 ด้านด้วยกัน คือ 1) ความสามารถด้านเนื้อหาวิชาที่สอนซึ่งหมายถึงความสามารถด้านภาษาอังกฤษ และ 2) ความสามารถในการสอนซึ่งครอบคลุมกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการสอนทั้งหมดได้แก่การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร การวางแผนและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาเอกสารและสื่อการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผล โดยมีระยะเวลาในการพัฒนาความสามารถของครูรวม 2 ปี และรูปแบบการอบรมที่ใช้ในงานวิจัย (แผนภูมิ 2.1) นั้นมีดังนี้

ช่วงปีที่ 1 เป็นการอบรมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศรวมถึงการทดสอบและการสร้างข้อสอบควบคู่กับการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษของผู้เข้ารับการอบรม โดยเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถและฝึกทักษะที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

6.1 เรียนรู้แนวคิดในการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

6.2 เรียนรู้วิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติเขียนแผนดังกล่าว รวมทั้งออกแบบบทเรียนพร้อมเอกสารและสื่อประกอบการสอน แบบฝึกหัดซ่อมเสริม โดยมีคณะผู้วิจัยคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการปรับแก้

6.3 เรียนรู้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และฝึกสร้างข้อสอบมาตรฐานเพื่อการวัดผลก่อนและหลังเรียนโดยมีวิทยากรคอยให้คำแนะนำเพื่อปรับแก้

6.4 เรียนรู้ภาษาอังกฤษในห้องปฏิบัติการทางภาษาจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และฝึกสนทนากับอาจารย์ชาวต่างประเทศซึ่งจะจัดคู่ขนานกับการอบรมตลอดทั้งปี

6.5 เตรียมค่ายภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนเพื่อปรับพื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนที่ผู้สอนจะนำแผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารบทเรียนและสื่อประกอบการสอนไปใช้สอนจริงในปีที่ 2 ของการพัฒนาครู

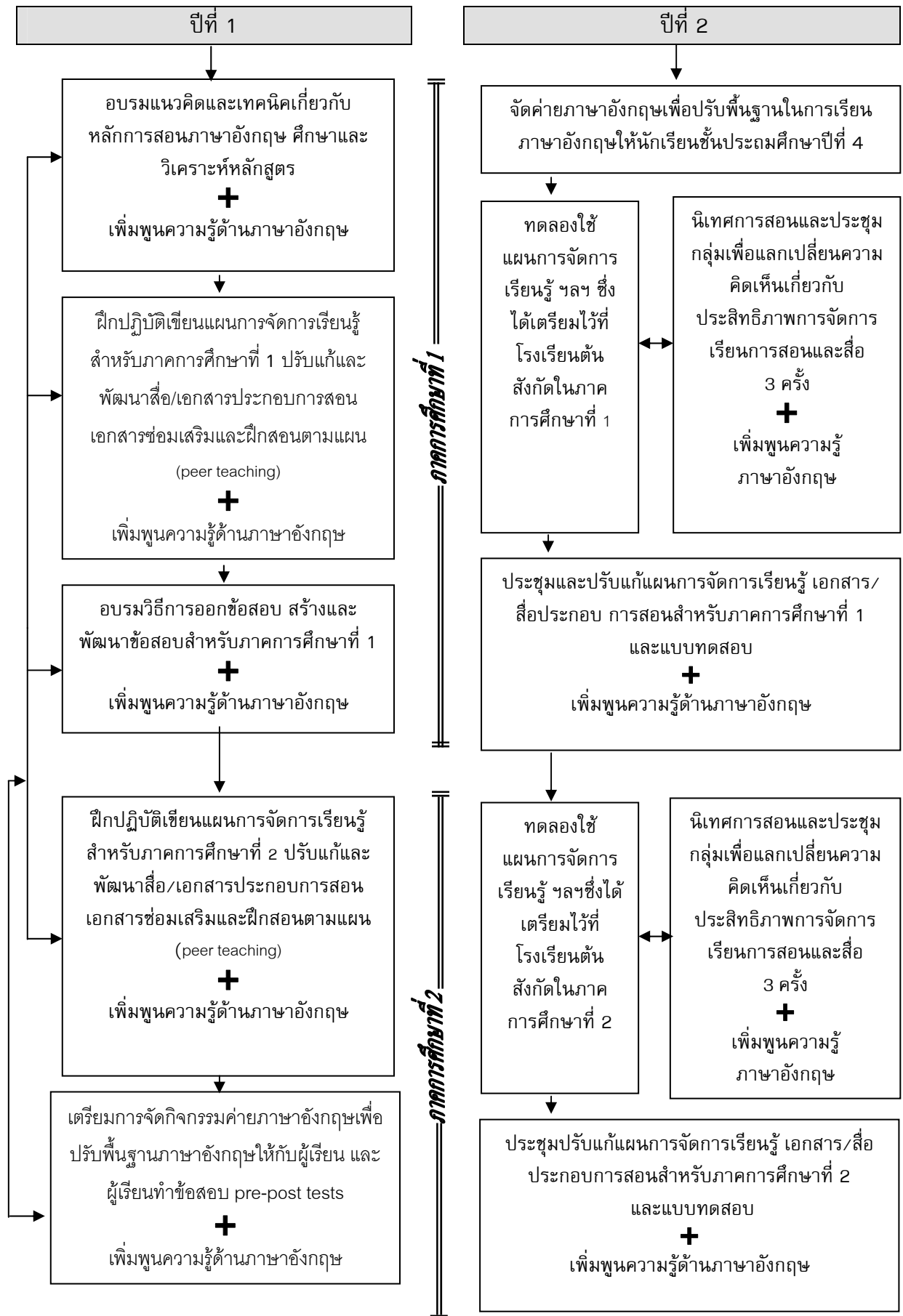
ระหว่างการอบรมในแต่ละชั้นอาจมีการย้อนกลับไปที่กลับมาเพื่ออภิปรายประเด็นที่ได้อบรมผ่านไปแล้วหากผู้เข้าอบรมมีประเด็นสงสัยในหรือต้องการคำอธิบายเพิ่มเติม

ปีที่ 2 ของการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมในปีที่ 1 ทั้งทางด้านการสอนและด้านภาษาอังกฤษรวมถึงเอกสารต่างๆ ที่ได้ร่วมกันผลิตและพัฒนาขึ้นซึ่งได้แก่แผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารบทเรียนและสื่อประกอบการสอน และข้อสอบไปใช้ในสอนจริง ขั้นตอนในการพัฒนาครูปีที่ 2 มีดังนี้

6.5.1 ผู้เข้ารับการอบรมจัดค่ายเพื่อปรับพื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้ผู้เรียนที่โรงเรียนต้นสังกัดก่อนเปิดภาคการศึกษาที่ 1

6.5.2 ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติการสอนจริงยังโรงเรียนต้นสังกัดเป็นระยะเวลาสองภาคการศึกษา และผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนและหลังการเรียนทั้งสองภาคการศึกษา

6.5.3 ติดตามผลการสอน โดยมีคณะผู้วิจัยนิเทศการสอนและให้ข้อมูลย้อนกลับจำนวน 3 ครั้ง/ผู้เข้ารับการอบรม 1 คน/ 1 ภาคการศึกษา

แผนภูมิ 2:1 รูปแบบการอบรมที่ใช้ในการวิจัย

6.5.4 หลังการนิเทศการสอนในแต่ละครั้ง คณะผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมการอบรมจะพบปะกันเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอน ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการสอน การใช้แผนการจัดการเรียนรู้รวมถึงเอกสาร/สื่อการสอนและแบบทดสอบ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับแก้เอกสารต่างๆในขั้นตอนสุดท้ายของการพัฒนาครู นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการอบรมอภิปรายร่วมกันถึงแนวทางในการปรับปรุงการสอนและแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น

6.5.5 ประชุมและปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้ บทเรียน สื่อและเอกสารประกอบการสอนต่างๆ

6.5.6 เรียนรู้ภาษาอังกฤษซึ่งจะจัดคู่ขนานกับการอบรมตลอดทั้งปี เช่นเดียวกับการอบรมในช่วงปีที่ 1

7. กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการสอนภาษาอังกฤษคือความรู้พื้นฐานด้านคำศัพท์ของผู้เรียน แต่จากการสัมภาษณ์ครูที่สอนในช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปีที่ 1-3) ในเขตการศึกษาที่ 2 จังหวัดสงขลาอย่างไม่เป็นทางการพบว่าความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษของนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีน้อยมาก นักเรียนส่วนใหญ่ท่องจำคำศัพท์พื้นฐานได้บ้างแต่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับความรู้พื้นฐานให้กับผู้เรียนเพื่อให้มีความรู้เพียงพอที่จะเรียนต่อในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ การให้นักเรียนเข้าค่ายภาษาอังกฤษเป็นวิธีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ในระยะเวลาอันสั้น ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ (เจสียวศรี พิบูลชล 2535, นิธิวดี โพธิจักร 2549, ชลลดา เลาหวิริยานนท์ และคณะ 2550 ข, อาริน สะอีดี & สุรียา สุไลมาน 2551, Wighting, Nisbet, and Tindall, 2005)

นิธิวดี โพธิจักร (2549) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในจังหวัดอำนาจเจริญที่สมัครเข้าร่วมโครงการกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ จำนวน 20 คน เป็นเวลา 3 วัน และเก็บข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถามเพื่อวัดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ แบบสอบถามวัดความคิดเห็นต่อกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ และแบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรม ผลการศึกษาพบว่ากิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษสามารถทำให้แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้เรียนรู้สึกประทับใจที่ได้ร่วมเล่นเกมกับเพื่อนๆ อย่างสนุกสนาน ได้สนทนากับเพื่อนเป็นภาษาอังกฤษ ได้ระบายสี วาดรูป และผลจากแบบสังเกตพฤติกรรมของครูที่เข้าร่วมสังเกตการณ์ พบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษทำให้ผู้เรียนมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น เพลิดเพลินและสนุกสนานกับการทำกิจกรรมภาษาอังกฤษทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น

ในปี 2550 (ข) ชลลดา เลาหวิริยานนท์ และคณะ ได้จัดค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้มข้นในภาคฤดูร้อนให้กับนักเรียนที่จะศึกษาต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อปูพื้นฐานด้านการเรียนภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน 29 คน จาก 7 โรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเวลา

12 วัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนภาษาและความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนและหลังการเข้าค่าย และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างในภาคการศึกษาที่ 1 กิจกรรมหลักๆ ในค่ายภาษาอังกฤษนี้ เช่น เกมต่างเพื่อให้นักเรียนรู้จักตัวอักษรภาษาอังกฤษและเสียง เพลง เกมคำศัพท์ ระบายสีรูปและคำศัพท์ โดยมีวัตถุประสงค์คือเพื่อให้ผู้เรียนสามารถฟัง-พูดระดับข้อความสั้นๆ ได้ ข้อมูลของการศึกษาได้จากแบบสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าค่ายภาษาอังกฤษ แบบทดสอบความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเข้าค่าย แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างการเข้าค่าย แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 การสัมภาษณ์ผู้สอนอย่างไม่เป็นทางการ และคะแนนสอบปลายภาคการศึกษาที่ 1 ผลของการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมการได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้มในช่วงปิดภาคการศึกษาภาคฤดูร้อนช่วยให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษในเชิงบวก และมีการพัฒนาด้านทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษทั้งหลังการเข้าค่ายภาษาอังกฤษช่วงฤดูร้อนและปลายภาคการศึกษาที่ 1 สูงกว่าก่อนการเข้าค่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลจากการติดตามพฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษในระยะเวลา 1 ภาคการศึกษาพบว่าคะแนนสอบทักษะการฟัง-พูดของผู้เรียนในภาคการศึกษาที่ 1 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนสอบหลังการเข้าค่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยเช่นกัน

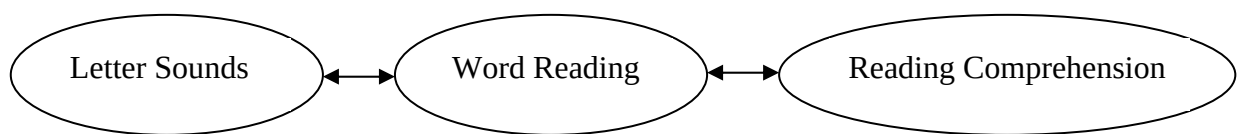
อาริน สะอิตี และสุรียา สุโลมาน (2551) ได้ศึกษาเจตคติที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษและประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 จำนวน 38 คนจากโรงเรียนในจังหวัดปัตตานีที่มีต่อกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษซึ่งใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมค่าย 5 วัน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่แบบประเมินประสิทธิภาพกิจกรรมที่ใช้ในค่าย แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษและแบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ จากผลการศึกษาพบว่ากิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพสูง ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีขึ้นต่อการเรียนภาษาอังกฤษหลังจากกิจกรรมค่ายและมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษในระดับสูงสุด นอกจากนี้ยังพบว่าเกมและกิจกรรมต่างๆ ที่จัดในค่าย เช่น Puppet Show, Dressing up Relay, Pictionary, Guess the Words และ Writing Game เป็นกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนกล้าสื่อสารและทำกิจกรรมมากขึ้น

ในต่างประเทศก็ได้มีการทดลองนำกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษไปใช้เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนด้วยเช่นกัน นักวิจัย 3 ท่าน ซึ่งได้แก่ Wighting, Nisbet, และ Tindall (2005) ได้ศึกษาอิทธิพลของประสบการณ์ของการเข้าค่ายภาษาอังกฤษที่มีต่อความสามารถในการพูดของผู้เรียนชาวจีนอายุระหว่าง 8-18 ปี จำนวน 149 คน โดยมีครูผู้ช่วยจากประเทศสหรัฐอเมริกา 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่แบบสอบถามความคิดเห็นและการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นว่ากิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษมีส่วนกระตุ้นให้ผู้เรียนพูดภาษาอังกฤษได้มากขึ้น และการที่มีเจ้าของภาษาเป็นผู้ร่วมกิจกรรมด้วยทำให้ผู้เรียน

ได้มีโอกาสฝึกทักษะทางภาษา พร้อมทั้งได้เรียนรู้วัฒนธรรมจากเจ้าของภาษา เพิ่มทักษะการเข้าสังคมและชอบการสนทนาเป็นภาษาอังกฤษ

7.1 กรอบแนวความคิดในการจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมค่ายจะเห็นได้ว่ากิจกรรมค่ายช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีในการเรียนภาษาอังกฤษได้ และในการสร้างหลักสูตรการจัดค่ายสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการปรับความรู้พื้นฐานให้กับผู้เรียนที่ผ่านการเรียนในช่วงชั้นที่ 1 และกำลังจะศึกษาต่อในช่วงชั้นที่ 2 นั้น คณะผู้วิจัยและผู้เข้ารับการอบรมได้นั้นเนื้อหาด้านการฝึกอ่าน เขียนคำศัพท์ การอ่านข้อความสั้นๆ และการออกคำสั้นๆ ง่ายๆ โดยยึดตามเนื้อหาตามการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในช่วงชั้นที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งจากการศึกษาหลักสูตรพบว่าเนื้อหาที่ต้องนำมาใช้ในการปรับพื้นฐานผู้เรียนในครั้งนี้ประกอบด้วย 5 ประเด็นด้วยกัน คือ อาหาร (Food) สัตว์ (Animals) ครอบครัว (Family) โรงเรียน (School) และเสื้อผ้า (Clothes) และรูปแบบการการจัดกิจกรรมค่ายจะเริ่มตั้งแต่การสอนให้ผู้เรียนรู้จักเสียงตัวอักษร (Letter Sounds) และคุ้นเคยกับระบบเสียงในภาษาอังกฤษ การฝึกอ่านคำศัพท์ (Word Reading) ตามแนวการสอนแบบถอดรหัส (Phonics Instruction) และการอ่านทั้งคำ (Whole Language) และทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Reading Comprehension) ดังแสดงในแผนภูมิ 2.2

แผนภูมิ 2:2 กรอบแนวความคิดในการจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ

กิจกรรมที่นำมาประกอบการจัดค่ายมี 7 ประเภท ดังนี้

7.1.1 เพลง Alphabet Song และ Alphabet Sounds (เพลงเสียงตัวอักษร)

เนื่องจากนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังจะเข้าเรียนในช่วงชั้นที่ 2 และท่อง a-z พอได้ รู้จักตัวอักษร abc เป็นบางตัว แต่ไม่รู้จักความสัมพันธ์ของเสียงกับตัวอักษรภาษาอังกฤษ การใช้เพลง Alphabet Song เป็นการสอนอย่างรวดเร็วเพื่อให้นักเรียนที่ยังไม่รู้ตัวอักษรภาษาอังกฤษมีอะไรบ้างได้มีความรู้ทันเพื่อนและเท่ากับเป็นการทบทวนให้นักเรียนที่พอรู้จักตัวอักษรบ้างแล้วมีความแม่นยำยิ่งขึ้น ซึ่งเริ่มจากการให้นักเรียนดูวิดีโอเพลงจาก CD-Rom ที่ร้องโดยเจ้าของภาษา พร้อมกับมีตัวอักษรปรากฏบนจอและให้นักเรียนร้องตาม แล้วจึงให้เล่นเกมจับคู่ ตัวอักษรจนคล่อง จากนั้นจึงให้ดูวิดีโอเพลง Alphabet Sounds เพื่อสังเกตว่าตัวอักษรแต่ละตัวแทนเสียงอะไร พร้อมฝึกร้องเพลงจนคล่อง เช่น a apple จะร้องเป็นเพลงว่า แอะ แอปเปิ้ล แทนที่จะเป็น เอ แอปเปิ้ล เป็นต้น หลังจากนั้นจึงเป็นการฝึกในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกได้ว่าตัวอักษรอะไรออกเสียงอย่างไร เช่น สุ่มให้ผู้เรียนออกเสียงตัวอักษรสลับไปมาโดยไม่เรียงตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อเป็นการทดสอบว่านักเรียนจำเสียงตัวอักษรนั้นๆ ได้จริง ไม่ได้เป็น

การจำมาจากลำดับของตัวอักษรที่ปรากฏตามเพลง ให้นักเรียนฝึกเขียนตัวอักษรทั้งในอากาศ บนหลังเพื่อน หรือบนกระดาน และฝึกเขียนทั้งตัวพิมพ์ใหญ่และตัวพิมพ์เล็ก นอกจากจะได้ฝึกเขียนตัวอักษรแต่ละตัวแล้ว นักเรียนยังได้ฝึกเขียนคำที่มีตัวอักษรที่ต้องการปรากฏอยู่ด้วย และเพื่อให้จำความหมายได้ในแต่ละคำที่ฝึกเขียนจะมีรูปกำกับไว้ ดังตัวอย่าง

	A a	apple	a _____ _____
	B b	baby	b _____ _____
	C c	cookies	c _____ _____

7.1.2 การอ่านคำศัพท์แบบถอดรหัสคำ (Phonics Reading) หลังจากได้ฝึกความสัมพันธ์ของเสียงกับตัวอักษรแล้ว นักเรียนจะได้ฝึกการอ่านคำศัพท์แบบถอดรหัสคำ คำที่นำมาใช้สอนเป็นคำที่มีเสียงตรงกับตัวอักษร โดยสอนให้นักเรียนออกเสียงตามที่ได้ฝึกจากเพลง Alphabet Sounds เช่น คำว่า cat ถอดรหัสคำเป็น เคอะ-แอะ-เกอะ-แคท เป็นต้น คำที่นำมาใช้สอนมีทั้งคำที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4

7.1.3 การอ่านคำศัพท์แบบอ่านทั้งคำ (Whole Language) เป็นกิจกรรมที่นำมาใช้ร่วมกับการสอนอ่านแบบถอดรหัส โดยใช้กับคำที่ออกเสียงไม่ตรงกับอักษรที่ปรากฏในคำ และคำที่นักเรียนมีโอกาสพบได้บ่อยครั้งในบทเรียน เช่น the, you, is เป็นต้น นักเรียนจะฝึกโดยการอ่านคำในตารางแบบ 4X3, 4x4 หรือ 5X5 ช่องซึ่งมีคำอยู่ในตารางช่องละ 1 คำ ครูจะเป็นผู้อ่านออกเสียงคำพร้อมทั้งชี้คำศัพท์คำนั้นให้นักเรียนชี้และอ่านตาม โดยอ่านในแนวนอนทั้งหมดแล้วจึงอ่านคำในแนวตั้งไปที่ละแถวจนหมดทุกแถว ให้นักเรียนฝึกอ่านตามจนคล่อง จากนั้นนักเรียนจะได้ฝึกทบทวนโดยชี้คำศัพท์ให้ตรงกับคำที่ได้ยิน และออกเสียงคำที่ครูชี้ให้ดูให้ถูกต้องแล้วจึงฝึกเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล

7.1.4 Touch and Say เป็นกิจกรรมที่ใช้สอดแทรกไปในทุกช่วงของการสอนคำศัพท์ให้กับนักเรียนทั้งการสอนแบบถอดรหัสคำและในการสอนแบบอ่านทั้งคำหรือสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยขณะที่นักเรียนฝึกออกเสียงคำใดก็ให้ชี้ที่คำนั้นด้วย เช่น เมื่อต้องการสอนคำว่า bee ผู้สอนก็ให้ผู้เรียนชี้ตัวอักษรในคำ พร้อมการถอดรหัสคำเป็น เบอะ-อี-บี เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและตัวอักษร เสียงและคำซึ่งจะทำให้นักเรียนจดจำเสียงและคำได้ดีขึ้น

7.1.5 การฝึกเขียนคำศัพท์ เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นหลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนรู้การอ่านออกเสียงคำศัพท์ที่ถูกต้องด้วยวิธีการอ่านทั้งที่เป็นแบบการถอดรหัสคำและการอ่านแบบอ่านทั้งคำ นักเรียนจะได้ฝึกเขียนคำศัพท์จากที่ได้เรียนไปแล้วในกิจกรรมก่อนหน้า โดยคำที่นำมา

ฝึกเขียนเป็นคำที่มีภาพแสดงความหมายให้เห็นอย่างชัดเจน มีคำต้นแบบให้ดูเป็นตัวอย่างพร้อมตัวอักษรขึ้นต้นคำไว้ให้ นักเรียนจะได้ฝึกเขียนคำแต่ละคำซ้ำอย่างน้อย 2 ครั้ง (ดูตัวอย่างการสอน Alphabet Sounds ข้อ 1)

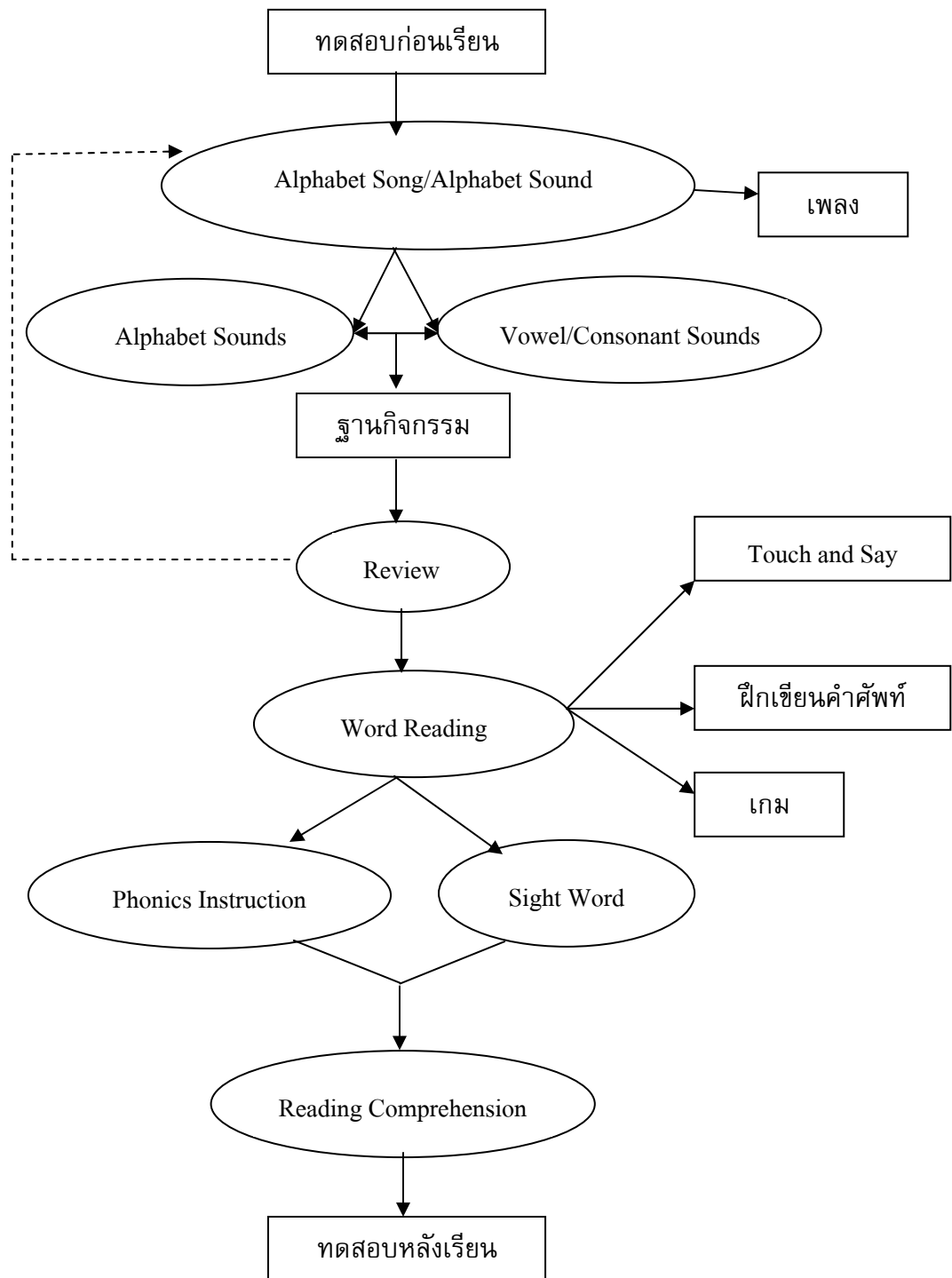
7.1.6 การอ่านเพื่อความเข้าใจ (Reading Comprehension) เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเห็นการนำคำศัพท์ไปใช้ในบริบท โดยมี 2 ลักษณะกิจกรรม คือ การอ่านระดับประโยค และการอ่านระดับย่อหน้า ในการอ่านระดับประโยคนั้น นักเรียนจะได้ฝึกอ่านคำถามและคำตอบ ซึ่งมีการนำคำศัพท์ที่เรียนไปแล้วมาใช้ หากคำใดเป็นคำใหม่ นักเรียนจะได้ฝึกอ่านแบบถอดรหัสคำไปด้วย สำหรับการอ่านระดับย่อหน้า นักเรียนจะได้อ่านเรื่องสั้นๆ ที่แต่งขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกอ่านและทำแบบฝึกหัดต่างๆ ประกอบการอ่าน เช่น การวาดภาพตามเนื้อเรื่อง การเลือกคำหรือประโยคตามที่ได้ยิน และการตอบคำถามจากเรื่อง เป็นต้น กิจกรรมการอ่านทั้ง 2 ลักษณะนี้จะช่วยให้นักเรียนฝึกอ่านและทำความเข้าใจความหมายของคำในบริบทต่างๆ ได้นั่นเอง

7.1.7 เกม เกมที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเป็นมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความรู้ทั้งด้านระดับคำและระดับประโยคของนักเรียน ในระดับคำนี้จะเน้นการใช้คำที่สามารถอธิบายได้ด้วยภาพ เช่น คำศัพท์เกี่ยวกับสัตว์ อาหาร เป็นต้น เกมที่นำมาใช้มีหลากหลาย เช่น ปริศนาอักษรไขว้ (Crosswords) เกมค้นหาคำศัพท์ และเกมจับคู่คำกับภาพ (Matching) ซึ่งจะจัดเป็นเกมที่นักเรียนเล่นคนเดียว ส่วนระดับประโยคจะเน้นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกความเข้าใจความหมายของคำในประโยคโดยใช้กิจกรรม เช่น การเรียงประโยคให้ถูกต้อง ซึ่งนักเรียนจะได้ทำกิจกรรมดังกล่าวเป็นกลุ่มเพื่อให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่อกิจกรรมหากตนเองไม่สามารถเรียงประโยคได้ เป็นต้น

กิจกรรมต่างๆ ที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นได้ถูกนำไปใช้ในกิจกรรมค่ายการจัดกิจกรรมค่ายซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ฐานกิจกรรมหลัก (แผนภูมิ 2.3) คือ

กิจกรรมฐานรวม เป็นฐานกิจกรรมที่ผู้เรียนทุกคนเรียนรู้ระบบเสียงตัวอักษร เสียงพยัญชนะ และเสียงสระภาษาอังกฤษร่วมกัน ก่อนที่จะแยกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อไปทำกิจกรรมในฐานกิจกรรมย่อย ซึ่งกิจกรรมที่ใช้เป็นหลักในฐานนี้คือ Alphabet Song การฝึกเขียนตัวอักษรและคำ กิจกรรม Touch and Say เกมต่างๆ ตามความเหมาะสมกับเนื้อหา

กิจกรรมฐานย่อย ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ฐาน ตามเนื้อหาที่สอนในแต่ละฐาน คือ ฐาน Food ฐาน Animals ฐาน Family ฐาน School และ ฐาน Clothes ผู้เรียนจะถูกแบ่งเป็นกลุ่มย่อยและเข้าเรียนในแต่ละฐานสลับกันไปจนครบทุกฐาน โดยแต่ละฐานจะเริ่มตั้งแต่การทบทวนเสียงตัวอักษรที่ปรากฏในคำที่เป็นคำศัพท์กลุ่มเป้าหมายของฐานนั้นๆ การอ่านคำศัพท์ทั้งแบบถอดรหัสคำและการอ่านทั้งคำตามความเหมาะสม และการอ่านเรื่องราว โดยที่ครูที่เข้ารับการอบรมจะเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมฐานย่อยในแต่ละฐาน

แผนภูมิ 2:3 กระบวนการจัดกิจกรรมค่าย

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญอย่างน้อย 2 ประการ คือ ปัจจัยด้านผู้สอน และปัจจัยด้านผู้เรียน ในด้านของผู้สอนพบว่าความรู้ด้านวิธีการสอนและเนื้อหาวิชาที่สอนส่งผลโดยตรงต่อศักยภาพด้านการจัดการเรียนการสอน และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ผู้สอนส่วนหนึ่งยังมีข้อจำกัดในการจัดการเรียนการสอนในหลายด้านด้วยกัน เช่น การขาดความมั่นใจในการออกเสียงหรือพูดภาษาอังกฤษ ขาดความเข้าใจในตัวหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียน ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร วิธีการหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้คือการพัฒนาความสามารถของผู้สอนในส่วนที่ผู้สอนยังมีปัญหา นั่นคือความสามารถในด้านการวิเคราะห์หลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน และเมื่อผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เพียงพอแล้ว อีกปัจจัยหนึ่งที่ยังจะส่งต่อการสอนโดยตรง คือความรู้เดิมของผู้เรียน ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งในโครงการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษของครูประถมศึกษาเป็นการอบรมให้กับครูซึ่งสอนภาษาอังกฤษในช่วงชั้นที่ 2 ดังนั้นความรู้พื้นฐานของผู้เรียนจากช่วงชั้นที่ 1 ถือเป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ช่วงชั้นที่ 1 ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายและสามารถใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อให้ข้อมูลสั้นๆ ง่ายๆ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความต้องการของตนเอง และให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองได้ แต่จากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการอบรมอย่างไม่เป็นทางการและจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าผู้เรียนมีความรู้ด้านคำศัพท์น้อยและน้อยกว่าที่หลักสูตรกำหนดมาก นักเรียนส่วนใหญ่ท่องจำคำศัพท์พื้นฐานได้บ้างแต่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับความรู้พื้นฐานให้กับผู้เรียนเพื่อให้มีความรู้เพียงพอสำหรับการเรียนต่อในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ และวิธีการที่ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพในการปรับพื้นฐานและทัศนคติของผู้เรียนต่อการเรียนภาษาอังกฤษคือการจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ ดังนั้นในการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษของครูประถมศึกษาครั้งนี้ นอกจากจะมีการอบรมครูผู้สอนในด้านต่างๆ แล้วคณะผู้วิจัยได้มีการจัดค่ายภาษาอังกฤษเพื่อปรับพื้นฐานให้ผู้เรียนก่อนที่ผู้เข้ารับการอบรมจะนำความรู้จากการเข้ารับการอบรมตลอดถึงเอกสารประกอบการสอนต่างๆ ที่ได้ร่วมกันผลิตขึ้นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยกึ่งทดลองนี้ (Quasi-experiment) มีวัตถุประสงค์หลักคือการพัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนของครูกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูที่รับผิดชอบการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีคำถามวิจัย 6 ข้อต่อไปนี้

1. ครูกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถทางภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร
2. ครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร
3. ครูกลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพในการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยครูกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างไ
5. พฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยครูกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างไ
6. ครูกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อกระบวนการพัฒนาน้อย่างไร

เพื่อตอบคำถามวิจัยข้างต้น ในบทนี้จะกล่าวถึงการดำเนินการวิจัยตามรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรของการศึกษาค้างนี้ประกอบด้วยผู้ที่เป็นครูและนักเรียนสำหรับประชากรครูหมายถึงครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา 2 จำนวนทั้งหมด 226 คน ซึ่งปฏิบัติการสอนในโรงเรียนทั้งหมด 152 โรงเรียน และประชากรนักเรียนหมายถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา 2 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 3,149 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูกระทำโดยรับสมัครครูที่สนใจจะเข้ารับการอบรมอย่างแท้จริงเพื่อพัฒนาคุณภาพในการสอนของตน และนำความรู้กลับไปสอนนักเรียนในโรงเรียนต้นสังกัดได้ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูจำนวน 9 คน¹ ที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1.2.1 เป็นครูที่สอนภาษาอังกฤษประจำโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา 2

1.2.2 เป็นครูที่จะต้องสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตลอดปีการศึกษา 2552

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนหมายถึงนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2552 และสอนโดยครูกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น กลุ่มตัวอย่างนี้มีนักเรียนจำนวน 180 คน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมาจากโรงเรียนต่างขนาด² 9 แห่ง คือ

โรงเรียนขนาดเล็ก

1. โรงเรียนบ้านท่าไทร มีนักเรียนจำนวน 10 คน
2. โรงเรียนบ้านนาแสน มีนักเรียนจำนวน 13 คน

โรงเรียนขนาดกลาง

3. โรงเรียนบ้านหินผุด มีนักเรียนจำนวน 15 คน
4. โรงเรียนบ้านทุ่งงาย (วรรณการราษฎร์อุทิศ) มีนักเรียนจำนวน 15 คน
5. โรงเรียนบ้านเกาะนก มีนักเรียนจำนวน 18 คน
6. โรงเรียนหน้าบ้านควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) มีนักเรียนจำนวน 24 คน
7. โรงเรียนวัดคลองแห มีนักเรียนจำนวน 25 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่

8. โรงเรียนบ้านคลองหะ มีนักเรียนจำนวน 35 คน
9. โรงเรียนบ้านบ้านลานควาย มีนักเรียนจำนวน 48 คน

¹ ในระยะเริ่มต้นมีครูสนใจเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ 10 คน แต่เมื่อดำเนินการไปได้ 21 เดือน ครู 1 คน ได้รับคำสั่งจากกระทรวงศึกษาธิการให้ย้ายไปปฏิบัติราชการที่จังหวัดระนอง จึงเหลือเพียง 9 คน

² โรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนไม่เกิน 120 คน โรงเรียนขนาดกลางมีนักเรียน 121- 300 คน โรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียน 301-500 คน

1.3 ขั้นตอนของการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

คณะผู้วิจัยเห็นว่าการฝึกอบรมครั้งนี้จะประสบความสำเร็จได้ถ้าผู้เข้ารับการอบรมหรือกลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจสูงที่จะพัฒนาตนเอง เพื่อในที่สุดจะสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปขยายผลต่อในวงกว้างได้ จึงใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ในขั้นแรกคณะผู้วิจัยได้สำรวจความต้องการโดยการทบทวนครูที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษระยะสั้นกับคณะผู้วิจัยมาก่อนหรือเป็นผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อจากครูที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษระยะสั้นกับคณะผู้วิจัย จากนั้นจึงสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงขอบข่ายความรับผิดชอบตลอดระยะเวลาของการเข้าร่วมโครงการวิจัย และทุกคนเข้าใจวัตถุประสงค์ตรงกันแล้ว จึงขออนุญาตโรงเรียนต้นสังกัดต่อไป

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาในการศึกษาในครั้งนี้ คือ 2 ปี 6 เดือน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปีที่ 1 ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่าง และความสามารถด้านการสอน ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 การเขียนแผนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร การทำสื่อประกอบการสอน การออกข้อสอบ การฝึกสอน การจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียน

ปีที่ 2 ครูกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้และปรับแก้แผนการสอนและสื่อ/เอกสารประกอบการสอนที่ร่วมกันสร้างขึ้น คู่ขนานกับการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษ

6 เดือนสุดท้าย เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลและเขียนรายงานการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.1.1 แบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยข้อสอบ 3 ชุด คือ

1) แบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษก่อนการเข้ารับการอบรม (Cambridge Preliminary English Test 4, 2003: Examination Papers from University of Cambridge ESOL Examinations) (ภาคผนวก ข) ดำเนินการสอบขึ้นในวันที่ 3 ของการอบรม ก่อนการอบรมภาษาอังกฤษโดยมีเจ้าของภาษาเป็นวิทยากร และการเรียนภาษาอังกฤษด้วยตนเองจากโปรแกรม ELLIS

2) แบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษระหว่างการเข้ารับ

การอบรม (Cambridge Preliminary English Test 4, 2003: Examination Papers from University of Cambridge ESOL Examinations) (ภาคผนวก ค) ดำเนินการสอบ 1 ปีภายหลังการอบรมภาษาอังกฤษโดยมีเจ้าของภาษาเป็นวิทยากร และการเรียนภาษาอังกฤษด้วยตนเองจากโปรแกรม ELLIS

3) แบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษหลังการเข้ารับการ

อบรม (Cambridge Preliminary English Test 5, 2003: Examination Papers from University of Cambridge ESOL Examinations) (ภาคผนวก ง) ดำเนินการสอบเมื่ออบรมภาษาอังกฤษครบ 2 ปี

แบบทดสอบทั้ง 3 ชุดนี้ ประกอบด้วยข้อสอบการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูด (100 คะแนน) เป็นแบบทดสอบที่คณะผู้วิจัยคัดเลือกจากแบบทดสอบมาตรฐาน (Cambridge Preliminary English: Examination Papers from University of Cambridge ESOL Examinations) สำหรับวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษในระดับกลาง โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันดังนี้

ข้อสอบวัดความสามารถการอ่าน วัดความสามารถของผู้เข้าทดสอบเกี่ยวกับสัญลักษณ์ที่พบเห็นได้ตามท้องถนน ป้ายประกาศในที่สาธารณะหรือบรรจุภัณฑ์ต่างๆ แผ่นพับใบปลิว คำแนะนำการเดินทางและคำแนะนำการใช้งานต่างๆ จดหมายส่วนตัว และบทความในหนังสือพิมพ์และวารสาร เช่น บทความ สารคดี (features) และการรายงานสภาพอากาศ

ข้อสอบวัดความสามารถการเขียน ประกอบด้วยการเรียบเรียงประโยค การเขียนข้อความสั้นๆที่มีความยาวประมาณ 35-45 คำ และการเขียนจดหมายหรือเขียนเล่าเรื่องที่มีความยาวประมาณ 100 คำ

ข้อสอบวัดความสามารถในการฟัง ประกอบด้วยการประกาศต่างๆ ที่พบตามสถานีรถไฟและสนามบิน ข้อมูลการจราจรทางวิทยุ ประกาศในงานกีฬาหรือการแสดงดนตรีต่างๆ และคำสั่งของตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ด้านศุลกากร ซึ่งผู้ทำแบบทดสอบจะต้องสามารถเข้าใจเนื้อหาทั้งข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ทศนคติ อารมณ์และความต้องการของผู้พูดได้

ข้อสอบวัดความสามารถในการพูด มีเนื้อหา 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการสนทนาโต้ตอบกับคู่สนทนาเพื่อให้ข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อ สถานที่เกิด โรงเรียน สาขาที่เรียน อาชีพและครอบครัว

ส่วนที่ 2 เป็นการถามตอบจากข้อมูลที่ได้จากบัตรภาพ

ส่วนที่ 3 เป็นการบรรยายภาพ

ส่วนที่ 4 เป็นการสนทนาโต้ตอบแสดงความคิดเห็นกับคู่สนทนาโดยใช้เนื้อหาจากภาพที่ใช้ในส่วนที่ 3

3.1.2 แบบทดสอบความสามารถเกี่ยวกับความรู้ด้านการสอน แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบมาตรฐานที่จัดทำโดย University of Cambridge ESOL Examinations ซึ่งมีชื่อแบบทดสอบว่า TKT (Teaching Knowledge Test) ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา 3 ด้าน (module)

ด้านที่ 1 (Module 1) ความรู้เกี่ยวกับระบบภาษาและพื้นฐานการเรียนการสอนภาษา (Language systems and background to language learning and teaching) คะแนนเต็ม 80 คะแนน

ด้านที่ 2 (Module 2) การวางแผนการสอนและการใช้สื่อ/อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน (Lesson planning and use of resources) คะแนนเต็ม 80 คะแนน

ด้านที่ 3 (Module 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอน (Managing the teaching and learning process) คะแนนเต็ม 80 คะแนน

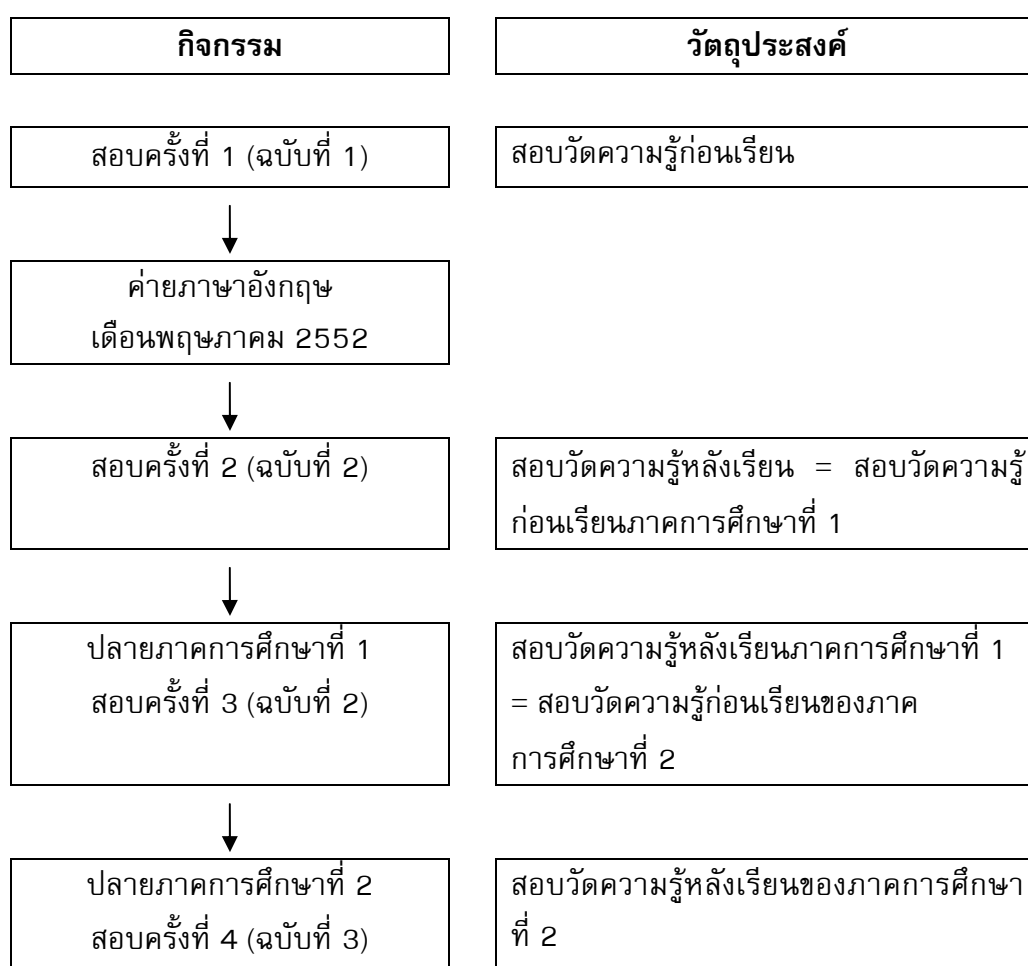
3.1.3 แบบสอบถามความคิดเห็นระหว่างการอบรม (ภาคผนวก จ) เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมและการปฏิบัติในแต่ละหัวข้อ เช่น ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอบรม แนวคิด และวิธีการสอนภาษาอังกฤษสำหรับผู้เริ่มเรียน (beginners) การเขียนแผนการสอน การสร้างสื่อและเอกสารประกอบการสอน เป็นต้น โดยครูผู้เข้ารับการอบรมจะได้ทำแบบสอบถามเหล่านี้หลังทำกิจกรรมในแต่ละหัวข้อเสร็จสิ้นแล้ว ลักษณะของแบบสอบถามสำหรับหัวข้อแรกๆ ของการอบรมมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดที่ให้ผู้เข้ารับการอบรมให้ข้อมูลย้อนกลับต่อความรู้ความเข้าใจและความสามารถของตน รวมถึงความต้องการให้คณะผู้วิจัยปรับเปลี่ยนลักษณะการอบรม หรือจัดอบรมเพิ่มเติมในลักษณะใด แต่หลังจากผ่านไประยะหนึ่งแล้ว คณะผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ทั้งนี้เพราะผู้เข้ารับการอบรมเคยชินต่อรูปแบบคำถามแบบปลายเปิดและไม่กระตือรือร้นในการให้ข้อมูล

3.1.4 แบบสังเกตการสอนของครูผู้เข้ารับการอบรม (ภาคผนวก ฉ) เป็นแบบบันทึกข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับและแบบบันทึกข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นสำหรับใช้ในการบันทึกความคิดเห็นระหว่างสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูที่เข้ารับการอบรมเพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการสอน และยังใช้เป็นข้อมูลในการให้ข้อมูลย้อนกลับให้กับครูแต่ละคนทันทีหลังการสอน แบบสังเกตนี้ คณะผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียนภาษาต่างประเทศตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (The Communicative Orientation of Language Teaching) หรือ (COLT) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เสนอโดยศูนย์ภาษาแห่งสถาบันทางการศึกษาออนตาริโอ (1983) และแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งเสนอโดย Nunan (1990) แบบสังเกตที่ดัดแปลง

และสร้างขึ้นนี้ประกอบด้วยประเด็นในการสังเกต 5 ด้าน คือ คุณสมบัติหรือความสามารถด้านการสอน เนื้อหา การนำเสนอ เนื้อหา การวิเคราะห์ผู้เรียน และการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน

3.1.5 ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (ภาคผนวก ข) เป็นข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูกลุ่มตัวอย่างร่วมกันผลิตขึ้นภายใต้คำแนะนำของคณะผู้วิจัยโดยอิงเนื้อหาที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารการสอน ข้อสอบเป็นการบูรณาการเนื้อหาของบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้วโดยเน้นทักษะการอ่านและการเขียน ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์นี้มีทั้งหมด 3 ฉบับ ซึ่งใช้เป็นข้อสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ กัน ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 3:1 ช่วงเวลาของการใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์และวัตถุประสงค์ของการสอบ

จากแผนภูมิที่ 1 ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั้งหมด 3 ฉบับได้ใช้เป็นข้อสอบก่อนและหลังเรียนเพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการเรียนแต่ละครั้ง ข้อสอบแต่ละชุดประกอบด้วยข้อสอบทั้งหมด 25 ข้อ 25 คะแนน นักเรียนใช้เวลาในการทำข้อสอบ 30 นาที ลักษณะข้อสอบเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก สัดส่วนเนื้อหาข้อสอบในแต่ละบทเรียน มีดังนี้

Test Specification
ข้อสอบปลายภาคเรียนที่ 1 (บทที่ 1-8)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

Purpose of the test	:	เพื่อทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน 2 ทักษะ (อ่าน-เขียน)
Test takers	:	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
Test level	:	ระดับเริ่มต้น
Test Focus	:	ทักษะการอ่าน 60% ทักษะการเขียน 40%
Sources of text	:	ผู้สอนสร้างข้อสอบด้วยตนเอง
Number of items	:	25 ข้อ
Time	:	30 นาที
Total score	:	25 คะแนน

Content	Text Types	Item Types	Number of Items (ข้อ)	Points (คะแนน)
Unit 1: My name is Ann.	ความเรียง (ยาว ประมาณ 30 คำ)	แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก	4	4
Unit 2: Quiet, please. Unit 6: Please pass me the book.	ประโยคคำสั่ง/ ขอร้อง	แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก (ตัวเลือกเป็นภาพ)	7	7
Unit 3: I study at Wat Yai School Unit 4: This is my school	ความเรียง (ยาว ประมาณ 60 คำ)	แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก	6	6
Unit 5: Can I borrow your pencil, please?	บทสนทนา	แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก	3	3
Unit 7: My father is a teacher. Unit 8: This is my family.	ความเรียง (ยาว ประมาณ 60 คำ)	แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก	5	5
รวม			25 ข้อ	25

Test Specification
ข้อสอบปลายภาคเรียนที่ 2 (บทที่ 9-16)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

Purpose of the test	:	เพื่อทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน 2 ทักษะ (อ่าน-เขียน)
Test takers	:	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
Test level	:	ระดับเริ่มต้น
Test focus	:	ทักษะการอ่าน 60% ทักษะการเขียน 40%
Sources of text	:	ผู้สอนสร้างข้อสอบด้วยตนเอง
Item type	:	แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก
Number of items	:	25 ข้อ
Time	:	30 นาที
Total Score	:	25 คะแนน

Content	Text type	Item Types	Number of Items (ข้อ)	Points (คะแนน)
Unit 9 : What are you doing?	ความเรียง	แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก	4	4
Unit 10 : I like that shirt.	บทสนทนา	แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก	5	5
Unit 11 : Do you want an ice cream?	บทสนทนา	แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก	3	3
Unit 12 : I have a headache.	บทสนทนา	แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก	2	2
Unit 13 : It's next to post office. Unit 14 : Let's go downtown.	ความเรียง	แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก	4	4
Unit 15 : Daily routines.	ความเรียง	เติมข้อมูลใน ตาราง	3	3
Unit 16 : There are many kites in the toy shop.	ความเรียง	แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก	4	4
รวม			25	25

ขั้นตอนในการสร้างข้อสอบภายใต้คำแนะนำของคณะผู้วิจัยมีดังนี้

- 1) ครูกลุ่มตัวอย่างร่วมกันกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยอิงสาระการเรียนรู้ วิชาภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
- 2) ครูจับคู่เพื่อช่วยกันสร้างข้อสอบตามหัวข้อที่ตนถนัด
- 3) คณะผู้วิจัยและครูทั้งหมดตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยดูความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ปรับแก้เนื้อหา รวมทั้งปรับแก้ลักษณะของข้อสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) เจ้าของภาษาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของการใช้ภาษาอังกฤษ
- 5) ผู้เชี่ยวชาญ 1 ท่านตรวจสอบความตรงของเนื้อหา
- 6) ครูกลุ่มตัวอย่างปรับแก้ข้อสอบครั้งสุดท้ายตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.1.6 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน (ภาคผนวก ข) เป็นแบบบันทึกข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยอิงแนวคิดในการสังเกตระบบสุ่มเวลาซึ่งนำเสนอโดย Nerenze & Knop (1982) เพื่อใช้บันทึกพฤติกรรมการใช้เวลาเรียนภาษาต่างประเทศในชั้นเรียน ร่วมกับแนวคิดของ Wright (1990) เกี่ยวกับบทบาทของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ประเด็นในการสังเกตมี 4 ลักษณะ คือ ความตั้งใจเรียน การทำงานและการให้ความร่วมมือในการเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและนักเรียน

การให้คะแนนกำหนดเป็นคะแนน 1-5 หมายความว่าหากนักเรียนทั้งห้องแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งตามรายละเอียดการสังเกตตลอดระยะเวลาของการสอน จะได้ 5 คะแนน หรือหากนักเรียนส่วนน้อยของห้องไม่แสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งตามรายละเอียดการสังเกต จะได้ 1 คะแนน การสังเกตพฤติกรรมนี้ทั้งคณะผู้วิจัยและครูผู้เข้ารับการอบรมจะสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนทุกครั้งที่มีการนิเทศการสอนของครูภาคการศึกษาละ 3 ครั้ง รวมเป็น 6 ครั้ง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.2.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกรอบสาระการเรียนรู้แกนกลางที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนนำไปพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาของตน คณะผู้วิจัยใช้เอกสารชุดนี้เป็นจุดเริ่มต้นในการอบรม เพื่อให้ครูกลุ่มตัวอย่างฝึกหัดวิเคราะห์ในการสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษของสถานศึกษาของตน และเพื่อนำไปใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

3.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารการสอนพร้อมสื่อประกอบการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นเอกสารที่ครูผู้เข้ารับการอบรมร่วมกับคณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง การกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร่วมกัน แผนการสอนและเอกสารการสอนพร้อมสื่อประกอบการสอนที่ได้รับการพัฒนาและปรับแก้หลังการทดลองใช้แล้ว มีดังนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1 จำนวน 8 บท ทั้งหมดจำนวน 45 ชั่วโมง (ภาคผนวก ฉ)

2) ใบความรู้ ภาคการศึกษาที่ 1 (ภาคผนวก ก)

3) ใบงาน ภาคการศึกษาที่ 1 (ภาคผนวก ข)

4) แบบฝึกหัดซ่อมเสริม ภาคการศึกษาที่ 1 (ภาคผนวก ค)

5) CD เสียง ประกอบใบความรู้ ใบงาน และแบบฝึกหัดซ่อมเสริม และสื่อการสอน เช่น บัตรคำ บัตรรูปภาพ ภาคการศึกษาที่ 1 และเสียงประกอบกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ (ภาคผนวก ง)

6) แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1 จำนวน 8 บท ทั้งหมดจำนวน 38 ชั่วโมง (ภาคผนวก จ)

7) ใบความรู้ ภาคการศึกษาที่ 2 (ภาคผนวก ฉ)

8) ใบงาน ภาคการศึกษาที่ 2 (ภาคผนวก ช)

9) แบบฝึกหัดซ่อมเสริม ภาคการศึกษาที่ 2 (ภาคผนวก ค)

10) สื่อการสอน เช่น บัตรคำ บัตรรูปภาพ ภาคการศึกษาที่ 2 (ภาคผนวก ด)

11) CD เสียง ประกอบใบความรู้ ใบงาน และแบบฝึกหัดซ่อมเสริม และสื่อการสอน เช่น บัตรคำ บัตรรูปภาพ ภาคการศึกษาที่ 2 (ภาคผนวก ฉ)

รายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารการสอนพร้อมสื่อประกอบการสอนภาษาอังกฤษของทั้ง 2 ภาคการศึกษา มีดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารการสอนพร้อมสื่อประกอบการสอน เป็นเอกสารและสื่อที่ครูผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันผลิตภายใต้คำแนะนำของคณะผู้วิจัย โดยอิงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง การกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แผนการจัดการเรียนรู้จัดทำขึ้นเป็นรายชั่วโมงเพื่อความสะดวกในการนำไปใช้สอนจริง แต่ละแผนมีองค์ประกอบต่างๆ ต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ เรื่อง

เวลา ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

.....

จุดประสงค์ปลายทาง

.....

(ชั่วโมงที่.....)

ตัวชี้วัด

1.

2.

สาระการเรียนรู้

Vocabulary

Structure

Culture

Function

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/ แหล่งการเรียนรู้	การวัดผลประเมินผล	
		วิธีการ	เครื่องมือ
Warm up and Presentation (.... นาที)			
1.			
2.			
3.			

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/ แหล่งการเรียนรู้	การวัดผลประเมินผล	
		วิธีการ	เครื่องมือ
Practice (..... นาที) 4. 5. 6.			
Production (..... นาที) 7. 8. 9.			

บทเรียนทั้งหมดมีดังนี้

ภาคการศึกษาที่ 1		ภาคการศึกษาที่ 2	
เนื้อหาบทเรียน	จำนวน ชั่วโมง	เนื้อหาบทเรียน	จำนวน ชั่วโมง
Unit 1. My name is Ann.	7	Unit 9. What are you doing?	5
Unit 2. Quiet, please.	4	Unit 10. I like that shirt.	6
Unit 3. I study at Wat Yai School.	6	Unit 11. Do you want an ice cream?	4
Unit 4. This is my school.	5	Unit 12. I have a headache.	3
Unit 5. Can I borrow your pencil, please?	5	Unit 13. It's next to the post office.	5
Unit 6. Please pass me your book.	6	Unit 14. Let's go downtown.	5
Unit 7. My father is a teacher.	6	Unit 15. Daily routines	5
Unit 8. This is my family.	6	Unit 16. There are many kites in the toy shop.	5
รวม	45	รวม	38

เอกสารการสอนในแต่ละบทเรียนประกอบด้วยใบความรู้ ใบงาน และใบงานซ่อมเสริม ใบความรู้ประกอบด้วยเนื้อหาทั้งหมดที่สอนในบทนั้น โดยเรียงลำดับกิจกรรมตามเนื้อหาที่สอนในแต่ละชั่วโมง และกิจกรรมสุดท้ายของทุกบทเรียนจะเป็นกิจกรรมการอ่านเรื่องเพื่อความเข้าใจ ลักษณะของบทอ่านจะมีความแตกต่างกัน บางบทเรียนอาจเป็นการอ่านเรียงความ ใน

บางบทเรียนอาจเป็นการอ่านบทสนทนา โดยมีความยาวประมาณ 50-80 คำ พร้อมแบบฝึกหัดที่หลากหลาย เช่นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก แบบถูก-ผิด หรือแบบเติมข้อมูลในตาราง

สำหรับใบงานและใบงานซ่อมเสริมนั้นมีความคล้ายคลึงกัน ใบงานคือแบบฝึกหัดที่นักเรียนจะได้ฝึกทำในแต่ละชั่วโมง โดยมีวัตถุประสงค์ของการฝึกกำกับไว้ด้านล่างของใบงาน ทั้งนี้เพื่อเป็นตัวกำหนดทิศทางให้กับครูในการสร้างแบบฝึกหัดให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนใบงานซ่อมเสริมคือแบบฝึกหัดที่มีเนื้อหาเหมือนกับใบงานแต่จะง่ายกว่าเพราะใช้สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษต่ำและไม่สามารถทำแบบฝึกหัดในใบงานได้ถูกต้อง ต้องการการฝึกที่ค่อยเป็นค่อยไป

ลักษณะของแบบฝึกหัดที่ใช้ในใบงานและใบงานซ่อมเสริมมีความหลากหลาย แต่ละบทเรียนเริ่มจากกิจกรรมการจดจำคำศัพท์หรือประโยคในรูปแบบของการจับคู่คำศัพท์กับภาพหรือประโยค จากนั้นจึงจะเข้าสู่กิจกรรมการเขียนโดยเริ่มจากการเขียนในระดับคำก่อนแล้วจึงจะเป็นการเขียนในระดับประโยค แบบฝึกหัดการเขียนนี้เน้นให้นักเรียนได้ฝึกเขียนซ้ำๆ เพื่อให้สามารถจดจำคำศัพท์หรือประโยคให้ได้ ดังนั้น สำหรับคำศัพท์ 1 คำ หรือประโยค 1 ประโยค นักเรียนจะมีโอกาสฝึกเขียนคำหรือข้อความอย่างน้อย 3 ครั้ง และในแต่ละครั้งจะเว้นช่องว่างให้นักเรียนเขียนเติมในตำแหน่งที่แตกต่างกัน และจะเพิ่มจำนวนช่องว่างให้มากขึ้นด้วย จนกระทั่งเว้นช่องว่างให้นักเรียนเขียนทั้งคำในครั้งสุดท้าย เช่น หากให้นักเรียนฝึกเขียนคำว่า banana การเว้นช่องว่างให้ฝึกเติมคำดังนี้ b__n__na, ba__a__ __, _____ ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนรู้สึกเบื่อจากการใช้เวลาในการทำใบงานหรือใบงานซ่อมเสริมนานเกินไป หรือรู้สึกว่าแบบฝึกหัดยากเกินไป ในกรณีของใบงานนั้น จะมีภาพประกอบคำศัพท์มาให้โดยไม่มีตัวอย่างคำศัพท์หรือประโยคให้ดูเป็นตัวอย่าง ส่วนใบงานซ่อมเสริมจะมีทั้งภาพประกอบและคำศัพท์หรือประโยคที่ถูกต้องให้ดูเป็นตัวอย่างในการเขียนด้วย

CD เสียง เป็นสื่อที่คณะผู้วิจัยผลิตขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์สองประการ คือ ประการแรกสำหรับครูผู้สอนใช้สำหรับเตรียมตัวสอนเพื่อฝึกออกเสียงให้ถูกต้องตามที่ได้ยินจากเจ้าของภาษาซึ่งมีทั้งเสียงผู้หญิงและผู้ชาย และประการที่สอง เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสดังและฝึกการออกเสียงที่ถูกต้องตามสำเนียงของเจ้าของภาษา เสียงประกอบบทเรียนนี้คือเนื้อหาทั้งหมดในใบความรู้ ใบงาน และใบงานซ่อมเสริม ซึ่งได้แยกไฟล์เสียงต่างๆ ตามลำดับกิจกรรมและใบงานเพื่อความสะดวกในการใช้งาน

3.2.3 แผนการจัดกิจกรรมและเอกสารพร้อมสื่อประกอบกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ (ภาคผนวก ก) เป็นเอกสารที่คณะผู้วิจัยและครูผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันผลิตขึ้นเพื่อใช้ประกอบการทำกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ โดยจัดในลักษณะฐานกิจกรรม

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมค่ายให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือเพื่อเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่จะเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับครูผู้เข้ารับการอบรมในช่วงเปิดภาคการศึกษา กิจกรรมค่ายนี้มีระยะเวลาในการจัด 4 วัน โดยในแต่ละวันนักเรียนจะได้ทำกิจกรรมในฐานต่างๆ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมภาษาอังกฤษด้านการออกเสียง การอ่าน และการเขียน โดยในแต่ละกิจกรรม นักเรียนจะได้เริ่มฝึกการออกเสียง

(Phonics) การอ่านระดับคำ การอ่านระดับประโยค และการอ่านเรื่องซึ่งมีความยาวประมาณ 50-70 คำ ในวันแรกของการเข้าค่าย นักเรียนจะต้องทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษ จากนั้นจึงเข้าร่วมกิจกรรมค่ายก่อนจะทำแบบทดสอบอีกครั้งในวันสุดท้ายของกิจกรรมค่าย

4. การเก็บข้อมูล

การดำเนินงานโครงการวิจัยนี้ใช้เวลา 2 ปี ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

4.1 ขั้นตอนการอบรม

ในขั้นนี้คณะผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มครูเพื่อให้ได้ข้อมูลต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการวิจัยให้ตรงกับความต้องการการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่างนี้ จริงอยู่แม้ครูจำนวน 9 คนนี้จะมาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในการสอนภาษาอังกฤษนับได้ว่าเป็นปัญหาร่วมของครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์คือข้อมูลพื้นฐาน เช่นอายุ วุฒิการศึกษา วิชาเอก หน้าที่ความรับผิดชอบที่โรงเรียนต้นสังกัด และข้อมูลอื่นๆที่จำเป็น ได้แก่ ปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษ ประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ ระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษที่ครูคิดว่าตนมี จากนั้นคณะผู้วิจัยจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาเพื่อเตรียมการจัดการอบรม

นอกจากนั้น ยังได้จัดการทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยใช้ข้อสอบ Cambridge Preliminary English Test 4: Examination Papers from University of Cambridge ESOL Examinations ทั้งนี้เพื่อให้ได้คะแนนความสามารถของครูกลุ่มตัวอย่างก่อนการอบรมเพื่อเปรียบเทียบกับความสามารถทางภาษาอังกฤษหลังอบรมผ่านไปแล้ว 2 ปี

ในการจัดทดสอบ คณะผู้วิจัยได้จัดการทดสอบให้ใกล้เคียงกับการทดสอบจริงให้มากที่สุด กล่าวคือ มีกรรมการตรวจข้อสอบการเขียน 2 คน และมีกรรมการที่เป็นเจ้าของภาษาเป็นผู้สอบทักษะการพูด 2 คน และให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนของ University of Cambridge ESOL Examinations

4.2 ขั้นอบรม

ช่วงปีที่ 1 ในช่วงปีที่ 1 ของขั้นอบรมนี้ โดยเฉลี่ย คณะผู้วิจัยและครูกลุ่มตัวอย่างพบกันทุก 3 สัปดาห์ ทั้งนี้เพื่อให้ครูกลุ่มตัวอย่างมีเวลามากพอในการผลิตผลงานตามที่ได้รับมอบหมาย เนื่องจากคณะผู้วิจัยตระหนักดีว่า ครูที่เข้ารับการอบรมนี้ต้องสอนวิชาอื่นหรือมีภาระงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบด้วย เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย คอมพิวเตอร์ หรือได้รับมอบหมายให้ทำงานด้านพัสดุ ธุรการ ประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมักมีการเรียกประชุมด่วนหรือต้องเดินทางไปประชุมหรืออบรมด่วน จากการสัมภาษณ์ ทำให้ทราบว่า มีครู 6 คน จาก 9 คน ที่ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านการสอนภาษาอังกฤษ คณะผู้วิจัยจึงต้องปูพื้นฐานด้านทฤษฎี/แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนที่เรียนในระดับประถมศึกษา รวมทั้งให้ความรู้ด้านอื่นๆที่จำเป็นด้วย ได้แก่ การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ การทำหลักสูตร การเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ การสร้างสื่อประกอบการสอน และการวัดและประเมินผล แต่การอบรมกระทำในลักษณะที่เน้นการปฏิบัติจริงในทุกๆกระบวนการ ดังนั้นจึงให้ความรู้ภาคทฤษฎีที่จำเป็นในแต่ละกระบวนการแบบค่อยเป็นค่อยไปและฝึกปฏิบัติควบคู่กันไป ซึ่งเริ่มจากการวิเคราะห์ ดีความสาระการเรียนรู้พร้อมกับการทำความเข้าใจถึงที่มาของสาระการเรียนรู้หรือทฤษฎี/แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ในขั้นนี้ครูกลุ่มตัวอย่างสามารถทำได้ค่อนข้างดี เนื่องจากคุ้นเคยกับเอกสารเกี่ยวกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

กระบวนการขั้นตอนต่อไป คือการสร้างหลักสูตรจากตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางนั้น ครูกลุ่มตัวอย่างประสบปัญหามาก เพราะไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาอังกฤษที่พอเพียงและถูกต้องที่จะนำมาใช้ในการคิดเนื้อหาในการสอนได้ การฝึกปฏิบัติขั้นนี้จึงใช้เวลานาน คณะผู้วิจัยจึงได้เสนอตัวอย่างหลักสูตรของภาคการศึกษาที่ 1 ที่คณะผู้วิจัยเตรียมไว้ให้ครูกลุ่มตัวอย่างศึกษาและวิเคราะห์ว่าสอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางหรือไม่ อย่างไร แล้วจึงช่วยกันปรับแก้หลักสูตรให้ตรงกับสภาพการเรียนการสอนจริง

ขั้นตอนที่ 3 คือขั้นของการฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งก็เป็นขั้นตอนที่ต้องฝึกฝนอย่างจริงจังและใช้เวลาในการฝึกนานเช่นกัน การที่ครูกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จบการศึกษาโดยมีวิชาเอกคือ ภาษาไทย ปฐมวัย ประถมศึกษา สังคมศึกษา ชีววิทยา หรือ แขนงการศึกษา จึงทำให้มองภาพไม่ออกว่าการสอนภาษาอังกฤษมีขั้นตอนการสอนอย่างไร ถึงแม้จะเคยเข้ารับการอบรมการสอนภาษาอังกฤษแบบ PPP (Presentation, Practice, Production) แต่ก็ยังสับสนแยกแยะไม่ได้ว่าแต่ละขั้นตอนต้องสอนอย่างไร นอกจากการที่ยังไม่เข้าใจทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแล้ว ครูเหล่านี้เคยชินกับแผนการสอนที่เขียนแบบรวบรัดซึ่งเหมาะกับผู้ที่มีการประสบการณ์การสอน ดังนั้น เมื่อทดลองให้ครูเหล่านี้จับคู่ลองเขียนแผนการสอนโดยดูตัวอย่างแผนการสอนที่คณะผู้วิจัยทำขึ้น พบว่าแผนการสอนที่ครูเหล่านี้เขียนขึ้นยังไม่สะท้อนความเข้าใจที่ชัดเจน หรือยังยึดติดรูปแบบการเขียนแผนการสอนตามที่ตนเคยเห็นมา เช่น

- 4.2.1 ทบทวนคำศัพท์ที่เรียนมาแล้ว
- 4.2.2 สอนคำศัพท์ใหม่ (school, restaurant, post office, bus terminal)
- 4.2.3 ให้นักเรียนเล่นเกม
- 4.2.4 ให้นักเรียนลอกคำศัพท์จากบนกระดาน
- 4.2.5 ให้นักเรียนวาดรูปและระบายสี
- 4.2.6 สรุปเนื้อหาที่สอนไปแล้ว

วิธีการแก้ปัญหาเมื่อคณะผู้วิจัยตรวจแผนการสอนที่ครูกลุ่มตัวอย่างเขียนขึ้นเป็นครั้งแรกคือการมอบหมายให้ครูแต่ละคู่ทดลองสอนตามแผนการสอนที่ครูคู่อื่นเป็นผู้เขียน ซึ่งปรากฏว่าไม่ได้ผล อ่านไม่รู้เรื่อง ปฏิบัติตามขั้นตอนไม่ได้ สับสน และประเมินได้ว่าแผนการสอนของตนไม่ทำให้นักเรียนเรียนรู้ หลังจากนั้นจึงให้ครูแต่ละคู่ปรับแก้แผนการสอนของตนใหม่ เมื่อเสร็จแล้วคณะผู้วิจัยตรวจแผนการสอนเพื่อดูพัฒนาการแต่ไม่แก้ไขให้ จากนั้นจึงมอบหมายให้ครูแต่ละคู่สลับกันตรวจแผนการสอนที่ได้รับ และปรับแก้ใหม่อีกครั้งตามความคิดเห็นของครูผู้ตรวจแผนการ

สอน ในระหว่างการตรวจนี้ ครูมักมีคำถามซึ่งเริ่มสะท้อนความเข้าใจในกระบวนการสอน ภาษาอังกฤษ เช่นเริ่มเข้าใจว่าต้องเขียนแผนการสอนอย่างละเอียด และทุกครั้งที่มีความถาม คณะผู้วิจัยจะตอบในลักษณะของการปรึกษาหารือกันในกลุ่มว่าควรสอนอย่างไร เพราะเหตุใด มากกว่าการให้คำตอบในทันที ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงเน้นการเขียนแผนการสอนที่ระบุรายละเอียด ของกิจกรรมที่ต้องทำและความถี่ของการทำกิจกรรมอย่างละเอียด ทั้งนี้เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อ ผู้สอนคนอื่นๆที่ขาดประสบการณ์หรือความเข้าใจในกระบวนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เช่น

1. ครูชูปักรภาพ bus terminal พร้อมออกเสียงให้นักเรียนฟังอย่างน้อย 5 ครั้ง จากนั้นครูออกเสียงให้นักเรียนออกเสียงตามอย่างน้อย 5 ครั้งพร้อมกันทั้งชั้นเรียน เป็นกลุ่ม และเป็นรายบุคคล

การที่ต้องระบุขั้นตอนการสอนชัดเจนเพราะคณะผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าเมื่อให้ทดลองสอน ครูสอนการออกเสียงเพียง 1-2 ครั้งเท่านั้น และคาดหวังว่านักเรียนต้องออกเสียงและเขียนได้ถูกต้อง ซึ่งวิธีการสอนดังกล่าวยังไม่ใช่วิธีการสอนภาษาอังกฤษตามทฤษฎีการเรียนรู้และการสอน ภาษาอังกฤษ เมื่อได้แผนการสอนฉบับแก้ไขครั้งที่ 3 แล้ว คณะผู้วิจัยตรวจแผนการสอนเพื่อดู พัฒนาการอีกครั้ง และอธิบายเพิ่มเติมในภาพรวมหากยังพบปัญหาของการเขียนแผนอีก แต่ คณะผู้วิจัยไม่แก้ไขแผนการสอนให้ถูกต้อง สมบูรณ์เพราะต้องการให้ครูกลุ่มตัวอย่างเกิดการ เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติด้วยตนเองหลังจากการทดลองสอนในระหว่างครูกลุ่มตัวอย่างและการสอนจริง

ขั้นตอนต่อไปหรือขั้นที่ 4 เป็นขั้นตอนของการสร้างสื่อการสอน ในขั้นนี้คณะผู้วิจัยได้ให้ แนวคิดกว้างๆ ในการทำสื่อการสอนแต่เน้นการใช้รูปภาพในการสื่อความหมายเพื่อให้ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยรวม ครูผู้เข้ารับการอบรมรู้จักการผลิตสื่อการสอนอยู่แล้ว เช่น บัตรรูปภาพ บัตรคำหรือแถบประโยค แต่ปัญหายุ่งยากที่เทคนิคการใช้สื่อให้มีประสิทธิภาพ เมื่อ ทดลองให้ครูที่เข้ารับการอบรมสร้างสื่อ คณะผู้วิจัยพบว่าครูเหล่านั้นขาดความเข้าใจในการเลือก รูปภาพให้เหมาะสมกับเนื้อหา เพราะรูปที่เลือกมาเป็นรูปที่เน้นความสวยงามแต่ยังไม่สามารถ สื่อความหมายได้สอดคล้องกับเนื้อหา เช่น รูปที่ใช้ในการอธิบายข้อความว่า “My school is big.” หรือ “My school is small.” หรือ “My school is clean.” หรือ “My school is dirty.” ครูใช้ รูปๆเดียวกันในการสื่อความหมาย

เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงในการสร้างสื่อโดยเฉพาะสื่อที่เป็นรูปภาพนั้น คณะผู้วิจัยใช้หลักการในการให้ความรู้เช่นกับการเขียนแผนการสอน กล่าวคือให้ครูกลุ่ม ตัวอย่างได้ทดลองปฏิบัติเพื่อให้เห็นผลงานของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม หลังจากนั้นจึงปรับแก้ ตามความเห็นของคณะผู้วิจัยและของเพื่อนครู แต่กระบวนการสร้างสื่อที่เป็นรูปภาพที่มี ประสิทธิภาพนั้นค่อนข้างซับซ้อนและใช้เวลา ประกอบกับรูปที่ได้มักเป็นรูปที่หาจาก Internet ซึ่งมีความหลากหลาย และไม่เป็นเอกภาพ และกว่าจะได้รูปที่ต้องการจริงๆ ก็ใช้เวลานานมาก เมื่อได้รูปแล้วจึงเก็บรูปเหล่านั้นไว้ในรูปแบบ electronics ซึ่งทำให้เกิดปัญหาตามมาคือข้อมูล ถูกไวรัสคอมพิวเตอร์ทำลายบ่อยๆ และต้องเริ่มต้นหารูปภาพใหม่อีก วิธีการแก้ปัญหาคือเมื่อครู เข้าใจการคัดเลือกรูป หรือการสื่อความหมายด้วยรูปแล้ว ให้ร่างหรือเขียนบรรยายรูปที่ต้องการ

อย่างรวบรัดและตรงประเด็น เพื่อให้ให้นักศึกษาช่วยงานเป็นผู้ถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นรูปวาด ครูเพียงแต่มีหน้าที่แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะการแก้ไข วิธีการนี้ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ อย่างไรก็ตาม คณะผู้วิจัยไม่เข้าไปมีส่วนร่วมมากในการแก้ไขสื่อ เพราะต้องการให้ครูได้ทดลองประสิทธิภาพของสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นรูป บัตรคำหรือแถบประโยค เมื่อต้องใช้อุปกรณ์เหล่านี้ในการฝึกสอนและการสอนจริง ซึ่งพบว่าหลังการสอนจริง ครูเหล่านี้สามารถมองเห็นจุดบกพร่องของทั้งแผนการสอนและสื่อการสอนได้ชัดเจน และสามารถอภิปรายเสนอแนะความคิดเห็นในการปรับแก้ได้อย่างละเอียดทุกขั้นตอนในทุกๆบทเรียนที่ช่วยกันสร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 เป็นการฝึกสร้างข้อสอบ ซึ่งเริ่มจากการให้ความรู้ภาคทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างข้อสอบที่วัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รวมทั้งการสร้าง Test specification จากนั้นครูกลุ่มตัวอย่างจึงจับคู่ช่วยกันสร้างข้อสอบในส่วนที่ได้รับมอบหมายคู่ละ 2 ชุดเพื่อให้เกิดความชำนาญและเพื่อใช้ในปีการศึกษา 2552 และ 2553

เมื่อแต่ละคู่สร้างข้อสอบส่วนที่ต้องรับผิดชอบเสร็จแล้ว คณะผู้วิจัยนำข้อสอบทุกส่วนมารวมกันเพื่อให้ครูได้เห็นภาพรวม และร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม และความยากง่ายของข้อสอบเพื่อปรับแก้ 1 ครั้งก่อนส่งให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะความคิดเห็นและปรับแก้อีก 1 ครั้ง และเมื่อนำข้อสอบไปใช้จริงก็ปรับแก้อีก 1 ครั้ง รวมเป็น 3 ครั้ง

ขั้นที่ 6 เป็นขั้นการฝึกสอนระหว่างครูกลุ่มตัวอย่าง ในขั้นตอนนี้ ครูแต่ละคู่ที่ได้รับมอบหมายใช้เวลา 1 วันเพื่อเตรียมตัวสอนคู่ละ 1 บทเรียนซึ่งครอบคลุมการสอนประมาณ 5 ชั่วโมง ในขั้นตอนนี้ ทั้งคณะผู้วิจัยและครูที่แสดงบทบาทเป็นนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการสอนของครูแต่ละคนเพื่อปรับแก้แผนการสอน กิจกรรม และสื่อ/อุปกรณ์การสอนอีกครั้งเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการสอน ก่อนนำไปใช้จริง

ขั้นที่ 7 คือขั้นเตรียมการจัดค่ายภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการเรียนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนการเปิดภาคเรียน ในขั้นแรก คณะผู้วิจัยวางแผนให้ครูกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนรับผิดชอบการจัดกิจกรรมค่ายให้นักเรียนที่ตนสอนอยู่ และให้จัดกิจกรรมเป็นเวลาทั้งหมด 5 วันก่อนเปิดภาคการศึกษา แต่ครูทั้งหมดให้เหตุผลว่าบางโรงเรียนมีนักเรียนเพียง 10 คน จำนวนนักเรียนไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมค่ายเพราะไม่น่าสนใจ ไม่ตื่นเต้นสำหรับนักเรียน และเนื่องจากนักเรียนเกือบทั้งหมดยากจนบางคนติดตามผู้ปกครองกลับภูมิลำเนาซึ่งส่วนใหญ่เป็นกรรมกรมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การจะขอให้นักเรียนมาทำกิจกรรมที่โรงเรียนก่อนเปิดภาคการศึกษาจึงเป็นไปได้ยาก เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวคณะผู้วิจัยและครูกลุ่มตัวอย่างจึงเปลี่ยนการจัดกิจกรรมค่ายก่อนเปิดภาคการศึกษาเป็นเวลา 5 วัน เป็นจัดที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ซึ่งเป็นสถานที่ทำงานของคณะผู้วิจัย และสามารถจัดได้เพียง 4 วันเท่านั้น โดยใช้เวลาในวันเสาร์-อังคาร เพื่อไม่ให้กระทบเวลาเรียนวิชาอื่นๆของนักเรียน

ในการเตรียมจัดกิจกรรมค่ายซึ่งใช้เวลาประมาณ 10 วันนั้น คณะผู้วิจัยและครูกลุ่มตัวอย่างร่วมกันกำหนดเนื้อหาโดยพิจารณาว่านักเรียนของตนขาดความรู้หลักๆด้านใดบ้าง เช่น ไม่รู้จักตัวอักษร อ่านไม่ออก ไม่รู้คำศัพท์พื้นฐาน เป็นต้น จากนั้นจึงคิดกิจกรรมที่น่าสนใจ และ

วิธีดำเนินการการจัดค่าย (ดู 3.2.3) ในการคิดกิจกรรมและวิธีการสอนนั้น คณะผู้วิจัยได้เชิญวิทยากรชาวอเมริกันมาเป็นผู้ให้ความรู้ จากนั้นจึงเป็นการจัดเตรียมเอกสารเพื่อใช้ประกอบกิจกรรมซึ่งจัดในลักษณะของการทำฐานกิจกรรม เมื่อเตรียมเอกสารเรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัยจึงเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับครูอีกครั้ง เช่น การออกเสียงคำศัพท์ การสอนการออกเสียง การสอนอ่านโดยใช้ sight words เป็นต้น

นอกจากการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษดังที่ได้บรรยายมาแล้วข้างต้น ครูกลุ่มตัวอย่างนี้ยังได้รับการเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษคู่ขนานกันไปด้วย การพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษนี้ประกอบด้วยการเรียนภาษาอังกฤษด้วยตนเองจากโปรแกรม ELLIS และการเรียนกับเจ้าของภาษา

เนื้อหาในการฝึกด้วยตนเองกับโปรแกรม ELLIS นั้นเริ่มจากการฝึกคำต่างๆที่มีหน่วยเสียงที่เป็นปัญหาในการออกเสียงของครู เช่น /v/ /r/ การลงเสียงหนักเบา การออกเสียงคำที่ลงท้ายด้วย -d, -ed, -s, -es เป็นต้น ไปจนถึงการฝึกสนทนาที่เป็นบทสนทนาสั้นๆ มีเนื้อหาใกล้ตัว และสอดคล้องหรือใกล้เคียงกับเนื้อหาอยู่ในบทเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เตรียมไว้ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มความมั่นใจและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง ตัวอย่างของเนื้อหาที่เป็นบทสนทนา เช่น การให้ข้อมูลส่วนตัว การซื้อเสื้อผ้า การถามราคา การสั่งอาหาร การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบ เป็นต้น

สำหรับการฝึกกับเจ้าของภาษานั้น ในช่วงต้นเป็นการฝึกเสริมแรงโดยอิงเนื้อหาที่อยู่ในโปรแกรม ELLIS แต่เป็นการนำสิ่งที่ได้เรียนแล้วจากโปรแกรม ELLIS มาประยุกต์ใช้กับบุคคลจริงโดยผ่านการฝึกแบบใช้บทบาทสมมติเป็นส่วนใหญ่ กล่าวโดยสรุป ในปีแรกครูเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยการเรียนกับโปรแกรม ELLIS เป็นเวลา 1.30 ชั่วโมง และต่อด้วยการเรียนกับเจ้าของภาษาอีก 1.30 ชั่วโมง (ดูภาคผนวก ท สำหรับเนื้อหาของโปรแกรม ELLIS ที่เลือกใช้ และภาคผนวก ธ สำหรับเนื้อหาที่ฝึกกับเจ้าของภาษา)

ช่วงปีที่ 2 สำหรับการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษในปีที่ 2 นี้ เป็นการฝึกทักษะภาษาอังกฤษต่อยอดจากเนื้อหาที่เรียนแล้วในปีที่ 1 และเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ โดยทักษะที่ครูผู้เข้ารับการอบรมได้รับการพัฒนาทั้ง 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เนื้อหาจากหนังสือ Objective PET และ Cambridge Preliminary English Test จากการเรียนในปีที่ 1

4.3 ขั้นการติดตามผล

เป็นขั้นการนำเอกสารต่าง ๆ ที่ร่วมกันผลิตขึ้น ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ ใบงาน ใบงานซ่อมเสริม และสื่อประกอบการสอน รวมถึงข้อสอบไปใช้ในสถานการณ์การสอนจริง โดยสอนนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 ยังโรงเรียนต้นสังกัดของครูผู้เข้ารับการอบรม วัตถุประสงค์ในการติดตามผลหรือการนิเทศการสอนมี 4 ประการ คือ 1) เพื่อสังเกตความสามารถในการสอนของครู 2) เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับและคำแนะนำเกี่ยวกับการสอนของผู้เข้าอบรมเพื่อพัฒนาการ

สอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 3) เพื่อทดลองใช้เอกสารการสอนต่างๆว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ หรือต้องการการปรับปรุงในจุดใดบ้าง เหมาะสมกับนักเรียนหรือไม่ ประการใด และ 4) เพื่อ สังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างว่ามีพัฒนาการหรือไม่หลังจากการเข้าค่าย ภาษาอังกฤษแล้ว

กำหนดการนิเทศการสอนจะเป็นเดือนละ 1 ครั้ง ภาคการศึกษาละ 3 ครั้ง รวมทั้งหมด 6 ครั้ง และทุกสุดสัปดาห์ของการนิเทศนั้น คณะผู้วิจัยและผู้เข้ารับการอบรมจะประชุมร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอน อภิปรายปัญหาและเสนอข้อเสนอนะเกี่ยวกับการใช้ แผนการสอนพร้อมสื่อและเอกสารประกอบการสอน รวมถึงการปรับแก้เอกสารตามความเห็นที่ได้อภิปรายในกลุ่ม นอกจากนี้ ทุกครั้งที่มีการประชุมร่วมกันครูที่เข้ารับการอบรมยังได้รับการ เพิ่มพูนความสามารถด้านภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องด้วย การประชุมในลักษณะนี้เป็น ประโยชน์อย่างมากเนื่องจากผู้เข้ารับการอบรมมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การ สอนกับผู้เข้ารับการอบรมคนอื่นๆ ทำให้เห็นปัญหาในการสอนหรือปัญหาของเอกสาร รวมทั้ง ความสำเร็จ ความภาคภูมิใจในประเด็นที่ตนทำได้และเสนอแนะหรือให้กำลังใจผู้อื่นในกลุ่มด้วย ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้และมีกำลังใจและความพยายามที่จะปรับปรุงการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น ในคราวต่อไป ในการนิเทศแต่ละครั้ง คณะผู้วิจัยประสบปัญหาที่ไม่คาดคิดและทำให้การนิเทศ ไม่เป็นไปตามแผน เช่น ฝนตกหนักน้ำท่วมโรงเรียน บางโรงเรียนน้ำท่วมถึง 3 ครั้งใน 1 เดือน หรือเมื่อผู้วิจัยกำลังสังเกตการสอนอยู่แต่โรงเรียนประกาศหยุดเรียนกระทันหันเพราะมีนักเรียน ป่วยด้วยโรคไข้หวัดชนิด H5N1 เป็นต้น

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ใช้การแจกแจงความถี่และร้อยละกับข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อเป็นการแสดง ข้อมูลพื้นฐาน

5.2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Interval Scale และ Ratio Scale ได้แก่

5.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรระดับ Interval Scale ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ สำหรับสังเกตการสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่ม ตัวอย่าง

5.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรระดับ Ratio Scale ได้แก่ แบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

5.3 Two Related Samples Test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการ สอบ Cambridge Preliminary English Test ซึ่งมีการเปรียบเทียบ 2 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนครั้งที่ 1 กับคะแนนครั้งที่ 2

ช่วงที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนครั้งที่ 2 กับคะแนนครั้งที่ 3

5.4 Paired Samples t-test เพื่อใช้ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ซึ่งมีการทดสอบเก็บคะแนน 4 ครั้ง คือ การทดสอบก่อนการเข้าค่ายภาษาอังกฤษ การทดสอบหลังการเข้าค่าย การทดสอบปลายภาคการศึกษาที่ 1 และการทดสอบปลายภาคการศึกษาที่ 2 จึงมีการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน 3 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 คะแนนหลังการเข้าค่ายภาษาอังกฤษกับคะแนนก่อนการเข้าค่ายภาษาอังกฤษ

ช่วงที่ 2 คะแนนสอบเทอม 1 กับคะแนนหลังการเข้าค่ายภาษาอังกฤษ

ช่วงที่ 3 คะแนนสอบปลายภาคการศึกษาที่ 2 กับ คะแนนสอบปลายภาคการศึกษาที่ 1

5.5 ใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่รวบรวมได้จากบันทึกความคิดเห็นของครูระหว่างการอบรม จากสังเกตการสอนและการให้ข้อมูลป้อนกลับและจากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการหลังการสังเกตการสอนเพื่ออธิบายการเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติ และความมั่นใจของครูเกี่ยวกับการสอนการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การบรรยายเชิงพรรณนา

สรุป

บทนี้กล่าวถึงกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่ที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพและใช้การบรรยายเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายสิ่งที่คณะผู้วิจัยค้นพบ บทต่อไปเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูและนักเรียน ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากครูมีดังนี้ 1) ผลการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษ 3 ครั้ง คือการทดสอบก่อน ระหว่าง และหลังการเข้ารับการอบรม 2) ผลการทดสอบความสามารถเกี่ยวกับความรู้ด้านการสอน (Teaching Knowledge Test หรือ TKT) ซึ่งครอบคลุมความสามารถ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับระบบภาษาและพื้นฐานการเรียนการสอนภาษา ด้านการวางแผนการสอนและการใช้ สื่อ/อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และ 3) ผลการสังเกตการสอนของครูผู้เข้ารับการอบรม ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากครูนั้นประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารการสอนพร้อมสื่อประกอบการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 2 ภาคการศึกษา 2) ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั้ง 2 ภาคการศึกษา 3) ผลการสอบถามความคิดเห็นระหว่างการอบรม และ 4) ผลการสังเกตการสอนของครูผู้เข้ารับการอบรมที่ได้จากคำถามปลายเปิด

สำหรับข้อมูลที่ได้จากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างนั้นเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่รวบรวมจาก 1) การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน 3 ช่วง คือ ช่วงการเข้าค่ายภาษาอังกฤษ ช่วงการเรียนภาษาอังกฤษภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 และ 2) ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน

ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้จะนำมาใช้ตอบคำถามวิจัย 6 ข้อ คือ

1. ครูกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถทางภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร
2. ครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร
3. ครูกลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพในการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยครูกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างไรร
5. พฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยครูกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างไรร
6. ครูกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อกระบวนการพัฒนาอย่างไร

ผลการศึกษา

การนำเสนอผลการวิจัยในที่นี้จะเรียงตามหัวข้อดังต่อไปนี้

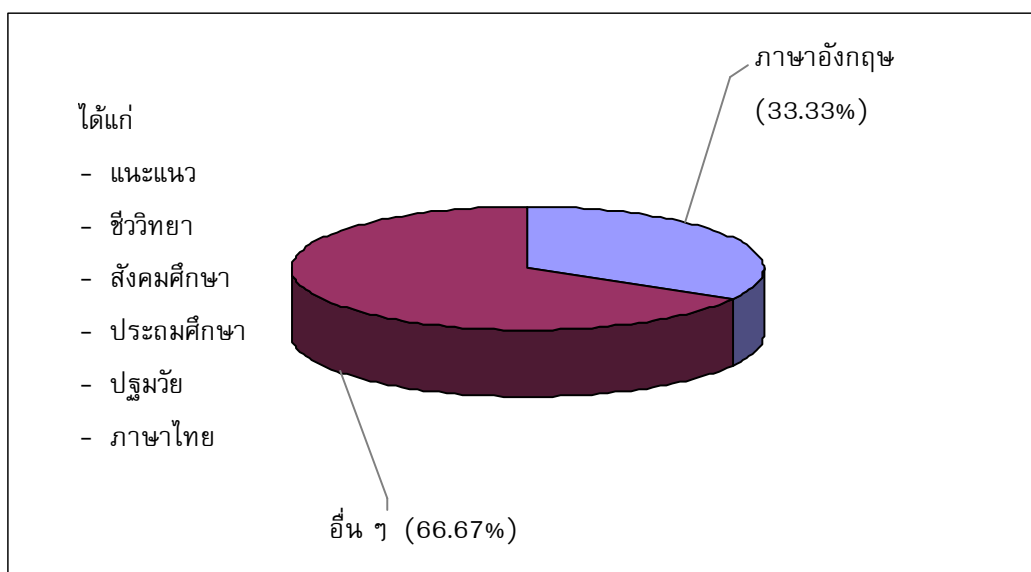
1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับครูกลุ่มตัวอย่าง
2. ความสามารถทางภาษาอังกฤษ
3. ความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษ
4. ประสิทธิภาพในการสอนภาษาอังกฤษ
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยครูกลุ่มตัวอย่าง
6. พฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยครูกลุ่มตัวอย่าง
7. ความคิดเห็นของครูกลุ่มตัวอย่างต่อกระบวนการพัฒนา

1. ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างเป็นครู 9 คน จากโรงเรียน 9 แห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา 2 โดยครึ่งหนึ่งเป็นครูที่มีอายุระหว่าง 51-55 ปี (55.56%) ส่วนกลุ่มครูที่มีอายุระหว่าง 46-50 ปี มีจำนวนเท่ากับกลุ่มครูที่มีอายุไม่เกิน 45 ปี คือ 22.2 %

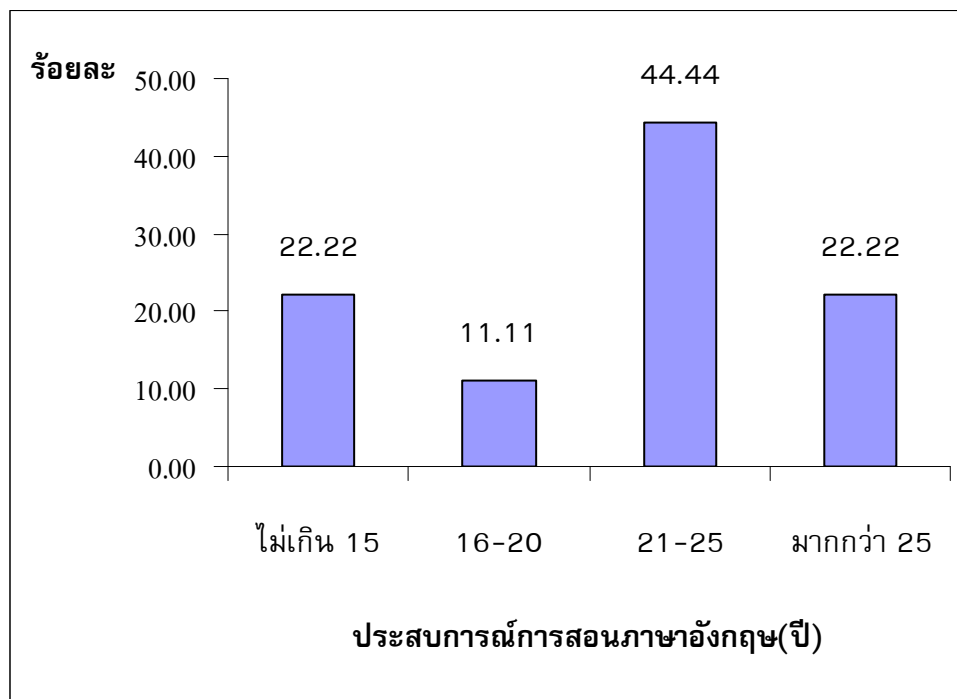
เมื่อพิจารณาถึงสาขาวิชาเอกที่ครูจบการศึกษา พบว่าเกินครึ่งหนึ่งของจำนวนครูทั้งหมด (66.67%) ที่จบการศึกษาด้วยวิชาเอกอื่นๆ เช่น ภาษาไทย ปฐมวัย สังคมศึกษา และมีครูเพียง 33.33% ที่จบวิชาเอกภาษาอังกฤษ (ภาพประกอบ 4: 1)

ภาพประกอบ 4: 1 สาขาวิชาเอกของครูที่เข้าร่วมการอบรม

สำหรับประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษนั้นพบว่า เกือบครึ่งหนึ่งของครูทั้งหมด(44.44%) มีประสบการณ์ด้านการสอนภาษาอังกฤษที่ยาวนานคือสอนภาษาอังกฤษมาแล้วถึง 21-25 ปี และอีก 22.22% มีประสบการณ์ด้านการสอนภาษาอังกฤษมากกว่า 25 ปี ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยที่สุดคือไม่เกิน 15 ปี มี 22.22% (ภาพประกอบ 4: 2)

ภาพประกอบ 4: 2 ประสบการณ์ทางด้านการสอนภาษาอังกฤษ

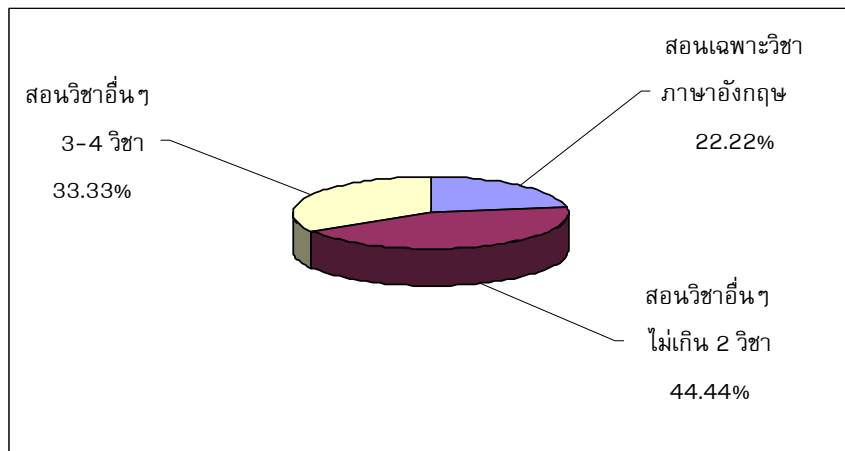

ครูที่เข้ารับการฝึกอบรมในครั้งนี้ส่วนใหญ่รับผิดชอบการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โดยคิดเป็น 66.67% ของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนครูอีก 33.33% รับผิดชอบการสอนนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยมีครู 66.67% ของกลุ่มตัวอย่างต้องสอนภาษาอังกฤษมากกว่า 11 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อีก 33.33% มีภาระด้านการสอนภาษาอังกฤษไม่เกิน 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

นอกจากภาระทางด้านการสอนภาษาอังกฤษแล้ว พบว่าครูแต่ละคนยังมีการะงานทางด้านอื่นๆในความรับผิดชอบมากมาย เช่น ต้องสอนรายวิชาอื่นๆ นอกเหนือไปจากภาษาอังกฤษ และยังต้องรับผิดชอบภาระงานอื่นๆนอกเหนือจากงานสอน

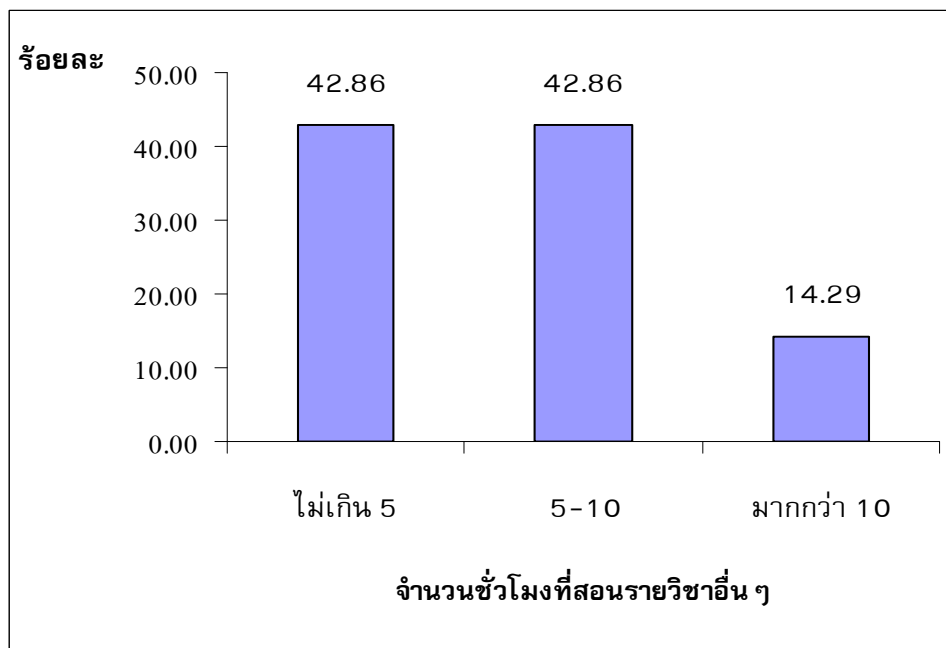
จากข้อมูลพบว่าครู 33.33% ของกลุ่มตัวอย่างต้องสอนรายวิชาอื่นๆ อีก 3-4 วิชา และอีก 44.44% ต้องสอนรายวิชาอื่นๆ แต่ไม่เกิน 2 วิชา และมีครูเพียง 22.22% เท่านั้นที่สอนเฉพาะรายวิชาภาษาอังกฤษ ดังแสดงในภาพประกอบ 4:3

ภาพประกอบ 4:3 จำนวนครูที่มีภาระการสอนรายวิชาอื่นๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ

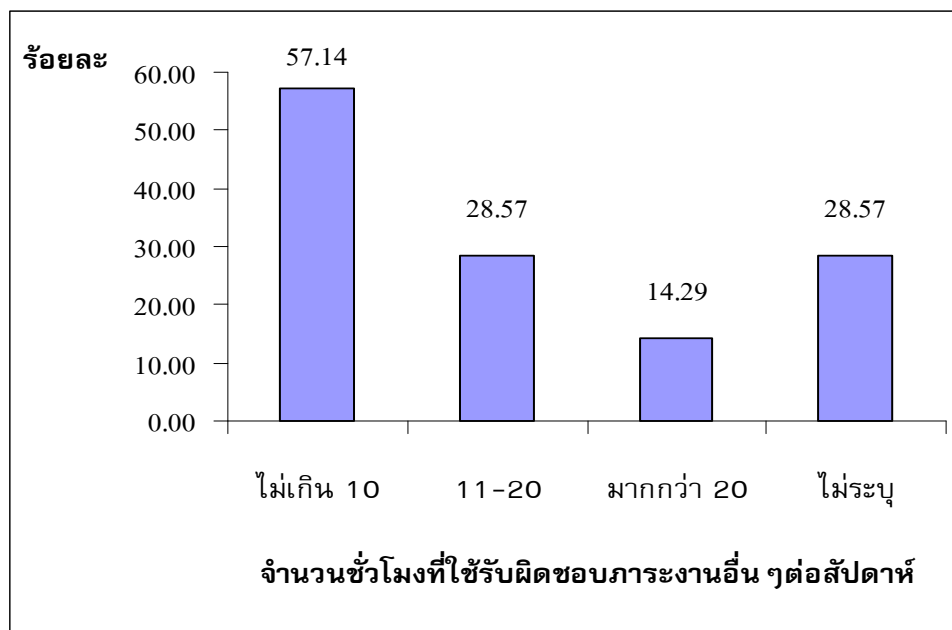
เมื่อพิจารณาข้อมูลเรื่องจำนวนคาบสอนของกลุ่มครูที่มีภาระสอนในรายวิชาอื่นๆ พบว่ามีครูจำนวน 42.86% ต้องสอนรายวิชาอื่นๆ ไม่เกิน 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อีก 42.86% ต้องสอนรายวิชาอื่นๆ อีก 5-10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในขณะที่ครูจำนวน 14.29% ต้องสอนรายวิชาอื่นๆ อีกมากกว่า 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (ภาพประกอบ 4:4)

ภาพประกอบ 4:4 จำนวนชั่วโมงสอนรายวิชาอื่นๆ

จากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการะงานอื่นๆนอกเหนือจากงานสอนพบว่าครูจำนวน 57.14% ของกลุ่มตัวอย่างรับผิดชอบภาระงานอื่นๆ ไม่เกิน 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อีก 28.57% รับผิดชอบภาระงานอื่นๆ 11-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และอีก 14.29% ต้องรับผิดชอบภาระงานอื่นๆ มากกว่า 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนครูอีก 28.57% ไม่ได้ระบุจำนวนชั่วโมงที่ใช้รับผิดชอบภาระงานอื่นๆ (ภาพประกอบ 4: 5)

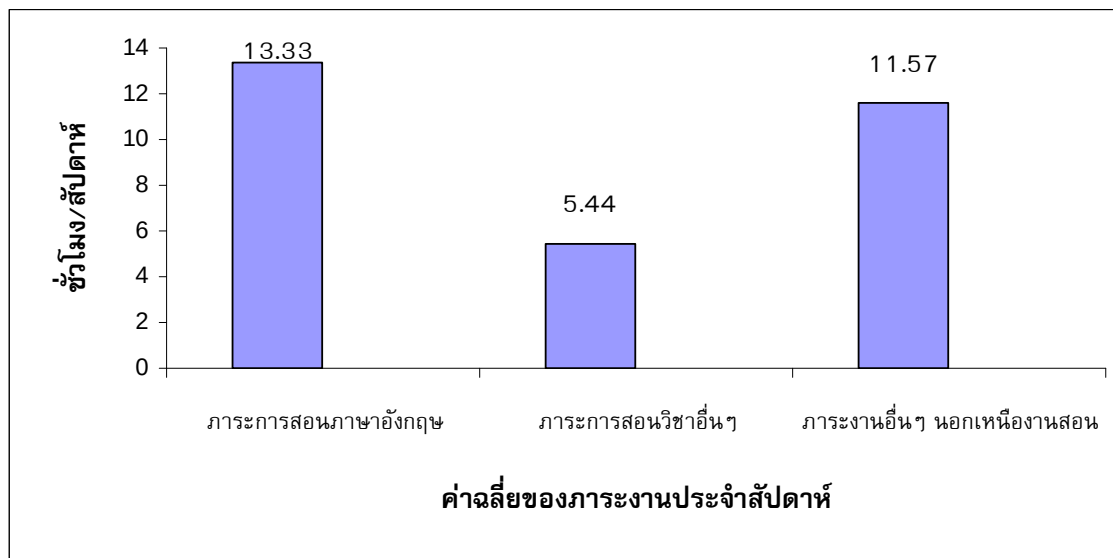
ภาพประกอบ 4:5 จำนวนชั่วโมงที่รับผิดชอบภาระงานอื่นๆ นอกเหนือจากการสอน

จากข้อมูลยังพบอีกว่า ภาระงานอื่นๆ ที่ครูต้องรับผิดชอบนั้นมีหลากหลายด้าน โดยครู 71.43% ของกลุ่มตัวอย่าง มีภาระงานทางด้านวิชาการที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากงานสอน อีก 57.14% ต้องรับผิดชอบงานทางด้านธุรการ และอีก 42.86% ต้องรับผิดชอบงานทางด้านกิจกรรมนักเรียน โครงการต่างๆ นอกเหนือจากนี้ครูยังต้องปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ อีก เช่น งานพัสดุ งานทะเบียนนักเรียน งานอาหารกลางวัน งานบรรณารักษ์ และงานประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น เพราะงานเหล่านี้ไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรง

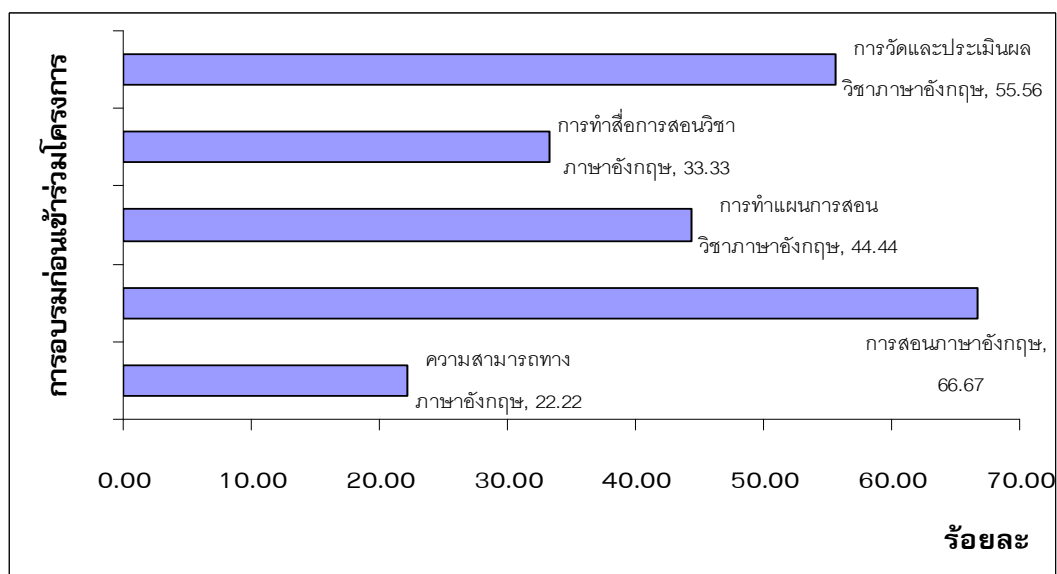
ในภาพรวม สามารถกล่าวได้ว่าโดยเฉลี่ยครูกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีภาระงานสอนภาษาอังกฤษ 13.33 คาบ/สัปดาห์ สอนวิชาอื่นๆ ควบคู่ไปด้วย 5.44 คาบ/สัปดาห์ และต้องปฏิบัติหน้าที่พิเศษอื่นๆ ด้วยอีก 11.57 คาบ/สัปดาห์ รวม 30.34 คาบ/สัปดาห์ (ภาพประกอบ 4:6) ซึ่งสามารถตีความได้ว่าครูเหล่านี้มีภารกิจที่ต้องปฏิบัติอยู่ตลอดเวลาโดยมีจำนวนชั่วโมงการสอนภาษาอังกฤษและจำนวนชั่วโมงการปฏิบัติหน้าที่พิเศษอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกัน ทำให้ดูเหมือนว่าจะไม่มีเวลาในการเตรียมการสอนหรือปรับปรุงวิธีการสอนหรือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้านการสอน

ภาพประกอบ 4:6 ค่าเฉลี่ยของภาระงานประจำสัปดาห์ของครูกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการพัฒนาตนเองด้านภาษาอังกฤษและวิธีการสอนภาษาอังกฤษนั้น ข้อมูลจากแบบสอบถามชี้ให้เห็นว่าครูได้เข้ารับการอบรมทางด้านการสอนภาษาอังกฤษในหลายๆ ด้านก่อนที่จะเข้ารับการอบรมในโครงการนี้ โดยมีครูจำนวนถึง 66.67% เคยเข้ารับการอบรมทางด้านการสอนภาษาอังกฤษ อีก 44.44% เคยเข้ารับการอบรมเรื่องการทำแผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ และอีก 33.33% เคยเข้ารับการอบรมทางด้านการทำสื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนการอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษนั้นมีครูเพียง 22.22% เท่านั้นที่เคยเข้ารับการอบรม (ภาพประกอบ 4:7)

ภาพประกอบ 4:7 จำนวนครูที่เคยเข้ารับการอบรมต่างๆ ก่อนเข้าร่วมโครงการอบรม

ข้อมูลพื้นฐานที่นำเสนอแล้วข้างต้นสะท้อนให้เห็นภาพกว้างๆ เกี่ยวกับครูกลุ่มตัวอย่างนี้ว่าเป็นครูประจำการที่มาจากโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ส่วนใหญ่เป็นครูที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางภาษาอังกฤษ แต่ได้รับมอบหมายให้สอนภาษาอังกฤษมากกว่า 21 ปี และนอกจากสอนภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ย 13 คาบ/สัปดาห์แล้ว ยังต้องสอนวิชาอื่นๆ รวมทั้งปฏิบัติงานธุรการงานการเงินและพัสดุ งานประกันคุณภาพ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยเฉลี่ยประมาณ 31 คาบ/สัปดาห์ มีครูเกินครึ่งที่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ แต่มีครูจำนวนน้อยมากที่เคยเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษ

2. ความสามารถทางภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่างนั้น ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่าในการสอบ Cambridge Preliminary English Test ครั้งที่ 3 ซึ่งเป็นการสอบหลังผ่านการอบรมแล้ว 2 ปี ครูกลุ่มตัวอย่างจะต้องได้คะแนนจากการสอบในระดับ 70% ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนสอบ พบว่าไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ตารางที่ 4:1)

ตารางที่ 4: 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบภาษาอังกฤษรวมทุกทักษะ ก่อน ระหว่าง และหลังการอบรม

กลุ่มตัวอย่าง	ครั้งที่ 1 (100%)	ครั้งที่ 2 (100%)	ครั้งที่ 3 (100%)
ครู ก.	63.35	73	64.42
ครู ข.	38.6	48.29	54.06
ครู ค.	42	37.29	56.32
ครู ผ.	55.46	45.86	54.95
ครู ง.	57.64	58.29	64.9
ครู จ.	38.57	44.71	57.69
ครู ฉ.	45.42	44.57	56.21
ครู ช.	39.57	52.71	51.14
ครู ซ.	43.82	40.71	46.9
ค่าเฉลี่ย	47.16	49.49	56.29

จากตารางที่ 4:1 โดยภาพรวมจะเห็นได้ว่าคะแนนรวมของการสอบในครั้งที่ 3 (56.29%) ซึ่งเป็นการสอบหลังการอบรมนั้นมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าครั้งที่ 1 (47.16%) และครั้งที่ 2 (49.49%) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูมีพัฒนาการทางด้านภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น ยกเว้นครู ผ. ซึ่งมีคะแนนในการสอบครั้งที่ 1 เท่ากับ 55.46% และลดลงเหลือ 54.95% ในการสอบครั้งที่ 3

ส่วนครูที่มีพัฒนาการสูงสุด คือครู จ. ซึ่งมีคะแนนสอบครั้งที่ 1 เท่ากับ 45.42% และเพิ่มขึ้นเป็น 56.21% ในการสอบครั้งที่ 3 ตามด้วยครู ง. ซึ่งมีคะแนนการสอบครั้งที่ 1 เท่ากับ 57.64% และเพิ่มขึ้นเป็น 64.9% ในการสอบครั้งที่ 3 อย่างไรก็ตามคะแนนที่เพิ่มขึ้น (56.29%) ยังไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ นั่นคือคะแนนเฉลี่ยหลังการอบรมจะต้องเพิ่มขึ้นเท่ากับ 70% เมื่อแยกพิจารณาคะแนนเฉลี่ยในการสอบแต่ละครั้งพบว่า ครู ก. เป็นครูคนเดียวที่สามารถทำคะแนนได้ถึง 73% ในการสอบครั้งที่ 2 ซึ่งถือเป็นคะแนนสูงสุดของการสอบทั้งหมด

แต่หากพิจารณาคะแนนเฉลี่ยแยกแต่ละทักษะพบว่าในบางทักษะมีครูสามารถทำคะแนนสอบหลังการอบรมได้ถึง 70% ตามสมมติฐานที่วางไว้ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4:2

ตารางที่ 4:2 ผลการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยภาพรวมและแยกแต่ละทักษะ

กลุ่ม ตัวอย่าง	ฟัง (เต็ม100%)			พูด (เต็ม100%)			อ่าน (เต็ม100%)			เขียน (เต็ม100%)		
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
	1	2	3	ที่ 1	2	3	1	2	3	1	2	3
ครู ก.	44	52	64.00	80	88	66.24	71.4	80	71.44	58	72	56.00
ครู ข.	28	40	44.00	40	68	60.00	45.68	54.28	62.84	68	16	58.00
ครู ค.	48	48	48.00	72	76	71.24	42.84	51.44	48.56	59	8	52.00
ครู ม.	16	40	64.00	76	84	68.76	68.56	77.16	62.84	70	32	64.00
ครู ง.	24	56	40.00	48	68	66.24	54.44	57.16	60.00	32	12	50.00
ครู จ.	24	28	36.00	56	60	75.00	40	37.16	54.28	48	24	60.00
ครู ฉ.	20	48	44.00	60	64	68.76	34.28	42.84	60.00	40	24	58.00
ครู ช.	32	32	28.00	64	56	68.76	34.28	42.84	42.84	45	32	48.00
ครู ซ.	20	56	40.00	44	76	57.52	54.28	42.84	51.44	40	36	58.00
ค่าเฉลี่ย	28.44	44.44	45.33	60	71.11	66.95	49.20	53.20	53.97	57.14	28.44	56

จากตาราง 4:2 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในการสอบครั้งที่ 3 ซึ่งเป็นการสอบเมื่อผ่านการอบรมแล้ว 2 ปี พบว่าคะแนนด้านการพูด (66.95%) เป็นคะแนนที่ใกล้เคียงสมมติฐานมาก

ที่สุด รองลงมาคือความสามารถด้านการอ่าน (57.14%) การเขียน (56%) และลำดับสุดท้ายคือทักษะการฟัง (45.33%) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาคะแนนของครูแต่ละโรงเรียนพบว่าในทักษะการพูดมีครูจาก 2 โรงเรียนสามารถทำคะแนนในการสอบครั้งที่ 3 ได้ถึง 70% ตามสมมติฐาน ได้แก่ครู จ.(75%) ตามด้วยครู ค. (71.24%) ส่วนความสามารถด้านการอ่าน ครู ก.สามารถทำคะแนนสอบครั้งที่ 3 ได้ถึง 71.44% และจากตารางที่ 4:2 จะเห็นได้ว่าทักษะการฟังและการเขียนเป็น 2 ทักษะที่ครูยังไม่สามารถทำคะแนนได้ถึงระดับที่ตั้งสมมติฐานที่วางไว้

แต่เมื่อพิจารณาในด้านพัฒนาการ ภาพรวมจากผลสอบในแต่ละครั้งชี้ให้เห็นว่าถึงแม้คะแนนการสอบจะไม่เป็นไปตามสมมติฐานแต่ครูกลุ่มตัวอย่างก็มีพัฒนาการในด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4:3

ตารางที่ 4:3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบภาษาอังกฤษแต่ละทักษะ ก่อน ระหว่าง และหลังการอบรม

การเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบแต่ละทักษะ	จำนวนครูที่ได้คะแนนลดลง	จำนวนครูที่ได้คะแนนเท่าเดิม	จำนวนครูที่ได้คะแนนดีขึ้น	Z	p-value
ฟังครั้งที่ 2 – ฟังครั้งที่ 1	0	2	7	-2.366(a)	.018*
ฟังครั้งที่ 3 – ฟังครั้งที่ 2	4	1	4	-.141(a)	.888
พูดครั้งที่ 2 – พูดครั้งที่ 1	1	0	8	-2.088(a)	.037*
พูดครั้งที่ 3 – พูดครั้งที่ 2	6	0	3	-1.067(b)	.286
อ่านครั้งที่ 2 – อ่านครั้งที่ 1	2	0	7	-1.495(a)	.135
อ่านครั้งที่ 3 – อ่านครั้งที่ 2	3	1	5	-.911(a)	.362
เขียนครั้งที่ 2 – เขียนครั้งที่ 1	8	0	1	-2.310(b)	.021*
เขียนครั้งที่ 3 – เขียนครั้งที่ 2	1	0	8	-2.490(a)	.013*
รวมทุกทักษะครั้งที่ 2 – รวมทุกทักษะครั้งที่ 1	4	0	5	-.770(a)	.441
รวมทุกทักษะครั้งที่ 3 – รวมทุกทักษะครั้งที่ 2	2	0	7	-1.955(a)	.051*

หมายเหตุ: a. Based on negative ranks b. Based on positive ranks c. Wilcoxon Signed Ranks Test

การหาพัฒนาการทำได้โดยใช้สถิติ Two Related Samples Test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนของทักษะด้านต่างๆ ซึ่งมีการเปรียบเทียบ 2 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนครั้งที่ 1 กับคะแนนครั้งที่ 2

ช่วงที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนครั้งที่ 2 กับคะแนนครั้งที่ 3

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของความสามารถทางภาษาอังกฤษด้านการฟัง พูด อ่าน และ เขียนมีดังต่อไปนี้

1. ทักษะการฟัง ในการทดสอบครั้งที่ 2 จากจำนวนครูที่เข้ารับการทดสอบทั้งหมด 9 ราย มีครูที่มีพัฒนาการดีขึ้นกว่าการทดสอบครั้งที่ 1 จำนวน 7 ราย ไม่มีการเปลี่ยนแปลง 2 ราย เมื่อทดสอบด้วย Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่า ครูมีพัฒนาการด้านการฟังที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($z = -2.366$, $p\text{-value} = 0.018$) สำหรับการทดสอบในครั้งที่ 3 พบว่า ครูมีพัฒนาการดีขึ้นกว่าการทดสอบครั้งที่ 2 จำนวน 4 ราย ไม่มีการเปลี่ยนแปลง 1 ราย และได้คะแนนน้อยลง 4 ราย เมื่อทดสอบด้วย Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่าความสามารถด้านการฟังของครูในช่วง 1 ปีหลังไม่มีการพัฒนา ($z = -0.141$, $p\text{-value} = 0.888$)

2. ทักษะการพูด ในการทดสอบครั้งที่ 2 ครูมีพัฒนาการดีขึ้นจากครั้งที่ 1 จำนวน 8 ราย และได้คะแนนน้อยลง 1 ราย เมื่อทดสอบด้วย Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่า ครูมีพัฒนาการด้านการพูดที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($z = -2.088$, $p\text{-value} = 0.037$) สำหรับการทดสอบในครั้งที่ 3 พบว่า ครูมีพัฒนาการดีขึ้นจากครั้งที่ 2 จำนวน 3 ราย และได้คะแนนน้อยลง 6 ราย เมื่อทดสอบด้วย Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่าความสามารถด้านการพูดของครูในช่วง 1 ปีหลังไม่มีการพัฒนา ($z = -1.67$, $p\text{-value} = 0.286$)

3. ทักษะการอ่าน ในการทดสอบครั้งที่ 2 ครูมีพัฒนาการดีขึ้นจากครั้งที่ 1 จำนวน 7 ราย และได้คะแนนน้อยลง 2 ราย เมื่อทดสอบด้วย Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่า ครูไม่มีพัฒนาการด้านการอ่าน ($z = -1.495$, $p\text{-value} = 0.135$) และในการทดสอบในครั้งที่ 3 พบว่า ครูมีพัฒนาการดีขึ้นจากครั้งที่ 2 จำนวน 5 ราย ได้คะแนนเท่าเดิม 1 ราย และได้คะแนนน้อยลง 3 ราย เช่นเดียวกับการทดสอบครั้งที่ 2 เมื่อทดสอบด้วย Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่าความสามารถด้านการอ่านของครูไม่มีการพัฒนา ($z = -0.911$, $p\text{-value} = 0.362$)

4. ทักษะการเขียน ในการทดสอบครั้งที่ 2 ครูมีพัฒนาการดีขึ้นจากครั้งที่ 1 เพียง 1 ราย และได้คะแนนน้อยลง 8 ราย และเมื่อทดสอบด้วย Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่าครูมีความสามารถด้านการเขียนที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($z = -2.310$, $p\text{-value} = 0.02$) แต่กลับมีพัฒนาการที่ดีขึ้นในการทดสอบครั้งที่ 3 ซึ่งพบว่า ครูมีพัฒนาการดีขึ้นจากครั้งที่ 2 มากถึง 8 ราย และเหลือผู้ที่ได้คะแนนน้อยลงเพียง 1 ราย เมื่อทดสอบด้วย Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่า ครูมีพัฒนาการด้านการเขียนที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($z = -2.490$, $p\text{-value} = 0.013$)

โดยภาพรวม สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า ในการทดสอบครั้งที่ 2 ครูมีพัฒนาการดีขึ้น จากครั้งที่ 1 จำนวน 5 ราย และได้คะแนนน้อยกว่าเดิม 4 ราย เมื่อทดสอบด้วย Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่า ครูไม่มีพัฒนาการที่ดีขึ้น ($z = -0.77$, $p\text{-value} = 0.441$) แต่ในการทดสอบครั้งที่ 3 ครูกลับมีพัฒนาการที่ดีขึ้นมากถึง 7 ราย และได้คะแนนน้อยลง 2 ราย และเมื่อทดสอบด้วย Wilcoxon Signed Ranks Test พบว่า ครูมีพัฒนาการที่ดีขึ้นในทุกทักษะอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($z = -1.955$, $p\text{-value} = 0.05$) แต่การมีพัฒนาการที่ดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญไม่ได้หมายความว่าครูเหล่านี้มีความสามารถทางภาษาอังกฤษที่ดีพอ จาก ระดับคะแนนสามารถกล่าวได้ว่าครูเหล่านี้มีความสามารถในการฟังเพียงระดับเบื้องต้นเท่านั้น โดยสามารถฟังบทสนทนาในสถานการณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ฟังประกาศต่างๆที่ไม่ซับซ้อนได้ ด้านการพูดนั้นครูสามารถโต้ตอบแสดงความคิดเห็นได้ในบริบทที่มีความคุ้นเคย สามารถบอกความสนใจและให้ข้อมูลเล็กๆน้อยๆเกี่ยวกับตนเองได้ ส่วนความสามารถทางด้านการอ่านนั้นครูกลุ่มตัวอย่างสามารถที่จะอ่านข้อมูลที่ไม่ซับซ้อนในขอบข่ายเรื่องที่รู้จัก เช่น อ่าน ฉลากสินค้า ป้ายประกาศ ตำราพื้นฐานต่างๆ และสามารถอ่านแบบบันทึกรายงานในหัวข้อที่ตนเองคุ้นเคยได้ ส่วนด้านการเขียนนั้นครูสามารถกรอกแบบฟอร์มและเขียนจดหมายสั้นๆ ความยาวประมาณ 35-45 คำ หรือโปสการ์ดความยาวประมาณ 100 ที่เกี่ยวกับเรื่องของตนเองได้

3. ความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลที่ใช้ตอบคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่างนั้นเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 3.1 ความสามารถในการสร้างประมวลการเรียนรู้ (syllabus) ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
- 3.2 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับประมวลการเรียนรู้
- 3.3 ความสามารถในการสร้างสื่อประกอบการสอน
- 3.4 ความสามารถในการสร้างข้อสอบ

3.1 ความสามารถในการสร้างประมวลการเรียนรู้ (syllabus) ให้สอดคล้องกับ สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

สำหรับการประเมินความสามารถของครูในการสร้างประมวลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้น คณะผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตระหว่างการศึกษา ประมวลการเรียนรู้ ซึ่งเริ่มจากการที่คณะผู้วิจัยและครูทั้งหมดร่วมกันอภิปราย ตีความ และ วิเคราะห์มาตรฐานและสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งดูเหมือนครูเหล่านี้จะจำสาระของมาตรฐานต่างๆ ได้ขึ้นใจและมักเข้าใจว่า 1 มาตรฐานการเรียนรู้คือ 1 บทเรียน ซึ่งหมายความว่าครูกลุ่มตัวอย่างยังไม่สามารถ

สังเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเข้าด้วยกันเพื่อสร้างเนื้อหาของบทเรียน และท้ายที่สุดเพื่อนำไปประกอบเป็นประมวลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ คณะผู้วิจัยได้วางแผนไว้ล่วงหน้าว่าหลังจากร่วมกันอภิปรายมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแล้ว จะให้ครูกลุ่มตัวอย่างนี้ช่วยกันทดลองสร้างเนื้อหาบทเรียนจากสาระการเรียนรู้โดยคาดการณ์ไว้น่าจะสามารถช่วยกันสร้างประมวลการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ แต่ปรากฏว่าครูกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมงต่อการคิดเนื้อหา 1 บทเรียน โดยครูบางคนก็คิดวกไปวนมา บ้างก็คิดไม่ออก และบางคนก็คิดว่าต้องสอนทุกมาตรฐาน

เพื่อให้การอธิบายในส่วนนี้ชัดเจนมากขึ้น คณะผู้วิจัยขอนำเสนอมาตรฐานพร้อมสาระการเรียนรู้บางส่วนประกอบการยกตัวอย่าง ดังนี้

สาระที่ 1: ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้น ป.4	สาระการเรียนรู้ ชั้น ป.4
1. เข้าใจคำสั่ง คำขอร้อง ภาษาท่าทาง และคำแนะนำในสถานศึกษา	- ภาษาท่าทาง ประโยคคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำ
2. อ่านออกเสียงคำ กลุ่มคำ และประโยคง่ายๆ ได้ถูกต้องตามหลักการอ่านออกเสียง	- คำ กลุ่มคำ และประโยค - หลักการอ่านออกเสียง
3. เข้าใจประโยค ข้อความสั้นๆ โดยถ่ายโอนเป็นภาพหรือสัญลักษณ์และถ่ายโอนข้อมูลจากภาพหรือสัญลักษณ์เป็นคำและประโยคง่ายๆ	- ประโยคและข้อความสั้นๆ - ภาพหรือสัญลักษณ์
4. เข้าใจบทสนทนาและเรื่องสั้นๆ	- บทสนทนา และ เรื่องสั้นๆ

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และแสดงความรู้สึก และความคิดเห็น โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้น ป.4	สาระการเรียนรู้ ชั้น ป.4
1. ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยใช้นวัตกรรมง่ายๆ และสื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในสถานศึกษา	- ภาษาที่ใช้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
2. ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อแสดงความต้องการของตน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในแหล่งการเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา	- ภาษาที่ใช้แสดงความต้องการและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้น ป.4	สาระการเรียนรู้ ชั้น ป.4
3. ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อขอและให้ข้อมูล อธิบายเกี่ยวกับบุคคล และสิ่งต่างๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน	- ภาษาที่ใช้ในการขอและให้ข้อมูล - ภาษาที่ใช้ในการอธิบายเกี่ยวกับบุคคล และสิ่งต่างๆ
4. ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อแสดงความรู้สึกของตน และบอกเหตุผล โดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษา	- ภาษาที่ใช้แสดงความรู้สึกของตน และบอกเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสาร ข้อมูล ความคิดเห็นและความคิดรวบยอดในเรื่องต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ และมีสุนทรียภาพ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้น ป.4	สาระการเรียนรู้ ชั้น ป.4
1. ให้ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับตนเองและครอบครัวด้วยข้อความสั้นๆ	- ภาษาที่ใช้ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว
2. นำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่ใกล้ตัว	- ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่ใกล้ตัว
3. นำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องต่างๆ ที่ใกล้ตัวอย่างมีเหตุผล	- ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องต่างๆ ที่ใกล้ตัว
4. นำเสนอบทเพลงหรือบทกวีที่รู้จักหรือข้อมูลจากสื่อประเภทต่างๆ ตามความสนใจด้วยความสนุกสนาน	- ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอบทเพลงหรือบทกวี

สาระที่ 2: ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้น ป.4	สาระการเรียนรู้ ชั้น ป.4
1. เข้าใจรูปแบบ พฤติกรรม และการใช้ถ้อยคำสำนวนในการติดต่อปฏิสัมพันธ์ตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	- รูปแบบ พฤติกรรม และการใช้ถ้อยคำ สำนวน
2. รู้จักขนบธรรมเนียม ประเพณี เทศกาล งานฉลองในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	- ขนบธรรมเนียม ประเพณี เทศกาลและงานฉลอง

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ชั้น ป.4	สาระการเรียนรู้ ชั้น ป.4
1. เข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาไทยในเรื่องเสียง สระ พยัญชนะ คำ วลี ประโยค และนำไปใช้อย่างถูกต้อง	- เสียงสระ พยัญชนะ คำ วลี ประโยค
2. เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาและนำไปใช้อย่างเหมาะสม	- วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา - วัฒนธรรมของไทย
3. เห็นประโยชน์ของการรู้ภาษาอังกฤษในการแสวงหา ความรู้ และความบันเทิง	- ภาษาที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ และความบันเทิง
4. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม	- กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม

จากตัวอย่างมาตรฐานต่างๆ ข้างต้น พบว่าครูมีความเข้าใจในการตีความตามมาตรฐานต่างๆ แตกต่างกันไป ตัวอย่างเช่น ในสาระการเรียนรู้ของมาตรฐาน ต 1.1.1 (ภาษาท่าทาง ประโยค คำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำ) ครูกลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่าสามารถนำข้อความในมาตรฐานนี้ไปเป็นเนื้อหาในการสอนเกี่ยวกับการออกคำสั่งในห้องเรียนได้เลย แต่ไม่ตระหนักถึงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ปรากฏในมาตรฐาน ต 2.2.1 (เข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาไทยในเรื่องเสียง สระ พยัญชนะ คำ วลี ประโยค และนำไปใช้อย่างถูกต้อง) นั่นคือไม่ทราบความแตกต่างของการใช้ท่วงทำนองในการออกเสียงระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จึงไม่ได้รวมประเด็นนี้ไว้เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาในบทเรียนนี้ด้วย หรืออีกตัวอย่างหนึ่งคือการดึงเฉพาะสาระการเรียนรู้จากมาตรฐาน ต 1.2.3 (ภาษาที่ใช้ในการอธิบายเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งต่างๆ) มาสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับการบรรยายลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนเพียงแง่มุมเดียว โดยสืมนึกว่าเราสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล เช่น ครูหรือเพื่อนในโรงเรียนได้ และนอกจากนั้นในการบรรยายก็ยังสามารถแสดงความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งนั้นๆ ในบทเรียนเดียวกันได้ด้วย (มาตรฐาน ต 1.3.3) นอกจากนี้ ยังพบว่าครูกลุ่มตัวอย่างยังยึดติดกับเนื้อหาที่เคยสอนมาแต่เดิม เช่น ในมาตรฐาน ต 1.3.1 ที่กำหนดสาระการเรียนรู้ว่าเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว เนื้อหาที่ครูคิดได้คือการแนะนำบุคคลในครอบครัว และนำเสนอได้เฉพาะในรูปแบบบทสนทนาเท่านั้น (มาตรฐาน ต 1.1.4) ซึ่งในความเป็นจริงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวสามารถทำได้ในรูปแบบการบรรยายก็ได้เช่นกัน ทั้งยังสามารถแสดงความรู้สึกที่ตนมีต่อบุคคลในครอบครัวได้ด้วย (มาตรฐาน ต 1.2.4 และ 1.3.3) และครูจะยึดติดความคิดเดิมว่าการสอนเกี่ยวกับการแสดงความรู้สึกของตนเกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัว (มาตรฐาน ต 1.3.3) คือการพูดถึงเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่มเท่านั้น หรือตัวอย่างสุดท้าย คือครูต้องการสอนทุกเรื่องในมาตรฐาน ต 2.1.2

(ขนบธรรมเนียม ประเพณี เทศกาลและงานฉลอง) โดยใน 1 บทเรียนจะมีทั้งวันคริสต์มาส วันขอบคุณพระเจ้า วันลอยกระทง และวันสงกรานต์ เป็นต้น ซึ่งในความเป็นจริงครูอาจจะไม่สามารถสอนเนื้อหาทั้งหมดได้ในเวลาเพียงไม่กี่ชั่วโมง และเนื้อหาที่มีปริมาณมากเกินไปที่นักเรียนจะทำความเข้าใจได้ทั้งหมด

เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงเปลี่ยนจากการให้ครูสร้างประมวลการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นให้ครูวิจารณ์ประมวลการเรียนรู้ที่คณะผู้วิจัยได้เตรียมไว้ ซึ่งปรากฏว่าครูกลุ่มตัวอย่างสามารถบอกได้ว่าเนื้อหาเหมาะสมกับนักเรียนของตนหรือไม่ และเสนอให้มีการลดเนื้อหาเพราะครูทราบจากประสบการณ์ว่าบางบทเรียนยากเกินไป เช่น เรื่อง preposition เป็นเรื่องที่ทั้งครูและนักเรียนยังสับสน ครูสับสนระหว่าง near กับ next to หรือ behind กับ after ส่วนนักเรียนสับสนระหว่าง on กับ under เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ครูกลุ่มตัวอย่างจะไม่สามารถสร้างประมวลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ด้วยตนเองในระยะแรกของการอบรม แต่หลังจากผ่านการอบรมแล้ว 1 ปี ปรากฏว่าครูต้องการฝึกสร้างประมวลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นกิจกรรมที่คณะผู้วิจัยไม่ได้รวมไว้ในแผนการอบรม แต่เนื่องจากพิจารณาแล้วเห็นว่าครูเหล่านี้มีความต้องการในการฝึกสร้างประมวลการเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงได้จัดให้ครูระดมสมองเพื่ออภิปรายขอบเขตและเนื้อหาของประมวลการเรียนรู้ที่ตนต้องการฝึกสร้าง ผลจากการสังเกตการการระดมสมองพบว่าครูทั้งหมดมีความสามารถในการมองภาพรวมของประมวลการเรียนรู้ได้โดยใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง สามารถโยงมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และสามารถคิดเนื้อหาบทเรียนได้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ หลังการระดมสมองคณะผู้วิจัยจึงจัดให้ครูรับผิดชอบในการเขียนรายละเอียดเนื้อหาบทเรียนบทละ 2 คน โดยมีครูบางคู่อำสาทำมากกว่า 1 บทเรียนภายใต้คำแนะนำของคณะผู้วิจัยและเจ้าของภาษาในด้านความถูกต้องของภาษาอังกฤษ สำหรับประเด็นที่ยังคงเป็นปัญหาและใช้เวลามากคือการใช้ภาษา/สำนวนภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าในช่วงแรกของการอบรมนั้น ครูกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในการสร้างประมวลการเรียนรู้เป็นอย่างมากโดยเฉพาะด้านการตีความสาระการเรียนรู้ในมาตรฐานต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อการสร้างเนื้อหาต่าง ๆ ในบทเรียน แต่เมื่อผ่านกระบวนการกลุ่มโดยช่วยกันคิด วิพากษ์ วิจารณ์ และฝึกทดลองทำด้วยตนเองแล้ว ทำให้ครูเหล่านี้เข้าใจขั้นตอนการสร้างประมวลการเรียนรู้ แต่ไม่อาจกล่าวได้ว่าครูเหล่านี้สามารถสร้างประมวลความรู้ประกอบสาระการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเนื่องจากยังขาดความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง การที่ครูกลุ่มตัวอย่างยังไม่สามารถสร้างประมวลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้เองนั้นนำไปสู่ปัญหาประการต่อไปคือความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับประมวลการเรียนรู้ ซึ่งจะนำเสนอในหัวข้อ 3.2 ต่อไป

3.2 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับประมวลการเรียนรู้

ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับประมวลการเรียนรู้นั้นเป็นข้อมูลที่ได้จากการประเมินคุณภาพของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูกลุ่มตัวอย่างร่วมกันเขียนเป็นคู่ๆ เฉลี่ยคู่ละ 2 บท¹ เมื่อครูแต่ละคู่เลือกบทเรียนที่จะเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แล้วก็ต้องรับผิดชอบงานทั้งหมดในบทนั้น ได้แก่ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การสร้างบทเรียน การทำสื่อประกอบการสอน และการออกข้อสอบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาคการศึกษาที่ 1		ภาคการศึกษาที่ 2	
เนื้อหาบทเรียน	ผู้รับผิดชอบ	เนื้อหาบทเรียน	ผู้รับผิดชอบ
Unit 1. My name is Ann.	คณะผู้วิจัย	Unit 9. What are you doing?	ครู ช./ ครู ณ
Unit 2. Quiet, please.	ครู ช./ ครู ณ ²	Unit 10. I like that shirt.	ครู ก./ครู ณ.
Unit 3. I study at Wat Yai School.	ครู ก./ครู ณ.	Unit 11. Do you want an ice cream?	ครู ช./ ครู ค.
Unit 4. This is my school.	ครู ช./ ครู ค.	Unit 12. I have a headache.	ครู ช./ครู ณ
Unit 5. Can I borrow your pencil, please?	ครู ง.	Unit 13. It's next to the post office.	ครู จ./ ครู ช.
Unit 6. Please pass me your book.	ครู ก./ครู ณ.	Unit 14. Let's go downtown.	ครู พ.
Unit 7. My father is a teacher.	ครู จ.	Unit 15. Daily routines	ครู ง.
Unit 8. This is my family.	ครู ช.	Unit 16. There are many kites in the toy shop.	ครู พ.

สำหรับการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ นั้น พิจารณาจากความสามารถในการ 1) กำหนดจุดประสงค์ปลายทาง และตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และ 2) นำเสนอขั้นตอนการสอนและการจัดกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ปลายทาง และตัวชี้วัด

¹ มีครูบางคนสนใจทำคนเดียวเนื่องจากมีอุปสรรคเกี่ยวกับการเดินทางเพราะที่พักอยู่ไกลกันมาก ยกเว้นการปรึกษาหารือ

² ครู ณ. ได้เข้าร่วมโครงการวิจัยฯ นี้และร่วมทำบทเรียนจนเสร็จสิ้น แต่ได้รับคำสั่งให้ย้ายไปปฏิบัติราชการที่ จ. ระนอง ในภายหลัง

3.2.1 ความสามารถในการกำหนดจุดประสงค์ปลายทาง และตัวชี้วัด (จุดประสงค์นำทาง) ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

ในเรื่องของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่าครูส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการกำหนดจุดประสงค์ปลายทาง กล่าวคือ ไม่สามารถกำหนดจุดประสงค์ปลายทางได้ หากในกรณีที่ สามารถระบุจุดประสงค์ปลายทางได้แต่ก็เขียนรวน ไม่เฉพาะเจาะจง หรือไม่ครอบคลุมเนื้อหา ทั้งบทเรียน เช่น

บทเรียน	ข้อบกพร่อง	จุดประสงค์ปลายทาง
4. This is my school.	การแนะนำสถานที่ที่ศึกษา สามารถให้ ข้อมูล และวิธีการแนะนำง่าย ๆ ได้	เขียนรวน
7. My father is a teacher.	การเรียนรู้เกี่ยวกับการแนะนำบุคคลใน ครอบครัว ต้องเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับ โครงสร้างของประโยคจึงจะสามารถนำไป สื่อสารได้ถูกต้อง	ไม่กำหนดประเด็นให้ เฉพาะ เจาะจง
9. What are you doing?	นักเรียนถามตอบกิจกรรมที่กำลังกระทำ	ไม่ครอบคลุมเนื้อหา
12. I have a headache.	นักเรียนถามตอบอาการเจ็บป่วยได้	ไม่ครอบคลุมเนื้อหา
14. Let's go downtown.	บอกตำแหน่งสถานที่ต่างๆ ได้	ไม่ครอบคลุมเนื้อหา

แต่หลังจากได้รับคำแนะนำจากคณะผู้วิจัย การอภิปรายในกลุ่มและได้มีโอกาสฝึก กับบทเรียนละ 3-4 ครั้งแล้ว พบว่าครูเหล่านี้มีความสามารถในการกำหนดจุดประสงค์ปลายทาง ได้ตรงจุดและครอบคลุมเนื้อหาเพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากจุดประสงค์ปลายทางที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว เช่น

บทเรียน	จุดประสงค์ปลายทางที่แก้ไขแล้ว
4. This is my school.	การแนะนำสถานที่ที่ศึกษา โดยการให้ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับที่ตั้งและ สภาพแวดล้อม
7. My father is a teacher.	แนะนำบุคคลในครอบครัวได้
9. What are you doing?	นักเรียนถามตอบกิจกรรมที่ตนเองและผู้อื่นกำลังกระทำ และบรรยายภาพ เหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นได้
12. I have a headache.	นักเรียนถามตอบและให้คำแนะนำเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยเล็กๆ น้อยๆ ได้
14. Let's go downtown.	บอกตำแหน่งของสถานที่และวิธีการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ได้

สำหรับการกำหนดตัวชี้วัด (จุดประสงค์ปลายทาง) นั้น พบว่าครูทุกคนมีปัญหามากเช่นกัน กล่าวคือ มักกำหนดตัวชี้วัดแบบกว้างๆ ไม่ครอบคลุมเนื้อหาของบทเรียนหรือไม่ใช่วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม แต่หลังจากผ่านกระบวนการปรับแก้ตามคำแนะนำของคณะผู้วิจัย การอภิปรายในกลุ่มและได้มีโอกาสฝึกกับบทเรียนละ 3-4 ครั้งแล้ว พบว่าครูเหล่านี้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น สามารถกำหนดตัวชี้วัดได้ตรงจุดและครอบคลุมเนื้อหาของบทเรียนมากขึ้น และเข้าใจความหมายของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมดีขึ้น เช่น

ข้อบกพร่อง	ตัวชี้วัดที่เขียนครั้งแรก	ตัวชี้วัดที่ได้รับการแก้ไขแล้ว
การกำหนดตัวชี้วัด แบบกว้างๆ และ ไม่ ครอบคลุมเนื้อหา ของบทเรียน	- ถาม-ตอบได้ - ระบุชื่อของสิ่งของได้ถูกต้อง - ออกเสียงคำที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง - บอกความหมายของคำศัพท์ได้ถูกต้อง - อ่านออกเสียงเรื่องสุภาพได้ถูกต้อง	- ออกเสียงและบอกความหมายคำศัพท์เกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยได้ - บอกอาการเจ็บป่วยของตนเองได้ - ถามตอบสั้นๆเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยได้ - ให้คำแนะนำเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยเล็กๆ น้อยๆ ได้ - อ่านและเขียนประโยคขออนุญาตที่ใช้ในห้องเรียนได้ - สนทนาโต้ตอบเพื่อขอยืมสิ่งของได้คล่องและถูกต้องตามสถานการณ์ - เขียนบรรยายข้อมูลของตนเองเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันได้ถูกต้อง
ตัวชี้วัดที่ไม่ใช่วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	- มีความกตัญญูต่อบิดามารดาและผู้มีพระคุณ - มีความตระหนักในการดูแลรักษาความสะอาดสถานที่สาธารณะ	

กล่าวโดยสรุป แม้ครูส่วนใหญ่จะไม่สามารถเขียนจุดประสงค์ปลายทางและตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ได้ นอกจากนั้นยังไม่สามารถใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมในการเขียนจุดประสงค์ปลายทางและตัวชี้วัดให้ครอบคลุมเนื้อหาในบทเรียนได้ในตอนต้น แต่เมื่อเข้ารับการอบรมและได้รับคำแนะนำจากคณะผู้วิจัย คำเสนอแนะจากการอภิปรายกลุ่ม รวมถึงการได้ฝึกการเขียนอย่างต่อเนื่องแล้ว ทำให้ครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนจุดประสงค์ปลายทางและตัวชี้วัดได้ดีขึ้น

3.2.2 ความสามารถในการนำเสนอขั้นตอนการสอนและการจัดกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ปลายทาง และตัวชี้วัด

จากการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนของครูกลุ่มตัวอย่าง พบว่าในระยะแรกของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ครูยังไม่สามารถเขียนขั้นตอนการสอนและการจัดกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ปลายทางและตัวชี้วัดได้ ถึงแม้ว่าคณะผู้วิจัยจะมีตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ 1 บทซึ่งคณะผู้วิจัยเป็นผู้จัดทำขึ้นและได้สาธิตการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้นั้นให้ครูกลุ่มตัวอย่างดูแล้วก็ตาม ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ชั่วโมงที่ 1 บทที่ 10. I like that shirt.

ตัวชี้วัด

1. ออกเสียงคำศัพท์ได้ถูกต้อง
2. บอกความหมายของคำศัพท์ได้ถูกต้อง
3. ถาม-ตอบคำถาม What's it? It's a T-shirt ได้ถูกต้อง
4. บอกความรู้สึกชอบเครื่องแต่งกายได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูสอนให้นักเรียนร้องเพลง
2. เขียนคำศัพท์ T-shirt, skirt, blouse, hat, cap, dress, jacket บนกระดาน ออกเสียงให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนออกเสียงตาม
3. ครูนำเสนอประโยค It's a T-shirt. โดยครูใช้รูป T-shirt แสดงให้นักเรียนดู ให้นักเรียนออกเสียงตามครูจนถูกต้อง ครูใช้วิธีการนี้นำเสนอคำศัพท์ต่อไปนี้ (skirt, blouse, hat, cap, dress, jacket)
4. ครูใช้บัตรภาพ T-shirt แสดงให้นักเรียนดู แล้วถามนักเรียน What's this? ให้นักเรียนตอบ It's a T-shirt.
5. ให้นักเรียนเล่นเกม Clothes matching
6. ให้นักเรียนวาดรูปและระบายสี

จากตัวอย่างจะเห็นว่าปัญหาของครูเหล่านี้อยู่ที่การไม่สามารถมองเห็นภาพรวมของการสอนซึ่งเริ่มตั้งแต่ความเข้าใจที่ค่อนข้างสับสนระหว่างจุดประสงค์ปลายทางและตัวชี้วัดไปจนถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กล่าวคือกำหนดจุดประสงค์ปลายทางแบบกว้างๆ ซึ่งนำไปสู่ขั้นตอนการสอนที่ไม่เป็นระบบ และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบรวบรัดขั้นตอน เป็นต้น

เพื่อให้ครูเห็นปัญหาของการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ คณะผู้วิจัยจึงให้ครูทดลองสอนกันเองโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ซึ่งปรากฏว่าสอนเสร็จภายใน 10 นาที แทนที่จะเป็น 50 นาที และครูต่างให้ความเห็นตรงกันว่า ไม่พอใจกับการสอนของตน เพราะไม่ทราบว่าสอนอย่างไร จึงสอนตามประสบการณ์ที่เคยสอน และสอนตามขั้นตอนที่ปรากฏในแผนการ

จัดการเรียนรู้ เช่นกิจกรรมการสอนร้องเพลง ทุกคนจะสอนโดยให้ผู้เรียนอ่านเนื้อเพลงตามครูเพียง 1-2 ครั้ง โดยคาดหวังว่าผู้เรียนจะอ่านเนื้อเพลงออก และร้องเพลงได้ทันที ซึ่งขั้นตอนการสอนคำศัพท์หรือความหมายของคำศัพท์ควรจะสอนก่อน แทนที่จะรอไปจนถึงขั้นตอนที่ 4 ส่วนการสอนขั้นที่ 3 ที่ให้นักเรียนออกเสียงตามครูจนถูกต้อง ซึ่งครูแต่ละคนมีวิธีการอนุญาตต่างกัน และมักใช้ตนเองเป็นเกณฑ์ กล่าวคือ ครูสามารถออกเสียงได้หลังจากสอนแล้ว 2-3 ครั้ง ก็เปลี่ยนเป็นคำอื่นต่อไปเพื่อให้ครบเนื้อหาที่ต้องการสอน โดยไม่ตระหนักว่าการสอนในลักษณะดังกล่าวยังไม่ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้

นอกจากนั้นยังเข้าใจว่ากิจกรรมการเล่นเกมหรือการวาดรูประบายสี คือการทำให้นักเรียนเรียนอย่างสนุกสนานเพลิดเพลินซึ่งถือเป็นหัวใจของการสอนแล้ว แต่ไม่ทราบกระบวนการนำเกมหรือกิจกรรมการวาดรูปไปใช้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้สาระหรือเนื้อหาที่ต้องการสอน ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนนี้เห็นได้ชัดจากการทดลองสอนเพื่อนครูในกลุ่มเพราะเมื่อสอนถึงขั้นตอนที่ 5 ก็ออกคำสั่งให้แข่งขันหาผู้ชนะ เช่น ให้ผู้เรียนจับคู่รูปกับคำศัพท์โดยที่ผู้เรียนยังอ่านคำๆ นั้นไม่ออกเพราะยังไม่ได้ฝึกฝนให้มากพอจากการเรียนในขั้นที่ 2 การเล่นเกมจึงเป็นการจับคู่แบบเดาสุ่มไปเรื่อยๆ จนกว่าได้คู่คำตอบที่ถูกต้องและผู้เฉลยคำตอบคือครู หรือเมื่อสอนขั้นตอนที่ 6 ครูออกคำสั่งว่า “ให้นักเรียนวาดรูป รูปอะไรก็ได้ที่นักเรียนชอบและระบายสีให้สวยงาม”

จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการฝึกสอนพบว่าทั้งครูที่เป็นผู้สอนหรือครูที่เป็นผู้เรียนจะแสดงความคิดเห็นในเชิงขัดแย้งตลอดเวลาว่าในสถานการณ์ที่สอนครูด้วยกันครูสามารถทำได้ แต่ในสถานการณ์จริงนักเรียนไม่สามารถทำได้แน่นอน นอกจากนั้นก็มีครูจำนวนหนึ่งในสามที่สามารถบอกได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ไม่ครอบคลุมจุดประสงค์ปลายทางข้อ 4 (บอกความรู้สึกชอบเครื่องแต่งกายได้) และถึงแม้ว่าเป็นสิ่งที่จะต้องสอนก็ไม่สามารถสอนได้ในชั่วโมงที่ 1 เพราะนักเรียนยังไม่ได้รับการปูพื้นฐานเพียงพอ

เพื่อให้ครูเห็นชัดเจนมากขึ้นว่าการสอนเพื่อให้ครบตามเนื้อหาที่กำหนดโดยไม่คำนึงถึงความสามารถในการรับรู้ของผู้เรียนนั้นเป็นการสอนที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์แต่อย่างใด คณะผู้วิจัยจึงสาธิตการสอนให้ครูดูอีกครั้งหนึ่งโดยการให้ครูดูบัตรคำภาษาจีนซึ่งครูกลุ่มตัวอย่างไม่เคยมีพื้นฐานภาษาจีนมาก่อนและออกเสียงตามผู้วิจัยบัตรละ 2-3 ครั้ง หลังจากนั้นจึงให้ครูอ่านเอง ซึ่งปรากฏว่าครูก็อ่านไม่ได้ ครูจึงเข้าใจว่าการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้นักเรียนฟัง พูด อ่าน และเขียนได้นั้น นักเรียนต้องการเวลาและความถี่ในการฝึกฝนตามขั้นตอนของการเรียนรู้เป็นอย่างมาก

หลังจากการได้ทดลองสอน และได้เห็นการสาธิตการสอนภาษาจีนแล้ว ครูแต่ละคนใช้เวลาปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนขึ้นคนละ 3-4 ครั้งจึงได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปทดลองใช้สอนนักเรียนของตนได้ ระหว่างการทดลองสอนจริงมีการจดบันทึกส่วนตัวเกี่ยวกับจุดอ่อนของเอกสารทั้งหมดที่ใช้ทดลองสอน ทั้งยังสามารถวิจารณ์ข้อบกพร่องและเสนอแนะข้อแก้ไขได้อย่างมั่นใจเนื่องจากมีประสบการณ์ตรงกับนักเรียนของตนเองและบอกได้ว่า

แผนการจัดการสอนที่ใช้ชัดเจนหรือไม่ กิจกรรมลักษณะใดใช้ได้หรือไม่ได้อย่างไร ใบงาน และใบงานซ่อมเสริมขาดประเด็นการฝึกอะไร หรือไม่เหมาะสมกับระดับของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำอย่างไร จะต้องปรับแก้อย่างไร ดังจะเห็นได้จากประเด็นที่รวบรวมจากการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะผู้วิจัยและครูเพื่อปรับปรุงและแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้หลังการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้สอนนักเรียนทั้ง 2 ภาคการศึกษาแล้ว ดังนี้

ความเห็นของครูกลุ่มตัวอย่างหลังเสร็จสิ้นการสอนภาคการศึกษาที่ 1

1. ปรับจำนวนชั่วโมงการสอนบางบทให้เหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับความรู้พื้นฐานและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ปรับสาระการเรียนรู้และขั้นตอนการสอนของแต่ละชั่วโมงให้มีความเหมาะสม โดยเน้น การทบทวนคำศัพท์ หรือโครงสร้างประโยคพื้นฐานที่ผู้เรียนควรรู้ไว้ในชั่วโมงแรกๆ ของการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้เรียนคำศัพท์หรือประโยคใหม่ไว้ในชั่วโมงท้ายๆ ทั้งนี้ เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนและฝึกทบทวนสิ่งที่อาจเคยเรียนมาก่อนแล้ว และสามารถเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ที่ครูจะสอนได้ง่ายขึ้น
3. ปรับลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเวลาและจังหวะการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการเพิ่มกิจกรรมสำหรับเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนการเรียนในบางหัวข้อซึ่งเป็นเรื่องใหม่สำหรับนักเรียนให้มากขึ้น
4. ปรับวิธีการอธิบายกิจกรรมการสอนในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนขึ้น และระบุเพิ่มการใช้สื่อที่ดีเสียงพร้อมวิธีการใช้ประกอบกิจกรรมการสอนในแต่ละหัวข้อในแผนการจัดการสอน เพราะผู้สอนมักจะลืมใช้ เมื่อสอนจริงในห้องเรียน
5. ควรจัดเรียงลำดับกิจกรรมในใบความรู้ แบบฝึกหัด และแบบฝึกหัดซ่อมเสริมให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้

ความเห็นของครูกลุ่มตัวอย่างหลังเสร็จสิ้นการสอนภาคการศึกษาที่ 2

1. รายละเอียดในแผนการสอนฯ ส่วนใหญ่ชัดเจนปฏิบัติตามได้ แต่มีบางหน่วยการเรียนรู้และบางชั่วโมงที่มีเนื้อหาเกินไป สอนไม่ทันตามเวลาที่กำหนดไว้ในแผนทำให้ผู้สอนต้องหาจำนวนชั่วโมงสอนเพิ่มเพื่อให้สอนได้ครบตามแผน
2. ขั้นตอนในแผนการสอนยังขาดการเน้นให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่เรียนรู้ไปแล้วกลับมาใช้ในการเรียนในชั่วโมงถัดไป ทำให้ผู้เรียนมักจะลืมสิ่งที่เรียนไปแล้ว
3. ใบความรู้ในบางหน่วยการเรียนรู้ มีเนื้อหาน้อย และไม่ครอบคลุมตามสาระการเรียนรู้ที่กำหนดให้ จึงต้องมีการปรับเพิ่ม

4. แบบฝึกหัดบางส่วนยากเกินไปสำหรับผู้เรียน ทำให้ผู้สอนต้องนำแบบฝึกหัดซ่อมเสริมซึ่งเดิมทีจะใช้สำหรับผู้เรียนที่สอบไม่ผ่านได้เรียนรู้เพิ่มเติมมาให้ผู้เรียนฝึกทำก่อนเพื่อเป็นพื้นฐานให้ทำแบบฝึกหัดได้

กล่าวโดยสรุป เมื่อครูเหล่านี้ผ่านกระบวนการเขียนแผนการเรียนรู้ ทดลองสอนเพื่อนครูในกลุ่ม และสอนนักเรียนของตนเองแล้ว จะเห็นว่าครูเหล่านี้มีความสามารถในการมองภาพรวมของบทเรียนแต่ละบทได้ดีขึ้น สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างจุดประสงค์ปลายทางและตัวชี้วัดได้ แต่ก็ยังมีครูบางคนที่ยังไม่สามารถเขียนตัวชี้วัดได้ไม่ครอบคลุมเนื้อหา หรือในบางกรณีก็หลงลืมเขียนตัวชี้วัดเกินเนื้อหา นอกจากนี้ยังพบว่าครูมีพัฒนาการด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มากกว่าในระยะแรกของการเริ่มอบรมมาก สามารถบรรยายขั้นตอนการสอนและการทำกิจกรรมต่างๆ ได้ชัดเจนและตรงวัตถุประสงค์ของการสอน ไม่กระโดดข้ามขั้น และผู้อื่นสามารถนำไปปฏิบัติได้ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการลงมือปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งหมดทุกขั้นตอนเป็นสิ่งที่ครูกลุ่มตัวอย่างไม่เคยได้รับการฝึกมาก่อน และถึงแม้จะเคยเข้ารับการอบรมก็เป็นการอบรมในลักษณะของการเข้าฟังอาจจะเพียง 1-2 วันเท่านั้น ดังนั้นจึงยังพบข้อผิดพลาดอยู่บ้างในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูเขียนขึ้น แต่ข้อผิดพลาดเหล่านั้นเป็นข้อผิดพลาดที่เกิดจากการหลงลืมเพราะไม่เคยชิน มากกว่าจะเป็นข้อผิดพลาดที่จากความไม่รู้เหมือนดังที่เกิดขึ้นในระยะแรกๆ ของการฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 ความสามารถในการทำสื่อประกอบการสอน

สื่อประกอบการสอนหลักๆ ที่ครูกลุ่มตัวอย่างช่วยกันจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้นั้นประกอบด้วย บัตรคำ บัตรภาพและแถบประโยค ซึ่งสื่อทั้ง 3 ประเภทนี้ปรากฏอยู่ในใบความรู้ ใบงานและแบบฝึกหัดซ่อมเสริมที่ครูเป็นผู้ออกแบบด้วยตนเอง ผลจากการวิเคราะห์ใบความรู้ ใบงานและแบบฝึกหัดซ่อมเสริมที่ครูจัดทำขึ้นพบว่าในช่วงเริ่มต้นของการนำเสนอสื่อการสอนนั้น ครูทุกคนต่างทราบดีว่ารูปภาพเป็นสิ่งที่ดีที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์ได้รวดเร็วและถูกต้อง ดังนั้นครูทุกคนจึงนำเสนอคำศัพท์พร้อมรูปภาพ ซึ่งรูปที่ได้เป็นรูปจากอินเทอร์เน็ต (clip arts) คณะผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ในการเลือกรูปที่จะนำมาใช้นั้นครูใช้หลักเกณฑ์กว้างๆ ว่า ให้เป็นรูปที่เกี่ยวกับคำศัพท์ที่จะสอนเท่านั้นแต่ไม่ได้คำนึงถึงหลักความจริงและรายละเอียดของรูป รูปจากต้นฉบับเป็นอย่างไรก็ใช้อย่างนั้น เช่น ในการสอนการขออนุญาตเพื่อเข้าห้องเรียนนั้น รูปที่ครูเลือกมาใช้เป็นรูปคนยืนและประตูดอยู่ใกล้ๆ กัน ซึ่งไม่สื่อความหมายและไม่ตรงกับบริบทความเป็นจริง เพราะรูปคนยืนนั้นไม่สามารถบอกได้ว่าจะเข้าห้องหรือออกจากห้อง และรูปคนก็เป็นคนในวัยกลางคนแทนที่จะเป็นรูปเด็กนักเรียน หรือการสอนเรื่องการขอยืมหนังสือนั้น รูปที่ครูเลือกใช้เป็นรูปคนกำลังโบกมือแทนที่จะเป็นคนกำลังแบมือขอ และรูปหนังสือก็มีขนาดใหญ่กว่าตัวคนมาก ทั้งนี้เพราะรูปที่เลือกได้จากอินเทอร์เน็ตมีขนาดใหญ่มาก หรือในการสอนคำศัพท์ คำว่า read และ write รูปที่เลือกมาเป็นรูปที่ไม่ชัดเจนบอกไม่ได้ว่ารูปใดหมายถึง read หรือ write และตัวอย่างของความสับสนในเรื่องการสื่อความหมายด้วยรูป คือ เรื่องการสอนคำ/สำนวนที่ใช้บอกตำแหน่ง เช่น in front of, behind, next to พบว่าการแสดง

ตำแหน่งโดยใช้ลูกศรชี้ไปยังส่วนต่างๆของอาคารเรียนค่อนข้างสับสนไม่ช่วยให้ผู้อ่านระบุตำแหน่งที่ถูกต้องได้ เป็นต้น หลังจากพบว่าครูส่วนใหญ่ยังขาดแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อความหมายโดยใช้รูปภาพ คณะผู้วิจัยจึงให้ข้อมูลย้อนกลับเรื่องการใช้รูปภาพประกอบบทเรียนก่อนที่จะให้ครูกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนรูปให้เหมาะสม หากรูปใดไม่สามารถหาได้จากอินเทอร์เน็ต ก็ให้เขียนบรรยายลักษณะรูปที่ต้องการไว้ จากนั้นคณะผู้วิจัยจึงให้นักศึกษาช่วยงานวาดภาพประกอบบทเรียนตามคำบรรยายรูปของครู รวมถึงตกแต่งรูปที่ครูกลุ่มตัวอย่างหามาได้ให้เหมาะสมกับบทเรียนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้รูปภาพต่างๆ สามารถสื่อความหมายได้ตรงกับบทเรียนมากยิ่งขึ้น

หลังจากครูนำบทเรียนไปทดลองใช้และให้ข้อมูลย้อนกลับบทเรียนดังกล่าวนั้น คณะผู้วิจัยพบว่าครูกลุ่มตัวอย่างสามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องรูปภาพประกอบบทเรียนและแบบฝึกหัดซ่อมเสริม และการสร้างสื่อการสอนได้ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ว่ารูปใดไม่เหมาะสม ไม่สามารถสื่อความหมายได้ตรงกับบทเรียน และสามารถอธิบายให้นักศึกษาช่วยงานแก้ไขงานได้ ทั้งยังสามารถเสนอความคิดเห็นต่อสื่อการสอน และแบบฝึกหัดซ่อมเสริมของผู้เข้ารับการอบรมคนอื่นๆ ได้ด้วยว่ารูปที่เหมาะสมในบทเรียนนั้นควรจะมีลักษณะอย่างไร

กล่าวโดยสรุป เมื่อพิจารณาความสามารถในการสร้างสื่อประกอบการสอนของครูกลุ่มตัวอย่างแล้วจะเห็นได้ว่าในช่วงแรกของการสร้างสื่อ นั้น ครูยังไม่สามารถสร้างสื่อที่เหมาะสมกับบทเรียนได้ โดยยังมีปัญหาด้านการเลือกใช้รูปประกอบให้เหมาะสมกับบทเรียนถึงแม้ครูจะตระหนักถึงความสำคัญของการใช้รูปประกอบบทเรียนก็ตาม อย่างไรก็ตาม เมื่อครูได้รับข้อมูลย้อนกลับจากคณะผู้วิจัยและได้ทดลองใช้บทเรียนในสถานการณ์จริงแล้ว พบว่าครูมีความเข้าใจในการเลือกใช้รูปประกอบมากขึ้น ทั้งยังมีความสามารถในการวิเคราะห์สื่อต่างๆ ที่ใช้ประกอบบทเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้น อาจจะกล่าวได้ว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่บทเรียนของครูและการนำบทเรียนดังกล่าวไปใช้จริงนั้น มีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถในการสร้างสื่อประกอบการสอนของครู

3.4 ความสามารถในการออกข้อสอบ

เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับความสามารถของครูกลุ่มตัวอย่างในการออกข้อสอบนั้น คณะผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อสอบฉบับร่างที่ครูช่วยกันสร้างขึ้นผนวกกับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการทดสอบ 1 ท่าน

ครูกลุ่มตัวอย่างได้ฝึกออกข้อสอบ 2 ครั้งๆละ 2 ชุด (เพื่อให้นำไปสลับใช้ได้ในปีการศึกษาถัดไป) หลังจากผ่านกระบวนการต่างๆ คือ การวิเคราะห์มาตรฐานและสาระการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การสร้างสื่อประกอบการสอนพร้อมแบบฝึกหัดซ่อมเสริม โดยมีการสร้างข้อสอบเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการแต่ละรอบกล่าวคือ เมื่อผ่านกระบวนการฝึกเพื่อเตรียมการสำหรับภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ไปแล้วประมาณ 9 เดือนและ 13 เดือนตามลำดับการอบรมเกี่ยวกับการสร้างข้อสอบประกอบการสร้างตารางวิเคราะห์รายละเอียดของข้อสอบ (table of test specifications) หลักการและเทคนิค รวมทั้งข้อควรระวังในการสร้างข้อสอบประเภทต่างๆ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อสอบฉบับร่างของคณะผู้วิจัย พบว่าครูยังมีปัญหาในการนำความรู้ทั้งหมดมาประยุกต์ในการเขียนข้อสอบสำหรับภาคการศึกษาที่ 1 ซึ่งเป็นการฝึกเขียนข้อสอบครั้งแรก ปัญหาที่คณะผู้วิจัยพบแบ่งได้เป็น 3 ประเด็น คือด้านเนื้อหา ด้านการตั้งคำถาม และด้านภาพประกอบ

สำหรับด้านเนื้อหานั้น พบว่าครูยึดติดกับรูปแบบการออกข้อสอบโดยใช้บทสนทนา มากกว่าความเรียงสั้นๆ มักคัดลอกเนื้อหาที่ปรากฏในบทเรียนตรงๆ และที่สำคัญคือไม่สามารถรวมสาระการเรียนรู้ที่ปรากฏในบทต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกันให้เป็นเรื่องเดียวกันได้ เช่น แยกเนื้อหาจากบทเรียนเรื่อง My father is a teacher. และ เรื่อง This is my family. ออกเป็น 2 เรื่อง แทนที่จะเป็น 1 เรื่อง

ส่วนความสามารถในการตั้งคำถาม พบว่าการตั้งคำถามของครูยังไม่ครอบคลุมเนื้อหา ไม่หลากหลาย ไม่จัดลำดับความยากง่าย ตัวเลือกไม่เหมาะสม ประการสุดท้ายคือภาพประกอบ ซึ่งเป็นปัญหาเดิมที่พบในระหว่างการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการสร้างแบบฝึกหัด กล่าวคือ ภาพยังมีความคลุมเครือ ไม่สมจริง (ควรระบุไหมคะ ว่าครูได้ออกข้อสอบครั้งแรกกันช่วงไหน ก่อนที่จะเอาบทเรียนไปใช้จริงหรือไม่ ถ้าเป็นช่วงก่อน อาจเป็นเพราะครูยังไม่เห็นว่าเมื่อใช้จริงแล้ว ผลจะเป็นอย่างไร แต่ถ้าหลังใช้จริงแล้ว ปัญหาเรื่องภาพน่าจะดีขึ้น เพราะครูเริ่มมองออกมากขึ้น)

ในระหว่างการสร้างข้อสอบฉบับร่าง คณะผู้วิจัยไม่ออกความเห็นใดๆ เพื่อปรับปรุงข้อสอบให้ถูกต้อง เพราะต้องการให้ครูกลุ่มตัวอย่างมองเห็นข้อบกพร่องด้วยตนเอง ซึ่งเมื่อได้ข้อสอบฉบับร่างแล้วและทุกคนดูข้อสอบพร้อมๆ กัน ปรากฏว่าความสามารถที่ครูทุกคนมีคือสามารถวิจารณ์ข้อสอบในด้านความตรงเชิงประจักษ์ (face validity) ได้ เพราะระบุได้ว่าจำนวนคำถามของข้อสอบมากเกินไป บทสนทนามีความซ้ำซ้อน ภาพประกอบไม่ชัดเจนว่าเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย แต่ยังไม่สามารถมองเห็นความบกพร่องของข้อสอบในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) เช่น ยังบอกไม่ได้ว่าเพราะเหตุใดข้อสอบจึงมีจำนวนข้อมาก หรือคำถามไม่ครอบคลุม ตัวเลือกไม่เหมาะสม

ส่วนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกข้อสอบต่อความสามารถในการออกข้อสอบนั้น มีประเด็นที่คล้ายคลึงกับความเห็นของคณะผู้วิจัยเป็นส่วนใหญ่ ดังจะเห็นได้จากข้อเสนอแนะในการปรับแก้ของผู้เชี่ยวชาญ ดังต่อไปนี้

1. ควรเรียงลำดับความยากง่ายของข้อสอบแต่ละข้อ และการเรียงลำดับของการทดสอบความเข้าใจและการใช้ภาษาที่ปะปนกันอยู่
2. ปรับรูปแบบของบทสนทนาให้เป็นการทดสอบการใช้ภาษา และทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้บทอ่านสั้นๆ
3. เพื่อให้แน่ใจว่าเป็นการทดสอบความเข้าใจและการใช้ภาษาเท่านั้น ภาพและแผนที่ที่ใช้ในการทดสอบต้องชัดเจนกว่านี้

4. ศัพท์ในตัวเลือกรู้จักต้องเป็นคำศัพท์ที่เรียนมา และมีความยากง่ายเท่าๆ กัน
5. พยายามสร้างตัวเลือกที่เป็นข้อถูกไม่ให้เป็นคำตอบที่เห็นได้ชัดเจน (odd one out)
6. พยายามอย่าให้ตัวลวง (distracters) ในแต่ละข้อซ้ำกับข้ออื่น ซึ่งอาจจะมีส่วนช่วยให้ทดสอบคำศัพท์ได้มากขึ้น

7. ให้ความสำคัญความยาวของตัวเลือกและตัวลวงให้สั้นยาวใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะคำตอบที่ถูกต้องเขียนให้มีโครงสร้างทางภาษาที่แตกต่างจากเรื่องที่ย่าน

8. ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาในตัวเรื่องและคำถาม

9. ตรวจสอบเฉลยคำตอบให้ถูกต้อง

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อสอบฉบับร่างเพื่อใช้ในภาคการศึกษาที่ 2 ของคณะผู้วิจัยพบว่าครูมีพัฒนาการด้านการออกข้อสอบมากขึ้น สามารถออกข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาและตรงตามตัวชี้วัดได้มากขึ้น และถึงแม้จะเรียนรู้จากข้อบกพร่องในการออกข้อสอบครั้งแรก แต่ครูยังคงมีปัญหาในการตั้งคำถามให้หลากหลาย หรือการใช้ภาษาในตัวเลือกและตัวลวง รวมทั้งยังขาดความรอบคอบในเรื่องภาพประกอบ ซึ่งความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกข้อสอบก็เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับของคณะผู้วิจัย โดยได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

1. โดยภาพรวมเห็นได้ชัดว่าข้อสอบมีความครอบคลุมเนื้อหาในบทเรียน และออกได้ตรงตามตารางวิเคราะห์รายละเอียดของข้อสอบที่วางไว้

2. มีการพัฒนาการสร้างคำถาม (Wh-questions) และการสร้างตัวเลือกที่ดีขึ้นกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะในการปรับแก้ประเด็นต่าง ๆ

1. ปรับปรุงตัวเลือกในแต่ละข้อให้มีตัวลวงที่ดี เช่น ในกรณีที่คำตอบที่ถูกเป็นชื่อคน ตัวเลือกในข้อนั้นควรเป็นชื่อคนทั้งหมด

2. ภาพที่ใช้ประกอบบางภาพไม่ชัดเจน และบางภาพพบว่าขนาดภาพไม่สมเหตุสมผลกับเนื้อเรื่อง เช่น ในภาพที่เด็กผู้หญิงไปซื้อเสื้อผ้า ขนาดของเสื้อผ้าที่เด็กชอบและต้องการซื้อมีขนาดใหญ่กว่าตัวเด็กมาก

3. ควรเลือกใช้คำถาม (What..? Where..? When...?) ที่หลากหลายในการตั้งคำถามต่อเนื้อเรื่องเพื่อวัดทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียน

4. คำศัพท์ที่ปรากฏในตัวเลือกควรเป็นคำศัพท์ที่ผู้เรียนได้เรียนผ่านไปแล้วเพราะถ้าเป็นคำศัพท์ที่ผู้เรียนไม่เคยเรียน หรือไม่รู้จัก มีแนวโน้มสูงว่าผู้เรียนจะไม่เลือกคำตอบในข้อนั้น

5. ควรใช้บทสนทนาเพื่อวัดทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารมากกว่าวัดการอ่านเพื่อความเข้าใจ ดังนั้นส่วนที่เป็นบทสนทนาควรให้ผู้เรียนเลือกคำหรือประโยคมาเติมในบทสนทนาให้สมบูรณ์มากกว่าการให้ผู้เรียนอ่านแล้วตอบคำถามจากบทสนทนา

6. ส่วนที่ทดสอบเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน (Daily Routines) น่าจะสร้างข้อสอบเป็น Diary แล้วให้ผู้เรียนเติมข้อความให้ตรงตามเรื่องที่อ่านมากกว่าที่จะให้ผู้เรียนอ่านเรื่องแล้วตอบ

คำถาม What..? When...? เพราะจากภาพรวมของข้อสอบ พบว่ามีหลายข้อที่ถามด้วย Wh-question words เพื่อให้เกิดความหลากหลายของชนิดข้อสอบ

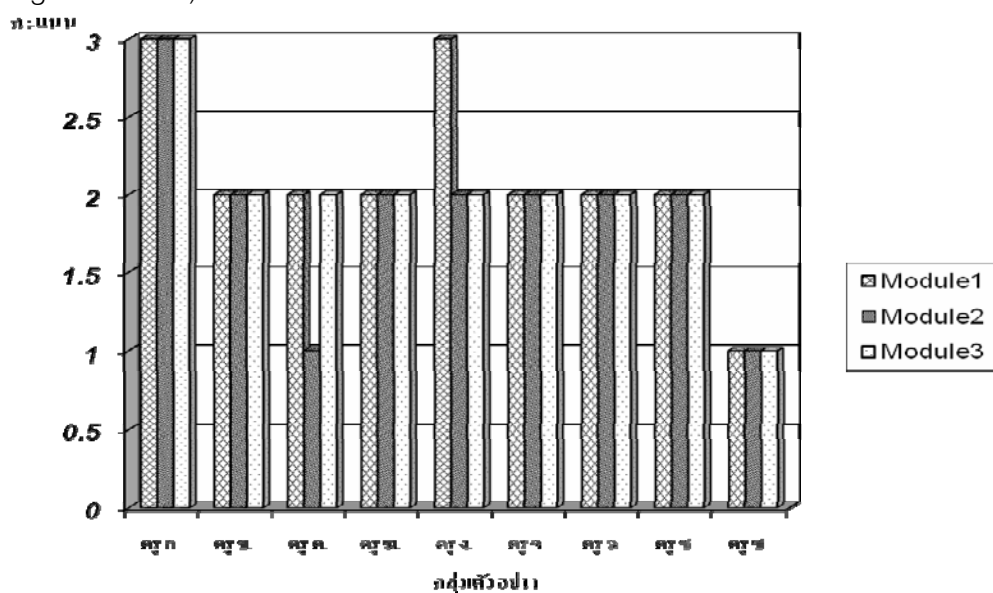
7. ควรปรับให้เนื้อเรื่อง ภาพ และคำถามอยู่หน้าเดียวกัน เพื่อความสะดวกในการอ่านข้อสอบของนักเรียน

จากข้อมูลข้างต้นสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่าเมื่อผ่านกระบวนการอบรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการสอนแล้ว ครูมีความรู้เกี่ยวกับการออกข้อสอบได้ดีขึ้นกว่าก่อนเข้ารับการอบรม สามารถออกข้อสอบได้ครอบคลุมเนื้อหา และตรงตามจุดประสงค์การชี้วัด แต่ถึงกระนั้นยังคงพบปัญหาในเรื่องความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง การตั้งคำถามให้หลากหลาย การสร้างตัวเลือกและตัวลวงของคำถามแต่ละข้อ รวมถึงภาพประกอบที่ยังขาดความชัดเจนและไม่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

4. ผลการสอบ Cambridge ESOL TKT (The teaching Knowledge Test)

ผลการทดสอบความสามารถเกี่ยวกับความรู้ด้านการสอน (Teaching Knowledge Test: TKT) ซึ่งเป็นแบบทดสอบมาตรฐานที่จัดสอบโดย University of Cambridge ESOL Examinations ข้อสอบนี้วัดความสามารถ 3 ด้าน (module) คือ ด้านที่ 1) ความรู้เกี่ยวกับระบบภาษาและพื้นฐานการเรียนการสอนภาษา ด้านที่ 2) การวางแผนการสอนและการใช้สื่อ/อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน และด้านที่ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอน แสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถในด้านการสอนดังปรากฏในภาพประกอบที่ 4: 8 ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 4:8 ผลการทดสอบความสามารถเกี่ยวกับความรู้ด้านการสอน (Teaching Knowledge Test: TKT)

หมายเหตุ: คะแนนมีทั้งหมด 4 ระดับ (band) โดยคะแนนระดับ 1-4 เป็นการเรียงจากความสามารถต่ำไปหาความสามารถสูง

จากภาพประกอบที่ 4: 8 จะเห็นได้ว่าโดยภาพรวม คะแนนเฉลี่ยของความรู้เกี่ยวกับการสอนทั้งสามด้านของครูกลุ่มตัวอย่างนั้นอยู่ในระดับ 2 และเมื่อแยกพิจารณาผลการทดสอบเป็นรายด้านและรายบุคคลพบว่า คะแนนโดยภาพรวมในด้านที่ 1 อยู่ในระดับ 2 ซึ่งสามารถตีความผลการสอบได้ว่า ครูเหล่านี้มีความรู้เกี่ยวกับระบบภาษาและการเรียนการสอนภาษา เกี่ยวกับความคิด วิธีการและแนวทางในการสอนในระดับพื้นฐาน และยังสามารถที่จะนำความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ในสถานการณ์ที่คุ้นเคยต่าง ๆ ภายในชั้นเรียนและในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคยพอได้บ้างในบางโอกาส โดยมีครู ก. และครู ง. ได้คะแนนในระดับ 3 ซึ่งถือว่ามีความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องของการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก ในขณะที่ครู ข. ได้คะแนนในระดับ 1 เท่านั้น หมายความว่า เป็นครูที่มีความรู้ทางด้านการสอนในวงจำกัด

สำหรับผลการสอบด้านที่ 2 พบว่าโดยภาพรวมแล้วผลการสอบอยู่ที่ระดับ 2 เช่นกัน โดยมีครูจาก 5 โรงเรียนซึ่งมีคะแนนการสอบอยู่ในระดับ 2 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดทำแผนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์ในการสอนได้ในระดับพื้นฐาน โดยครู ก. ได้คะแนนระดับ 3 หมายความว่า เป็นผู้มีความรู้และความสามารถในการใช้สื่อในการสอนได้อย่างเชี่ยวชาญ ในขณะที่ครู ค. และครู ข. ได้คะแนนในระดับ 1 ซึ่งหมายถึงมีความรู้ในเรื่องของการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนในวงจำกัด

ส่วนผลการสอบด้านที่ 3 ชี้ให้เห็นว่า โดยภาพรวมครูเหล่านี้มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนในระดับ 2 นั่นคือครูมีความรู้ในเรื่องของการจัดการสอนภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐานและสามารถในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม แต่หลังจากการพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่าครู ก. มีความรู้ในระดับ 3 ซึ่งจัดว่ามีความรอบรู้ในเรื่องของการจัดกระบวนการเรียนการสอน ส่วนครู ข. นั้นยังคงได้คะแนนในระดับ 1 เช่นเดียวกับผลการสอบทั้ง 2 ด้านที่กล่าวมา

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความสามารถเกี่ยวกับความรู้ด้านการสอนทั้ง 3 ด้านแล้วสามารถสรุปได้ว่า ครูกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ กล่าวคือ มีคะแนนสอบในภาพรวมที่ระดับ 2 มีครูเพียงคนเดียวเท่านั้นที่ได้ระดับคะแนนสูงสุดคือ 3 ในขณะที่ครูกลุ่มที่เหลือมีระดับคะแนนอยู่ที่ 2 และมี 1 คนที่ได้ระดับ 1 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้จากการพิจารณาคะแนนสอบ TKT จะเห็นว่าความสามารถของครูกลุ่มตัวอย่างต่ำกว่าความสามารถที่สะท้อนจากการฝึกปฏิบัติ แต่สามารถอธิบายได้ว่าครูเหล่านี้มีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษน้อยเมื่อต้องทำข้อสอบภาคทฤษฎีเป็นภาษาอังกฤษ ความสามารถทางภาษาอังกฤษจึงน่าจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคะแนน ดังจะได้พูดถึงในการอภิปรายผลต่อไป

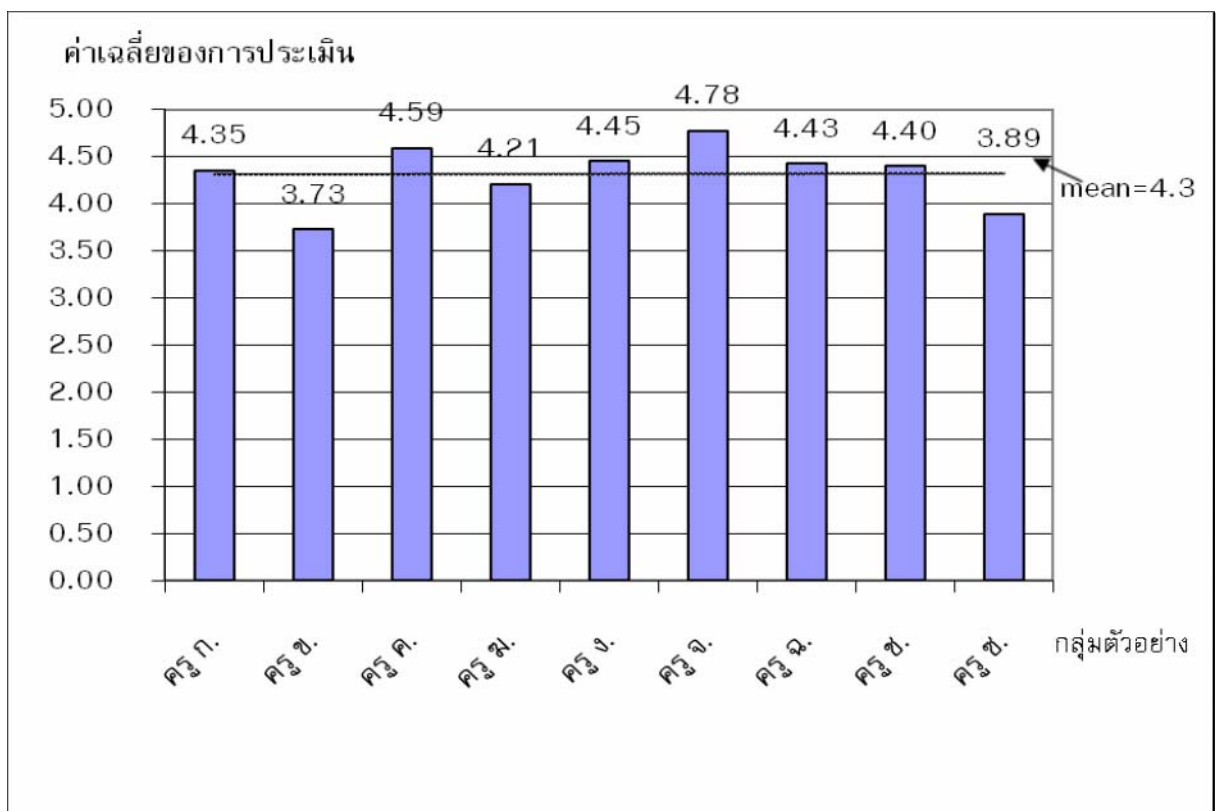
5. ประสิทธิภาพในการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่าง

ในการประเมินประสิทธิภาพในการสอนนั้น คณะผู้วิจัยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณจาก 3 แหล่ง คือ 1. ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศการสอนระหว่างภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2552 ภาคการศึกษาละ 3 ครั้ง รวมทั้งหมด 6 ครั้ง 2. การสังเกตพฤติกรรมเชิงบวกในการเรียนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 ครั้ง และ 3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 ผลการนิเทศการสอนระหว่างภาคการศึกษาที่ 1 และ 2

ในการนิเทศการสอนแต่ละครั้ง คณะผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการสอน 5 ด้านด้วยกัน คือ ด้านการสอน เนื้อหา วิธีการนำเสนอเนื้อหา การวิเคราะห์ผู้เรียน การใช้สื่อและอุปกรณ์ ประกอบการสอน ภาพประกอบที่ 4:9 เป็นการนำเสนอค่าเฉลี่ยของผลการประเมินพฤติกรรมการสอนทั้ง 6 ครั้ง

ภาพประกอบที่ 4: 9 ค่าเฉลี่ยของการประเมินพฤติกรรมการสอนครูโดยภาพรวมทุกด้าน

หมายเหตุ: 1 = น้อยที่สุด 5 = มากที่สุด

ภาพประกอบที่ 4:9 ชี้ให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของความสามารถในการสอนของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับดีโดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.3 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยการประเมินการสอนของครูแต่ละโรงเรียน พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการสอนของครู 7 คนมีตัวเลขที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ครู จ.ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ระดับ 4.78 ตามด้วยครู ค. ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ส่วนครู ง. ครู ฉ.และครู พ.ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.45, 4.43 และ 4.21 ตามลำดับ ในขณะที่ครู ช.และโรงเรียน ข.ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดและอยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.89 และ 3.73 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยการประเมินการสอนโดยภาพรวมทั้ง 2 ภาคการศึกษานั้น พบว่าครูส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยในภาคการศึกษาที่ 2 สูงขึ้นกว่าภาคการศึกษาที่ 1 มีครูเพียง 2 คน เท่านั้นที่มีคะแนนประเมินลดลง ดังแสดงในตารางที่ 4:4

ตารางที่ 4:4 ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 แยกเป็นประเด็นและภาพรวมของทุกประเด็น

ประเด็นการประเมิน	ครู ก.	ครู ข.	ครู ค.	ครู พ.	ครู ง.	ครู จ.	ครู ฉ.	ครู ช.	ครู ซ.	ค่าเฉลี่ย
การสอน ภ.1	4.07	3.26	4.56	4.37	3.92	4.78	4.14	4.07	4.27	4.16
การสอน ภ. 2	4.37	4.11	4.78	4.15	4.78	4.85	4.67	4.82	3.41	4.44
เนื้อหา ภ.1	4.08	3.58	4.58	4.92	4.92	4.50	4.08	4.42	4.00	4.34
เนื้อหา ภ. 2	3.75	3.92	5.00	4.50	4.67	4.42	4.33	4.75	3.25	4.29
การนำเสนอ ภ. 1	4.58	3.22	4.41	4.37	4.04	4.74	4.30	3.96	4.33	4.22
การนำเสนอ ภ. 2	4.85	4.18	4.85	3.93	4.74	4.96	4.85	4.82	3.78	4.55
การวิเคราะห์ผู้เรียน ภ. 1	4.17	3.33	4.33	4.33	4.33	4.67	3.83	3.67	4.50	4.13
การวิเคราะห์ผู้เรียน ภ. 2	4.50	3.83	4.67	3.50	5.00	4.83	4.83	4.83	3.67	4.41
การใช้สื่อฯ ภ. 1	3.67	3.72	3.34	3.78	3.72	4.78	4.22	3.67	4.11	3.91
การใช้สื่อฯ ภ. 2	4.89	4.22	4.45	3.61	5.00	5.00	4.67	4.78	3.56	4.46
ค่าเฉลี่ย ภ. 1	4.20	3.35	4.39	4.38	4.12	4.72	4.16	4.00	4.24	4.17
ค่าเฉลี่ย ภ. 2	4.50	4.10	4.79	4.03	4.79	4.84	4.70	4.80	3.54	4.45
ค่าเฉลี่ย	4.35	3.73	4.59	4.20	4.45	4.78	4.43	4.40	3.89	4.31

หมายเหตุ: ภ.1 หมายถึง ภาคการศึกษาที่ 1 ภ. 2 หมายถึง ภาคการศึกษาที่ 2

จากตารางที่ 4:4 จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมจากการประเมินความสามารถในการสอนในประเด็นต่างๆ ของภาคการศึกษาที่ 2 มีระดับค่าเฉลี่ยของความสามารถสูงขึ้น (4.45) กว่าในภาคการศึกษาที่ 1 (4.17) และเมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่า มีครู 2 คนคือ ครู พ.และครู ช.ที่มีคะแนนลดลง กล่าวคือ ครู พ.มีคะแนนเฉลี่ยในภาคการศึกษาที่ 1 ที่ระดับ 4.38 และลดลง

เหลือ 4.03 ในภาคการศึกษาที่ 2 และครู ช.มีคะแนนเฉลี่ยในภาคการศึกษาที่ 1 เท่ากับ 4.24 และลดลงเหลือ 3.54 ในภาคการศึกษาที่ 2 แต่ในขณะเดียวกันก็พบว่า มีครูจาก 2 โรงเรียนที่มีพัฒนาการด้านการสอนในภาคการศึกษาที่ 2 สูงขึ้นจากภาคการศึกษาที่ 1 มากคือครู ช.และครู ข. โดยคะแนนเฉลี่ยในภาคการศึกษาที่ 1 ของครู ช.เท่ากับ 4.00 และมีระดับคะแนนสูงขึ้นเท่ากับ 4.80 ในภาคการศึกษาที่ 2 และคะแนนของครู ข. ในภาคการศึกษาที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 และเพิ่มขึ้นเป็น 4.10 ในภาคการศึกษาที่ 2 เมื่อพิจารณาจากข้อมูลทั่วไปจะพบว่าครูทั้ง 4 รายนี้เป็นครูที่ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านภาษาอังกฤษ

เมื่อแยกพิจารณาความสามารถในแต่ละประเด็น และจำแนกเป็นรายบุคคลแล้ว พบว่าถึงแม้โดยภาพรวมความสามารถในการสอนของครูทั้ง 9 คนจะเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังมีครู 2 คนที่มีผลการประเมินลดลง และครู 2 คนที่มีผลการประเมินเพิ่มขึ้น ดังแสดงในตารางที่ 4:5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4:5 ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 เกี่ยวกับคุณสมบัติด้านการสอน

คุณสมบัติด้านการสอน	ครู ก.	ครู ข.	ครู ค.	ครู ม.	ครู ง.	ครู จ.	ครู ฉ.	ครู ช.	ครู ซ.	ค่าเฉลี่ย
1.1 จังหวะการสอน										
เหมาะสม ภ.1	4.00	3.33	4.33	4.33	3.00	4.67	5.00	4.00	4.67	4.12
1.1 จังหวะการสอน										
เหมาะสม ภ.2	4.00	4.00	5.00	4.00	4.67	5.00	5.00	4.67	3.00	4.37
1.2 เสียงดังฟังชัด ภ.1	5.00	4.00	5.00	5.00	4.67	4.67	5.00	5.00	4.33	4.74
1.2 เสียงดังฟังชัด ภ. 2	5.00	5.00	5.00	4.67	5.00	5.00	5.00	5.00	4.67	4.93
1.3 ใช้ภาษาอังกฤษสอน ภ. 1	3.67	2.67	4.00	4.67	4.00	4.00	2.67	3.33	3.33	3.59
1.3 ใช้ภาษาอังกฤษสอน ภ. 2	4.00	3.33	4.33	3.33	3.67	4.00	3.67	4.00	3.33	3.74
1.4 กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ภ. 1	3.67	3.00	4.33	4.33	3.67	5.00	3.67	3.50	3.67	3.88
1.4 กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ภ. 2	4.33	4.00	4.67	4.00	5.00	4.67	4.33	4.67	3.00	4.30
1.5 สร้างบรรยากาศที่ดีในการสอน ภ. 1	4.33	3.33	4.33	4.33	4.33	5.00	4.00	4.33	4.33	4.26
1.5 สร้างบรรยากาศที่ดีในการสอน ภ. 2	4.33	4.00	5.00	4.33	5.00	5.00	4.67	5.00	3.33	4.52
1.6 ให้กำลังใจผู้เรียน ภ. 1	4.33	3.33	5.00	4.67	4.67	4.67	3.67	4.00	5.00	4.37
1.6 ให้กำลังใจผู้เรียน ภ. 2	4.33	4.00	4.67	4.33	5.00	5.00	4.67	5.00	3.33	4.48
1.7 ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ภ. 1	4.67	3.67	4.67	3.67	3.33	5.00	5.00	4.33	4.67	4.33
1.7 ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ภ. 2	4.00	4.33	4.67	4.33	4.67	5.00	5.00	5.00	3.00	4.44
1.8 ใช้คำสั่งเข้าใจง่าย ภ. 1	3.33	3.00	4.67	4.00	4.00	5.00	4.33	4.00	4.00	4.04
1.8 ใช้คำสั่งเข้าใจง่าย ภ. 2	4.67	4.33	4.67	4.33	5.00	5.00	5.00	5.00	3.67	4.62
1.9 ใช้เวลาในการสอนเหมาะสม ภ. 1	3.67	3.00	4.67	4.33	3.67	5.00	4.00	3.67	4.50	4.04
1.9 ใช้เวลาในการสอนเหมาะสม ภ. 2	4.67	4.00	5.00	4.00	5.00	5.00	5.00	5.00	3.33	4.56
ค่าเฉลี่ย ภ. 1	4.07	3.26	4.56	4.37	3.92	4.78	4.14	4.07	4.27	4.16
ค่าเฉลี่ย ภ. 2	4.37	4.11	4.78	4.15	4.78	4.85	4.67	4.82	3.41	4.44

จากตารางที่ 4:5 จะเห็นว่าครู พ. และครู ช.มีคะแนนเฉลี่ยด้านคุณสมบัติการสอนลดลงสำหรับครู พ. นั้น ในภาคการศึกษาที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยด้านคุณสมบัติการสอนเท่ากับ 4.37 และลดลงเหลือ 4.15 ในภาคการศึกษาที่ 2 ส่วนครู ช. นั้นมีคะแนนเฉลี่ยด้านคุณสมบัติการสอนในภาคการศึกษาที่ 1 เท่ากับ 4.27 และลดลงเหลือเพียง 3.41 ในภาคการศึกษาที่ 2 โดยเฉพาะครู ช.ที่คุณสมบัติด้านการสอนลดลงเกือบทุกด้าน ด้านที่เป็นปัญหามากที่สุด เช่น สอนเร็ว ไม่มีเทคนิคในการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนเท่าที่ควร และไม่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างเต็มที่

ในขณะที่เดียวกันจะเห็นได้ว่า ครู ง.ซึ่งเป็นครูที่จบการศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ และครู ข. ซึ่งจบการศึกษาวิชาเอกภาษาไทยมีพัฒนาการเกี่ยวกับคุณสมบัติด้านการสอนที่สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด คือ จาก 3.92 เป็น 4.78 และ 3.26 เป็น 4.11 ตามลำดับ

สำหรับความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนนั้น พบว่าในภาคการศึกษาที่ 2 มีครูถึง 5 คนที่มีความสามารถในด้านเนื้อหาที่ใช้ในการสอนลดลง ดังรายละเอียดในตารางที่ 4:6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4: 6 ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 เกี่ยวกับเนื้อหาที่ใช้ในการสอน

วิธีการนำเสนอเนื้อหา	ครู ก.	ครู ข.	ครู ค.	ครู พ.	ครู ง.	ครู จ.	ครู ฉ.	ครู ช.	ครู ซ.	ค่าเฉลี่ย
3.1 สอนได้ตรงประเด็น ภ. 1	5.00	3.00	4.33	5.00	4.67	5.00	4.67	4.00	5.00	4.52
3.1 สอนได้ตรงประเด็น ภ. 2	5.00	4.67	5.00	4.33	4.33	5.00	5.00	5.00	4.33	4.74
3.2 มีเทคนิคการสอนคำศัพท์ที่เหมาะสม ภ. 1	4.67	3.00	4.33	4.67	5.00	4.67	4.67	3.33	4.00	4.26
3.2 มีเทคนิคการสอนคำศัพท์ที่เหมาะสม ภ. 2	5.00	4.00	5.00	4.00	5.00	4.67	5.00	4.67	3.67	4.56
3.3 สอนได้เป็นลำดับขั้นตอน ภ. 1	5.00	3.33	4.33	4.67	4.33	5.00	4.67	3.33	4.33	4.33
3.3 สอนได้เป็นลำดับขั้นตอน ภ. 2	5.00	4.00	5.00	3.67	5.00	5.00	5.00	4.67	4.00	4.59
3.4 นำเสนอเนื้อหาชัดเจน ภ. 1	4.33	3.00	4.33	4.67	3.67	4.67	4.33	4.00	4.33	4.15
3.4 นำเสนอเนื้อหาชัดเจน ภ. 2	4.67	4.00	5.00	3.67	5.00	5.00	5.00	4.67	4.00	4.56
3.5 เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ภ. 1	4.33	3.33	3.67	5.00	4.33	5.00	3.67	4.33	4.00	4.19
3.5 เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ภ. 2	4.33	3.67	4.67	4.67	4.67	5.00	4.67	5.00	4.00	4.52
3.6 สาธิตการทำกิจกรรม ภ. 1	3.50	3.67	4.33	3.67	3.33	4.67	4.00	4.00	4.67	4.00
3.6 สาธิตการทำกิจกรรม ภ. 2	5.00	4.00	4.67	3.67	4.67	5.00	4.67	5.00	3.67	4.48
3.7 เป็นแบบอย่าง ในการทำแบบฝึกหัด ภ. 1	4.00	3.33	4.33	3.67	3.33	4.67	4.00	4.00	4.33	3.96

วิธีการนำเสนอเนื้อหา	ครู ก.	ครู ข.	ครู ค.	ครู ม.	ครู ง.	ครู จ.	ครู ฉ.	ครู ช.	ครู ซ.	ค่าเฉลี่ย
3.7 เป็นแบบอย่าง ในการทำ										
แบบฝึกหัด ภ. 2	5.00	4.33	4.67	3.67	4.67	5.00	4.33	5.00	4.00	4.52
ค่าเฉลี่ย ภ. 1	4.58	3.22	4.41	4.37	4.04	4.74	4.30	3.96	4.33	4.22
ค่าเฉลี่ย ภ. 2	4.85	4.18	4.85	3.93	4.74	4.96	4.85	4.82	3.78	4.55

ดังปรากฏในตารางที่ 4:6 ผลการวิเคราะห์รายบุคคลชี้ให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่ใช้สอนในภาคการศึกษาที่ 2 ของครู ก. ครู ม. ครู ง. ครู จ. และครู ช. นั้นลดลงเมื่อเทียบกับภาคการศึกษาที่ 1 และจากจำนวนทั้งหมดที่มีความสามารถด้านนี้ลดลงพบว่าความสามารถของครู ช. ลดลงมากที่สุดในทุกๆ ด้านโดยเฉพาะด้านการออกเสียงทั้งในระดับคำ ประโยค และไวยากรณ์ และเป็นที่น่าสังเกตว่าครูที่จบการศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษเพียง 1 คน มีความสามารถด้านนี้เพิ่มขึ้นคือครู ค.

ประเด็นย่อยของการประเมินความสามารถในการสอนอีกหนึ่งประเด็นคือความสามารถด้านการนำเสนอเนื้อหาซึ่งก็พบว่าในภาคการศึกษาที่ 2 คะแนนเฉลี่ยของความสามารถด้านการนำเสนอเนื้อหาของครูส่วนใหญ่ หรือ 7 จาก 9 คนสูงขึ้นกว่าคะแนนของภาคการศึกษาที่ 1 (ตารางที่ 4:7)

ตารางที่ 4: 7 ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 เกี่ยวกับวิธีการนำเสนอเนื้อหา

วิธีการนำเสนอเนื้อหา	ครู ก.	ครู ข.	ครู ค.	ครู ม.	ครู ง.	ครู จ.	ครู ฉ.	ครู ช.	ครู ซ.	ค่าเฉลี่ย
3.1 สอนได้ตรงประเด็น ภ. 1	5.00	3.00	4.33	5.00	4.67	5.00	4.67	4.00	5.00	4.52
3.1 สอนได้ตรงประเด็น ภ. 2	5.00	4.67	5.00	4.33	4.33	5.00	5.00	5.00	4.33	4.74
3.2 มีเทคนิคการสอนคำศัพท์ที่เหมาะสม ภ. 1	4.67	3.00	4.33	4.67	5.00	4.67	4.67	3.33	4.00	4.26
3.2 มีเทคนิคการสอนคำศัพท์ที่เหมาะสม ภ. 2	5.00	4.00	5.00	4.00	5.00	4.67	5.00	4.67	3.67	4.56
3.3 สอนได้เป็นลำดับขั้นตอน ภ.1	5.00	3.33	4.33	4.67	4.33	5.00	4.67	3.33	4.33	4.33
3.3 สอนได้เป็นลำดับขั้นตอน ภ.2	5.00	4.00	5.00	3.67	5.00	5.00	5.00	4.67	4.00	4.59
3.4 นำเสนอเนื้อหาชัดเจน ภ. 1	4.33	3.00	4.33	4.67	3.67	4.67	4.33	4.00	4.33	4.15
3.4 นำเสนอเนื้อหาชัดเจน ภ. 2	4.67	4.00	5.00	3.67	5.00	5.00	5.00	4.67	4.00	4.56
3.5 เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ภ. 1	4.33	3.33	3.67	5.00	4.33	5.00	3.67	4.33	4.00	4.19
3.5 เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ภ. 2	4.33	3.67	4.67	4.67	4.67	5.00	4.67	5.00	4.00	4.52
3.6 สาธิตการทำกิจกรรม ภ. 1	3.50	3.67	4.33	3.67	3.33	4.67	4.00	4.00	4.67	4.00
3.6 สาธิตการทำกิจกรรม ภ. 2	5.00	4.00	4.67	3.67	4.67	5.00	4.67	5.00	3.67	4.48

วิธีการนำเสนอเนื้อหา	ครู ก.	ครู ข.	ครู ค.	ครู ม.	ครู ง.	ครู จ.	ครู ฉ.	ครู ช.	ครู ซ.	ค่าเฉลี่ย
3.7 เป็นแบบอย่าง ในการทำ										
แบบฝึกหัด ภ. 1	4.00	3.33	4.33	3.67	3.33	4.67	4.00	4.00	4.33	3.96
3.7 เป็นแบบอย่าง ในการทำ										
แบบฝึกหัด ภ. 2	5.00	4.33	4.67	3.67	4.67	5.00	4.33	5.00	4.00	4.52
ค่าเฉลี่ย ภ. 1	4.58	3.22	4.41	4.37	4.04	4.74	4.30	3.96	4.33	4.22
ค่าเฉลี่ย ภ. 2	4.85	4.18	4.85	3.93	4.74	4.96	4.85	4.82	3.78	4.56

ข้อมูลในตารางที่ 4:7 ชี้ให้เห็นว่ามีครู 2 คน ที่มีความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา ลดลงเมื่อมีการสังเกตการสอนในภาคการศึกษาที่ 2 คือ ครู ม.และ ครู ช. คือ จาก 4.37 เป็น 3.93 และ 4.33 เป็น 3.78 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในรายประเด็นย่อยของการประเมินด้านการนำเสนอเนื้อหา พบว่าครู ช. มีความสามารถลดลงทุกด้านโดยเฉพาะด้านเทคนิคการสอนและการสาธิตในการทำกิจกรรมให้นักเรียนดูก่อนให้นักเรียนฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง และเป็นที่น่าสังเกตว่าครู ม. มีความสามารถในการสอนให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนและการนำเสนอเนื้อหา ลดลงจากระดับดีเป็นปานกลาง และไม่มีพัฒนาการด้านการสาธิตในการทำกิจกรรมและการเป็นตัวอย่างในการทำแบบฝึกหัดคืออยู่ในระดับปานกลางทั้ง 2 ภาคการศึกษา

ส่วนครูที่มีความสามารถด้านการนำเสนอเนื้อหาเพิ่มขึ้นนั้นมีจำนวน 2 คน ที่มีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด คือครู ช. ซึ่งจบการศึกษาวิชาเอกการแนะแนวการศึกษาซึ่งสามารถปรับปรุงเทคนิคการสอนคำศัพท์และการสอนให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนจากระดับพอใช้ เป็นระดับดี และครู ซ. ซึ่งจบการศึกษาวิชาเอกภาษาไทยซึ่งสามารถปรับปรุงความสามารถด้านการนำเสนอเนื้อหาในเกือบทุกด้านจากระดับปานกลางเป็นระดับดี ยกเว้นด้านการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่ถึงแม้จะพัฒนาขึ้นแต่ก็ยังอยู่ในระดับปานกลางเท่าเดิม

สำหรับความสามารถในการวิเคราะห์ผู้เรียนซึ่งมี 2 ประเด็น คือการสังเกตว่าผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ครูสอนหรือไม่ และการปรับวิธีการสอนเมื่อสังเกตว่าผู้เรียนไม่สามารถตามบทเรียนได้ทันนั้นพบว่าครูจาก 2 โรงเรียนที่มีความสามารถในด้านนี้ลดลง ได้แก่ครู ม.และครู ช. โดยที่ครู ง. มีพัฒนาการด้านนี้ดีที่สุด ซึ่งครู ง. นี้เป็นครูที่จบการศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ (ตารางที่ 4: 8)

ตารางที่ 4: 8 ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษในภาคการศึกษา
ที่ 1 และ 2 เกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้เรียน

การวิเคราะห์ผู้เรียน	ครู ก.	ครู ข.	ครู ค.	ครู พ.	ครู ง.	ครู จ.	ครู ฉ.	ครู ช.	ครู ซ.	ค่าเฉลี่ย
4.1 ตรวจสอบความ										
เข้าใจของผู้เรียน ภ. 1	4.33	3.67	4.33	4.33	4.33	5.00	4.00	3.67	4.33	4.22
4.1 ตรวจสอบความ										
เข้าใจของผู้เรียน ภ. 2	4.67	4.00	4.67	3.67	5.00	5.00	5.00	4.67	3.67	4.48
4.2 ปรับวิธีการสอนให้										
เหมาะสมกับผู้เรียน ภ. 1	4.00	3.00	4.33	4.33	4.33	4.33	3.67	3.67	4.67	4.04
4.2 ปรับวิธีการสอนให้										
เหมาะสมกับผู้เรียน ภ. 2	4.33	3.67	4.67	3.33	5.00	4.67	4.67	5.00	3.67	4.33
ค่าเฉลี่ย ภ. 1	4.17	3.33	4.33	4.33	4.33	4.67	3.83	3.67	4.50	4.13
ค่าเฉลี่ย ภ. 2	4.50	3.83	4.67	3.50	5.00	4.83	4.83	4.83	3.67	4.41

ในด้านการประเมินความสามารถของครูด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน ข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 4: 9 แสดงให้เห็นว่าครู พ.เป็นครูที่ไม่มีพัฒนาการด้านการใช้สื่อโดยเฉพาะการเปิดซีดีให้นักเรียนได้ฟังการออกเสียงจากเจ้าของภาษา ในขณะที่ครู ง. มีพัฒนาการสูงสุดทุกด้านในภาคการศึกษาที่ 2

ตารางที่ 4: 9 ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษในภาคการศึกษา
ที่ 1 และ 2 เกี่ยวกับการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน

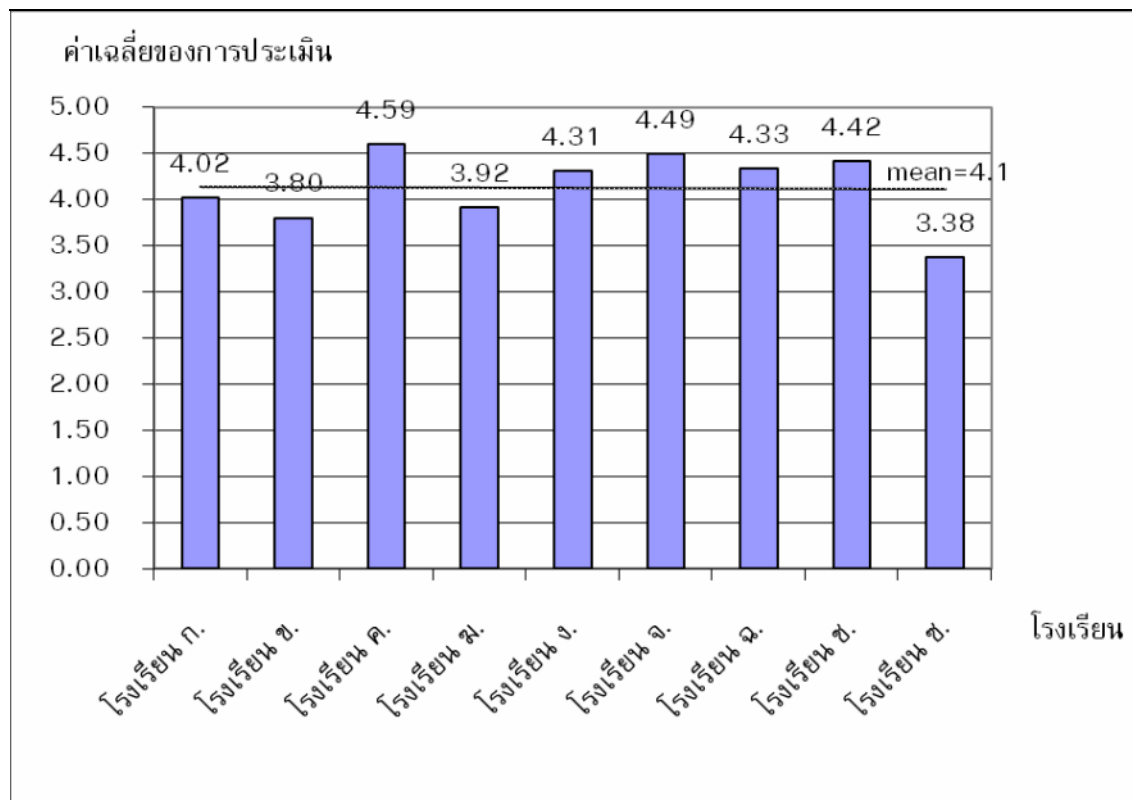
การใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน	ครู ก.	ครู ข.	ครู ค.	ครู พ.	ครู ง.	ครู จ.	ครู ฉ.	ครู ช.	ครู ซ.	ค่าเฉลี่ย
5.1 ใช้สื่อที่เหมาะสม										
ภ. 1	4.33	4.33	4.50	4.33	4.33	5.00	4.67	4.33	5.00	4.54
5.1 ใช้สื่อที่เหมาะสม										
ภ. 2	5.00	4.33	5.00	4.00	5.00	5.00	4.67	5.00	3.67	4.63
5.2 ใช้ CD ประกอบ										
การสอน ภ. 1	2.67	4.50	1.00	1.00	1.00	4.33	3.33	2.00	1.00	2.48
5.2 ใช้ CD ประกอบ										
การสอน ภ. 2	5.00	4.33	3.33	1.00	5.00	5.00	5.00	5.00	3.00	4.35
5.3 เขียนประเด็นสำคัญ										
บนกระดาน ภ. 1	4.00	2.67	4.50	5.00	4.67	5.00	4.67	3.67	5.00	4.35
5.3 เขียนประเด็นสำคัญ										
บนกระดาน ภ. 2	4.67	4.00	5.00	4.00	5.00	5.00	4.33	4.33	4.00	4.48
ค่าเฉลี่ย ภ. 1	3.67	3.72	3.34	3.78	3.72	4.78	4.22	3.67	4.11	3.91
ค่าเฉลี่ย ภ. 2	4.89	4.22	4.45	3.61	5.00	5.00	4.67	4.78	3.56	4.46

โดยภาพรวมแล้วสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความสามารถด้านการสอนของครู 7 คน จาก 9 คนมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูได้นำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการสอน โดยมีการจัดลำดับขั้นตอนการสอนที่เป็นระบบ มีจัดกิจกรรมและใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับบทเรียน นอกจากนี้ยังมีการปรับวิธีการสอนโดยคำนึงถึงตัวผู้เรียนเป็นหลัก แต่ถึงกระนั้นยังพบว่าครูถึง 8 คนมีปัญหาในเรื่องของความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาการสอน ซึ่งประเด็นที่พบว่าเป็นปัญหานั้นส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของครูมากกว่าด้านเทคนิคการสอน เช่น การออกเสียงในระดับคำ และไวยากรณ์ ส่วนครูอีก 2 คนที่มีคะแนนการประเมินด้านการสอนลดลงนั้น พบว่าความสามารถลดลงในเกือบทุกประเด็นย่อยของการประเมิน

5.2 ผลการสังเกตพฤติกรรมเชิงบวกในการเรียนภาษาอังกฤษ

นอกจากการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูกลุ่มตัวอย่างแล้ว คณะผู้วิจัยยังได้สังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนทั้งนี้เพื่อต้องการศึกษาว่าขณะสอน ครูมีความสามารถในการทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนได้มากน้อยเพียงใดโดยการใช้กระบวนการที่ได้รับการอบรมมาแล้ว ซึ่งพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตนั้นล้วนเป็นพฤติกรรมเชิงบวกทั้งสิ้น เช่น การให้ความร่วมมือในการกิจกรรมกลุ่ม การเป็นผู้นำกลุ่ม ความกระตือรือร้นในการเรียนและร่วมกิจกรรม หรือ การอาสาทำกิจกรรม หากครูตั้งใจสอนเต็มความสามารถแล้ว ความสามารถนั้นน่าจะสะท้อนได้จากจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมในทางบวกนั้นๆ ผลของการสังเกตพฤติกรรมการเรียนนั้นปรากฏในภาพประกอบที่ 4:10 ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 4:10 ค่าเฉลี่ยของผลการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ในภาพรวมและจำแนกเป็นโรงเรียน

หมายเหตุ: ระดับการประเมิน 1 = นักเรียนส่วนน้อย 2= นักเรียนบางส่วน 3=นักเรียนครึ่งห้อง
4 = นักเรียนส่วนมาก 5= นักเรียนทั้งห้อง

ภาพประกอบที่ 4:10 ชี้ให้เห็นว่าโดยภาพรวมจะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเชิงบวกด้านต่างๆ นั้นมีค่าเท่ากับ 4.1 ซึ่งสามารถตีความได้ว่าการสอนของครูกลุ่มตัวอย่างสามารถทำให้นักเรียนส่วนมากเรียนภาษาอังกฤษด้วยความสนใจ กระตือรือร้น และตื่นตัว เมื่อพิจารณาแยกตามโรงเรียนแล้วพบว่าค่าเฉลี่ยของจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเชิงบวกสูงสุด คือ 4.59 ซึ่งเป็นนักเรียนจากโรงเรียน ค. ตามด้วยโรงเรียน จ. (4.49) และโรงเรียน ช. (4.42) ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยของจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเชิงบวกน้อยที่สุด คือ นักเรียนของโรงเรียน ด. โรงเรียน ข. และโรงเรียน ซ. ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 3.92, 3.80 และ 3.38 ตามลำดับ ซึ่งหมายความว่า การสอนของครูจากโรงเรียนทั้ง 3 แห่งนั้นสามารถดึงความสนใจจากนักเรียนได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณครึ่งห้องของจำนวนนักเรียนทั้งหมดเท่านั้น

ตารางที่ 4:10 แสดงรายละเอียดและค่าเฉลี่ยของการแสดงออกทางพฤติกรรมการเรียนรู้เชิงบวกของนักเรียนแต่ละโรงเรียน

ตารางที่ 4: 10 ค่าเฉลี่ยของการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 แยกเป็น ประเด็นและภาพรวมทุกประเด็น

ประเด็นการประเมิน	ครู ก.	ครู ข.	ครู ค.	ครู ม.	ครู ง.	ครู จ.	ครู ฉ.	ครู ช.	ครู ซ.	ค่าเฉลี่ย
1. ทำกิจกรรมกลุ่ม ภ.1	4.33	4.00	5.00	4.00	4.33	5.00	5.00	4.67	4.00	4.46
1. ทำกิจกรรมกลุ่ม ภ. 2	4.00	4.67	5.00	4.00	5.00	5.00	5.00	4.67	4.00	4.59
2. ทำกิจกรรมเดี่ยว ภ.1	4.33	4.00	5.00	4.00	3.33	4.67	4.67	4.67	4.67	4.38
2. ทำกิจกรรมเดี่ยวภ. 2	4.00	4.67	5.00	3.67	5.00	4.67	4.00	4.33	3.67	4.33
3. เป็นผู้นำกลุ่ม ภ. 1	2.33	2.33	3.33	3.67	3.33	3.67	3.67	3.00	3.00	3.15
3. เป็นผู้นำกลุ่ม ภ.2	4.33	4.33	4.67	3.67	4.00	3.67	4.67	4.67	3.00	4.11
4. สอนเพื่อน ภ. 1	3.00	2.33	3.33	3.67	3.33	3.33	3.67	3.67	3.67	3.33
4. สอนเพื่อน ภ. 2	4.00	4.00	4.33	3.67	4.33	4.33	5.00	4.00	3.33	4.11
5. กระตือรือร้นในการเรียน ภ.1	3.50	4.33	5.00	4.33	4.00	5.00	4.33	4.33	4.33	4.38
5. กระตือรือร้นในการเรียน ภ.2	4.33	5.00	5.00	4.00	5.00	5.00	5.00	4.33	3.33	4.56
6. อาสาทำกิจกรรม ภ. 1	3.33	3.67	4.33	4.00	3.33	4.67	3.33	3.33	4.00	3.78
6. อาสาร่วมกิจกรรม ภ. 2	4.00	4.33	5.00	3.67	4.67	4.67	5.00	3.67	2.67	4.19
7. ซักถาม ภ. 1	3.50	1.67	2.33	3.00	3.00	2.00	2.50	3.33	2.00	2.55
7. ซักถาม ภ. 2	4.00	4.67	4.67	2.67	4.67	4.00	5.00	3.33	2.67	3.96
8. เรียนอย่างมีความสุข ภ. 1	4.00	4.00	4.33	4.67	4.00	5.00	4.33	4.33	4.33	4.33
8. เรียนอย่างมีความสุข ภ. 2	4.33	4.67	5.00	4.67	5.00	5.00	5.00	4.67	3.67	4.67
9. ตั้งใจทำแบบฝึกหัด ภ. 1	4.00	4.00	4.67	5.00	4.00	5.00	4.00	4.67	5.00	4.46
9. ตั้งใจทำแบบฝึกหัด ภ. 2	4.00	4.67	5.00	4.33	5.00	5.00	5.00	4.67	4.00	4.63
เฉลี่ย ภ. 1	3.61	3.25	4.15	4.08	3.71	4.36	4.08	4.14	3.94	3.92
เฉลี่ย ภ. 2	4.22	4.08	4.82	3.83	4.61	4.56	4.46	4.56	3.10	4.25

จากผลการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่นำเสนอในตารางที่ 4:10 จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมการเรียนรู้เชิงบวกในภาคเรียนที่ 2 เพิ่มขึ้นจากภาคการศึกษาที่ 1 คือจากเดิม 3.92 (หรือครึ่งห้องเรียน) เป็น 4:25 (หรือส่วนมาก) ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเชิงบวกต่อการเรียนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน และหากพิจารณาแยกตามโรงเรียนแล้วพบว่าเกือบทุกโรงเรียนมีจำนวนของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเชิงบวกสูงขึ้นจากภาคการศึกษาที่ 1 ยกเว้นโรงเรียน พ.และโรงเรียน ช.ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเชิงบวกลดลงจาก 4: 08 เป็น 3:83 และจาก 3:94 เป็น 3:10 ตามลำดับ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเชิงบวกของโรงเรียน ง. โรงเรียน ข. และโรงเรียน ค. นั้นสูงขึ้นมาจาก 3.71 เพิ่มขึ้นเป็น 4.61 จาก 3.25 เป็น 4.08 และจาก 4.15 เป็น 4.82 ตามลำดับ

เมื่อแยกพิจารณาพฤติกรรมเชิงบวกแต่ละประเด็นจะพบสิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับพัฒนาการในการเรียนของนักเรียน กล่าวคือสำหรับพฤติกรรมบางพฤติกรรมนักเรียนต้องการเวลาในการ

สะสมความรู้และความมั่นใจจึงจะแสดงพฤติกรรมนั้นออกมาได้ พฤติกรรมเชิงบวกดังกล่าวคือ การให้ความร่วมมือในการเป็นผู้นำกลุ่ม (จาก 3.25 เป็น 4.11) การให้ความร่วมมือในการสอน/แนะนำเพื่อนขณะเรียน (จาก 3.33 เป็น 4.11) การอาสาร่วมกิจกรรม (จาก 3.78 เป็น 4.19) และการซักถามเมื่อมีข้อสงสัย (จาก 2.55 เป็น 3.96)

ในทางตรงกันข้ามในขณะที่ยาค่าเฉลี่ยของจำนวนของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ในทางบวกของหลายๆ โรงเรียนเพิ่มขึ้น กลับมี 2 โรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยดังกล่าวเท่าเดิมหรือลดลง คือโรงเรียน พ.และโรงเรียน ช. ดังนี้ การให้ความร่วมมือในการเป็นผู้นำกลุ่ม (3.67 เท่าเดิม สำหรับโรงเรียน พ. และ 3.67 เท่าเดิม สำหรับโรงเรียน ช.) การให้ความร่วมมือในการสอน/แนะนำเพื่อนขณะเรียน (3.67 เท่าเดิม สำหรับโรงเรียน พ. และจาก 3.67 ลดลงเหลือ 3.33 สำหรับโรงเรียน ช.) การอาสาร่วมกิจกรรม (จาก 4.00 ลดลงเหลือ 3.67 สำหรับโรงเรียน พ. และจาก 4.00 ลดลงเหลือ 2.67 สำหรับโรงเรียน ช.) และการซักถามเมื่อมีข้อสงสัย (จาก 3.00 ลดลงเหลือ 2.67 สำหรับโรงเรียน พ.)

ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้โดยคณะผู้วิจัยยังสอดคล้องกับความเห็นของครูด้วยเช่นกัน ซึ่งข้อมูลส่วนนี้มาจากการประชุมเมื่อเสร็จสิ้นการสอนภาคการศึกษาที่ 2 เพื่อปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารประกอบการสอนที่ใช้ทั้งหมด ซึ่งสามารถสรุปความเห็นของครูที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดังนี้

1. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น รักและอยากเรียนวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้นซึ่งสังเกตได้จากการทำการบ้านมาล่วงหน้าโดยที่ครูไม่ได้สั่ง
2. กล้าพูด กล้าแสดงออกในขณะที่เรียน เป็นมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนภาษาอังกฤษและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น
3. มีความพยายามที่จะทักทายครูทั้งที่เป็นครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ และครูผู้สอนวิชาอื่นๆ เป็นภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน
4. สามารถออกเสียงภาษาอังกฤษ ได้ชัดและคล่องขึ้น
5. มีความสามารถในการสนทนากับครูผู้สอนเป็นภาษาอังกฤษ ได้มากขึ้น
6. นักเรียนชอบกิจกรรมและภาพประกอบในสื่อการเรียนการสอน และสามารถบอกข้อผิดพลาดในใบความรู้ และสื่อประกอบการสอนบางส่วนได้
7. นักเรียนบางคนสืมเอกสาร
8. นักเรียนบางคนขาดเรียนบ่อย เช่น ต้องอยู่ช่วยผู้ปกครองทำงานที่บ้าน ต้องช่วยเลี้ยงน้องเมื่อผู้ปกครองไปทำงานนอกบ้าน ผู้ปกครองไม่มีเวลามาส่งที่โรงเรียน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสามารถทางด้านการสอนของครูและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนนั้นจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกัน กล่าวคือจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมทางการเรียนในเชิงบวกของนักเรียนเพิ่มขึ้นเมื่อคะแนนความสามารถทางด้านการสอนในด้านต่างๆ ของครูสูงขึ้น เช่น การจัดกิจกรรมการสอนและสร้างสื่อที่สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน

การดึงดูดความสนใจของนักเรียนและสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมการเรียนในเชิงบวกลดลงก็เป็นนักเรียนที่มาจากโรงเรียนที่ครูมีความสามารถในการสอนลดลงด้วยเช่นกัน

5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยครูกลุ่มตัวอย่าง

จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งมีการทดสอบเก็บคะแนน 4 ครั้ง คือ การทดสอบก่อนการเข้าค่าย การทดสอบหลังการเข้าค่าย การทดสอบปลายภาคการศึกษาที่ 1 และการทดสอบปลายภาคการศึกษาที่ 2 ผลการทดสอบพบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษอย่างเห็นได้ชัด (รายละเอียดดังตารางที่ 4:11) และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4:11 คะแนนการสอบก่อนและหลังการเข้าค่าย คะแนนสอบปลายภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 จำแนกตามโรงเรียน

นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ตัวอย่าง	n	สอบก่อนการ เข้าค่าย (คะแนนเต็ม 25)		สอบหลังการ เข้าค่าย (คะแนนเต็ม 25)		สอบปลายภาค การศึกษาที่ 1 (คะแนนเต็ม 25)		สอบปลายภาค การศึกษาที่ 2 (คะแนนเต็ม 25)		ผลต่าง ระหว่าง การ สอบ ครั้งที่ 1 และ 4
		1		2		3		4		
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.	
1. โรงเรียน ก.	31	6.55	2.43	6.42	2.01	10.55	4.93	14.555	5.55	8.00
2. โรงเรียน ข.	18	5.56	2.23	5.67	2.50	8.94	4.75	14.61	6.02	9.05
3. โรงเรียนค.	22	5.59	2.74	6.68	2.17	14.73	3.22	17.27	5.28	11.68
4. โรงเรียน ผ.	15	7.00	2.59	6.13	1.92	9.13	4.56	14.13	3.04	7.13
5. โรงเรียน ง.	13	6.69	2.90	6.08	2.02	13.31	2.59	15.92	3.20	9.23
6. โรงเรียน จ.	43	6.67	2.57	6.91	2.29	15.88	4.71	16.30	4.47	9.63
7. โรงเรียน ฉ.	8	5.63	2.77	6.00	2.88	12.25	5.34	13.00	4.28	7.37
8. โรงเรียนช.	12	6.922	2.47	8.42	4.87	13.08	3.87	19.58	9.23	12.66
9. โรงเรียน ซ.	18	6.22	1.99	6.00	1.91	13.72	4.60	12.28	2.65	6.06
ภาพรวมทุกโรงเรียน	180	6.36	2.51	6.52	2.48	12.82	5.01	16.08	6.31	9.72

รายละเอียดในตารางที่ 4:11 แสดงให้เห็นว่า ก่อนการเข้าค่ายภาษาอังกฤษ นักเรียนได้คะแนนสอบ 6.36 คะแนน หลังการเข้าค่ายนักเรียนได้คะแนนดีขึ้นเล็กน้อย คือ 6.52 คะแนน แต่ผลจากการทดสอบปลายการศึกษาที่ 1 และ 2 นั้นชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีผลการสอบดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด นั่นคือ คะแนนสอบปลายภาคการศึกษาที่ 1 เท่ากับ 12.82 คะแนน และเพิ่มขึ้นเป็น 16.08 คะแนน ในภาคการศึกษาที่ 2 เมื่อพิจารณาพัฒนาการในการเรียนของนักเรียนแต่ละโรงเรียนจะพบว่า หลังผ่านการทดสอบ 4 ครั้งแล้ว นักเรียนจากโรงเรียน ช. มีพัฒนาการดีที่สุด ตามด้วยนักเรียนจากโรงเรียน ค. โดยมีผลต่างของคะแนนสอบครั้งที่ 1 และ 4 เป็น 12.66 และ 11.68 คะแนน ตามลำดับ ในขณะที่นักเรียนจากโรงเรียน ช. มีผลต่างของคะแนนสอบทั้ง 2 ครั้ง น้อยที่สุด คือ 6.06 และเป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนจากโรงเรียนนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคการศึกษาที่ 2 น้อยกว่าภาคการศึกษาที่ 1

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษแต่ละช่วงโดยใช้สถิติ Paired Samples t-test พบว่า ช่วงที่ 1 คะแนนหลังการเข้าค่าย กับ คะแนนก่อนการเข้าค่ายไม่แตกต่างกัน ($t = 0.64$, $sig = 0.52$) ส่วนการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษช่วงที่ 2 พบว่า คะแนนสอบปลายภาคการศึกษาที่ 1 กับคะแนนหลังการเข้าค่ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ($t = 17.11$, $sig = 0.00$) ซึ่งหมายความว่า นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษช่วงที่ 3 พบว่า คะแนนสอบปลายภาคการศึกษาที่ 2 กับ คะแนนสอบปลายภาคการศึกษาที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ($t = 7.58$, $sig = 0.00$) ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ดังแสดงในตารางที่ 4:12

ตารางที่ 4:12 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษแต่ละช่วงโดยใช้สถิติ Paired Samples t-test

การวัดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนภาษาอังกฤษ	Paired Differences		t	df	Sig. (2-tailed)
	Std.				
	Mean	Deviation			
1. หลังการเข้าค่าย – ก่อนการเข้าค่าย	0.16	3.27	0.64	179	0.52
2. ปลายภาคการศึกษาที่ 1 – หลังการเข้าค่าย	6.30	4.94	17.11	179	0.00
3. ปลายภาคการศึกษาที่ 2 –ปลายภาคการศึกษาที่1	3.26	5.77	7.58	179	0.00

คะแนนการทดสอบทั้ง 3 ช่วง (4 ครั้ง) ชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่ได้เรียนภาษาอังกฤษโดยมีครูกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สอนนั้น มีพัฒนาการด้านการเรียนภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นตามลำดับอย่างได้ชัด ถึงแม้ว่าคะแนนยังไม่เป็นที่น่าพอใจเพราะได้เพียง 16.08 จากคะแนนเต็ม 25

6. ความคิดเห็นของครูกลุ่มตัวอย่างต่อกระบวนการพัฒนาความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษ

นอกเหนือจากเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของครูด้านการสอนภาษาอังกฤษแล้ว คณะผู้วิจัยยังได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาในครั้งนี้อีกด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดชี้ให้เห็นว่าครูส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการเข้าร่วมฝึกอบรม เพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกสอนไปพัฒนาด้านการสอน เสริมสร้างความมั่นใจให้ตนเอง นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อชี้แนะที่ได้รับจากการนิเทศการสอนไปปรับปรุงวิธีการสอน การใช้สื่อและการวัดผลได้อีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้นการฝึกอบรมในครั้งนี้สามารถช่วยครูในการพัฒนาทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษอีกด้วย ส่วนข้อเสียที่พบมีเพียงประเด็นเกี่ยวกับความเครียดเพราะไม่มีเวลาเพียงพอต่อการเตรียมตัวสำหรับการฝึกสอน และการนิเทศการสอนเนื่องจากต้องรับผิดชอบภาระงานอื่นๆ (22.22%) ดังปรากฏในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4:13 ความคิดเห็นของครูกลุ่มตัวอย่างต่อการพัฒนาด้านการฝึกสอนและการนิเทศ

ประเด็น	ข้อดี	ร้อยละ	ข้อเสีย	ร้อยละ
การ อบรม	ได้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการวัดผล	77.78		
	ได้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ	66.67		
	มีความมั่นใจในการทำแผน/สื่อการสอน	66.67		
	ได้ความรู้/ประสบการณ์ในทักษะฟังพูดอ่านเขียนภาษาอังกฤษ	66.67		
	สามารถนำความรู้ไปใช้ปรับปรุงข้อด้อยของตนเอง	22.22		
	ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูต่างโรงเรียน	11.11		
การ ฝึกสอน	พัฒนาเทคนิค/วิธีการสอนและรู้จักเตรียมความพร้อมด้านเนื้อหา/สื่อการสอน	55.56	เครียดเพราะมีภาระงานอื่นๆ ทำให้ไม่มีเวลาเตรียมตัว	22.22
	ตรวจสอบความรู้ตนเองจากการทดลองสอน	33.33	ไม่มีข้อเสีย	77.78
	ครูและนักเรียนมีความกระตือรือร้นและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน	22.22		
	สร้างความมั่นใจ	11.11		
	แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	11.11		
การ นิเทศ	ได้ปรับปรุงวิธีการสอนและการใช้สื่อ	77.78	เครียดเพราะมีภาระงานอื่นๆ ทำให้ไม่มีเวลาเตรียมตัว	22.22
	มีผู้ช่วยแนะนำข้อบกพร่อง	33.33	ไม่มีข้อเสีย	77.78

สำหรับการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปประยุกต์ใช้นั้นแบ่งได้เป็น 2 ช่วง คือ การนำความรู้ไประหว่างการอบรม และหลังการอบรม ดังรายละเอียดในตารางที่ 4: 14

ตารางที่ 4:14 การนำความรู้ไปใช้ระหว่างและหลังเสร็จสิ้นโครงการการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ

ระหว่างการอบรม	การนำความรู้ไปใช้		
	ร้อยละ	หลังโครงการเสร็จสิ้น	ร้อยละ
เป็นวิทยากรอบรมครูประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้	33.33	จัดค่ายภาษาอังกฤษ	88.89
เป็นวิทยากรค่ายภาษาอังกฤษให้ศูนย์ ERIC	22.22	จัดทำแผนการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5	22.22
เป็นวิทยากรสอนทักษะการอ่านในค่ายวิชาการ	11.11	เป็นวิทยากรขยายผลการอบรมต่อเพื่อนครูในโรงเรียนและในเครือข่ายสถานศึกษา	22.22
เป็นวิทยากรเรื่องการวัดผลให้กับครูโรงเรียนขยายโอกาส	11.11		

จากตารางที่ 4: 14 จะเห็นว่าครูส่วนใหญ่ (77.77%) ได้ใช้ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ในการเป็นวิทยากรด้านต่างๆ โดยที่ 44.44% เป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้ให้กับครูในสถานศึกษาอื่นๆ และในจำนวนนี้ 22.22% เป็นครูที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ก็เป็นวิทยากรให้ความรู้กับนักเรียน (33.33%)

เมื่อสอบถามครูกลุ่มตัวอย่างถึงความต้องการในการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในอนาคตพบว่าครูส่วนใหญ่ (88.89%) ระบุว่าต้องการจัดค่ายภาษาอังกฤษ ในขณะที่ครู 22.22% ต้องการที่จะจัดทำแผนการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 และ 22.22% ของครูกลุ่มตัวอย่างต้องการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปเผยแพร่ต่อเพื่อนครูในโรงเรียนและในเครือข่ายสถานศึกษาอื่น

ส่วนประเด็นเรื่องปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษนั้นพบว่าครูถึง 88.89% ยังคงรู้สึกว่าคุณสมบัติทางด้านภาษาอังกฤษของตนเองนั้นยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถทางด้านการฟังที่ยังคงเป็นปัญหาสำหรับครูโดยส่วนใหญ่ นอกจากนี้การขาดความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ การขาดเวลาในการพัฒนาตนเอง และข้อจำกัดในเรื่องความสามารถในการรับรู้ ยังเป็นอีกปัญหาที่พบในครูกลุ่มตัวอย่างสำหรับการอบรมครั้งนี้ (ตาราง 4:15)

ตารางที่ 4:15 ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ

ปัญหา	ร้อยละ
ทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน ยังไม่พัฒนาเท่าที่ต้องการ โดยเฉพาะทักษะการฟัง	88.89
ขาดความรู้พื้นฐาน/ไม่มีเวลาในการพัฒนาตนเอง	11.11
มีขีดความสามารถในการรับรู้น้อย	11.11

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าครูกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อกระบวนการการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเห็นว่าการเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้มีประโยชน์อย่างมากต่อการสอนภาษาอังกฤษของตนเอง สามารถนำความรู้เรื่องเทคนิค วิธีการสอน รวมถึงการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดทำสื่อ ไปปรับใช้ในการสอน นอกจากนี้ครูส่วนใหญ่ได้มีการเตรียมการที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ต่อ โดยการจัดค่ายภาษาอังกฤษ การจัดทำแผนการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น และการจัดอบรมให้กับครูคนอื่น ๆ ต่อไป ส่วนประเด็นปัญหาหลักที่พบคือเรื่องการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งครูโดยส่วนใหญ่ยังพบว่าพัฒนาการทางด้านภาษาอังกฤษของตนเองยังไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ โดยเฉพาะความสามารถทางการฟังซึ่งครูส่วนใหญ่ยังต้องการให้มีการอบรมและพัฒนาให้มากกว่านี้ นอกจากนี้ยังมีประเด็นในเรื่องเวลาที่ไม่เพียงพอเนื่องจากมีภาระงานอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบจึงทำให้การพัฒนาตนเองนั้นไม่ต่อเนื่อง และขีดความสามารถในการรับรู้น้อยจึงทำให้การพัฒนาตนเองไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้

7. การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาที่นำเสนอมาแล้วข้างต้นสามารถตอบสมมติฐานทั้ง 7 ข้อได้ ดังนี้

7.1 ครูที่เข้ารับการอบรมมีความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นโดยมีผลการสอบวัดความรู้ด้านภาษาอังกฤษจากการสอบโดยใช้ข้อสอบมาตรฐาน PET (Preliminary English Test) เพียง 56.29% แต่ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ 70% จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

7.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของความสามารถด้านต่างๆของครูที่เข้ารับการอบรมมีดังต่อไปนี้

7.2.1 ครูยังไม่สามารถสร้างประมวลการเรียนรู้ (syllabus) และสร้างข้อสอบได้ด้วยตนเอง จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

7.2.2 ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และสร้างสื่อประกอบการสอนได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

7.3 ครูที่เข้ารับการอบรมมีผลการสอบ Cambridge ESOL TKT (The Teaching Knowledge Test) อยู่ในระดับ (band) 2 ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

7.4 ครูที่เข้ารับการอบรมผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้นในระดับ 4 ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

7.5 นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเชิงบวกในการเรียนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

7.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการเรียนภาษาอังกฤษกับครูที่เข้ารับการอบรมสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

7.7 ความคิดเห็นของครูที่เข้ารับการอบรมต่อรูปแบบการพัฒนาเป็นไปในเชิงบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

จากผลการศึกษาข้างต้น สามารถตั้งข้อสังเกตได้ว่าความสำเร็จในการพัฒนาความสามารถของครูกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่การปฏิบัติการสอน แต่หากเป็นความสามารถที่ต้องใช้ความรู้ด้านภาษาอังกฤษแล้วจะยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร การอภิปรายผลจะแบ่งเป็น 3 ประเด็นหลัก คือ 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่าง 2. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษ และ 3. ปัญหาและอุปสรรคในการอบรม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณสามารถกล่าวได้ว่ากระบวนการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนให้กับครูกลุ่มตัวอย่างได้ตามสมมติฐาน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าถึงแม้จะครูส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างจะไม่มีวุฒิการศึกษาด้านภาษาอังกฤษแต่ก็ไม่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาตนเองแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้ามกลับเป็นแรงกระตุ้นให้ครูมีความมานะพยายามที่จะพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของตนเอง ทำให้ครูมีความมั่นใจมากขึ้นและสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และมั่นใจในความสามารถด้านนี้ของตนเองมากพอที่จะนำความสามารถที่ได้รับจากการเข้าร่วมการอบรมนี้ไปขยายผลต่อ เช่น สามารถจัดค่ายภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเอง เขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเป็นวิทยากรให้การอบรมให้กับสถานศึกษาอื่นๆ

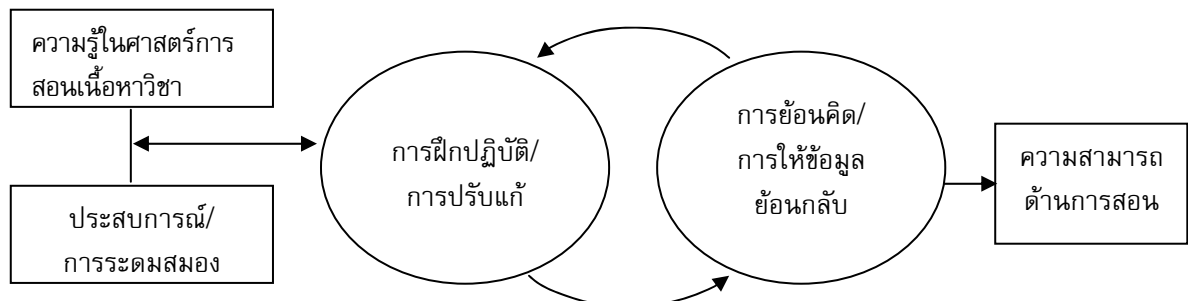
ผลการศึกษาที่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชลดา เลหาวิริยานนท์ และคณะ, 2550; สาลี ศิลปธรรม, 2550; Butler, Lauscher, Jarvis-Selinger, & Beckingham, 2004; Cullen, 1994; Daloglu, 2004; Glazer & Hannafin, 2006; Goker, 2006; Vo & Nguen, 2010 ที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบและกระบวนการการพัฒนาความสามารถของครูประจำการที่สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษา และพบว่าการพัฒนาความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษที่ได้ผลนั้นควรประกอบด้วย การให้ความรู้ในศาสตร์การสอนเนื้อหาวิชา (pedagogical content knowledge) การการระดมสมองเพื่อวางแผนร่วมกัน การฝึกปฏิบัติด้านต่างๆ เช่น การเขียนแผนการสอน การสอนทั้งที่เป็นการสอนร่วมกัน (co-teaching) การสอน

เพื่อนครู (peer-teaching) การสอนจริง การให้ข้อมูลย้อนกลับ การย้อนคิดเกี่ยวกับการสอนของตนเองจากแผนการสอน เอกสารประกอบการสอน และบันทึกของผู้เข้าร่วมอบรม การปรับแก้และใช้เอกสารหลังการปรับแก้ และผลการศึกษานักวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่กล่าวมาแล้วข้างต้นยังพบอีกว่าการจะพัฒนาให้ประสบผลสำเร็จนั้นควรกระทำอย่างต่อเนื่องโดยใช้เวลาอย่างน้อยที่สุด 1 ปี

ระยะเวลาในการพัฒนานับว่าเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะเอื้อต่อความสำเร็จของกระบวนการพัฒนาที่ต้องการความต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีเวลามากพอในการฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อสร้างองค์ความรู้ในตัวผู้เข้ารับการอบรมผ่านกระบวนการต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทฤษฎีที่สนับสนุนแนวความคิดนี้คือทฤษฎีการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Constructivism) ตามทฤษฎีนี้ วีก็อตสกี (Vygotsky) เชื่อว่าบุคคลสามารถสร้างความรู้ได้โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม เพราะการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการคิดที่เกิดจากการรับรู้ ความเข้าใจ และเชื่อมโยงกับความเชื่อ ประสบการณ์และภูมิหลังที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลจนสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นมาใหม่เองได้ ดังนั้นจึงควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น ผ่านกระบวนการการลองผิดลองถูกเพื่อให้ได้รับความรู้หรือประสบการณ์ใหม่ มีการปฏิสัมพันธ์การโต้ตอบซึ่งกันและกันจนสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้และสร้างความคิดรวบยอดเป็นของตนเอง และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่มีความสามารถมากกว่า เช่น ครู หรือเพื่อน มีแนวโน้มที่จะทำให้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้มากกว่า (Williams & Burden, 1997)

นอกจากการจัดกิจกรรมและสิ่งแวดล้อมทั้งหลายเพื่อให้ครูกลุ่มตัวอย่างได้มีส่วนร่วมในกระบวนการคิดและการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่มีความสามารถมากกว่า (ซึ่งในที่นี้คือคณะผู้วิจัยและเพื่อนครูในกลุ่ม) เพื่อให้ครูได้สร้างองค์ความรู้ให้เกิดในตนเองแล้วแล้ว คณะผู้วิจัยยังได้ดำเนินการในแต่ละขั้นตอน (เช่น การให้ความรู้ในศาสตร์การสอนเนื้อหาวิชา การเขียนแผนการสอน การสอนเพื่อนครู การสร้างข้อสอบ การย้อนคิดเกี่ยวกับแผนการสอนและเอกสารประกอบการสอน) ในรูปแบบของการย้อนกลับไปกลับมา เช่น เริ่มต้นด้วยการให้ความรู้ภาคทฤษฎีด้านการสอนแล้ว แต่เมื่อถึงการฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และพบว่าครูยังขาดความเข้าใจเรื่องการสอนคำศัพท์ คณะผู้วิจัยก็ต้องย้อนกลับไปให้การให้ความรู้ภาคทฤษฎีอีก หรือเมื่อถึงขั้นการออกแบบกิจกรรมการสอนอ่านและคณะครูนำเสนอแต่กิจกรรมที่ซ้ำซ้อน คณะผู้วิจัยก็ต้องย้อนกลับไปให้การให้ความรู้ภาคทฤษฎีเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมอีก เป็นต้น กระบวนการดังกล่าวสามารถนำเสนอได้ดังแสดงในแผนภูมิที่ 4:1 ซึ่งเป็นกระบวนการที่ดัดแปลงจากกระบวนการย้อนคิด (Reflective Model) ที่วอลล์เชิซ (Wallace, 1991) ได้เสนอไว้ และสามารถกล่าวได้ว่ากระบวนการพัฒนาที่เน้นการฝึกปฏิบัติด้วยตนเองดังกล่าวเป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาประสิทธิภาพในการสอนของครูกลุ่มตัวอย่าง

แผนภูมิที่ 4:1 รูปแบบกระบวนการพัฒนาที่ดัดแปลงจาก Reflective Model (Wallace, 1991)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพมีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยเช่นกัน กล่าวคือ ครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อกระบวนการพัฒนาในด้านต่างๆ โดยเน้นที่การฝึกปฏิบัติจริงไม่ว่าจะเป็นการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การทำสื่อ/อุปกรณ์การสอน และการออกข้อสอบ ดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นในการตอบคำถามปลายเปิดหลังเสร็จสิ้นการอบรม ดังนี้

ความเห็นของครูต่อการอบรมในภาพรวม

(ครู ก.)

“ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ สำหรับกระบวนการอบรมนั้นดีมาก เพราะใช้เวลาที่ต่อเนื่องกัน ยาวประมาณ 2 ปี แต่ใช้ช่วงเวลาเสาร์-อาทิตย์ ทำให้ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปสู่การปฏิบัติจริงได้ และสามารถพบข้อต่อที่ยังสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไข จนพัฒนาอยู่ในระดับที่น่าพอใจ”

(ครู ข.)

“ไม่มาตั้งนาน เมื่อก่อนสอนไม่เป็นเลย สอนไปอย่างนั้น ทำอะไรก็ไม่มีรู้เรื่อง พอมาเข้าอบรมแล้วสอนเป็น รู้ว่าต้องสอนเข้าไปเข้ามาจนนักเรียนทำได้ นักเรียนก็ชอบ สนุก พอมีเวลาว่างนิดหน่อยเพราะครูคนอื่นไม่สอนก็มาตามให้ไปสอน สอนตั้งแต่ ป. 1- ป. 6 เดี่ยวนี้ เอาวิธีการสอนที่ได้ไปสอนทุกชั้น ถ้ารู้ว่าเป็นแบบนี้ ตอนเรียนครูก็จะไม่เลือกเอกแนะแนว เลือกเอกอังกฤษดีกว่า

ได้สร้างความเคยชินในการฟัง-พูดภาษาในการสื่อสารและได้รับประสบการณ์ตรงซึ่งครูประถมไม่ค่อยมีโอกาสได้พูด-คุยกับชาวต่างชาติ”

(ครู ข.)

“ไม่มีการอบรมที่ใดจะให้ความรู้ครู และให้ครูได้ปฏิบัติจริงเหมือนโครงการนี้ อยากให้ครูคนอื่นๆ ที่ขาดโอกาสมาพัฒนาบ้าง ได้รับความรู้ และประสบการณ์ การฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น มีความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ สอนด้วยความมั่นใจ ไม่เครียดกับการสอนเหมือนเมื่อก่อน มีจุดประสงค์ที่ชัดเจน และเสนอได้บรรลุตามจุดประสงค์ มีความสามารถในการทำแผนการสอน ทำสื่อและวัดผลได้ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตร”

(ครู ค.)

“เขียนแผนเองไม่ค่อยได้ ใช้คอมพิวเตอร์นานๆ อ่านหนังสือนานๆ แล้วตาเจ็บ หมอให้ไปผ่าก็ไม่ไป ไม่อยากขาดการอบรม ดีที่ได้ทำงานเป็นคู่เพราะอีกคนเก่งคอมฯ ได้ช่วยกันคิด ได้ความรู้และทักษะ การสอนดีขึ้นมาก ได้พัฒนาทักษะทางภาษาดีขึ้น มีความรู้ด้านการเขียนแผนการสอน เอาวิธีนี้ไปสอน เด็กชอบ ชอบพูดแต่เขียนยังไม่ค่อยได้เท่าไร ชอบพูดกับครูคนอื่น ๆ ในโรงเรียนเป็นภาษาอังกฤษ ครู ก็เลยไม่ชอบหน้า ไม่ให้เด็กพูดภาษาอังกฤษด้วย สมศ. มาตรวจก็ได้รับคำชม เรียกเด็กไปสัมภาษณ์ ชมว่าภาษาอังกฤษของเด็กโรงเรียนนี้ดี”

(ครู พ.)

“ทำให้รับความรู้ในเรื่องการสอน อย่างเป็นขั้นตอน และมีระบบและได้รู้วิธีการทำและผลิตสื่ออย่าง ง่าย ได้เรียนรู้ความรู้ทางด้านภาษาอย่างครบทักษะ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ กับเพื่อนครูต่าง โรงเรียน ที่สำคัญทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ”

(ครู ง.)

“อาจารย์พยายามให้พูดและออกเสียงให้ถูกต้อง คำบางคำออกเสียงมาตั้งแต่เรียนแล้วมาสอน และยัง สงสารครูอีกหลาย ๆ คนที่ยังอ่านและออกเสียงผิด ๆ ผลก็เกิดกับเด็ก (เศร้าใจ)”

(ครู จ.)

“เชื่อว่าวิธีการดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จริง เพราะแผนการจัดการเรียนรู้ และสื่อที่ได้ช่วยกันทำ นั้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวนักเรียน ชอบทำแบบฝึกหัดมาส่งหน้า ทำถูกไม่ถูกไม่รู้ทำไว้ก่อน แบบฝึกหัดซ่อมเสริมอะไรก็ทำหมด จนครูงงว่าสอนแล้วหรือยัง

คิดว่าโชคดีมากที่ได้เข้ามาอบรมโครงการนี้ถึงแม้ว่าจะต้องเสียสละเวลาอันเป็นส่วนตัวบ้าง แต่ผลที่ได้ เกินคุ้ม”

(ครู ฉ.)

“ภูมิใจกับความสามารถของตัวเอง และภูมิใจกับพัฒนาการของเด็กๆ แต่ก็รู้ว่าจะไปไหน ไหน ที่ โรงเรียนมีเด็กน้อย ยากจน เดียวก็เป็นไข้เลือดออก เดียวก็เป็นหวัด 2009 ไม่สบายทั้งปี ตัวก็เล็กนิด เดียวแล้วก็ต้องไปต่อยืมยืมหาเงินใช้ สำหรับตัวเองจะให้ไปเป็นวิทยากรอะไรก็ได้ แต่ต้องเรื่องการสอน เท่านั้น ถ้าให้ไปออกเสียงภาษาอังกฤษไม่ไป”

ความเห็นของครูต่อการฝึกสอน

(ครู ก.)

“ข้อดีจากการฝึกสอน เป็นการฝึกการสอนที่ดีทำให้เกิดความมั่นใจในกิจกรรมการสอน และขั้นตอน การจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน ทำให้มั่นใจในการนำความรู้ไปให้ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้ที่คงทน สามารถจำแม่นยำในบริบทภาษาและเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขผู้เรียนสามารถตรวจสอบความรู้ของ ตนเองได้ จากการทดสอบและกิจกรรมในห้องเรียน”

(ครู ค.)

“ข้อดีของการฝึกสอน คือทำให้ได้พัฒนาการสอน การใช้สื่อ และการวัดผล ทำให้เกิดผลดีกับนักเรียนมาก ได้แลกเปลี่ยนความคิด”

(ครู ง.)

“ครูผู้สอนได้เตรียมความพร้อมด้านเนื้อหา/ สื่อ/ ก่อนสอนจริง สามารถมองเห็นว่าภาพรวมในบรรยากาศการเรียนจะเป็นอย่างไร”

(ครู ช.)

“ครูมีความกระตือรือร้นในด้านการสอน นักเรียนได้เรียนด้วยกระบวนการสอนแบบใหม่ๆ”

ความเห็นของครูต่อการนิเทศการสอน

(ครู ก.)

“การนิเทศการสอนมีข้อดีมากเพราะจะได้ผู้มีความรู้เข้าดูการจัดกิจกรรมทำให้มีความมั่นใจว่า ถ้าจัดกิจกรรมตามที่สอนจะเกิดอะไรมีข้อบกพร่องอะไร จะได้ทราบข้อดีข้อด้อย เพื่อนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป”

(ครู ค.)

“นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดีมาก มีความสนใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ชอบเรียนมากและเรียนอย่างมีความสุข”

(ครู ช.)

“ได้ทราบข้อบกพร่อง และได้ปรับปรุงขั้นตอนการสอน”

(ครู จ.)

“ได้รู้จักดี จุดด้อยของตนเอง ได้พัฒนาตนเอง ได้รับคำแนะนำจากผู้มีความรู้ความสามารถได้รับประสบการณ์ชีวิต และการสอนที่ดีมาก ๆ”

ปัจจัยอีกหนึ่งปัจจัยที่ไม่สามารถมองข้ามได้ คือการจัดกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อปรับพื้นฐาน จุดเด่นของค่ายภาษาอังกฤษที่คณะผู้วิจัยและครูกลุ่มตัวอย่างร่วมกันจัดขึ้นอยู่ที่การมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่าเป็นการเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งด้านเนื้อหาและวิธีการเรียน ดังนั้นความรู้ที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้รับในระหว่างการร่วมกิจกรรมในค่ายภาษาอังกฤษจึงมีความเชื่อมโยงอย่างสูงกับความรู้ที่ได้เรียนหลังการเข้าค่ายภาษาอังกฤษ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นค่ายภาษาอังกฤษที่แตกต่างจากค่ายภาษาอังกฤษทั่วไปที่มักจัดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับภาษา มีทัศนคติที่ดีต่อภาษา และเนื้อหาค่อนข้างกว้างผ่านการทำกิจกรรมที่สนุกสนาน (เจลียวศรี พิบูลชล 2535)

นอกจากการจัดค่ายแบบมีวัตถุประสงค์ชัดเจนจะส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดค่ายแล้ว การที่ครูกลุ่มตัวอย่างได้มีโอกาสเตรียมการจัดกิจกรรมค่ายร่วมกัน อันประกอบด้วยกำหนดยุทธศาสตร์ รูปแบบค่าย เนื้อหาและการเตรียมกิจกรรม การจัดสรรหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคน การฝึกซ้อมการจัดกิจกรรม และการได้มีส่วนร่วมในการเป็นผู้จัดกิจกรรมประจำฐานย่อย ยังจัดได้ว่า เป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในครั้งนี้ด้วย

ส่วนผลดีสำหรับตัวครูนั้น ครูมีความมั่นใจและยอมรับแนวคิดในการจัดการสอนดังกล่าว ว่ากระบวนการจัดการสอนที่คณะผู้วิจัยได้นำเสนอนั้น สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางบวกในตัวผู้เรียนอย่างเห็นได้ชัดทั้งในด้านทัศนคติและความสามารถทางภาษาอังกฤษ และยังส่งผลต่อเนื่องไปถึงการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ซึ่งวัดจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนเมื่อคณะผู้วิจัยไปเฝ้าการสอนของครูกลุ่มตัวอย่างที่โรงเรียน เมื่อครู ทบทวนคำศัพท์ นักเรียนมักพูดว่าจำคำนั้นๆ ได้จากการเข้าค่ายภาษาอังกฤษและถามว่าจะจัดให้มีการเข้าค่ายอีกเมื่อไหร่ เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมที่คณะผู้วิจัยสังเกตได้นั้นสอดคล้องกับความเห็นของครูที่สรุปได้หลังจากการประชุมปรับแก้เอกสารการสอนหลังภาคการศึกษา ที่ 2 ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่สร้างความสนใจของผู้เรียนได้มาก
2. กิจกรรมดีมาก ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ คำศัพท์และเนื้อหาต่างๆ ที่เรียนได้ และเมื่อกลับไปเรียนที่โรงเรียนแล้วยังจำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากค่ายได้
3. ช่วยเปลี่ยนทัศนคติของผู้เรียนได้ จากที่ไม่ชอบก็ชอบภาษาอังกฤษ มีทัศนคติในด้านบวกต่อการเรียนภาษาอังกฤษ
4. ผู้เรียนได้รับความรู้ที่คงทนติดตัวไป ต่างจากการที่ผู้เรียนไปเข้าค่ายที่อื่น ที่เมื่อเสร็จจากกิจกรรมค่ายผู้เรียนก็ลืม

ข้อมูลจากการสังเกตการตลอดระยะเวลา 2 ปี การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการระหว่างการฝึกปฏิบัติต่างๆ และแบบสอบถามปลายเปิดเป็นสิ่งที่ยืนยันได้เป็นอย่างดีว่าครูกลุ่มตัวอย่างให้คุณค่าของการฝึกปฏิบัติทุกขั้นตอน ต่อไปนี้จะยกตัวอย่างของครู 4 คนเพื่อสนับสนุนข้อค้นพบว่าการได้ฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังตลอดระยะเวลา 2 ปี ทำให้ครูมีพัฒนาการด้านการสอนอย่างต่อเนื่องจนมีผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจ นอกจากนั้นยังช่วยสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาและอุปสรรคของระดับของพัฒนาการอีกประการหนึ่งด้วย ในจำนวนครูทั้ง 4 คนที่จะนำมายกตัวอย่างนี้ ทั้งหมดเป็นครูที่ไม่มีวุฒิปริญญาตรีด้านวิชาเอกภาษาอังกฤษ แต่มี 2 คน (ครู ฉ. และ ครู ช.) ที่มีพัฒนาการอย่างโดดเด่นไม่ว่าจะเป็นด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษ ด้านการสอน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ฯลฯ ทั้งๆที่ครู 2 คนนี้จัดตัวเองว่ามีความสามารถด้อยกว่าครูกลุ่มตัวอย่างคนอื่นๆ ส่วนอีก 2 คน (ครู พ. และ ครู ข.) จัดว่ามีประสบการณ์มากกว่า โดยเฉพาะครู ข. ซึ่งผลการศึกษาในทุกประเด็นมีความสอดคล้องกันว่ามีพัฒนาการน้อยเมื่อเทียบกับครูคนอื่นๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ครู ฉ. เป็นครูจากโรงเรียนขนาดเล็ก จบการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกชีววิทยา มีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ 29 ปี ปัจจุบันสอนภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และ ศิลปศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 รวมสัปดาห์ละ 21 ชั่วโมง นอกจากนั้นยังรับผิดชอบด้านงานวิชาการ งานจัดจ้าง งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเป็นหัวหน้างานพัสดุโรงเรียน เข้าร่วมการพัฒนาความสามารถในครั้งนี้เพราะได้รับการชักชวนจากครู ช.

บุคลิกโดยทั่วไปของครู ฉ. จัดได้ว่าเป็นคนมั่นใจในตัวเอง กล้าแสดงความคิดเห็น แต่ในระยะแรกๆของการอบรม ครู ฉ. มักแสดงให้เห็นว่าไม่มั่นใจในความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษ ส่วนความสามารถทางภาษาอังกฤษนั้น ครู ฉ. บอกว่ามีน้อยมาก และเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2550 (5 เดือนก่อนเข้ารับการอบรม) สถาบันภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดให้มีการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษ ครู ฉ. สอบได้คะแนนอยู่ในระดับเบื้องต้น (1-30 คะแนน) สาเหตุที่สอนภาษาอังกฤษเพราะได้รับมอบหมาย และถึงแม้จะมีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษมาแล้ว 29 ปี แต่เคยเข้ารับการอบรมเพียงครั้งเดียว คือการอบรมด้านการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ การสอนจึงสอนแบบไม่มีทฤษฎีใดๆ สอนให้ท่องศัพท์ คัดคำศัพท์ แต่ก็เกิดความคับข้องใจเพราะนักเรียนเรียนแล้วก็อ่านไม่ออก ไม่รู้คำศัพท์

ในการเข้ารับการอบรมในครั้งนี้ ครู ฉ. มีความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าที่จะสอนภาษาอังกฤษให้เป็น จึงเข้าร่วมการอบรมทุกครั้งไม่ขาด แม้จะต้องเข้ารับการผ่าตัดและพักฟื้นเป็นเวลา 1 เดือน ก็เลือกนัดผ่าตัดในระยะปลอดการอบรม และไม่สนใจทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ

จากการสังเกตพฤติกรรมตลอดระยะเวลา 2 ปี ครู ฉ. แสดงความต้องการในการพัฒนาตนเองโดยการหาความรู้ด้านต่างๆ จากคณะผู้วิจัย เช่น การออกเสียงคำศัพท์ หรือประเด็นเกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน มีความกระตือรือร้นในการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปทดลองใช้กับนักเรียนตนเองทันทีถึงแม้จะเป็นเพียงช่วงของการฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และเมื่อพบว่าวิธีการใดใช้ได้ผลก็จะแนะนำครูคนอื่น ๆ หากมีใครทำไม่ได้ก็สาธิตให้ดูจนกว่าจะเข้าใจ เช่นการฝึกให้นักเรียนจับคู่สนทนา โดยทั่วไป ครูเหล่านี้ใช้วิธีการจับคู่แบบถาวร กล่าวคือ นักเรียนคนที่ได้รับบทบาทเป็น A ก็จะพูดเฉพาะบทของ A และนักเรียนคนที่ได้รับบทบาทเป็น B ก็จะพูดเฉพาะบทของ B ทั้ง A และ B ใช้เวลาประมาณ 2-3 นาทีพูดกับคนเดิม แต่วิธีการเปลี่ยนคู่สนทนาที่คณะผู้วิจัยเห็นว่าใช้ได้ผลคือ แบ่งนักเรียนเป็น 2 แถว (A และ B) นักเรียนทุกคนที่อยู่ในแต่ละแถวจะสนทนากับคนที่อยู่ตรงข้ามตน เมื่อสนทนาเสร็จแล้วคนที่อยู่หัวแถว A ยืนอยู่กับที่ ส่วนคนที่อยู่หัวแถว B เดินไปต่อท้ายแถว จะได้คนที่อยู่หัวแถว B คนใหม่ ทุกคนจะได้พูดบทของตนซ้ำหลาย ๆ ครั้ง แต่ไม่ซ้ำคน นักเรียนจึงไม่รู้สึกเบื่อที่ต้องพูดสิ่งเดิมซ้ำหลาย ๆ ครั้ง

เมื่อครู จ. นำวิธีการนี้ไปทดลองใช้กับนักเรียนตนเองและเห็นว่านักเรียนสามารถพูดได้ จึงเกิดความเชื่อมั่นว่าความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง ก็ยิ่งทำให้เกิดความกระตือรือร้นมากขึ้นและมีส่วนร่วมในกระบวนการฝึกอย่างเต็มที่ คอยแนะนำครูคนอื่น เช่น ครู ช. ซึ่งมีความสับสนในการนำกิจกรรมการเปลี่ยนคู่สนทนาไปใช้ จึงยืนยันที่จะใช้วิธีการจับคู่แบบถาวรอย่างเดิม แต่ครู จ. ซึ่งเห็นผลของการใช้วิธีการนี้ไม่ยอมให้ครู ช. เลิกล้มความพยายาม จึงอธิบาย สาธิต และกำกับครู ช. จนครู ช. เริ่มเข้าใจ เมื่อถึงระยะการฝึกสอนเพื่อนครูในกลุ่ม ครู จ. เป็นผู้คอยดูแลให้ครู ช. สอนโดยทำกิจกรรมนี้ให้ได้ และในกระบวนการนี้ครู จ. สามารถทำได้อย่างดี และยังทำให้ครูคนอื่นได้ประโยชน์จากสาธิตของครู จ. ด้วย ส่วนผู้ที่เข้าใจแล้วก็จะช่วยครู จ. สอนคนอื่น ๆ อย่างเต็มที่ โดยมีคณะผู้วิจัยทำหน้าที่สังเกตการณ์เท่านั้น

อย่างไรก็ดี เมื่อถึงคราวครู จ. ต้องฝึกสอนเพื่อนครูเป็นครั้งแรกโดยการสอน 1 บทเรียน (4-5 ชั่วโมง) ที่ตนเองเป็นผู้เขียนสำหรับทดลองใช้ในภาคการศึกษาที่ 1 ปรากฏว่าครู จ. แสดงความเครียดอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากไม่เคยต้องสอนภาษาอังกฤษในลักษณะนี้มาก่อน ครู จ. บอกคณะผู้วิจัยว่าฝึกซ้อมกับกระจกในห้องนอนทั้งคืนแต่ก็รู้สึกว่าจะทำไม่ได้ เมื่อคณะผู้วิจัยให้ทดลองสอนให้ดูก็ทำได้เพียงครึ่งหนึ่งของแผนการสอน 1 แผนเท่านั้นก็ล้มเลิกกลางคัน

ก่อนที่จะอธิบายว่า ทำไมครู จ. จึงสอนได้ดีในเวลาต่อมา จะขอบรรยายรายละเอียดของครู ช. ก่อนเพราะเป็นครูอีกคนหนึ่งที่ได้จัดอันดับตัวเองไว้ว่ามีความสามารถสูงสุดในกลุ่มตัวอย่าง แต่ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ามีพัฒนาการโดดเด่น

ครู ช. สอนอยู่ที่โรงเรียนขนาดกลาง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกการแนะแนวการศึกษา สอนภาษาอังกฤษมาแล้ว 25 ปี ปัจจุบันสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สัปดาห์ละ 15 ชั่วโมง และรับผิดชอบด้านงานธุรการ เข้าร่วมการพัฒนาความสามารถในครั้งนี้ เพราะได้รับคำแนะนำจากเพื่อนครูในโรงเรียนเดียวกันที่เคยเข้ารับการอบรมการสอนภาษาอังกฤษระยะสั้นกับคณะผู้วิจัย แรงจูงใจที่ทำให้เข้าร่วมการอบรมคือชอบภาษาอังกฤษ และอยู่ในขั้นตอนการทำผลงานทางวิชาการวิชาภาษาอังกฤษเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ ถึงแม้จะชอบภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐานแต่ก็ไม่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษที่ดีพอ ผลการสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษเมื่อ 1 ธันวาคม 2550 อยู่ในระดับเบื้องต้น ตลอดระยะเวลา 25 ปีของการสอนภาษาอังกฤษ เคยเข้ารับการอบรมด้านการสอนภาษาอังกฤษ การทำแผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ และการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ ในการเข้ารับการอบรมในครั้งนี้ ครู ช. มีความหวังว่าจะนำความรู้ไปพัฒนาการสอนของตนให้ดี และทำผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะด้วย จึงเข้าร่วมการอบรมทุกครั้งไม่ขาดและร่วมทำกิจกรรมทุกอย่างอย่างตั้งใจ แต่เนื่องจากไม่มีวุฒิการศึกษาทางภาษาอังกฤษจึงไม่มีความมั่นใจในตัวเอง ไม่กล้าแสดงออก วิธีการสอนภาษาอังกฤษสอนแบบที่ครู ช. บรรยายการสอนของตนเองว่า “สอนแบบนั้นๆ ให้ท่องศัพท์ เขียนคำศัพท์ตามคำบอก ให้ทำหนังสือเล่มเล็ก หนังสือในห้องตลาดอะไรก็มีเอามาใช้”

เช่นเดียวกับครู จ. ที่มีความมุ่งมั่นที่จะสอนภาษาอังกฤษให้ได้ดีทั้งๆที่ความสามารถทางภาษาอังกฤษน้อย ดังที่มักพูดระหว่างการอบรมเสมอว่า “สอบที่ไรคะแนนก็ได้หน่อย ตกทุกที” แต่ครู จ. กับครู ช. ต่างกันตรงที่ครู จ. ต้องการพัฒนาเฉพาะความสามารถด้านการสอนเพื่อสอนนักเรียนให้เรียนภาษาอังกฤษให้ได้ดี และไม่ต้องการเลื่อนวิทยฐานะของตนเองแต่อย่างใด ส่วนครู ช. มีแรงจูงใจ 2 ประการ คือทั้งต้องการสอนนักเรียนให้ได้ดี และหวังว่าจะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้มาจากการอบรมไปใช้ในการทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะด้วยอีกประการหนึ่ง

ด้วยตระหนักในความสามารถทางภาษาอังกฤษที่มีไม่มากของตน ในปีแรกของการอบรมครู ช. จึงแทบไม่แสดงความคิดเห็นไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดๆ แต่มักหาโอกาสถามประเด็นที่สงสัยกับคณะผู้วิจัยตัวต่อตัว และประหม่อมมากถ้าต้องให้แสดงออก การฝึกปฏิบัติทุกขั้นตอนจะเป็นอย่างช้าๆ ไม่มั่นใจและต้องพึ่งพาเพื่อนที่ทำงานคู่กัน การรับรู้ในเชิงทฤษฎีจึงเป็นไปอย่างเงิบๆ แต่ตั้งใจ และไม่แสดงความคิดเห็นใดๆ

พฤติกรรมของครู ช. เริ่มเปลี่ยนเมื่อทดลองนำความรู้และวิธีการสอนที่ได้รับจากการอบรมแต่ละครั้งไปทดลองใช้กับนักเรียนของตน และกลับมารายงานคณะผู้วิจัยว่าใช้ได้ผล จึงทำให้มีความพยายามที่จะพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้นๆไปอีก กล้าถามคำถามและแสดงความคิดเห็นต่อหน้าครูคนอื่น ๆ แต่กระนั้นก็ดี เมื่อต้องฝึกสอนเพื่อนครูก่อนการสอนจริงในภาคการศึกษาที่ 1 ครู ช. ก็สามารถสอนได้เพียงประเด็นเล็กๆ คือการสอนคำศัพท์เท่านั้นและในที่สุดก็เลิกสอนกลางคันเช่นเดียวกับครู จ.

การบรรยายข้างต้นแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมในช่วง 1 ปีแรกของครูสอนภาษาอังกฤษ 2 คนที่ทำหน้าที่เป็นเพียงครูผู้สอนเท่านั้น ต่อไปจะกล่าวถึงครูอีก 2 คน คือครู พ. และครู ข. ที่นอกจากจะสอนภาษาอังกฤษแล้วยังได้รับเชิญเป็นวิทยากรให้การอบรมด้านการสอนภาษาอังกฤษให้ครูในสถานศึกษาใกล้เคียงอีกด้วย

ครู พ. เป็นครูจากโรงเรียนขนาดกลาง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกปฐมวัยมีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ 15 ปี ปัจจุบันสอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 รวมสัปดาห์ละ 15 ชั่วโมง และสอนวิชาลูกเสือ เน้นแนะ และชมรม อีก 3 ชั่วโมง รวมสัปดาห์ละ 18 ชั่วโมง นอกจากนั้นยังเป็นหัวหน้างานพัสดุโรงเรียน หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน และคณะทำงานฝ่ายคุณธรรม เข้าร่วมการพัฒนาความสามารถในครั้งนี้เพราะได้รับการชักชวนจากเพื่อนครูที่สอนโรงเรียนอื่นที่เคยเข้ารับการอบรมการสอนภาษาอังกฤษระยะสั้นกับคณะผู้วิจัย

โดยพื้นฐาน ครู พ. เป็นคนมั่นใจในความสามารถทางภาษาอังกฤษของตัวเอง มีความรู้ทางภาษาอังกฤษค่อนข้างดีเมื่อเทียบกับครูคนอื่น ๆ ในกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือรู้คำศัพท์และไวยากรณ์ระดับพื้นฐานมากกว่าและออกเสียงภาษาอังกฤษได้ดีกว่า แต่กระนั้นก็มีผลการสอบอยู่ในระดับเบื้องต้นเหมือนกับครูคนอื่น ๆ จากความรู้ทางภาษาอังกฤษที่มีอยู่ทำให้ได้รับเชิญเป็นวิทยากรการอบรมให้นักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ในเขตการศึกษาเดียวกันอยู่เนืองๆ และมักได้รับการเสนอชื่อให้เข้ารับการอบรมภาษาอังกฤษต่างๆ นอกจากนั้นยังต้องดูแลรับผิดชอบการจัด

กิจกรรมทุกกิจกรรมที่โรงเรียนต้องจัด ในขณะเดียวกันก็อยู่ในขั้นตอนการทำงานทางวิชาการ วิชาภาษาอังกฤษเพื่อเลื่อนวิทยฐานะเช่นเดียวกับครู ช. ในด้านส่วนตัว หลังเข้าร่วมการอบรมได้ประมาณ 10 เดือน สามีย่วยและเสียชีวิตกระทันหัน ครู พ. เริ่มมีปัญหาสุขภาพมากขึ้น โดยสรุปปัญหาส่วนตัวที่เกิดขึ้นหลังการเสียชีวิตของสามีมีผลกระทบต่อความสามารถในการรับผิดชอบภาระที่โรงเรียนและส่งผลกระทบต่อเนื่องมาจากการเข้าร่วมการอบรม เช่น ขาดการอบรมเป็นครั้งคราว หรือมาเข้ารับการอบรมทั้งๆที่ป่วยมาก

ช่วง 10 เดือนแรก ครู พ. เข้าร่วมการอบรมค่อนข้างสม่ำเสมอหากไม่ติดราชการหรือการจัดกิจกรรมให้นักเรียน มีความมั่นใจในความรู้ด้านเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษและความรู้ทางภาษาอังกฤษ แปลคำศัพท์ยากๆ หรือ ออกเสียงคำศัพท์ให้เพื่อนๆ ฟัง ร้องเพลงภาษาอังกฤษสำหรับเด็กได้เพราะและถูกทำนอง มีความมั่นใจในมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ ครู พ. จึงเป็นผู้ที่คอยตอบปัญหาให้เพื่อนๆ ในกลุ่ม

เมื่อเริ่มฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ปรากฏว่า ครู พ. ใช้ความรู้ที่มีอยู่เดิมๆ ในการจัดการเรียนรู้ มีเพลงสำหรับเด็กแนะนำเพื่อนๆ แต่ยังไม่วิเคราะห์วิธีการนำเสนอหรือสามารถลำดับขั้นตอนการสอนได้ ทำให้คณะผู้วิจัยต้องให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดในการปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้หลายต่อหลายครั้ง แต่การแก้ไขแผนการสอนขาดความต่อเนื่องเพราะติดราชการหรือป่วย เมื่อถึงคราวฝึกสอน ครู พ. ก็สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบรวบรัดขั้นตอนแบบเดิมที่เคยใช้มาก่อน เช่น เมื่อสอนคำศัพท์โดยให้นักเรียนอ่านบัตรคำ 2-3 ครั้ง หลังจากนั้นก็เขียนคำศัพท์ให้นักเรียนลอก ให้นักเรียนแต่งประโยคโดยใช้คำศัพท์นั้นๆ โดยที่นักเรียนยังออกเสียงและจำความหมายของคำนั้นๆ ไม่ได้ บางครั้งก็สอนนอกนอกเรื่อง เช่น สอนเกี่ยวกับสถานที่ (school, police station, hospital) ก็เน้นเรื่องการข้ามถนนให้ปลอดภัยมากกว่าการสอนคำศัพท์

ครู ช. เป็นครูอีกคนหนึ่งคนที่มีพัฒนาการด้านการสอนน้อยเมื่อเทียบกับครูกลุ่มตัวอย่างคนอื่นๆ โรงเรียนที่ครู ช. สอนอยู่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง ครู ช. จบการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกสังคมศึกษา มีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ 12 ปี ปัจจุบันสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สัปดาห์ละ 15 ชั่วโมง สอนวิชาอื่นๆ คือ ดนตรี ลูกเสือ เน้นแนะ และชมรมอีก 6 ชั่วโมง รวมสัปดาห์ละ 21 ชั่วโมง นอกจากนั้นยังรับผิดชอบด้านงานวิชาการ ดูแลห้องคอมพิวเตอร์ ห้องจริยศึกษา และเป็นหัวหน้างานธุรการ เข้าร่วมการพัฒนาความสามารถในครั้งนี้เพราะเคยเข้ารับการอบรมการสอนภาษาอังกฤษระยะสั้นกับคณะผู้วิจัย

โดยบุคลิก ครู ช. เป็นคนมุ่งมั่น เรียบร้อย รักความก้าวหน้า ได้รับมอบหมายให้สอนภาษาอังกฤษทั้งๆที่"เกลียด"ภาษาอังกฤษ เริ่มชอบการสอนภาษาอังกฤษเมื่อได้รับรางวัลครูดีเด่น วิชาภาษาอังกฤษในปี 2539 ต่อจากนั้นในปี 2542 และ 2552 ก็ได้รับรางวัลครูดีเด่นอีก วิธีการสอนที่ใช้คือ การใช้เพลง เกมต่างๆ ที่เรียนรู้จากการเข้าร่วมการอบรม และสื่อหรือรูปภาพที่ผลิตเอง ในปี 2551 ได้รับคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ให้เข้ารับการอบรมเพื่อเผยแพร่ผลงานด้านการสอนผ่าน website ผ่านการประเมินการเลื่อนวิทย

ฐานะโดยการทำผลงานวิชาภาษาอังกฤษแล้ว แต่ครู ช. บรรยายคุณลักษณะของตนเองในแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการอบรมในครั้งนี้ว่า “ประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมากมาย แต่ตนเองมีขีดความสามารถต่ำในการรับรู้” ตลอดระยะเวลาของการอบรม ครู ช. มีความอดสาหัส ไม่ย่อท้อในการฝึกปฏิบัติทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะต้องปรับปรุงการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ หรือ แบบฝึกหัดต่างๆ หลายต่อหลายครั้ง ความสามารถด้านภาษาอังกฤษวัดจากผลสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2550 แม้จะอยู่ในระดับเบื้องต้นเหมือนกับครูกลุ่มตัวอย่างคนอื่นๆ แต่ความสามารถที่แท้จริงที่แสดงออกระหว่างการอบรมนั้นยังดีกว่าครูคนอื่นๆ

ในช่วงปีที่ 1 ของการอบรม ครู ช. เข้ารับการอบรมอย่างตั้งใจ ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแล และฝึกปฏิบัติอย่างเจียวๆ แต่มักยึดติดกับความถูกต้องของรูปแบบมากกว่าเนื้อหาสาระ ดังนั้นเมื่อเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จึงขาดสาระ คณะผู้วิจัยต้องอธิบายหลายครั้ง แต่ครู ช. มักไม่เข้าใจกระบวนการคิด ต้องการคำตอบในทันทีทันใด งานต่างๆ ที่ต้องฝึกทำต้องผ่านกระบวนการปรับแก้หลายครั้งเพราะนึกภาพไม่ออกเนื่องจากอิงประสบการณ์การสอนเดิม คือสอนร้องเพลง เล่นเกมให้นักเรียนสนุก เมื่อฝึกสอน ก็ไม่สามารถสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตนเองเขียนเองได้ บังเกิดความสับสนว่าจะสอนอะไรอย่างไร จะสอนอะไรก่อนหลัง และไม่สามารถฝึกสอนได้อย่างราบรื่น

ในระหว่างการฝึกสอนเพื่อนครูซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นของการอบรมปีที่ 2 มีครู 5 คนที่ไม่สามารถสอนได้จนจบกระบวนการ ส่วนครูที่เหลือนั้น ถึงแม้จะสอนได้จนครบเนื้อหา 1 บทเรียน แต่ก็สอนแบบกระพริ่งกระพริ่ง คือสอนได้เป็นส่วนๆ ของแต่ละแผนการสอน เช่นสอนให้ร้องเพลงได้ สอนคำศัพท์ได้ แต่ไม่สามารถสอนการนำคำศัพท์ไปใช้ในบริบทอื่นๆ ได้ หรือสอนให้ทำกิจกรรมเปลี่ยนคู่สนทนาได้แต่เชื่อมโยงไปสู่กิจกรรมอื่นต่อไปไม่ได้

ทำไมครู จ. และครู ช. จึงสอนได้ดีในเวลาต่อมา

ในปีที่ 1 นั้นเป็นช่วงของการฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การทำใบงาน แบบฝึกหัดซ่อมเสริม และสื่อต่างๆ คณะผู้วิจัยเป็นผู้ให้คำแนะนำในการปรับแก้ แต่เพราะต้องการให้เกิดการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ คณะผู้วิจัยจึงให้คำแนะนำเพื่อปรับแก้เฉพาะเท่าที่จำเป็นตามกรอบแนวคิดที่ตกลงกันไว้ โดยหวังว่าเมื่อครูต้องฝึกสอนจะมองเห็นจุดอ่อนของแผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารประกอบทั้งหมดด้วยตนเอง และสามารถปรับแก้ได้ เมื่อใช้สอนจริงก็ยังสามารถมองเห็นจุดอ่อนและต้องการการปรับแก้ อีก ซึ่งเหตุการณ์ต่างๆ เป็นไปตามที่การคาดการณ์ไว้ นั่นคือในการเตรียมตัวฝึกสอน ครูเกือบทั้งหมดเห็นข้อบกพร่องของตนมากมาย เช่นคำอธิบายแต่ละขั้นตอนไม่ชัดเจนทำให้สอนไม่ได้ ขั้นตอนการสอนสับสน สื่อ (บัตรคำ บัตรรูปภาพ) ไม่ครบ ไม่ชัดเจน เป็นต้น และได้มีการแก้ไขก่อนการฝึกสอนแล้ว แต่ระหว่างฝึกสอนก็ยังพบปัญหาอีก และดูเหมือนว่า ครู พ. และครู ช. สับสนมากกว่าครูคนอื่นๆ ไม่ทราบวิธีการแก้ปัญหาแต่รอให้คณะผู้วิจัยและครูคนอื่นๆ แนะนำแนวทางให้ซึ่งใช้เวลานานในการทำทำความเข้าใจ

เมื่อเกิดปัญหาในระหว่างการฝึกสอน คณะผู้วิจัยจะเป็นผู้สาธิตการสอนให้ครูทั้งหมดดูใหม่ทั้งบทเรียนและทุกกระบวนการ ดังนั้นครูทุกคนจึงได้มีโอกาสเห็นการสอนหลายต่อหลายครั้ง

ระหว่างการสาธิตของคณะผู้วิจัย ทั้งครู จ. และครู ช. มักซักถามเพิ่มเติม และคาดการณ์ล่วงหน้าว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับนักเรียนตนเอง เช่นนักเรียนที่โรงเรียนมีน้อยไม่พอทำกิจกรรมกลุ่ม จะแก้ไขอย่างไร หากไม่ใช้เกมที่กำหนดไว้จะใช้เกมอื่นได้หรือไม่และจะต้องมีกระบวนการสอนอย่างไรพร้อมจัดบันทึกรายละเอียดต่างๆ ทุกขั้นตอน ในระหว่างนั้นครู พ. และครู ช. จะจัดบันทึกประเด็นต่างๆ อย่างเจียบๆ

เมื่อคณะผู้วิจัยนิเทศการสอนครั้งแรก ครูทุกคนประหม่าแต่แสดงให้เห็นถึงความพยายามและพร้อมในการสอนเต็มที่ ต่างจากเมื่อคราวฝึกสอน โดยครูให้เหตุผลว่า เป็นเพราะได้สอนนักเรียนของตนเอง ในสถานที่ของตนเอง นักเรียนเรียนอย่างกระตือรือร้น ไม่เขินอาย ทั้งนี้เพราะคุ้นเคยกับคณะผู้วิจัยตั้งแต่ครั้งเข้าค่ายภาษาอังกฤษ และในจำนวนครูทั้ง 9 คน มีครู 1 คน (ครู ช.) ที่จัดว่าสอนไม่ได้เลย ครูสอนหน้าห้องแต่ไม่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนได้ และประเด็นการสอนก็ไม่ชัดเจน เมื่อเสร็จสิ้นการนิเทศ ครู จ. ครู ช. และครู ช. (ยกเว้นครู พ.) กระตือรือร้นที่จะได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องปรับปรุง ต่อมาในการนิเทศการสอนครั้งที่ 2-3 ครูทุกคนสามารถสอนได้อย่างราบรื่นมากขึ้น เป็นไปตามขั้นตอน และตรงวัตถุประสงค์ อาการประหม่าลดน้อยลง ครูมีความสุขที่เห็นนักเรียนมีการตอบสนองในการเรียนเป็นอย่างดี เมื่อเห็นความก้าวหน้าของตนเอง ครูเหล่านี้จึงมีกำลังใจในการสอนและพยายามมากยิ่งขึ้น

หลังจากการสอบปลายภาคการศึกษาที่ 1 และครูกลุ่มตัวอย่างทุกคนกลับเข้าการอบรมเพื่อรายงานผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ แบบฝึกหัด แบบฝึกหัดซ่อมเสริม ข้อสอบ และผลการสอบของนักเรียน ปรากฏว่า ครู จ. เป็นหลักในการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับข้อบกพร่องของเอกสารประกอบการสอนดังกล่าวอย่างละเอียด พร้อมเสนอแนะการแก้ไขปรับปรุงได้ทุกขั้นตอน โดยมีครูคนอื่นๆ (ยกเว้นครู พ. และครู ช. ซึ่งเริ่มขาดการอบรมเพราะมีปัญหาสุขภาพและการจัดกิจกรรมที่โรงเรียน และมีการอบรมช้าช้อนสำหรับครู ช. สำหรับ ครู พ.) แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากบันทึกที่ทำไว้แต่ไม่ละเอียดเท่าบันทึกของครู จ. และ ครู ช. ครูทุกคนยินดีมากที่นักเรียนของตนมีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นจากการเข้าค่ายมาก (จากคะแนนเฉลี่ย 6.36 เป็น 12.82) แต่ก็ยังไม่พอใจ ครูทุกคนมีความเห็นตรงกันว่าข้อสอบที่ยังเป็นปัญหาสำหรับนักเรียนคือข้อสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ แบบเลือกตอบ ดังนั้นสิ่งที่ครูทุกคนต้องการพัฒนาคือการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ชี้แจงว่าครูได้รับการ ฝึกการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจแล้วก่อนการจัดค่ายภาษา แต่ก็ฝึกซ้อมวิธีการสอนนี้อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งถึงแม้จะใช้วิธีการดังกล่าวแล้วก็ตาม ผลสัมฤทธิ์ของการสอบปลายภาคการศึกษาที่ 2 ก็ยังชี้ให้เห็นว่านักเรียนยังมีปัญหาด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจอย่างเดิม ถึงแม้คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ปลายภาคการศึกษาที่ 2 จะเพิ่มเป็น 16.08 ก็ตาม

นอกจากการรายงานผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ฯลฯ เพื่อการปรับแก้แล้ว วัตถุประสงค์หลักอีกหนึ่งวัตถุประสงค์คือการฝึกสอนเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการสอนใน

ภาคการศึกษาที่ 2 ซึ่งพบว่าครู 7 คนมีพัฒนาการในการสอน สามารถสอนได้อย่างราบรื่น ครบทุกเนื้อหาที่วางแผนไว้ ใช้เวลาน้อยกว่าการฝึกสอนในครั้งที่ 1 มาก คณะผู้วิจัยช่วยย้ำและสาธิตเฉพาะการสอนไวยากรณ์ให้ถูกต้องเท่านั้น แต่ครู พ. และครู ช. ซึ่งขาดการอบรมเป็นครั้งคราว ยังหลงลืมขั้นตอน และวิธีการสอน

การนิเทศการสอนในภาคการศึกษาที่ 2 เป็นช่วงที่เกิดความซุกซลักในการนิเทศและมีผลกระทบต่อการเรียนการสอน ด้วยสาเหตุหลายประการ คือภาวะน้ำท่วมซ้ำซาก โรคระบาด และวันหยุดนักขัตฤกษ์

โรงเรียนทุกโรงเรียนประสบปัญหาน้ำท่วมและมีหลายโรงเรียนที่น้ำท่วมประมาณ 3 ครั้งใน 2 เดือน ครูและนักเรียนต้องช่วยกันขนย้ายข้าวของและทำความสะอาดโรงเรียน เมื่อมีโรคระบาด เช่น ไข้หวัด 2009 โรงเรียนประกาศหยุดการเรียนการสอนกลางคัน และช่วงวันหยุดปีใหม่เป็นช่วงที่โรงเรียนหยุดนานหลายวัน ปัญหาเหล่านี้ทำให้ครูมีเวลาเตรียมการสอนไม่เต็มที่ แต่เนื่องจากการครูที่เข้าใจวิธีการสอนแล้ว จึงไม่ต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวมาก แต่ผลกระทบอยู่ที่นักเรียนเพราะจำสิ่งที่เรียนไปแล้วไม่ได้ ทำให้ต้องเริ่มต้นใหม่อีก

แต่สำหรับนักเรียนของครู พ. และ ครู ช. ปัญหาดังกล่าวร่วมกับการที่ครูไม่แม่นยำเรื่องการสอนทำให้นักเรียนไม่ได้รับการเอาใจใส่จากครูเท่าที่ควร และเรียนแบบไม่กระตือรือร้นต่างจากนักเรียนโรงเรียนอื่นๆ ที่กระตือรือร้นในการเรียนตลอดเวลา

ถึงแม้จากผลการทดสอบปลายภาคที่ 1 และ 2 ของนักเรียนของครู ฉ. และครู ช. ไม่ต่างกันมากนัก (6.00 และ 13.00 กับ 6.00 และ 12.28 ตามลำดับ) แต่นักเรียนมีพฤติกรรมที่ต่างกัน นักเรียนของครู ฉ. ยากจนมาก บางคนต้องรับจ้างต่อยมวย และป่วยบ่อยๆ แต่ในห้องเรียนเป็นนักเรียนที่ตั้งใจและให้ความร่วมมือในการเรียนอย่างดี ในขณะที่นักเรียนโรงเรียนครู ช. ยากจนแต่ก็ไม่ต้องทำงานหนักเพื่อหาเงินใช้ แต่ไม่มีสมาธิในการเรียน ไม่สนใจเรียน และครูก็ไม่ได้สังเกตว่านักเรียนไม่อยู่ในสภาพพร้อมที่จะเรียน ซึ่งเห็นได้ชัดในภาคการศึกษาที่ 2 ทั้งนี้สอดคล้องกับความสามารถในการสอนของครู ซึ่งจากการสังเกตการสอนพบว่าครู ช. มีงานอื่นๆ ในความรับผิดชอบมาก และต้องเดินทางไปประชุมบ่อยๆ ไม่มีเวลาเตรียมสอน ประกอบกับการมีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษน้อยทำให้การสอนขาดความน่าสนใจ

ผลการสังเกตการสอนของคณะผู้วิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่เรียนอย่างกระตือรือร้น รักการเรียนภาษาอังกฤษและกล้าแสดงออก ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินการสอนของครูอย่างไม่เป็นทางการ ดังตัวอย่าง เช่น

(นักเรียนของครู ก.)

“เรียนภาษาอังกฤษ สนุก ได้เล่น ได้ออกเสียงคำศัพท์ ได้เขียนประโยค ได้ออกความคิด”

“ได้คิดกับเพื่อน ได้พูดที่อยากคิด และเล่นสนุกกับเพื่อน”

“แบบฝึกหัดเยอะมีมากเรียนสนุกภาพชัดประโยคตัวอย่างให้ก่อนและมีให้คิดเองมีเส้น”

(นักเรียนของครู ง.)

“คุณครูให้กำลังใจนักเรียนเวลาผิดให้แก้ไข”

“ชอบใบความรู้เพราะอ่านแล้วมันสนุกดีเข้าใจง่าย”

(นักเรียนของครู จ.)

“ชอบบทสนทนาแต่ละประโยคได้พูดหลายๆครั้ง จำได้แล้วได้เปลี่ยนคู่”

“ใบความรู้ ตัวหนังสือหน้าอ่าน รูปสวย ไม่เบื่อ”

(นักเรียนของครู ช.)

“ชอบฝึกสนทนาเป็นกลุ่มเพราะได้พูดกับเพื่อนหลายคน เรียนภาษาอังกฤษเข้าใจ มีแบบฝึกและแบบซ่อมเสริมมาก”

“เรียนเข้าใจ เพราะครูย้ำหลายครั้ง สนุก ครูพูดตลก”

“ชอบฝึกสนทนาเป็นคู่เพราะเพื่อนสอน ได้จับคู่กับคนเก่ง”

(นักเรียนของครู ซ.)

“สนุก ได้เล่นเกม ระบายสีในภาพ ชอบแบบฝึกหัด เปิดดูจากที่ครูสอนได้ ทำแล้วได้คะแนน”

จากการอภิปรายข้างต้น จะเห็นว่าครู จ. และครู ช. ซึ่งไม่มีวุฒิการศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษแต่ก็สามารถพัฒนาตัวเองทั้งด้านการสอนและด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษได้เท่าเทียมกับครูในกลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาด้วยวิชาเอกภาษาอังกฤษ ต่างจากครู พ. และครู ซ. ที่มีประสบการณ์ด้านการเป็นวิทยากรแต่กลับมีพัฒนาการน้อยกว่า จากผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าครูที่มีแรงจูงใจในการพัฒนาตัวเองสูง ถึงแม้จะไม่มีวุฒิการศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษแต่ก็สามารถสอนภาษาอังกฤษได้ดี ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับความเห็นของ Head and Taylor (1997) ที่ว่าข้อดีประการหนึ่งของการให้การอบรมครูที่เป็นครูประจำการนั้น คือ ครูมีแรงจูงใจอย่างมากในการพัฒนาอาชีพของตน ดังจะเห็นได้จากการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทุกประเภทอย่างเต็มที่โดยไม่ทอดทิ้งและจากการกระตือรือร้นให้ความสนใจซักถามข้อข้องใจต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวกับความรู้ทางด้านภาษา การสอน และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา พร้อมทั้งแสดงข้อคิดเห็นที่ได้จากประสบการณ์การสอน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จของครู จ. และ ครู ช.

2. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการทดสอบโดยใช้ข้อสอบ Cambridge Preliminary English Test นั้นแสดงให้เห็นว่าความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวมยังคงอยู่ในระดับเบื้องต้นเท่านั้น และสามารถสรุปได้ว่าพัฒนาการความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของครูในการอบรมครั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ นั่นคือครูจะต้องมีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นจนถึงระดับดี (70%) รายละเอียดข้อเปรียบเทียบระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษในแต่ละทักษะของครูกลุ่มตัวอย่างและความสามารถตามสมมติฐานสรุปได้ดังต่อไปนี้

ระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษที่ครูทำได้	ระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษตามสมมติฐาน
- ฟังบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และฟังประกาศในบริบทที่ตนเองมีความคุ้นเคย - แสดงความเห็นหรือบอกเล่าความสนใจและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองได้เพียงเล็กน้อย - อ่านข้อความที่มีโครงสร้างประโยคที่ไม่ซับซ้อนและเป็นหัวข้อที่ต้องใช้บ่อยๆในชีวิตประจำวัน - กรอกแบบฟอร์มและเขียนจดหมายสั้นๆหรือโปสการ์ดที่เกี่ยวกับเรื่องของตนเองได้	- ฟังเพื่อความเข้าใจ โดยสามารถฟังข้อความบทสนทนาและประกาศในที่สาธารณะต่างๆได้ - เสนอความคิดเห็น เสนอแนะและให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องของตนเองได้ - อ่านบทความ เนื้อเรื่องโดยทั่วไปที่มีข้อมูลและโครงสร้างประโยคที่ซับซ้อนได้ - เขียนจดหมายที่เป็นทางการ เขียนบันทึกต่างๆได้

จากตารางเปรียบเทียบความสามารถข้างต้นจะเห็นว่าความสามารถที่คณะผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้เป็นความสามารถที่เพียงพอสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Bachman & Palmer (1996) ที่ว่าครูในระดับประถมศึกษานั้น จำเป็นจะต้องมีความรู้มากกว่าเนื้อหาที่ตนเองต้องสอน หรืออีกนัยหนึ่งครูต้องมีทักษะทางภาษาอังกฤษสูงกว่าทักษะในการสนทนาเบื้องต้น (basic conversation skills) นั้นเอง และจะเห็นได้ว่าพัฒนาการของครูกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ก็ยังคงไม่ถึงระดับที่ครูสอนภาษาอังกฤษควรมี

โดยทั่วไปความรู้ทางภาษาอังกฤษของครูระดับประถมศึกษาที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก เช่น จีน เกาหลี ญี่ปุ่น มาเลเซีย เวียดนามนั้นยังไม่ถึงระดับของผู้มีความสามารถทางภาษาที่ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษาอยู่แล้ว (Nunan 2003) ยิ่งไปกว่านั้นมีครูมากมายที่ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในระดับที่จะสามารถนำไปใช้ได้ (functional level) และไม่มากพอที่จะเป็นแบบอย่างและให้ตัวป้อน (input) ทางภาษาที่มากพอจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ (Nunan 2003) ทั้งนี้เป็นเพราะความรู้ทางภาษาที่ครูมีอยู่เป็นความรู้ที่เน้นรูปแบบไวยากรณ์มากกว่าความสามารถด้านการนำไปใช้ และต้องพยายาม

ประยุกต์ความรู้ทางไวยากรณ์ที่มีอยู่ไปใช้ในการสอนเพื่อให้สื่อสารได้ (Phillips, 1991) จึงสามารถกล่าวได้ว่าการขาดความสามารถด้านภาษาอังกฤษเป็นอุปสรรคในการสอนที่มีประสิทธิภาพและเป็นปัญหาสำคัญของครูกลุ่มตัวอย่างที่ต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมอีกมาก

ปัญหาเรื่องความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของครูที่สอนระดับประถมศึกษาชั้นนั้นมีมานานแล้ว และน่าจะเป็นปัจจัยทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยหลายชิ้น (พิณทิพย์ ทวยเจริญ, 2540; Punthumasen, 2007; Wiriyaichitra, 2002) ที่ชี้ให้เห็นว่าครูไทยที่สอนภาษาอังกฤษนั้นยังมีความรู้ที่ไม่เพียงพอทางด้านทักษะภาษาอังกฤษ ส่งผลให้ขาดความเชื่อมั่นและหลีกเลี่ยงการสอนในประเด็นที่ตนเองไม่ถนัด

ปัญหานี้เป็นปัญหาในประเทศอื่นๆ ที่มีการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศเช่นกัน ตัวอย่างเช่น ประเทศจีน ไต้หวัน และญี่ปุ่น ครูที่สอนภาษาอังกฤษในประเทศเหล่านี้ยังขาดความรู้ที่เพียงพอทั้งด้านภาษาอังกฤษและทักษะการสอน (Butler, 2004) ซึ่งปัญหานี้จะส่งผลโดยตรงต่อการเรียนภาษาอังกฤษของเด็ก เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นเพียงภาษาต่างประเทศ จึงเป็นการยากที่นักเรียนจะมีโอกาสในการฝึกฝนการใช้ภาษานอกห้องเรียน ครูจึงเปรียบเสมือนทรัพยากรการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดในชั้นเรียน และมีอิทธิพลที่สุดในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน (Khamkhien, 2010) โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูในระดับชั้นประถมศึกษาซึ่งถือว่าเป็นผู้วางรากฐานที่สำคัญต่อการเรียนภาษาอังกฤษ หากครูมีความสามารถไม่เพียงพอและมีข้อผิดพลาดด้านการสอน ก็จะเป็นปัญหาต่อเนื่องไปจนถึงการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป (พิณทิพย์ ทวยเจริญ, 2540; ชลลดา เลหาวิยานนท์ และคณะ, 2550 ก ; Phillips, 1993)

นอกจากนี้ข้อมูลจากผลคะแนนการสอบ Cambridge Preliminary English Test ยังแสดงให้เห็นอีกว่าทักษะการพูดเป็นทักษะที่ครูสามารถทำคะแนนได้ใกล้เคียงสมมติฐานมากที่สุด ส่วนทักษะที่ทำคะแนนได้น้อยที่สุดคือ ทักษะการฟัง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากคำถามปลายเปิดที่พบว่าครูส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องของการฟังและต้องการที่จะพัฒนาความสามารถด้านการฟังมากที่สุดในกรอบครั้งนี้ ตัวอย่างเช่น

(ครู ข.)

“รู้สึกว่าการฟังของตนเองยังต้องได้รับการพัฒนาอีกมาก”

(ครู ง.)

“ยังไม่สามารถพัฒนาทักษะด้านการฟังได้ในระดับที่น่าพอใจ”

(ครู ม.)

“การเข้ารับการอบรมสามารถช่วยให้ฝึกทักษะทุกอย่างได้เป็นอย่างดี แต่สำหรับทักษะการฟังนั้นยังรู้สึกว่าไม่เป็นที่พอใจของตนเอง”

แต่ผลการศึกษานี้แตกต่างจากผลการสำรวจของ Butler (2004) ที่ให้ครูภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาจาก เกาหลี ญี่ปุ่น และไต้หวันประเมินระดับความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของตนเอง และระดับความสามารถที่ครูภาษาอังกฤษควรมี ซึ่งพบว่า การฟังเป็นประเด็นที่ครูประเมินว่าตนเองมีความสามารถสูงที่สุด และเป็นประเด็นที่ครูผู้สอนควรมีทักษะสูงที่สุดเช่นกัน

เมื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณมาพิจารณาเพื่อหาสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ นั้น พบว่าเกิดจากปัจจัยใหญ่ ๆ 2 ประการ คือ 1) การขาดความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษ และ 2) ภาระงานอื่นๆที่นอกเหนือการสอน การขาดการอบรมอย่างต่อเนื่อง

1. การขาดความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับความเห็นของ พินทิพย์ ทวยเจริญ (2540) Wiriyaichitra (2002) และ Punthumasen (2007) ที่กล่าวว่า ครูไทยยังขาดความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษเพราะไม่ได้จบการศึกษาสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูในระดับประถมศึกษา แต่การที่ครูภาษาอังกฤษเป็นสาขาวิชาชีพที่ตลาดแรงงานโรงเรียนจึงจำเป็นต้องให้ครูที่ไม่จบวิชาเอกอังกฤษโดยตรงเป็นผู้สอน นอกจากนี้ยังมีความเชื่อที่ผิดๆ ว่าการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษานั้นเป็นเรื่องง่าย ไม่จำเป็นต้องมีวุฒิการศึกษาทางภาษาอังกฤษก็สามารถสอนได้เพราะเคยเรียนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมซึ่งเป็นระดับที่สูงกว่าระดับประถมศึกษามาแล้ว

หากพิจารณาข้อมูลทั่วไปของครูกลุ่มตัวอย่างแล้วพบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ได้จบสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ นั่นหมายถึงครูยังไม่มีความรู้พื้นฐานที่ดีพอทางด้านทักษะภาษาอังกฤษ ซึ่งในการพัฒนาความสามารถให้ครูกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้เริ่มจากการปูพื้นฐานความรู้ทางด้านทักษะต่างๆให้กับครูก่อน แล้วจึงดำเนินการสอนเพื่อพัฒนาทักษะในแต่ละด้าน ซึ่งในช่วงระหว่างการอบรมนั้นคณะผู้วิจัยพบว่าในบางครั้งครูไม่สามารถเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาที่ผู้สอนเตรียมไว้ได้ทั้งหมด ทำให้ต้องมีการหาวิธีการสอนและกลยุทธ์ใหม่ๆเพื่อนำมาสอนเนื้อหาเดิมอีกครั้ง การสอนจึงล่าช้ากว่าที่กำหนด นอกจากนี้ ทักษะบางประเภทเป็นทักษะขั้นสูงที่จะต้องอาศัยระยะเวลาและประสบการณ์ในการฝึกฝนและพัฒนาให้มากขึ้นกว่านี้ การอบรมในระยะ 2 ปีนั้นสามารถช่วยในการพัฒนาทักษะเพียงระดับเบื้องต้นได้เท่านั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาแยกในแต่ละทักษะจะพบว่าความสามารถพื้นฐานของครูในแต่ละทักษะนั้นแตกต่างกันซึ่งส่งผลต่อการหากลยุทธ์และเทคนิคการสอนที่แตกต่างกันออกไปดังต่อไปนี้

ทักษะการฟัง เป็นทักษะที่ครูทำคะแนนได้ต่ำสุด เมื่อพิจารณาความสามารถของครูตั้งแต่ก่อนการอบรมนั้นพบว่าเป็นทักษะที่ครูอ่อนมากและมีโอกาสฝึกในชีวิตประจำวันน้อยที่สุด ทั้งนี้ในครั้งแรกที่เข้าร่วมอบรมเมื่อผู้สอนได้เปิดซีดีให้ครูฟังเพื่อตอบคำถามจากการฟัง พบว่าครูไม่มีความสามารถในการฟังเพื่อจับใจความ ทำได้เป็นบางคำและเฉพาะคำที่รู้จักเท่านั้น ทำให้ไม่สามารถฟังต่อไปได้เพราะพยายามทำความเข้าใจกับคำที่ตนได้ยินซึ่งเป็นคำที่ไม่ใช่คำสำคัญของเรื่องที่ฟัง ซึ่งปัญหานี้จัดว่าเป็นปัญหาาร่วมของผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ และ

ขาดความคุ้นเคยด้านการฟัง ซึ่งอาจรวมถึงการขาดเทคนิคในการฟังด้วย (Underwood, 1989) จึงต้องเริ่มโดยการปูพื้นฐานเบื้องต้นทางด้านการฟังและออกเสียง ซึ่งเริ่มจากหน่วยเสียง โดยเฉพาะหน่วยเสียงที่เป็นปัญหาของคนไทย แล้วจึงฝึกฟังประโยค และบทสนทนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่จะใช้สอนนักเรียน จากโปรแกรมการเรียนรู้ภาษา (ELLIS) หลังจากนั้น คณะผู้วิจัยจึงสอนในเรื่องของการจับใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้อิน และให้ครูฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในช่วงระหว่างการฝึกฟังเพื่อจับใจความนั้นคณะผู้วิจัยยังพบว่านอกเหนือจากการขาดความรู้พื้นฐานด้านการฟังแล้ว ครูกลุ่มตัวอย่างยังมีปัญหาเกี่ยวกับข้อจำกัดในเรื่องของคำศัพท์ ทำให้ไม่สามารถเข้าใจเนื้อเรื่องที่ฟังได้ ซึ่งการไม่รู้คำศัพท์นั้นยังส่งผลต่อเนื่องให้ครูไม่สามารถจำแนกหน่วยเสียงที่ได้ยินอีกด้วย อันจะส่งผลต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจ ปัญหาอีกประการที่ผู้วิจัยสังเกตเห็นคือ การขาดความรู้พื้นฐานในเรื่องของวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ซึ่งมีส่วนสำคัญทำให้ครูไม่เข้าใจและจับใจความจากเนื้อเรื่องที่ฟังไม่ได้ ตัวอย่างเช่น เนื้อเรื่องเกี่ยวกับกีฬาซึ่งเป็นที่นิยมของประเทศเจ้าของภาษา หรือการขับรถที่มีพวงมาลัยรถอยู่ด้านซ้ายของตัวรถ จึงอาจกล่าวได้ว่าปัญหาการขาดความรู้พื้นฐานทางภาษาที่เพียงพอส่งผลต่อเนื่องต่อการพัฒนาทักษะการฟังเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากการฟังให้เข้าใจประกอบด้วยปัจจัยหลายๆปัจจัย เช่น เรื่องของการแยกแยะการออกเสียงสระ พยัญชนะ ทำนองเสียง การเน้นเสียงคำศัพท์ น้ำเสียง (tone) เป็นต้น จึงไม่น่าเป็นที่แปลกใจเลยหากครูกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถทางด้านการฟังต่ำที่สุด ซึ่งในการอบรมความสามารถทางด้านการฟังให้กับครูนั้นจำเป็นต้องใช้เวลาและการฝึกฝนอย่างยั่งยืนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

ทักษะการเขียน สำหรับการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนนั้น ผู้เข้าอบรมควรมีความสามารถพื้นฐานซึ่งเริ่มจากกลไกทางภาษา คำศัพท์ การสะกดคำ ไวยากรณ์ ก่อนที่จะพัฒนาสู่ทักษะขั้นสูงในเรื่องลีลาของภาษาและการเรียบเรียงข้อความ เมื่อพิจารณาความสามารถของครูในเบื้องต้นแล้วพบว่าครูแทบจะไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการเขียนเลย เพราะเป็นอีกทักษะที่ไม่ค่อยได้ฝึกฝนหรือใช้ในการทำงาน ทำให้คณะผู้วิจัยต้องฝึกทักษะการเขียนเบื้องต้นให้กับครูกลุ่มตัวอย่างใหม่ โดยเฉพาะในเรื่องของไวยากรณ์ ซึ่งพบว่าครูมีความพยายามและมีความมั่นใจในการเขียนมากขึ้น จากผลการสอบครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นช่วงที่ครูได้รับการอบรมไปแล้ว 1 ปี พบว่าครูมีความมั่นใจในความสามารถทางภาษาอังกฤษของตนเองสูงขึ้นจึงทำให้เขียนได้มากขึ้นกว่าในการสอบครั้งที่ 1 แต่เนื่องด้วยครูยังขาดทักษะการจัดลำดับความต่อเนื่องของเนื้อเรื่อง การเรียบเรียงความ การควบคุมการเขียนให้อยู่ในประเด็นที่กำหนดและการใช้คำศัพท์ จึงทำให้คะแนนการสอบในครั้งที่ 2 นั้นลดลงไปมาก ดังนั้นหลังการทดสอบครั้งที่ 2 ผู้สอนจึงเน้นเกี่ยวกับการเขียนด้านการลำดับความคิด การควบคุม ความคิดให้ตรงประเด็น และโครงสร้างหลักของการเขียนที่ประกอบด้วย คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ซึ่งจะต้องอาศัยเวลาการฝึกฝนอยู่พอสมควร ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะพัฒนาความสามารถด้านการเขียนของครูที่ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษภายในระยะเวลาเพียง 2 ปี ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าการพัฒนาความสามารถทางภาษานั้นเป็นกระบวนการพัฒนาที่ไม่รู้จบ (Phillips, 1991) แต่อย่างไรก็ดีในการสอบครั้งที่ 3 พบว่าครู

สามารถควบคุมและลำดับความคิดได้ดีขึ้น เขียนแบบมีโครงสร้างมากขึ้น และแน่นอนว่าครูยังต้องการเวลาเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนจนกระทั่งมีความแม่นยำอย่างแท้จริงในการพัฒนาสู่ทักษะในระดับสูงขึ้นได้

ทักษะการอ่าน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการพบว่าทักษะการอ่านเป็นทักษะที่ครูกลุ่มตัวอย่างมีความคุ้นเคยอย่างมาก เพราะได้มีโอกาสใช้ในชีวิตประจำวันสูงกว่าทักษะอื่น (มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์, 2548) แต่อย่างไรก็ตามยังพบว่าวิธีการอ่านของครูนั้นยังไม่เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และยังไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้มากนัก นั่นหมายถึงครูยังคงขาดความรู้ทางด้านทักษะการอ่านเบื้องต้น คณะผู้วิจัยจึงเตรียมแผนการอบรมโดยเริ่มจากการปูพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับทักษะการอ่านให้กับครูกลุ่มตัวอย่าง โดยมีการสอนกลยุทธ์เทคนิคการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญและได้ฝึกให้ครูอ่านบทความต่าง ๆ แต่เมื่อพิจารณาคะแนนช่วงระหว่างสอบซึ่งพบว่าครูยังคงมีปัญหาในเรื่องการอ่านเบื้องต้น ซึ่งเป็นปัญหาที่ไม่อาจละเลยได้ จึงจำเป็นต้องใช้เวลาที่เหลืออยู่ในการสอนเนื้อหาเดิมอีกครั้งโดยใช้วิธีการใหม่ ๆ และฝึกฝนความสามารถด้านการอ่านให้มากขึ้นโดยให้ครูอ่านและตอบคำถามเพื่อวัดความเข้าใจจากเรื่องที่อ่าน ส่วนทักษะการอ่านในระดับสูงเช่น การอ่านเพื่อตีความ การอ่านเพื่อรายละเอียด การอนุมาน และการอ่านเพื่อเข้าใจเจตนาอารมณ์ และอารมณ์ของผู้เขียน คณะผู้วิจัยเล็งเห็นแล้วว่าจำเป็นต้องใช้ความรู้ที่ค่อนข้างสูง ดังนั้นจะต้องใช้เวลาที่มากขึ้นในการพัฒนาครูให้มีความรู้เพียงพอด้านการอ่าน นอกจากนี้การฝึกฝนและประสบการณ์ก็มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนาทักษะและกลยุทธ์ในการอ่านภาษาอังกฤษ

ทักษะการพูด เป็นทักษะที่ครูกลุ่มตัวอย่างสามารถทำคะแนนได้ใกล้เคียงสมมติฐานมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเป็นทักษะที่ครูได้มีโอกาสฝึกฝนบ่อยที่สุด โดยได้มีโอกาสฝึกการพูดเพื่อสื่อสารกับอาจารย์ชาวต่างประเทศในช่วงระหว่างการอบรม นอกจากนี้ยังได้มีโอกาสใช้เมื่อฝึกภาษาด้วยโปรแกรม ELLIS ซึ่งเริ่มการสอนจากเรื่องของการออกเสียงพยัญชนะ สระ การออกเสียงท้ายพยางค์ จากนั้นจึงค่อยๆ ให้ครูได้เริ่มแต่งประโยคบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ฝึกสนทนากับเจ้าของภาษา โดยใช้กิจกรรม role-play เข้ามาส่วนในการจัดการสอน แต่อย่างไรก็ตามผลคะแนนก็ยังไม่ถึงสมมติฐานที่วางไว้ เนื่องด้วยครูสามารถพูดได้เพียงแต่ในบริบทที่ตนเองมีความคุ้นเคยเท่านั้น จึงจะต้องอาศัยเวลาและประสบการณ์ให้มากกว่านี้ ซึ่งผลการสังเกตพบว่าครูมีพัฒนาการที่ดีขึ้นเป็นลำดับ แต่อาจมีข้อจำกัดในเรื่องของคำศัพท์อยู่บ้างซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลาในการฝึกฝนในบริบทที่หลากหลายมากขึ้นกว่านี้

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาคะแนนโดยภาพรวมพบว่าคะแนนการสอบหลังการอบรมนั้นสูงขึ้นและมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นหากได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการสอบวัดความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษซึ่งจัดโดย สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งดำเนินการทดสอบความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของครู โดยมีการสอบครั้งแรกในปี 2550 และได้แบ่งกลุ่มครูจากผลคะแนนการสอบร้อยละคะแนนออกเป็นสามระดับ คือ ระดับ basic (คะแนน 1-30 คะแนน) ระดับ intermediate (คะแนน 31-60 คะแนน) และระดับ advanced

(คะแนนระดับ 61-100 คะแนน) ซึ่งผลการสอบของครูกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีครู 4 คนมีผลคะแนนอยู่ในระดับ basic ส่วนที่เหลืออีก 5 คนมีผลคะแนนอยู่ในระดับ intermediate โดยมีคะแนนอยู่ในช่วงต้นๆของระดับนี้ แต่เมื่อได้เข้าร่วมการอบรมในครั้งนี้ และได้สอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษอีกครั้งในปี 2552 พบว่าครู 4 คนซึ่งอยู่ในระดับ basic ได้คะแนนเพิ่มขึ้นเป็นระดับ intermediate ส่วนครูที่อยู่ในระดับ intermediate ถึงแม้จะยังไม่สามารถพัฒนาสู่ในระดับ advanced แต่ก็มีผลคะแนนสูงขึ้น

การขาดความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษนอกจากจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่างดังที่ได้อภิปรายมาแล้วยังเป็นปัญหาต่อเนื่องไปถึงความรู้ความสามารถด้านการสอนอีก 2 ด้านคือ การสร้างประมวลการเรียนรู้ (syllabus) และการสร้างข้อสอบ

การสร้างประมวลการเรียนรู้ และการสร้างข้อสอบ จากความเห็นของพรพิมล ประสงค์พร 2550; Richards, 1985 ที่กล่าวไว้ว่าครูมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนและมีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องมีความสามารถในการสอน ได้แก่ การมีความรู้เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาและหลักสูตร การวางแผนการสอน การพัฒนาเอกสารและสื่อการสอน และการวัดและประเมินผล ซึ่งหากพิจารณาแล้วจะพบว่าครูจะต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสร้างเครื่องมือเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างประมวลการเรียนรู้ และการสร้างข้อสอบ จึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องมีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษในระดับดี แต่เมื่อพิจารณาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่างซึ่งพบว่ายังอยู่ในระดับพื้นฐาน จึงสามารถอธิบายได้ว่าการที่ครูกลุ่มตัวอย่างยังไม่ประสบความสำเร็จในการสร้างประมวลการเรียนรู้และการสร้างข้อสอบเนื่องจากมีปัญหาในเรื่องความสามารถภาษาอังกฤษนั่นเอง

ผลการสังเกตการณ์จากการสร้างประมวลการเรียนรู้ของครูกลุ่มตัวอย่างนั้นพบว่าครูมีปัญหในเรื่องของคำศัพท์ การใช้ภาษาและสำนวนให้ถูกต้อง ประเด็นปัญหในเรื่องของคำศัพท์นั้นพบว่าครูมีคลังคำศัพท์อยู่น้อยมาก เมื่อต้องจัดทำเนื้อหาตามหลักสูตรก็ไม่สามารถจัดทำได้ เพราะไม่รู้คำศัพท์และไม่ทราบว่าควรนำคำศัพท์ใดมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาในแต่ละบท เช่นเมื่อต้องจัดทำประมวลการเรียนรู้ในเรื่อง family หรือ food ครูจะนึกถึงแต่คำศัพท์ที่ตนเองเคยสอนมาก่อน แต่ไม่ได้นึกถึงคำศัพท์อื่นๆที่สำคัญและนักเรียนควรรู้จัก นอกจากนี้ครูยังไม่สามารถนำคำศัพท์เหล่านั้นมาเรียงร้อยเป็นประโยคได้ เนื่องจากขาดความรู้ในเรื่องของโครงสร้างประโยค ทำให้คณะผู้วิจัยและเจ้าของภาษาต้องให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำในด้านความถูกต้องของภาษาอังกฤษในระหว่างที่ครูกลุ่มตัวอย่างสร้างประมวลการเรียนรู้

ส่วนในการออกข้อสอบนั้น ผลจากการสังเกตการณ์ของคณะผู้วิจัยสอดคล้องกับข้อแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกข้อสอบ ซึ่งเห็นว่าปัญหาที่สำคัญของข้อสอบของครูกลุ่มตัวอย่างเกิดจากการขาดความรู้ทางด้านภาษา เช่นบทอ่านที่ครูสร้างขึ้นนั้นยังไม่ค่อยตรงประเด็นและผิด

โครงสร้างทางไวยากรณ์ ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการสอบความสามารถด้านการเขียนในประเด็นที่ว่า ครูยังทำคะแนนส่วนนี้ได้ไม่ได้นัก นอกจากนั้นคำถามที่ใช้เน้นผิดโครงสร้างไวยากรณ์ ทำให้คณะผู้วิจัยต้องให้คำแนะนำในเรื่องของภาษาที่ใช้ และในภาคการศึกษาที่ 2 ซึ่งเป็นภาคการศึกษาที่ครูผ่านการอบรมภาษาอังกฤษมาแล้วถึง 2 ครั้ง คณะผู้วิจัยพบว่าปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษในการออกข้อสอบของครูกลุ่มตัวอย่างนั้นลดลง แต่ก็ยังพบข้อผิดพลาด ซึ่งจำเป็นจะต้องอาศัยเวลาในการฝึกฝนและเรียนรู้เพิ่มเติมจึงจะทำให้ปัญหานี้ลดน้อยลง

นอกจากการขาดความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เพียงพอแล้ว อาจเป็นเพราะโดยปกติแล้ว ครูจะออกข้อสอบเพียงสองครั้งต่อหนึ่งภาคการศึกษา คือการออกข้อสอบกลางภาคและปลายภาคเท่านั้น และการออกข้อสอบเป็นหน้าที่ของครูประจำวิชาเพียงผู้เดียว อาจจะไม่มีการเชิญชวนครูด้านการออกข้อสอบคอยให้คำแนะนำ และข้อค้นพบนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของกรมวิชาการ (2546) ที่พบว่า ครูไม่มีความรู้ในการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน และไม่ชัดเจนด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องการวัดและประเมินผล ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ครูจึงออกข้อสอบตามความเคยชินของตน แต่เมื่อเข้ารับการอบรมแล้วมีผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำแนะนำและข้อมูลย้อนกลับด้านรายละเอียดต่างๆ ในการออกข้อสอบ ทำให้ครูมีความเข้าใจเรื่องลักษณะข้อสอบที่ดีมากขึ้น และสามารถออกข้อสอบได้ดีขึ้นกว่าเดิม อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ครูมีความเข้าใจถ่องแท้และสามารถออกข้อสอบได้อย่างเชี่ยวชาญ ควรมีการพัฒนาด้านการออกข้อสอบอย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่าปัญหาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษที่ไม่เพียงพอของครูนั้นส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนอย่างยิ่ง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องหามาตรการหรือวิธีการที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาความสามารถทางด้านทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง โดยเฉพาะครูที่ไม่ได้จบในสาขาภาษาอังกฤษซึ่งเป็นกลุ่มที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะในการเรียนภาษาอังกฤษของครูที่จบสาขาภาษาอังกฤษยังต้องใช้เวลารียนทักษะต่างๆ ถึง 4 ปี การอบรมเพียงหนึ่งถึงสองครั้งคงไม่สามารถพัฒนาความสามารถของครูที่ไม่จบสาขาภาษาอังกฤษได้ อย่างไรก็ตามปัญหาที่พบในปัจจุบันและนับเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาครูคือปัญหาเรื่องภาระงานอื่นๆ ที่ครูต้องรับผิดชอบและการขาดการสนับสนุนด้านการอบรมอย่างต่อเนื่อง

2. ภาระงานอื่นๆ ที่นอกเหนือการสอนและการขาดการอบรมอย่างต่อเนื่อง ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับ ข้อคิดเห็นของ Wiriyaichitra (2002) ที่ว่าอุปสรรคที่สำคัญอีกประการของการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยคือ ครูผู้สอนมีภาระงานอื่นๆ ที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนมากมาย ซึ่งจากข้อมูลทั่วไปของครูกลุ่มตัวอย่างพบว่า ในแต่ละสัปดาห์ครูส่วนใหญ่จะต้องใช้เวลาไปกับการทำงานอื่นๆ นอกเหนือจากการสอนภาษาอังกฤษเช่น การสอนรายวิชาอื่นๆ ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วเกือบ 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ การรับผิดชอบภาระงานอื่นๆ ที่โรงเรียนนอกเหนือจากงานสอน เช่น งานธุรการ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน เป็นต้น รวม

แล้วสัปดาห์ละประมาณ 31 ชั่วโมง ซึ่งทำให้ครูไม่มีเวลาที่จะคิดหรือพัฒนาประสิทธิภาพการสอน เช่นการเตรียมการสอน การปรับปรุงเนื้อหา เป็นต้น นอกจากนั้น การต้องสอนวิชาอื่นๆ รวมทั้งภาระหน้าที่พิเศษทำให้ครูยุ่งอยู่กับการเดินทางไปเข้าร่วมการอบรม ประชุมและสัมมนาอยู่เสมอๆ นอกจากจะไม่มีเวลาในการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของตนเองแล้ว ยังไม่มีเวลาในการสอนด้วย ทำให้ต้องสอนชดเชยในเวลาอื่น และในการอบรมครั้งนี้ครูกลุ่มตัวอย่างบางคนก็ไม่สามารถเข้าอบรมได้ตามช่วงเวลาที่กำหนดเนื่องจากติดภารกิจต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดที่ว่าภาระงานที่นอกเหนือการสอนเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของตนเอง ตัวอย่างเช่น

(ครู ข.)

“มีเวลาไม่เต็มที่ในการฝึกแม้แต่เวลาในการสอนยังไม่มี เนื่องจากติดภาระงานอื่นๆ”

(ครู ง.)

“ความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษยังต่ำอยู่และไม่เป็นที่น่าสนใจ เพราะไม่สามารถจัดสรรเวลาให้เพียงพอกับความคาดหวังในการพัฒนาตนเองได้”

เมื่อครูขาดเวลาในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษ จึงทำให้ประสิทธิภาพการสอนของครูก็ลดลงไปด้วย ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงปัญหานี้และได้พยายามหาทางแก้ไข แต่ก็ขาดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเป็นการแก้ไขที่ไม่ตรงกับประเด็นปัญหาซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชลลดา เลาหิยานนท์ และคณะ (2550 ก) ที่ชี้ให้เห็นว่าการกำหนดนโยบายให้ครูภาษาอังกฤษสอวัดความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ โดยคาดหวังว่าจะเป็นการกระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเอง แต่ผลลัพธ์กลับกลายเป็นการสร้าง ความเครียด ความท้อถอย และลดความมั่นใจในการสอนของครู โดยเฉพาะครูที่ไม่ได้จบในสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ซึ่งรู้สึกกลัวและอับอายหากได้คะแนนน้อย นอกจากนั้นผลจากการสัมภาษณ์ครูกลุ่มตัวอย่างอย่างไม่เป็นทางการพบว่าหลังจากการสอบ หน่วยงานต่างๆ ไม่ได้มีโครงการในการพัฒนาหรือส่งเสริมความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของครู หรือหากมีการอบรมงบประมาณที่สนับสนุนโครงการก็ค่อนข้างน้อย ในขณะที่จำนวนคนเข้าอบรมนั้นมีจำนวนมาก (100-150 คน) ส่วนหัวข้อที่เข้าอบรมนั้นโดยส่วนใหญ่จะเน้นในเรื่องของการสอนไม่ใช่การพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของครู และเป็นการอบรมภายใน 1 วัน มีวิทยากรเป็นผู้ให้ความรู้และไม่มีฝึกปฏิบัติแต่อย่างใด ข้อมูลนี้สอดคล้องกับข้อมูลทั่วไปของครูที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด ในเรื่องของการพัฒนาตนเองนั้นพบว่าตลอดระยะเวลาของการทำงานที่ผ่านมา ครูส่วนใหญ่ (77.78%) แทบจะไม่เคยเข้ารับการอบรมในเรื่องการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษเลย การอบรมที่เคยเข้าร่วมส่วนใหญ่มักจะเป็นเรื่องการพัฒนาเทคนิคทางการสอน และการจัดทำสื่อประกอบการเรียนสอนมากกว่า ส่วนครูที่เคยเข้าร่วมการอบรมนั้นก็ได้ฝึกอย่างเต็มที่

เนื่องจากส่วนใหญ่จะเป็นการอบรมเชิงบรรยาย มีจำนวนผู้เข้าอบรมประมาณ 200-300 คน และเป็นการอบรมที่ไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังพบว่าการอบรมเหล่านี้ส่งผลกระทบในแง่ลบต่อ ศักยภาพของนักเรียน เนื่องจากในบางครั้งครูต้องทิ้งนักเรียนเพื่อเดินทางไปร่วมอบรมต่างๆ ทำให้นักเรียนไม่ได้เรียนอย่างเต็มที่ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่อไปในอนาคต

หากเปรียบเทียบการสนับสนุนและส่งเสริมความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษอย่างจริงจังของ ครูสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับประถมศึกษาของประเทศไทยและ ต่างประเทศภาษาต่างประเทศแล้วพบว่าประเทศไทยยังให้ความช่วยเหลือครูอยู่น้อยมาก ตัวอย่างเช่น ในประเทศไต้หวัน รัฐบาลได้จัดให้มีการสอบวัดความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ ของครู หากครูได้คะแนนในระดับสูงรัฐบาลก็จะให้เข้าทำงานในโรงเรียนของรัฐ นอกจากนี้ครู เหล่านี้ก็จะได้รับการอบรมเตรียมความพร้อมก่อนสอนอีกเป็นระยะเวลา 2 ปี ส่วนในประเทศ เกาหลีนั้นรัฐบาลได้เตรียมความพร้อมก่อนสอนของครูภาษาอังกฤษ โดยจัดให้มีการอบรม เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษอย่างน้อย 120 ชั่วโมง โดยครูจะต้องเข้ารับการอบรมเรื่องการ สอนภาษาอังกฤษ วิธีการสอนภาษาอังกฤษ จิตวิทยาการศึกษา และปรัชญาการศึกษา (Butler, 2004) จะเห็นได้ว่าการสนับสนุนด้านการพัฒนาความสามารถของครูภาษาอังกฤษใน ประเทศไทยนั้นน้อยมาก และขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

นอกจากปัญหาภาระงานและการขาดการสนับสนุนในการอบรมอย่างต่อเนื่องแล้ว การศึกษาในครั้งนี่ยังพบอีกว่า มีปัญหาอื่นๆที่ส่งผลต่อการพัฒนาครูทางด้านภาษาและนับเป็น อุปสรรคอย่างหนึ่งต่อการอบรมในครั้งนี้ ตัวอย่างเช่น ปัญหาน้ำท่วม และปัญหาเรื่องสุขภาพของ นักเรียน เป็นต้น

3. ปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ

จากการศึกษาในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยยังได้พบอีกว่ายังมีปัจจัยภายนอกอื่นๆที่ส่งผลกระทบ ต่อการศึกษาในครั้งนี้ คือ ภัยธรรมชาติ ปัญหาทางด้านสุขภาพนักเรียน และสภาพแวดล้อม ซึ่ง ปัจจัยเหล่านี้ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน เพราะมีเวลาเรียนไม่เต็มที่ ใน ขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อครูในการสอน ทำให้ครูขาดการเตรียมตัวที่ดีในการสอน และไม่สามารถสอนได้อย่างสมบูรณ์ตามแผนที่วางไว้

ในช่วงระหว่างการเก็บข้อมูลซึ่งคณะผู้วิจัยจะต้องเดินทางไปยังโรงเรียนของครูกลุ่ม ตัวอย่างเพื่อนิเทศการสอนและสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ทำให้คณะผู้วิจัยได้ทราบว่า ปัจจัยภายนอกในเรื่องของภัยธรรมชาตินั้นถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อการ เรียนการสอน โดยเฉพาะในโรงเรียนที่อยู่ไกล และมีงบประมาณสนับสนุนน้อยดังเช่นโรงเรียนของ ครูกลุ่มตัวอย่างบางโรงเรียนที่ต้องเผชิญกับสภาวะน้ำท่วมอย่างต่อเนื่องซึ่งครูและนักเรียนจะต้อง ทำหน้าที่ในการขนย้ายเอกสาร และข้าวของต่างๆ และเมื่อน้ำลดครูและนักเรียนก็ต้องทำความสะอาด และจัดข้าวของเก็บตามเดิม ทำให้ทั้งครูและนักเรียนเหน็ดเหนื่อยจากภาระที่เกิดขึ้นเพราะ น้ำท่วม บางโรงเรียนน้ำท่วม 3 ครั้งภายในระยะเวลาอันสั้น ทำให้ครูต้องคอยพะวงเรื่องการ

เคลื่อนย้ายสิ่งของ โรงเรียนก็ต้องหยุดหลายวัน ครูจึงไม่มีเวลาในการเตรียมการสอนอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังมีปัญหาสุขภาพเด็กที่มักเกิดตามมาภายหลังน้ำท่วม เช่น เด็กป่วยเป็นไข้หวัด และในบางพื้นที่ที่ใช้เลือดออกกระบาด เด็กส่วนใหญ่ก็จะป่วย ส่งผลให้ต้องขาดเรียนบ่อยๆ ประกอบกับในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา นั้น รัฐบาลได้รณรงค์ป้องกันในเรื่องของไข้หวัด 2009 โดยเฉพาะโรงเรียนในระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นสถานที่ที่ง่ายต่อการเผยแพร่ของเชื้อโรค ทำให้โรงเรียนจำเป็นต้องหยุดการเรียนการสอนกระทั่งเห็นเมื่อพบว่า มีนักเรียนป่วยและต้องสงสัยเป็นไข้หวัด 2009 ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เวลาเรียนของนักเรียนนั้นไม่เพียงพอ การเรียนการสอนก็ต้องหยุดชะงักขาดความต่อเนื่อง ส่งผลให้นักเรียนตามบทเรียนไม่ทัน ไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูสอน การเรียนการสอนเป็นไปอย่างเชื่องช้า

ปัญหาประการสุดท้ายที่พบใน 8 โรงเรียน คือการขาดสภาพและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เช่น ไม่มีเครื่องเล่นดีวีดี ครูต้องซื้อด้วยทุนทรัพย์ของตนเองหากต้องการให้นักเรียนได้ฟังเสียงเจ้าของภาษา ห้องเรียนแต่ละห้องไม่มีผนังกันห้องที่ช่วยเก็บเสียงได้ เสียงครูข้างห้องรบกวนซึ่งกันและกัน นักเรียนซ่อมดนตรีหรือซ่อมกีฬาถูกรบกวนสมาธินักเรียนชั้นอื่นๆ เป็นต้น

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าปัญหาและอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาครูกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เกิดจากการขาดความรู้พื้นฐานที่ดีพอทางด้านภาษาอังกฤษ การมีภาระงานอื่นๆ ที่ครูต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนภาษาอังกฤษ และปัจจัยภายนอกในเรื่องของภัยธรรมชาติและโรคภัยไข้เจ็บ ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นล้วนส่งผลกระทบต่อเนื่องไปถึงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความล้มเหลวในการเรียนภาษาอังกฤษของประเทศไทย ซึ่งหากพิจารณาแล้วพบว่าปัญหาเหล่านี้เป็นเรื่องที่มีการกล่าวถึงมาเป็นเวลานาน แต่ยังไม่มีความเห็นตรงกันว่าจะต้องแก้ไขปัญหานี้ในทางใด หรือหากมีก็เป็นเพียงการอบรมอย่างผิวเผินในช่วงระยะเวลาสั้นๆ และไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่พบ จึงถือเป็นเรื่องจำเป็นและเร่งด่วนที่ทุกฝ่ายจะต้องช่วยกันแก้ไขปัญหการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย โดยจะต้องมีการกำหนดนโยบายที่ช่วยพัฒนาครูผู้สอนโดยเฉพาะครูระดับประถมศึกษา ซึ่งถือเป็นตัวแปรสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย นอกจากนี้ขอเสนอแนะในเรื่องที่ให้การพัฒนานั้นจะต้องครอบคลุมปัญหาต่างๆ ที่พบ เช่น ปัญหาด้านความสามารถทางด้านทักษะภาษาอังกฤษของครู ปัญหาเรื่องการสอน การวัดและการประเมินผล และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแก้ไขปัจจัยที่ถือเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาครู เพื่อส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองให้มากขึ้น ซึ่งหากสามารถสร้างครูภาษาอังกฤษที่ดีและมีประสิทธิภาพได้แล้ว ก็ไม่เป็นการยากที่จะพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยให้ดีขึ้น ซึ่งนั่นก็หมายถึงเด็กไทยก็มีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษสูงขึ้นนั่นเอง

สรุป

บทที่ 4 นี้ได้กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่าการเข้ารับการอบรมโดยเน้นการฝึกปฏิบัติตลอดระยะเวลา 2 ปี นั้นสามารถช่วยพัฒนาความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่างให้ดีขึ้นได้ มีความสามารถทางภาษาเพิ่มขึ้นส่งผลให้ครูมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น และครูที่ไม่ได้จบการศึกษาระดับปริญญาเอกภาษาอังกฤษก็สามารถพัฒนาตัวเองได้เท่าเทียมกับครูที่มีวุฒิจากการศึกษาระดับปริญญาเอกภาษาอังกฤษนั้นก็ตามความสามารถทางภาษาอังกฤษยังเป็นปัญหาที่ไม่ว่าครูที่มีวุฒิจากการศึกษาระดับปริญญาเอกภาษาอังกฤษหรือไม่ยังต้องได้รับการพัฒนาต่อไปอีกและเนื่องจากการมีข้อจำกัดเกี่ยวกับความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมจึงมีผลกระทบต่อเนื่องไปยังความสามารถด้านอื่นที่ต้องใช้ความแม่นยำทางภาษา นั่นคือการสร้างประมวลการเรียนรู้และการออกข้อสอบ

เนื่องจากครูได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติมากและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทำให้ครูมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนามิใช่ผู้ที่คอยรับคำสั่งหรือผู้ดู จึงมีความเต็มใจร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอน และมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อกระบวนการพัฒนาในครั้งนี้

ผลการทดสอบภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ของนักเรียนที่ครูเหล่านี้เป็นผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ นอกจากนี้ยังกล่าวได้ว่าการจัดค่ายภาษาอังกฤษเพื่อปรับพื้นฐานความรู้ของนักเรียนมีส่วนสำคัญอย่างมากในการเรียนของนักเรียนเพราะช่วยให้นักเรียนที่แทบไม่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษตามหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ มีทัศนคติที่ดีและมีพฤติกรรมเชิงบวกในการเรียนภาษาอังกฤษ

อุปสรรคที่พบในงานวิจัยครั้งนี้คือการที่ครูต้องสอนหลายวิชา และมีภาระงานอื่นที่มีใช้การสอนทำให้ครูไม่มีเวลาเข้าอบรมหรือเตรียมตัวเพื่อเข้าอบรมแต่ละครั้งได้เต็มที่ และประการสุดท้ายคือ สภาวะนำท่วมซ้ำซาก นักเรียนยากจนและปัญหาสุขภาพของนักเรียนทำให้การเรียนการสอนขาดความต่อเนื่องซึ่งกระทบต่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอน บทต่อไปจะเป็นบทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อศึกษาผลของการพัฒนาความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คนที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 คนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา 2 โดยมีสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. ครูที่เข้ารับการอบรมมีความสามารถด้านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นโดยมีผลการสอบวัดความรู้ด้านภาษาอังกฤษจากการสอบโดยใช้ข้อสอบมาตรฐาน PET (Preliminary English Test) ในระดับ 70% ขึ้นไป

2. ครูที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น

3. ครูที่เข้ารับการอบรมมีผลการสอบ Cambridge ESOL TKT (The Teaching Knowledge Test) อยู่ในระดับ (band) 2

4. ครูที่เข้ารับการอบรมผ่านเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้นในระดับ 4

5. นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเชิงบวกในการเรียนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน

6. ผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับครูที่เข้ารับการอบรมสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

7. ความคิดเห็นของครูที่เข้ารับการอบรมต่อรูปแบบการพัฒนาเป็นไปในเชิงบวก

การศึกษาแบ่งเป็น 2 ระยะ ปีที่ 1 เป็นการอบรมให้ความรู้ทั้งด้านภาษาอังกฤษครบทุกทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน และศาสตร์การสอนภาษาอังกฤษการสอนพร้อมฝึกปฏิบัติในทุกด้านซึ่งประกอบด้วยการสร้างประมวลการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การทำสื่อประกอบการสอน และการออกข้อสอบ ปีที่ 2 เป็นการติดตามผลการสอนที่สถานศึกษาต้นสังกัด ซึ่งครูทุกคนได้รับการนิเทศการสอนคนละ 6 ครั้ง ตลอดปีการศึกษา 2552

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพซึ่งเก็บจากทั้งครูและนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากครูประกอบด้วย 1) ผลการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษ 3 ครั้ง คือการทดสอบก่อน ระหว่าง และหลังการเข้ารับการอบรม 2) ผลการทดสอบความสามารถเกี่ยวกับความรู้ด้านการสอน (Teaching Knowledge Test หรือ TKT) ซึ่งครอบคลุมความสามารถ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับระบบภาษาและพื้นฐานการเรียนการสอนภาษา ด้านการวางแผนการสอนและการใช้สื่อ/อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน และ

ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และ 3) ผลการสังเกตการสอนของครูผู้เข้ารับการอบรม โดยใช้แบบสังเกตการสอน

ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพได้จาก 1) แผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารการสอนพร้อมสื่อประกอบการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 2 ภาคการศึกษา 2) ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั้ง 2 ภาคการศึกษา 3) ผลการสอบถามความคิดเห็นระหว่างการอบรม และ 4) ผลการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการอบรมโดยการจดบันทึกของคณะผู้วิจัย

สำหรับข้อมูลที่ได้จากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างนั้นเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่รวบรวมจาก 1) การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน 4 ครั้ง คือ ก่อนและหลังการเข้าค่ายภาษาอังกฤษ และปลายภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2552 และ 2) ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

ครูกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครู 9 คน ซึ่งมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่ 2 คน ขนาดกลาง 5 คน ขนาดเล็ก 2 คน ในจำนวน 9 คนนี้มีครูครึ่งหนึ่งมีอายุระหว่าง 51-55 ปี และเกือบครึ่งหนึ่งของครูทั้งหมดมีประสบการณ์ด้านการสอนภาษาอังกฤษมาแล้วถึง 21-25 ปี ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยที่สุดคือ 12 ปี ครูทั้งหมดนี้จบการศึกษาระดับปริญญาเอกต่าง ๆ กัน เช่น ภาษาไทย ปฐมวัย สังคมศึกษา และมีครูเพียง 33.33% ที่จบวิชาเอกภาษาอังกฤษ

ครู 66.67% สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ส่วนที่เหลือรับผิดชอบการสอนนักเรียนเฉพาะระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีภาระงานสอนภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ย 13.33 คาบ/สัปดาห์ สอนวิชาอื่นๆอีก 5.44 คาบ/สัปดาห์ และต้องปฏิบัติหน้าที่พิเศษอื่นๆ ด้วยอีก 11.57 คาบ/สัปดาห์ รวมทั้งหมด 30.34 คาบ/สัปดาห์ ก่อนเข้ารับการอบรมครั้งนี้ 66.67% ของครูกลุ่มตัวอย่างเคยเข้ารับการอบรมด้านการสอนภาษาอังกฤษ และมีส่วนน้อย (22.22%) ที่เคยเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางอังกฤษ

2. ความสามารถทางภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่าง

สมมุติฐานในการสอบ Cambridge Preliminary English Test เพื่อวัดความสามารถด้านภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่างหลังผ่านการอบรมแล้ว 2 ปี คือ ครูกลุ่มตัวอย่างจะต้องได้คะแนนจากการสอบในระดับ 70% ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนสอบ พบว่าไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือคะแนนเฉลี่ยของผลการสอบทุกทักษะอยู่ที่ 56.29% ซึ่งสูงกว่าการสอบครั้งที่ 1 และ 2 (47.16% และ 49.49% ตามลำดับ) ผลการสอบแสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมครูมีพัฒนาการทางด้านภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น และครูเพียงคนเดียวที่สามารถทำคะแนน

ได้ถึง 73% ในการสอบครั้งที่ 2 ซึ่งถือเป็นคะแนนสูงสุดของการสอบทั้งหมด และเป็นครูที่จบการศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ

ผลการทดสอบด้วย Wilcoxon Signed Ranks Test เพื่อหาความแตกต่างของคะแนนสอบทั้ง 3 ครั้งพบว่า ครูมีพัฒนาการที่ดีขึ้นในทุกทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($z = -1.955$, $p\text{-value} = 0.05$) แต่การมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญไม่ได้หมายความว่าครูเหล่านี้มีความสามารถทางภาษาอังกฤษที่ดีพอ จากระดับคะแนนสามารถกล่าวได้ว่าครูเหล่านี้มีความสามารถในการฟังเพียงระดับเบื้องต้นเท่านั้น โดยสามารถฟังบทสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ฟังประกาศต่างๆ ที่ไม่ซับซ้อนได้ ด้านการพูดนั้นครูสามารถโต้ตอบแสดงความคิดเห็นได้ในบริบทที่มีความคุ้นเคย สามารถบอกความสนใจและให้ข้อมูลเล็กๆ น้อยๆ เกี่ยวกับตนเองได้ ส่วนความสามารถทางด้านการอ่านนั้นครูกลุ่มตัวอย่างสามารถอ่านข้อมูลที่ไม่ซับซ้อนในเรื่องที่คุ้นเคย เช่น อ่านฉลากสินค้า ป้ายประกาศ ตำราพื้นฐานต่างๆ และบันทึกรายงาน ส่วนด้านการเขียนนั้นครูสามารถกรอกแบบฟอร์มและเขียนจดหมายสั้นๆ ความยาวประมาณ 35-45 คำ หรือโปสการ์ดความยาวประมาณ 100 ที่เกี่ยวกับเรื่องของตนเองได้

3. ความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้รวมความสามารถ 4 ด้านด้วยกัน คือ

3.1 ความสามารถในการสร้างประมวลการเรียนรู้ (syllabus) ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

3.2 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับประมวลการเรียนรู้

3.3 ความสามารถในการสร้างสื่อประกอบการสอน และ

3.4 ความสามารถในการสร้างข้อสอบ

ในจำนวนความสามารถทั้ง 4 ด้าน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ามี 2 ด้านที่ผลการศึกษาไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ คือ ความสามารถในการสร้างประมวลการเรียนรู้ และการสร้างข้อสอบ ซึ่งสามารถอธิบายโดยสรุปได้ ดังนี้

3.1 ความสามารถในการสร้างประมวลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ผลการสังเกตการสร้างประมวลการเรียนรู้แสดงให้เห็นว่าครูกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในการสร้างประมวลการเรียนรู้เป็นอย่างมากโดยเฉพาะด้านการตีความสาระการเรียนรู้ในมาตรฐานต่างๆ ปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อกรการสร้างเนื้อหาต่างๆ ในบทเรียน แต่เมื่อผ่านกระบวนการกลุ่มโดยช่วยกันคิด วิพากษ์ วิจัย และฝึกทดลองทำด้วยตนเองแล้ว ทำให้ครูเหล่านี้เข้าใจขั้นตอนการสร้างประมวลการเรียนรู้มากขึ้น แต่ก็ยังไม่อาจกล่าวได้ว่าครูเหล่านี้

สามารถสร้างประมวลความรู้ประกอบสาระการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเนื่องจากมีความรู้ทั้งด้านวัฒนธรรมและการใช้ภาษาอังกฤษในวงจำกัด

3.2 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับประมวลการเรียนรู้

3.2.1 ความสามารถในการกำหนดจุดประสงค์ปลายทาง และตัวชี้วัด (จุดประสงค์นำทาง) ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้แสดงให้เห็นว่า ในการเริ่มเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งแรกครูส่วนใหญ่ไม่สามารถเขียนจุดประสงค์ปลายทางและตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ได้ รวมทั้งไม่สามารถใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมในการเขียนจุดประสงค์ปลายทางและตัวชี้วัดให้ครอบคลุมเนื้อหาในบทเรียนได้ แต่เมื่อฝึกเขียนครั้งที่ 2 และได้รับคำแนะนำจากคณะผู้วิจัย คำเสนอแนะจากการอภิปรายกลุ่ม พบว่าครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนจุดประสงค์ปลายทางและตัวชี้วัดได้ดีขึ้น

3.2.2 ความสามารถในการนำเสนอขั้นตอนการสอนและการจัดกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ปลายทาง และตัวชี้วัด

ผลการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ยังแสดงให้เห็นพัฒนาการของครูอีกว่าครูสามารถนำเสนอขั้นตอนการสอนและการทำกิจกรรมต่างๆ ได้ชัดเจนมากขึ้นและตรงกับวัตถุประสงค์ของการสอน ไม่วกวน ผู้อื่นสามารถปฏิบัติตามได้ แต่เนื่องจากการลงมือฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งหมดทุกขั้นตอนเป็นสิ่งที่ครูเหล่านี้ไม่เคยได้รับการฝึกมาก่อน และถึงแม้จะเคยเข้ารับการอบรมก็เป็นการอบรมในลักษณะของการเข้าฟัง อาจจะเพียง 1-2 วันเท่านั้น ดังนั้นจึงยังมีข้อผิดพลาดอยู่บ้างแต่เป็นข้อผิดพลาดที่เกิดจากการหลงลืมเพราะไม่เคยชินมากกว่าเป็นข้อผิดพลาดที่เกิดจากความไม่รู้เหมือนดังที่เกิดขึ้นในระยะแรกๆ ของการฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 ความสามารถในการทำสื่อประกอบการสอน

ในช่วงแรกของการสร้างสื่อนั้น ครูยังไม่สามารถสร้างสื่อที่เหมาะสมกับบทเรียนได้ โดยยังมีปัญหาด้านการเลือกใช้รูปประกอบให้เหมาะสมกับบทเรียนถึงแม้ครูจะตระหนักถึงความสำคัญของการใช้รูปประกอบบทเรียนก็ตาม อย่างไรก็ดี เมื่อครูได้รับข้อมูลย้อนกลับจากคณะผู้วิจัยและได้ทดลองใช้บทเรียนในสถานการณ์จริงแล้ว พบว่าครูมีความเข้าใจในการเลือกใช้รูปประกอบมากขึ้น ทั้งยังมีความสามารถในการวิเคราะห์สื่อต่างๆ ที่ใช้ประกอบบทเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้น อาจจะกล่าวได้ว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่บทเรียนของครูและการนำบทเรียนดังกล่าวไปใช้จริงนั้น มีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถในการสร้างสื่อประกอบการสอนของครู

3.4 ความสามารถในการออกข้อสอบ

ผลการวิเคราะห์ข้อสอบที่ใช้สำหรับการสอบปลายภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 พบว่ามีความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลพบว่าครูมีความรู้เกี่ยวกับการออกข้อสอบได้ดีขึ้นกว่าก่อนเข้ารับการอบรม สามารถออกข้อสอบได้ครอบคลุมเนื้อหา และตรงตามจุดประสงค์การชี้วัด แต่ถึงกระนั้นยังคงพบปัญหาในเรื่องความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง การตั้งคำถามให้หลากหลาย การสร้างตัวเลือกและตัวลวงของคำถามแต่ละข้อ รวมถึงภาพประกอบที่ยังขาดความชัดเจนและไม่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

4. ผลการสอบ Cambridge ESOL TKT (The teaching Knowledge Test)

ผลการทดสอบ TKT ชี้ให้เห็นว่าครูกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ กล่าวคือ มีคะแนนสอบในภาพรวมที่ระดับ 2 มีครูเพียงคนเดียวเท่านั้นที่ได้ระดับคะแนนสูงสุดคือ 3 ในขณะที่ครูกลุ่มที่เหลือมีระดับคะแนนอยู่ที่ 2 และมี 1 คนที่ได้ระดับ 1 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสามารถตีความผลการสอบได้ว่า ครูเหล่านี้มีความรู้เกี่ยวกับระบบภาษาและการเรียนการสอนภาษา เกี่ยวกับความคิด วิธีการและแนวทางในการสอนในระดับพื้นฐาน และยังสามารถที่จะนำความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ในสถานการณ์ที่คุ้นเคยต่าง ๆ ภายในชั้นเรียนและในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคยพอได้บ้างในบางโอกาส ส่วนด้านการวางแผนการสอนและการใช้สื่อ/อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนผลการสอบแสดงให้เห็นว่าครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดทำแผนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์ในการสอนได้ในระดับพื้นฐาน และผลการสอบเกี่ยวกับ กระบวนการจัดการเรียนการสอนชี้ให้เห็นว่า ความรู้ในเรื่องของการจัดการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับพื้นฐาน และสามารถในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม

ทั้งนี้จากการพิจารณาคะแนนสอบ TKT จะเห็นว่าความสามารถของครูกลุ่มตัวอย่างต่ำกว่าความสามารถที่สะท้อนจากการฝึกปฏิบัติ แต่สามารถอธิบายได้ว่าครูเหล่านี้มีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษน้อยเมื่อต้องทำข้อสอบที่ใช้ภาษาอังกฤษความสามารถทางภาษาอังกฤษอาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคะแนน

5. ประสิทธิภาพในการสอนภาษาอังกฤษของครูกลุ่มตัวอย่าง

ประสิทธิภาพในการสอนภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้วัดจากความสามารถในการสอนระหว่างภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2552 จากผลการสังเกตพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผลการศึกษาด้านประสิทธิภาพด้านการสอนเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ทุกประการ สรุปได้ดังนี้

5.1 ผลจากการนิเทศการสอนระหว่างภาคการศึกษาที่ 1 และ 2

โดยภาพรวมครูกลุ่มตัวอย่างสามารถพัฒนาความสามารถด้านการสอนของตนได้ถึงระดับดีมาก มีการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการสอน โดยมีการจัดลำดับขั้นตอนการสอนที่เป็นระบบ มีจัดกิจกรรมและใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับบทเรียน นอกจากนี้

ยังสามารถปรับวิธีการสอนและขั้นตอนการสอนได้ทันทีหากพบว่านักเรียนไม่เข้าใจ แต่ถึงกระนั้นยังพบว่าเมื่อครูถึง 8 คนมีปัญหาในเรื่องของความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาการสอน ซึ่งประเด็นที่พบว่าเป็นปัญหานั้นส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของครูมากกว่าด้านเทคนิคการสอน เช่น การออกเสียงในระดับคำ ประโยค และด้านไวยากรณ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่าเมื่อครู 2 คน ที่มีคะแนนการประเมินด้านการสอนลดลงในเกือบทุกประเด็นย่อยของการประเมิน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าในช่วงปีที่ 2 ของการอบรม ครู 2 คนนี้ มีการกิจหลายด้านที่ต้องรับผิดชอบ เช่น เข้าร่วมประชุมทั้งในตัวจังหวัดสงขลาและกรุงเทพฯ จัดกิจกรรมต่างๆให้นักเรียน และ 1 ใน 2 คนนี้มีปัญหาสุขภาพ ป่วยครั้งละหลายๆ วันทำให้ปฏิบัติการสอนที่โรงเรียนไม่ได้ และส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงความสามารถในการเข้าร่วมอบรมและการสอน

5.2 ผลสังเกตพฤติกรรมเชิงบวกในการเรียนภาษาอังกฤษ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสามารถทางด้านการสอนของครูและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนนั้นจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ เมื่อคะแนนความสามารถทางด้านการสอนในด้านต่างๆ ของครูสูงขึ้น จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมทางการเรียนในเชิงบวกของนักเรียนก็เพิ่มขึ้น ความสามารถที่เพิ่มขึ้นของครู เช่น การจัดกิจกรรมการสอนและสร้างสื่อที่สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน การดึงดูดความสนใจของนักเรียนและสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน นอกจากนั้นยังกล่าวได้ว่าผลจากการเข้าค่ายภาษาอังกฤษถึงแม้จะเป็นระยะสั้นๆ แต่ก็สามารถก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้นๆ ชื่นอาสาในการทำกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ และทำการบ้านล่วงหน้า เป็นต้น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ามีนักเรียนจาก 1 โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ในเชิงบวกของลดลงซึ่งเมื่อพิจารณาจากข้อมูลต่างๆ พบว่าเป็นนักเรียนที่มาจากโรงเรียนที่ครูมีความสามารถในการสอนลดลงด้วยเช่นกัน

5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยครูกลุ่มตัวอย่าง

คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบทั้ง 4 ครั้งชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่ได้เรียนภาษาอังกฤษโดยมีครูกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สอนนั้นมีพัฒนาการด้านการเรียนภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นตามลำดับอย่างได้ชัดดังนี้ 6.36, 6.52, 12.82, และ 16.08 และความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐาน มีข้อสังเกตว่านักเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (19.58) เป็นนักเรียนจากโรงเรียนที่ครูมีพัฒนาการอย่างโดดเด่นทั้งที่ไม่มีความรู้ทางการศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ และมีคะแนนมากกว่านักเรียนที่สอนโดยครูที่วุฒิทางการศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษทั้ง 3 คน (17.27, 15.92, 14.55) การที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นนั้นสามารถกล่าวได้ว่าเป็นผลจากการได้รับการปรับพื้นฐานทางความรู้ภาษาอังกฤษจากการเข้าค่ายซึ่งทำให้นักเรียนมีความคุ้นเคยกับเนื้อหาวิธีการสอนของครู และการทำกิจกรรมต่างๆ

6. ความคิดเห็นของครูกลุ่มตัวอย่างต่อกระบวนการพัฒนาความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษ

ครูกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อกระบวนการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษและเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเห็นว่าการเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้มีประโยชน์อย่างมากต่อการสอนภาษาอังกฤษของตนเอง สามารถนำความรู้เรื่องเทคนิค วิธีการสอน รวมถึงการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดทำสื่อ ไปปรับใช้ในการสอน ครูเหล่านี้มีความพอใจในพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน แต่ยังไม่พอใจในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้ครูส่วนใหญ่ยังมีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง มีความต้องการนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ต่อโดยการจัดค่ายภาษาอังกฤษ การจัดทำแผนการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น และการจัดอบรมให้กับครูคนอื่นๆต่อไป

ปัญหาและอุปสรรค

1. การขาดความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ

การที่ครูส่วนใหญ่ไม่ได้จบสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษทำให้ไม่มีความรู้พื้นฐานที่เพียงพอทางด้านทักษะภาษาอังกฤษ ถึงแม้คณะผู้วิจัยจะเริ่มปูพื้นฐานความรู้ทางด้านทักษะต่างๆให้แต่การอบรมในระยะ 2 ปีนั้นสามารถช่วยในการพัฒนาทักษะเพียงระดับเบื้องต้นได้เท่านั้น เพราะทักษะทางภาษาเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและยาวนาน การขาดความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษนอกจากจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของแล้วยังเป็นปัญหาต่อเนื่องไปถึงความรู้ความสามารถด้านการสอนอีก 2 ด้านคือ การสร้างประมวลการเรียนรู้ และการสร้างข้อสอบ ซึ่งผู้ที่สามารถสร้างประมวลการเรียนรู้ข้อสอบได้นั้น จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษที่ดีและแม่นยำรวมทั้งมีความรู้ทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาอีกด้วย

2. ภาระงานอื่นๆที่นอกเหนือการสอนและการขาดการอบรมอย่างต่อเนื่อง

งานวิจัยนี้พบว่าครูผู้สอนมีภาระงานอื่นๆที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนมากมาย ในแต่ละสัปดาห์ครูส่วนใหญ่จะต้องใช้เวลาไปกับการทำงานอื่นๆ นอกเหนือจากการสอนภาษาอังกฤษเช่น การสอนรายวิชาอื่นๆ และ ทำงานธุรการ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน รวมแล้วสัปดาห์ละประมาณ 31 ชั่วโมง ซึ่งทำให้ครูไม่มีเวลาที่จะคิดหรือพัฒนาประสิทธิภาพการสอน เช่นการเตรียมการสอน การปรับปรุงเนื้อหา เป็นต้น นอกจากนั้น การต้องสอนวิชาอื่นๆ รวมทั้งภาระหน้าที่พิเศษทำให้ครูยุ่งอยู่กับการเดินทางไปเข้าร่วมการอบรมประชุมและสัมมนาอยู่เสมอๆ นอกจากจะไม่มีเวลาในการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของตนเองแล้ว ยังไม่มีเวลาในการสอนด้วย ทำให้ต้องสอนชดเชยในเวลาอื่น

3. ปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ

ปัจจัยภายนอกอื่นๆที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาในครั้งนี้ คือ ภัยธรรมชาติ ปัญหาทางด้านสุขภาพนักเรียน และขาดความพร้อมด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน เพราะมีเวลาเรียนไม่เต็มที่ ในขณะที่เดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อครูในการสอน ทำให้ครูขาดการเตรียมตัวที่ดีในการสอน และไม่สามารถสอนได้อย่างสมบูรณ์ตามแผนที่วางไว้

ปัญหา/อุปสรรคเหล่านี้เป็นปัญหาเบื้องต้นที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข เพราะมีใช้จะกระทบต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเท่านั้น แต่กระทบต่อการเรียนการสอนในทุกๆ วิชา การศึกษาในระดับประถมศึกษาถือเป็นก้าวแรกของชีวิตการเป็นนักเรียนที่ต้องได้รับการปูพื้นฐานที่มั่นคงตั้งแต่ต้น หากพื้นฐานไม่แน่นก็จะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับสูงขึ้นอย่างไม่ต้องสงสัย และทำให้การแก้ปัญหาใดๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนดูเหมือนจะเป็นไปได้ยากมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาข้างต้นนำไปสู่ข้อเสนอแนะต่างๆ ดังนี้

1. ปัญหาหนึ่งของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กคือต้องสอนหลายวิชา เมื่อต้องสอนหลายวิชาทำให้ต้องเข้ารับการอบรมหลายวิชาและไม่มีเวลาสอนอย่างเต็มที่ ทางที่ดีโรงเรียนควรจัดให้ครูหนึ่งคนสอนหลายชั้นแทนการสอนหลายวิชา หากจะต้องเข้ารับการอบรมจะได้เป็นการอบรมวิชาเดียวที่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับชั้นเรียนอื่นๆ ได้

2. การจัดอบรมด้านการสอน ควรเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติและได้รับข้อมูลย้อนกลับ แต่ละหัวข้อควรใช้เวลาอย่างน้อย 4-5 ครั้งๆ ละ 2 วัน

3. ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาควรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง เช่นทุกวันเสาร์ เป็นเวลาอย่างน้อย 2 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่การออกเสียงคำศัพท์ และการใช้ไวยากรณ์ไปจนถึงการใช้ภาษาอังกฤษในระดับที่สูงขึ้น เช่นการเล่าเรื่อง การบรรยาย การแสดงความคิดเห็น ไปจนถึงความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาด้วย **ครูที่ควรต้องได้รับการอบรมอย่างเร่งด่วนและได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดคือครูที่มีผลการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ เพราะครูเหล่านี้ไม่มีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษมากพอที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองได้** ลักษณะการอบรมควรแยกเป็นกลุ่มให้ผู้ที่ความสามารถระดับเดียวกันได้รับการอบรมด้วยกันเพื่อป้องกันปัญหาการเรียนไม่ทันคนอื่นฯ วิทยากรในการอบรมต้องมีความรู้ค่อนข้างลึกซึ้งทั้งด้านภาษาอังกฤษ วัฒนธรรมและเทคนิคการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เข้ารับการอบรม

4. เนื่องจากการอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษานั้นใช้เวลานาน เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอาจต้องมีการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบันไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะโรงเรียนในชนบท

5. นอกเหนือจากการอบรมด้านภาษาอังกฤษแล้ว ยังควรต้องมีการอบรมฝึกปฏิบัติด้านการวัดและการประเมินผล โดยเฉพาะการออกข้อสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหา และการตั้งคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์

6. ควรมีการปรับพื้นฐานหรือเตรียมความพร้อมของนักเรียนโดยการจดคำย่ภาษา อังกฤษ ช่วงเวลาที่เหมาะสมคือสัปดาห์แรกของการเปิดภาคการศึกษา ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนเหล่านี้มีฐานะยากจนต้องช่วยผู้ปกครองทำมาหาเลี้ยงชีพ ลักษณะคำย่ภาษาอังกฤษที่ควรจัดคือมีวัตถุประสงค์แน่นอน มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการเข้าค่าย

7. ควรมีการขยายผล โดยให้ครูที่ได้รับการพัฒนาเหล่านี้เป็นกลุ่มวิทยากรให้ความรู้ด้านต่างๆ ในประเด็นที่ตนมั่นใจให้กับครูในสถานศึกษาในเขตการศึกษาเดียวกันหรือใกล้เคียง

8. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมักจัดอบรมเพื่อเพิ่มความสามารถทางภาษาอังกฤษให้ครู ภาษาอังกฤษอยู่เป็นประจำ แต่รายงานผลการศึกษาในเชิงทดลองเปรียบเทียบความสามารถก่อนและหลังการอบรมยังมีน้อย ส่วนใหญ่มักเป็นการประเมินความพึงพอใจ ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยในเชิงทดลองเพิ่มขึ้น

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539.

กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.

กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544. กรุงเทพมหานคร:

กระทรวงศึกษาธิการ.

เฉลียว กันนิกา. (2548). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยตนเองกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

เฉลียวศรี พิบูลชล. (2535). การสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ.

ชลลดา เลหาวิริยานนท์, จินตนา สาพันธุ์, จิตราภรณ์ เชิดชูพงษ์, อุษา อินทร์รักษา, อภิญา
เชยทอง, อัญชนา รักทอง, ระเปียบ ทองมาก, และรัชฎาภรณ์ จันทร์อุดม. (2547).

ความพึงพอใจ ความต้องการและปัญหาในการใช้ภาษาต่างประเทศในสถานประกอบการ
ในเขตจังหวัดภาคใต้. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ชลลดา เลหาวิริยานนท์, อัญลักษณ์ ลิ้มเพียรจัด และพวงทิพย์ ศรีวรรณชาติ. (2550ก). ผลการ
อบรมแบบเข้มเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษให้แก่ครูที่สอนภาษา
อังกฤษ ในช่วงชั้นที่ 1 ในจังหวัดนครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย.

ชลลดา เลหาวิริยานนท์, สมฤดี คงพัฒน์, และอำภา ชนินทรเทพ. (2550ข). รายงานวิจัยฉบับ
สมบูรณ์การสอนฟังและพูดภาษาอังกฤษแบบเข้มให้แก่แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
จังหวัดนครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ไชนี่ แวมูซอ และคณะ. (2547). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการข้อมูลพื้นฐานการเรียนการ
สอนและการใช้ภาษาต่างประเทศในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในภาคใต้.

ปัตตานี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

นิธิวดี โพธิจักร. (2549). การใช้กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน
ภาษาอังกฤษของนักเรียน. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะ
ภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นิภา เมธาวีชัย และคณะ. (2540). ประสิทธิภาพการจัดกาเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับ

- ประถมศึกษาตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2539 จังหวัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ :สำนักวิจัย สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ปานตา ใช้เทียมวงศ์. (2531). "การสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษา ปัญหาในหลักสูตรใหม่ เรื่องหน่วยรู้สำหรับครูภาษาอังกฤษ". กรุงเทพฯ: ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี กุลละวณิชย์. (2550). *ข้อมูลพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนและความต้องการภาษาต่างประเทศในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผลสอบเอ็นที นร.ป.6-ม.3 ปี 49 หลายวิชาคะแนนลดลง. (24 เมษายน 2550). *คมชัดลึก* หน้า 27.
- พงศ์สุตา ภูเจริญ. (2549). *โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ทักษะฟัง พูด แบบเข้มสำหรับผู้สอนภาษาอังกฤษ ช่วงชั้นที่ 2*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พรพิมล ประสงค์พร. (2550). ครูกับความรู้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. *วารสารวิชาการ*, 10(3), 12-17.
- พิณทิพย์ ทวยเจริญ. (2543). สัมฤทธิ์ผลในการสอนภาษาอังกฤษให้แก่เด็กเริ่มเรียน. *วารสารภาษาและภาษาศาสตร์*. 19(1): 9-31.
- พิณทิพย์ ทวยเจริญ. (2549). ศักยภาพในการเรียนภาษาอังกฤษของเด็กไทยกับตัวแปรบ้านทอนทางสังคม. *วารสารศิลปศาสตร์*. 6(1): 67-95.
- เพ็ญณี แร่อท ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข สุภาสินี สุภธีระ ทศนีย์ บุญเต็ม จุมพล ราชวิจิต และอริยพร คุโตระ. (2546). การประเมินผลการปฏิรูปการเรียนรู้จังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิจัย มข*, 8(2): 74-82.
- มนีรัตน์ สุกโชติรัตน์ (2548). *Reading from lower to higher levels: Learning to teach*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์.
- มฤดี ทองศรี. (2548). *การศึกษาการนำหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2544 มาใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลใบจังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ยุทธนา พรหมณี. (2547). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนและการใช้ภาษาต่างประเทศระดับประถมศึกษาในภาคใต้*. ปัตตานี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ยุทธศิลป์ จันทร์เหลือ. (2531). *ปัญหาของครูในการสอนภาษาอังกฤษวิชาหลัก ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนรัฐบาลเขตการศึกษา 9*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- รื้อหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. (22 พฤศจิกายน 2550) ไทยรัฐ. หน้า 15.
- รूपรับหลักสูตร ร.ร. ไม่ถึงมาตรฐาน. (23 พฤศจิกายน 2550) ไทยรัฐ. หน้า 15.
- วนิดา อัคราช. (2536). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการสอนด้วยชุดการสอนกับการสอนปกติ*. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วัฒนาพร ระบุทุกข์. (2550). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. *วารสารวิชาการ*, 10(2), 6-10.
- วิจารณ์ พานิช. (2551). สก. กับการเป็นองค์กรเคอร์ดิค (41): องค์กรเคอร์ดิค กับการสร้างครุแนวใหม่. *ประชาคมวิจัย*, 14(79), 40-46.
- วิมลรัตน์ รัตนญาติ. (2549). *การศึกษาทัศนคติและปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดยะลา*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วลี ศิลปธรรม. (2550). *การพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับสรุป)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุชนียา วงศ์วัฒนา และรุ้งศิรินทร์ จันท์หอม. (2547). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนและการใช้ภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้*. ปัตตานี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2544). *รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2544*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2545). *รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2545*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2546*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). รายงานผลการการประเมินผลสัมฤทธิ์
ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2549. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). *ปฏิรูปการศึกษาไทย... ในมุมมองประชาชน*. กรุงเทพฯ: บริษัท
พิมพ์ดี จำกัด.
- อาริน สะอีดี และ สร้อยยา สุไลมาน. (2551). การประเมินกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ เจตคติต่อ
การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ใน
จังหวัดปัตตานีที่มีต่อกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์*, 4(1): 56-81.
- เอนก กิมสุวรรณ. (2550). *ข้อมูลพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและการใช้
ภาษาต่างประเทศในภาคเหนือ*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Arikan, A. (2006). Postmethod condition and its implications for English language teacher
education. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 2(1): 1-11.
- Bachman, L. F., & Palmer, A. S. (1996). *Language testing in practice*. Oxford: Oxford
University Press.
- Brown, H.D. (2001). *Teaching by principles: An interactive approach to language
pedagogy*. New York: Addison Wesley Longman, Inc.
- Butler, Y.G. (2004). What level of English proficiency do elementary school teachers need
to attain to teach EFL?: Case studies from Korea, Taiwan, and Japan. *TESOL
QUARTERLY*, 38 (2): 245-278.
- Butler, D.L., Lauscher, H.N., Jarvis-Selinger, S., & Beckingham, B. (2004). Collaboration
and self-regulation in teachers' professional development. *Teaching and Teacher
Education*, 20: 435-455.
- Cullen, R. (1994). Incorporating a language component in teacher training programs. *ELT
Journal*, 48(2): 162-172.
- Daloglu, A. (2004). A professional development program for primary school English
language teachers in Turkey: Designing a material bank. *International Journal of
Educational Development*, 24(4): 677-690.
- Fullan, M. (2001). *The new meaning of educational change*. New York. Teachers
College Press.
- Fullan, M. (2002). The change. *Educational Leadership*. 16-20.

- Glazer, E.M. & Hannafin, M.J. (2006). The collaborative apprenticeship model: Situated professional development within school settings. *Teaching and Teacher Education*, 22:179–193.
- Goker, S.D. (2006). Impact of peering coaching on self-efficacy and instructional skills in TEFL teacher education. *System* 34: 293–254.
- Goodlad, J. I. (2002). Renewing the teaching profession: A conversation with John Goodlad. *Principal Leadership*: 31–34.
- Harmer, J. (1991). *The practice of English language teaching*. New York. Longman.
- Kennedy, K. & Kennedy, J. (1996). Teacher attitudes and change implementation. *System*, 24(3), 351–360.
- Khamkhien, A. (2010). Teaching English speaking and English speaking tests in the Thai context: a reflection from Thai perspective. *English Language Teaching*, 3(1), 184–190.
- Kulsiri, S. (2006). *A critical analysis of the 2001 National foreign language standards-based curriculum in the Thai school system*. Dissertation: Doctor of Philosophy. University of Canberra, Australia.
- Kumaravadivelu, B. (2001). Toward a postmethod pedagogy. *TESOL Quarterly*, 35(4): 537–560.
- Lange, D.L. (1990). A blueprint for a teacher development program. In J. C. Richards & D. Nunan (Eds.), *Second Language Teacher Education* (pp. 245–268). New York: Cambridge University Press.
- Larsen-Freeman, D. (1986). *Techniques and principles in language teaching*. New York: Oxford University Press.
- Littlewood, W. (1981). *Communicative language teaching*. New York. Cambridge University Press.
- Linse C.T. (2005). *Practical English language teaching: Young Learners*. North America: McGraw-Hill.
- McColl, H. (2005). Foreign language learning and inclusion: Who? Why? What - and How?. *Support for Learning*, 20(3): 103–108
- Muensorn, A., & Tepsuriwong, S. (2009). Vocabulary learning strategies by Thai school students. *rEFLECTIONS KMUTT Journal of Language Education*, 12: 12–23.

- Nation, I.S.P. (2003). *Learning vocabulary in another language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Nunan, D. (2003). The impact of English as a global language on educational policies and practices in the Asia-Pacific region. *TESOL Quarterly*, 37(4): 589–613.
- Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. Massachusetts: Heinle & Heinle Publishers.
- Paul, D. (2003). *Teaching English to children in Asia*. Hong Kong: Longman Asia ELT.
- Pennington, M.C. (1996). A professional development focus for the language teaching practicum. In J. C. Richards & D. Nunan (Eds.), *Second Language Teacher Education* (pp. 132–153). New York: Cambridge University Press.
- Philips, J.K. (1991). *Upgrading the target language proficiency levels of foreign language teachers*. ERIC Digest. Washington, DC: ERIC Clearinghouse on Languages and L linguistics. (ERIC Identifier ED 32802).
- Phillips, S. (1999). *Young learners*. Oxford: Oxford University Press.
- Prapasit, L. (2003). *Changes in teaching English after the educational reform in Thailand*. Dissertation: Doctor of Philosophy. Michigan State University.
- Punthumasen, P (2007). International program for teacher education: an approach to tackling problems of English education in Thailand. *The 11th UNESCO-APEID International Conference Reinventing Higher Education: Toward Participatory and Sustainable Development*. Bangkok: Thailand.
- Richards, J.C. (1985). *The context of language teaching*. New York. Cambridge University Press.
- Richards, J.C. (2005). *Communicative language teaching today*. Singapore: SEAMEO Regional Language Centre.
- Richards, J.C. & Rodgers, T.S. (2001). *Approaches and methods in language teaching*. United States of America: Cambridge University Press.
- Richards, S. & Villiers, S. (n.d.). *Oxford primary teachers' academy: Methodology booklet*. Oxford: Oxford University Press.
- Sano, M. (1986). How to incorporate total physical response into the English program. *ELT Journal*, 40(4): 270–277.
- Savignon, S.J. (1983). *Communicative competence: Theory and classroom practice*. United States of America: Addison-Wesley Publishing Company, Inc.

- Savignon, S. (2007). Beyond communicative language teaching: What's ahead?. *Journal of Pragmatics*, 39: 207-277.
- Schubert, W.H. (1986). Paradigm of practical inquiry. In W.H. Schubert, *Curriculum: Perspective, paradigm, and possibility* (pp. 287-312). New Jersey: Prentice hall, Inc.
- Slattey, M. & Willis, J. (2001). *English for Primary Teachers*. Hong Kong: OUP
- Snow, M.A., Kamhi-Stein, L.D., and Brinton, D.M. (2006). Teacher training for English as a lingua franca. *Annual Review of Applied Linguistics*, 26: 261-281.
- Spring, C. (1978). Automaticity of word recognition under phonics and whole-word instruction. *Journal of Educational Psychology*, 70(4): 445-450.
- Spratt, M., Pulverness, A., & Williams, M. (2005). *The TKT: Teaching knowledge test course*. Italy: Legoprint.
- Thompson, G. (1996). Some misconceptions about communicative language teaching. *ELT Journal*, 50(1): 9-15.
- Underwood, M. (1989). *Teaching listening*. Oxford: Oxford University Press.
- Vo, L.T. & Nguyen, H. (2010). Critical friends groups for EFL teacher professional development. *ELT Journal*, 64(2): 205-213.
- Wallace, M. (1991). *Training foreign language teachers*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Warrenfelfz, J. (2009). *Whole language and phonics in reading instruction: Research says phonics-based instruction produces better readers*. Retrieved August 30, 2010, from <http://www.suite101.com/content/reading-whole-language-vs-phonics-instruction-a11365>
- Wedell, M. (2003). Giving TESOL change a chance: Supporting key players in the curriculum change process. *System*, 31: 439-456.
- Wighting, M., Nisbet, D., & Tindall, E. (2010). Exploring a summer English camp experience in China: A descriptive case study. *Asian EFL Journal Online*, 7(4),
- Williams, M., & Burden, R.L. (1997). *Psychology for language teachers: A social constructivist approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wiriyaichitra, A. (2002). *English language teaching and learning in Thailand in this decade*. *Thai TESOL Focus*, 15(1): 4-9.

Wright, T. (1990). Understanding classroom role relationships. In J. Richards & D. Nunan (Eds.), *Second Language Teacher Education* (pp.82-977). Cambridge: Cambridge University Press.